

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Mustafa KARTAL

ANONİM ŞİRKETİN TEMSİLİ

Özel Hukuk Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2019

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Mustafa KARTAL

ANONİM ŞİRKETİN TEMSİLİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Murat TÜRE

Özel Hukuk Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2019

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Mustafa Kartal'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Özel Hukuk Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Mehmet Fahrettin Önder (İmza)

Üye (Danışmanı) : Dr. Öğr. Üyesi Murat Türe (İmza)

Üye : Doç. Dr. Esra Cenkeci (İmza)

Tez Başlığı: Anonim Şirketin Temsili

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 17/06/2019

Mezuniyet Tarihi : 11/07/2019

(İmza)
Prof. Dr. İhsan BULUT
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Anonim Şirketin Temsili” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımda yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

MUSTAFA KARTAL

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	MUSTAFA KARTAL
Öğrenci Numarası	20145225004
Enstitü Ana Bilim Dalı	ÖZEL HUKUK
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(X) Tezli Yüksek Lisans ( ) Doktora ( ) Tezsiz Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Dr. Öğr. Üyesi Murat TÜRE
Tez Başlığı	ANONİM ŞİRKETİN TEMSİLİ
Turnitin Ödev Numarası	1133885615

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 122 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 21/05/2019 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 9

alıntılar dahil % 15'tir.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(x) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

( ) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdeler sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

21/05/2019

Dr. Öğr. Üyesi Murat TÜRE

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
KISALTMALAR	vi
ÖZET	vii
SUMMARY	viii
TEŞEKKÜR	ix
ÖNSÖZ	x
GİRİŞ	2

BİRİNCİ BÖLÜM

TEMSİL KAVRAMI TÜZEL KİŞİLERİN TEMSİLİ

1.1. Genel Olarak Temsil Kavramı.....	4
1.1.1. Tanımı.....	4
1.1.2. Amacı	6
1.1.3. Kapsamı.....	8
1.1.4. Temsilin Çeşitleri	9
1.1.4.1. Sonuçlarına Göre Temsilin Çeşitleri	9
1.1.4.1.1. Dolaylı Temsil	10
1.1.4.1.2. Doğrudan Temsil	11
1.1.4.1.3. Genel Olarak	11
1.1.4.1.4. Doğrudan Temsilin Şartları.....	11
1.1.4.1.5. Temsil Yetkisinin Bulunması	11
1.1.4.1.6. Hukuki İşlemin Temsil Olunan Adına Yapılması	12
1.1.4.1.7. Temsilci Olduğunu Bildirme ve İstisnaları.....	13
1.1.4.2. Kaynağına Göre Temsilin Çeşitleri	14
1.1.4.2.1. İradi Temsil.....	14
1.1.4.2.2. Kanuni Temsil.....	14
1.1.4.3. Konusuna Göre Temsilin Çeşitleri	15
1.1.4.3.1. Aktif Temsil.....	15

1.1.4.3.2.	Pasif Temsil	15
1.1.4.3.3.	Genel Temsil.....	15
1.1.4.3.4.	Özel Temsil.....	16
1.1.4.3.5.	Süresiz Temsil Yetkisi	16
1.1.4.3.6.	Sürelî Temsil Yetkisi	16
1.1.4.3.7.	Birden Fazla Kişiyile Temsil	17
1.1.4.4.	Yetkiye Dayanıp Dayanmadığına Göre Temsilin Çeşitleri.....	17
1.1.4.4.1.	Yetkili Temsil	17
1.1.4.4.2.	Yetkisiz Temsil	18
1.1.4.4.2.1.	Genel Olarak	18
1.1.4.4.2.2.	Hukuki Sonuçları	20
1.1.4.4.2.3.	Temsil Olunan Onay Verirse	20
1.1.4.4.2.4.	Temsil Olunan Onay Vermeyi Reddederse	20
1.1.5.	Temsilin Sınırlandırılması	21
1.1.5.1.	Kişi Yönünden Sınırlandırılması	21
1.1.5.2.	Süre Yönünden Sınırlandırılması	22
1.1.5.3.	Konu Yönünden Sınırlandırılması.....	23
1.1.5.4.	Şekil Yönünden Sınırlandırılması	23
1.1.6.	Temsilin Benzer Kavramlardan Farkı	23
1.1.6.1.	Temsil Yetkisi ve Yönetim.....	24
1.1.6.2.	Temsil Yetkisi ve Talimat	25
1.1.6.3.	Temsil Yetkisi ve Haberci	25
1.1.6.4.	Temsil Yetkisi ve Vekâlet	26
1.1.6.5.	Temsil Yetkisi ve Ehliyet	27
1.1.6.6.	Temsilci ve Organ	28
1.2.	Tüzel Kişilerin Temsili.....	28
1.2.1.	Kamu Hukuku Tüzel Kişilerinin Temsili	29
1.2.2.	Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin Temsili	30
1.2.2.1.	Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinin Temsili.....	30
1.2.2.2.	Ticaret Şirketlerin Temsili.....	32
1.2.3.	Şahıs Şirketlerinde Temsil.....	32
1.2.3.1.1.	Adi Şirketin Temsili.....	32
1.2.3.1.2.	Kollektif Şirketin Temsili	34
1.2.3.1.3.	Adi Komandit Şirketin Temsili.....	36

1.2.4.	Sermaye Şirketlerinde Temsil	37
1.2.4.1.	Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketin Temsili	37
1.2.4.2.	Limited Şirketin Temsili.....	37
1.2.4.3.	Kooperatifin Temsili	39
1.2.5.	Şirketin İradi (Akdi Temsili) Temsili.....	39

İKİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETİN YÖNETİM KURULU TARAFINDAN TEMSİLİ

1.3.	Genel Olarak Anonim Şirket Yönetim Kurulu.....	40
1.3.1.	Yönetim Kurulunun Seçimi.....	41
1.3.2.	Yönetim Kurulunun Üye Belirlemesi.....	43
1.3.3.	Kamu Tüzel Kişileri Tarafından Üye Belirlenmesi.....	46
1.3.4.	Mahkeme Kararıyla Üye Belirlenmesi	47
1.3.5.	Yönetim Kurulunun Üye Sayısı	47
1.3.6.	Yönetim Kurulunun Görev Süresi.....	48
1.3.7.	Yönetim Kuruluna Seçilecek Kimselerde Aranacak Şartlar.....	49
1.3.8.	Yönetim Kurulu Üyeliğinin Sona Ermesi	50
1.4.	Yönetim Kurulunun Organizasyonu.....	50
1.5.	Yönetim Kurulunun Hukuki Niteliği.....	52
1.6.	Yönetim Kurulu ile Genel Kurul Arasındaki İlişki	54
1.7.	Yönetim Kurulunun Anonim Şirketi Temsil Yetkisi	55
1.7.1.	Yönetim Kurulu Üyelerinin Kanundan Doğan Temsil Yetkisi.....	55
1.7.2.	Anonim Şirket Temsilcilerinin Temsil Yetkisini Kullanım Şekli	58
1.7.2.1.	Ticaret Unvanı Altında İmza	58
1.7.2.2.	Birlikte Temsil Kuralı: Çift İmza	60
1.7.2.3.	Anonim Şirketlerde Şirketle İşlem Yapma Yasağı Ve Çifte Temsil.....	62
1.7.2.4.	Temsil Yetkisinin Tescil ve İlanı	63
1.7.2.5.	Temsil Yetkisinin Kapsamı	65
1.7.2.6.	Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması	69
1.7.2.7.	Kanuni Sınırlandırmalar	69
1.7.2.8.	İradi Sınırlandırmalar	70
1.7.2.8.1.	Yer İtibarıyla Geçerli Sınırlandırmalar.....	70
1.7.2.8.2.	Birlikte Temsil (Müşterek Yetki) İtibarıyla Geçerli Sınırlandırmalar... 71	71

1.7.2.8.3.	Temsil Yetkisinde Geçersiz Sınırlandırmalar.....	73
1.8.	Temsile Yetkili Kişinin Yaptığı İşlemlerin Esas Sözleşmeye ve Genel Kurul Kararlarına Aykırı Olması.....	75
1.9.	Temsil Yetkisinin Kötüye Kullanılması.....	75
1.10.	Tek Pay Sahipli Anonim Şirketlerin Temsil Düzeni.....	76
1.11.	Yönetim Kurulu Dışında Temsile Yetkili Olan Organlar ve Kişiler.....	77
1.11.1.	Kayımın Temsile Yetkili Olması.....	77
1.11.2.	Tasfiye Memurunun Temsile Yetkili Olması.....	79

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETTE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ VE TEMSİLE YETKİLENDİRME

2.1.	Yönetim Kurulunun Devredilemeyecek Görev ve Yetkileri.....	82
2.2.	Temsil Yetkisinin Devrine İlişkin Esaslar.....	83
2.2.1.	Temsil Yetkisinin Esas Sözleşmeyle Devredilmesi.....	83
2.2.2.	Temsil Yetkisinin Devri için Esas Sözleşmede Bir Düzenlemeye İhtiyaç Olup Olmadığı Sorunu.....	85
2.3.	Temsil Yetkisinin Devri.....	86
2.4.	Temsil Yetkisinin Murahhas Üyelere ve Müdür Olarak Üçüncü Kişilere Devri.....	86
2.4.1.1.	Kavram.....	86
2.4.1.2.	Murahhas Üye ve Müdür Tayini.....	88
2.4.1.3.	Murahhas Üye ve Müdürlerin Tescil ve İlanı.....	89
2.4.1.4.	Murahhas Üye ve Müdürler ile Anonim Şirket Arasındaki Hukuki İlişki ...	90
2.4.1.5.	Murahhas Üye ve Müdürlerin Görevden Alınması.....	91
2.4.2.	Ticari Temsilci ve Ticari Vekilin Temsille Yetkilendirilmesi.....	93
2.4.2.1.	Kavram.....	93
2.4.2.2.	Ticari Temsilci ve Ticari Vekil Atanması.....	94
2.4.2.3.	Ticari Temsilci ve Ticari Vekilin Tescil ve İlanı.....	99
2.4.2.3.1.	Ticari Temsilci ve Ticari Vekil İle Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği.....	100
2.4.2.3.2.	Ticari Temsilci ve Ticari Vekilin Görevden Alınmaları.....	101
2.4.2.3.3.	TTK m. 371/7 Bağlamında Sınırlı Yetkili Temsilci Atanması.....	102
2.4.2.3.3.1.	Kanuni Düzenlemeye Genel Bakış.....	102

2.4.2.3.3.2. Düzenlemenin Amacı	103
2.4.2.3.3.3. TTK m.371/7 Düzenlemesinin Kişi Bakımından Kapsamı	105
2.4.2.3.3.3.1. Anonim Şirketi Temsille Yetkili Olmayan Yönetim Kurulu Üyeleri.....	105
2.4.2.3.3.3.2. Şirkete Hizmet Akdiyle Bağlı Olanlar	107
2.4.2.3.3.4. Atanacak Kişilerin Şirketteki Konumları.....	108
2.4.2.3.3.4.1. Sınırlı Yetkili Ticari Vekil	109
2.4.2.3.3.4.2. Diğer Tacir Yardımcısı	110
2.4.2.3.3.5. Sınırlı Yetkili Temsilci Tayinin Şartları	112
2.4.2.3.3.6. İç Yönerge Zorunluluğu.....	112
2.4.2.3.3.6.1. Yönetim Kurulu Kararı	113
2.4.2.3.4. İç Yönergenin ve Sınırlı Yetkiye Sahip Ticari Vekil ve Diğer Tacir Yardımcılarının Tescil ve İlanı.....	115
2.5. TBK'nin 40. Maddesi Çerçevesinde Temsilci Atanması	116
SONUÇ	118
KAYNAKÇA.....	121
ÖZGEÇMİŞ.....	130

KISALTMALAR

AB	:	Avrupa Birliği
AT	:	Avrupa Topluluđu
Bkz.	:	Bakınız
C.	:	Cilt
CMK	:	5721 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu
E.	:	Esas
ETBK	:	818 sayılı Borçlar Kanunu
ETTK	:	6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu
HD.	:	Hukuk Dairesi
HGK	:	Hukuk Genel Kurulu
HMK	:	6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
K.	:	Karar
m.	:	Madde
Sa.	:	Sayı
s.	:	Sayfa
ss.	:	Sayfalar
T.	:	Tarih
TBK	:	6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TCK	:	5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
TMK	:	4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	:	6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
vd.	:	Ve Devamı
Yarg.	:	Yargıtay

ÖZET

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında düzenlenen anonim şirketi, üçüncü kişilere karşı, şirketin zorunlu organı olan yönetim kurulu temsil eder. Yönetim kurulu anonim şirketin kanuni temsilcisidir. Şirketin faaliyet konusunda olsun veya olmasın, her türlü iş veya hukuki işlemi şirket adına yapabilir. Üçüncü kişilere karşı şirket unvanını kullanarak şirketi borçlandırabilir, şirketin hak ve alacaklara sahip olmasını sağlayabilir. Yönetim kurulu sahip olduğu şirketi temsil yetkisini, üyelerine veya üçüncü kişilere devredebilir.

Bu bağlamda çalışmamız üç ana bölümden oluşacaktır. Birinci bölümde genel olarak temsil yetkisi incelenmeye çalışılacak olup, bölüm dahilinde temsil kavramı, temsilin amacı, temsilin hukuki niteliği ve temsil çeşitleri açıklanmaya çalışılacaktır. Devamında ise anonim şirket dışındaki, tüzel kişilerin temsili incelenmeye çalışılacaktır.

İkinci bölümde anonim şirketin yönetim kurulu tarafından temsili detaylı incelenmeye çalışılacaktır. Ayrıca temsil yetkisinin devri konusu ayrıntılı açıklanmaya çalışılacaktır. Üçüncü ve son bölümde ise 6552 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun ile getirilen sınırlı yetkili temsilci atama kurumu incelenmeye çalışılacaktır.

Çalışmamızın sonuç kısmında ise; konu hakkındaki tespit ve değerlendirmelerimiz ile önerilerimizi dile getirip çalışmamızı sonlandıracağız.

Anahtar Kelimeler: Anonim şirket, yönetim kurulu, temsil, temsil yetkisinin devri, sınırlı yetkili temsil.

SUMMARY

REPRESENTATION OF THE JOINT STOCK COMPANY

Board of directors which is the mandatory part of the joint stock company represents the joint stock company, which is regulated in the Turkish Commercial Code numbered 6102, against third parties. The board of directors is the legal representative of the joint stock company. The Board of Directors can make all kinds of business or legal transactions on behalf of the company. It can charge the company by using the company title against third parties and and it can make the company has rights and receivables. The board of directors can delegate the power to represent the company to its members or third parties.

In this context, our study will consist of three main parts. In the first part, we will try to examine the representation authority in general. In addition, the concept of representation, the purpose of representation, the legal nature of the representation and the types of representation will be explained, after that the representation of legal entities (joint stock company not included) will be examined in the first part.

In the second section, it will be tried to be analyzed representation of the joint-stock company by the board of directors in detail. In the third section, the subject of transfer of representation authority will be explained in detail. It is tried to be examined that limited representative delegation assigned by Law No. 6552 (Law Amending the Labor Law and Certain Decree Laws and Restructuring of Certain Receivables) .

In the conclusion part of our study; we will finalize our work by expressing our suggestions and evaluations.

Keywords: Joint-stock company, board of directors, representation, delegation of representation power, limited authorized representation

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın tamamlanmasında, benden her türlü bilgi ve ilgisini esirgemeyen, değerli zamanını benimle paylaşan, çalışmanın nihayete ermesi için her türlü kolaylığı sağlayan, benim için bir danışmandan öte, değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Murat Türe'ye şükranlarımı sunarım. Çalışmamızın gerçekleşmesinde her türlü fedakarlığı yaparak, maddi ve manevi desteğini esirgemeyen canımdan çok sevdiğim ailem ve Av. Eda Baytok'a sonsuz şükranlarımı sunarım.

ÖNSÖZ

Anonim şirket üçüncü kişilere karşı temsil edecek, şirket iradesini açıklayacak, şirket adına ve hesabına şirket unvanı altında iş ve işlemler yapacak olan organ yönetim kuruludur. Yönetim kurulunun şirketi temsil etmesi 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamında düzenlenmiş bulunan temsil kavramından farklı olarak, yönetim kurulu bir başkasını değil bizzat parçası olduğu şirketi temsil etmektedir. Bu kapsamda, çalışmamız dahilinde anonim şirketin temsili konusunda önem arz eden noktaları ayrıntısıyla irdelemeye, uygulamada anonim şirketin temsili ile ilgili mevcut bazı sorunların sebeplerini tespit etmeye çalıştık. Çalışmamızın gayesi tespit ettiğimiz konularla ilgili yasal düzenlemeler, yargı kararları ve doktrindeki görüşlerin birlikte değerlendirilerek sorunlara çözüm bulmadır.

Çalışmamız kapsamında genel olarak temsil yetkisini anlatıp, tüzel kişilerin temsili, bu kapsamda anonim şirketin yönetim kurulu tarafından temsili, yönetim kurulunun temsil yetkisini murahhas üyelere ve müdür olarak üçüncü kişilere devri, şirkete ticari temsilci, ticari vekil atanması konularını incelemeye çalıştık. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 371. maddesine 6552 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun ile eklenen yedinci fıkrasına önemi itibariyle doktrindeki görüşlerle birlikte değinmeye çalıştık. Yeni düzenleme ile TTK'nin genel ruhuna, yerleşik yargı içtihatlarına aykırı olarak, artık anonim şirketlerde istisnai olan temsil yetkisinin sınırlandırılması yolu kısmen açılmıştır. Düzenlemenin üzerinden beş yıl geçmiş olmasına rağmen çalışmamızı yaptığımız tarihte konuyla ilgili yargı kararı bulamadık. Nitekim Yargıtay'ın da yeni düzenleme hakkındaki görüşü merak edilmektedir. Çalışmamızın kapsamını genişletmemek, konuyu ayrıntıya boğmamak adına, yönetim kurulu kararları, kararların sakatlığı, yönetim kurulu üyelerinin ibrası, yönetim kurulunun ve temsile yetkili kişilerin hukuki sorumluluğu konularına değinmedik.

Çalışmamız kapsamında 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nu esas aldık. Yeri geldiğinde 6762 sayılı mülga Türk Ticaret Kanunu ile mukayeseler yaparak, yargı içtihatlarından, doktrindeki görüşlerden, bu anlamda kaleme alınmış değerli eserlerden yararlanmaya çalıştık. Bu bağlamda tespit ettiğimiz aksaklıklara ve bu aksaklıkların çözümüne ilişkin görüşlerimizi sunduk. Çalışmamızın konuya ilgi duyanlara faydalı olması dileriz.

Mustafa Kartal, 21.05.2019, Antalya.

GİRİŞ

Konunun Sunulması

6102 sayılı TTK'nin 329-563 maddeleri arasında düzenlenen, bir sermaye şirketi türü olan anonim şirket, ortaklardan ayrı kişiliğe sahip olması, birden fazla kişinin sermayesinin bir araya getirilerek büyük yatırımlara imkan tanınması, borçlarından dolayı sadece şirket sermayesi ile sorumlu olduğundan ortaklarına başvurulamayan, bir şirket türü olduğundan ticari hayatta oldukça yaygın bir yere sahiptir. Özellikle büyük yatırımlar anonim şirketler aracılığıyla yapılmaktadır.

Genellikle birden fazla kişinin bir araya gelmesiyle kurulan, büyük sermayelere sahip olan anonim şirketin yönetimi ve temsili üye sayısı ve sermaye miktarı itibariyle zor olabilmektedir. Bu hususları düşünen kanun koyucu, anonim şirketin yönetimi ve temsili görevini şirket yönetim kuruluna vermiştir. Kurulda esas sözleşme ile belirlenen yönetim kurulu üyeleri, kuruldan sonra ise genel kurul tarafından seçilecek yönetim kurulu şirketi yönetme ve temsil etme hak ve görevine sahiptir. Özellikle pay sahiplerinin çok olduğu anonim şirketlerde yönetim ve temsilin bu şekilde şirket ortak sayısından daha az sayıda kişiden oluşabilen bir organa bırakılmış olması yönetim ve temsilde bir takım kolaylıkları sağlamış olmaktadır. Bu şekilde şirketin yönetimi ve temsiliyle ilgili alınacak kararlar daha hızlı alınabilecek, bu kararlar hayata daha hızlı geçirilebilecektir. Yine şirketi yönetim ve temsile yetkili kişiler arasında, şirketin faaliyet konularında tecrübeli veya uzman kişilerin bulunması, şirketin geleceği konusunda da önem teşkil etmektedir.

Anonim şirketlerde yönetim kurulunun temsil yetkisi 6098 sayılı TBK m. 40 vd. düzenlenmiş bulunan temsil kurumundan farklıdır. Zira TBK anlamındaki temsilci, temsil olunan adına iş ve işlemler yaparak işlemin hüküm ve sonuçlarının kendi üzerinde değil, temsil olunan üzerinde doğmasını sağlamaktadır. Oysa anonim şirket yönetim kurulunun yapmış olduğu işlemde bir üçüncü kişi değil, bizzat yönetim kurulunun bir organı, parçası olduğu anonim şirket işlemin tarafı haline gelmektedir. Yani TBK anlamında temsilde temsilci, temsil olunan ve üçüncü kişiden oluşmak üzere üç taraflı bir işlem söz konusu iken, Anonim şirketin temsilde, anonim şirket ve üçüncü kişiden oluşmak üzere iki taraflı bir hukuki ilişki söz konusudur.

Anonim şirketin temsili yönetim kurulunun hak ve görevi olmakla birlikte, kanun koyucu TTK m. 370/2 uyarınca temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerinden bir veya birden fazlasına, yönetim kurulu üyesi veya üyeleriyle birlikte üçüncü kişilere devredilebileceğini

öngörmüştür. Yönetim kurulu üyelerinden kendilerine temsil yetkisi devredilen üyelere murahhas üye, kendilerine temsil yetkisi devredilen üçüncü kişilere ise müdür denilmektedir. Birden fazla temsilcinin şirketi temsile yetkili olduğu durumlarda kural birlikte temsil ilkesinin geçerli olmasıdır. Aynı maddenin devamı niteliğinde olan 371. maddesinde ise temsil yetkisinin sınırlandırılmasına ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Kural olarak temsil yetkisi birlikte imza veya merkez veya şubenin işlemleriyle sınırlandırılabilir. Ancak bu kuralın istisnasını da TTK'ye sonradan eklenen yedinci fıkra düzenlenmiştir. TTK m. 368 uyarınca ise yönetim kurulunun ticari mümessil ve ticari vekil atayabileceği hükme bağlanmıştır.

Konunun Sınırlandırılması

Çalışmamızın konusunu anonim şirketin temsili konusu oluşturmaktadır. Bu anlamda biz de öncelikle konuyla bağlantısı olması sebebiyle genel anlamda temsil konusunu inceleyeceğiz. Anonim şirketin temsile yetkili olan yönetim kurulunun temsil yetkisini ayrıntısıyla incelemeye çalışacağız. Yönetim kurulu TTK m. 370 uyarınca yönetim kurulunun bu yetkiyi devrine ilişkin esasları ve temsil yetkisinin sınırlandırılması konularını inceleyeceğiz. Ancak konumuzun dışına çıkmamak adına yönetim kurulu üyesinin temsili konusuna girmeyeceğiz. Yine konunun özünden ayrılmamak adına temsil yetkisine haiz olan kişilerin hukuki sorumlulukları konusuna girilmeyecektir.

İnceleme Planı

Çalışmamız kapsamında birinci bölümde öncelikle tüzel kişilerin temsili konusu incelenmeye çalışılacaktır. Bu anlamda konu içerisinde TBK m. 40 vd. anlamında temsil yetkisini ve temsil türleri incelenmeye çalışacak, temsil kavramını, sık sık karıştırılan benzer kavramlarla kıyaslayıp, benzerlik ve farkları ortaya konacaktır.

Çalışmamızın ikinci bölümünde ise anonim şirketin yönetim kurulu tarafından temsili konusu incelenmeye çalışılacaktır. Bu anlamda yönetim kurulu üyelerinin seçimi, üye sayısı, görev süreleri gibi özellik arz eden konulara değinmeye çalışılacak, temsil yetkisinin yönetim kurulu tarafından nasıl kullanılacağını, birlikte temsil kavramını, temsil yetkisinin kapsamını, tescili ve ilanını, temsil yetkisine getirilebilecek olan sınırlandırmalar incelenmeye çalışılacaktır. Konu içerisinde yönetim kurulu dışında temsile yetkili olan kişi veya organları özellikle tasfiye memurunun ve kayyımın anonim şirketin temsiliinde özellik arz eden noktalara değinilmeye çalışılacaktır..

Çalışmamızın üçüncü ve son bölümünde ise yönetim kurulunun temsil yetkisini devrine ilişkin esasları, murahhas üye ve müdür kavramlarını inceleyeceğiz. Temsil yetkisinin ticari temsilcilere ve ticari vekillere devrini, TTK m. 371'e sonradan eklenen yedinci fıkra

kapsamında sınırlı yetkili temsilci atama, bu anlamda çıkarılacak iç yönerge ve içeriği konusu üzerinde durulacaktır.

En nihayetinde ise konu hakkındaki tespit ve değerlendirmelerimiz ile önerilerimiz dile getirilip çalışma sonlandırılacaktır.

Konunun Hukuksal Dayanakları

Anonim şirketin temsiline ilişkin hüküm esas itibarıyla TTK m. 365'te düzenlenmiştir. Maddeyle şirketi temsil hak ve görevinin yönetim kuruluna ait olduğu düzenlenmiştir. TTK m. 370'te ise temsil yetkisinin kullanılma şekli ve devri düzenlenmiştir. Temsil yetkisinin kapsamı ve temsil yetkisine getirilebilecek sınırlandırmalara ilişkin esaslar ise TTK m. 371'de düzenlenmiştir. İmza şekli TTK m. 371'de, temsilcilerin tescil ve ilanı ise TTK m. 372'de düzenlenmiştir. Ticari mümessil ve ticari vekil atamaya ilişkin TTK m. 368, iç yönergeyle yönetimin devrine ilişkin TTK m. 367, yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinin düzenlendiği TTK m. 375'in incelenmesi gerekmektedir. Ayrıca konuyla ilgisi nedeniyle TBK m. 40 vd. düzenlenen temsil kurumu, TBK m. 547 vd. düzenlenen ticari temsilci, TBK m. 551'de düzenlenen ticari vekil ve TBK m. 552'de düzenlenen diğer tacir yardımcılara ilişkin hükümlerinin de çalışma konumuzla ilgisi olması nedeniyle yeri geldikçe incelenmeye çalışılacaktır.

Yürürlükte bulunan mevzuat yanında yeri geldikçe mülga 6762 sayılı TTK'nin ilgili maddelerine değinmeye, yerleşik yargı kararlarıyla ve doktrinde yer alan görüşlerle konuyu incelemeye çalışacağız.

BİRİNCİ BÖLÜM

TEMSİL KAVRAMI TÜZEL KİŞİLERİN TEMSİLİ

1.1. Genel Olarak Temsil Kavramı

1.1.1. Tanımı

“Temsil” kavramı kelime olarak Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük’te tanımlandığı şekliyle: "Birinin veya bir topluluğun adına davranma, belirgin özellikleri ile yansıtma, sembolü olma, simgeleme" anlamlarına gelmektedir¹. Hukuk terminolojisinde ise temsil, bir hukuki işlemi, bir kişinin başka bir kişi adına (namına) ve hesabına yapması ve işlemin hukuki sonuçlarının bu kişi üzerinde doğması şeklinde tanımlanmaktadır². Bir diğer tanımlama ise şu şekildedir: Temsil bir kimsenin (temsilcinin) yaptığı (aktif temsil) veya kabul ettiği (pasif temsil) bir irade bildiriminin, diğer bir kimse (temsil olunan) için geçerli sayılması sonuçlarını doğurur³.

Bilindiği üzere kural olarak bir hukuki işlemin hüküm ve sonuçları o işlemi gerçekleştiren kişiyi etkiler, onun hukuk alanında meydana gelir. Oysa temsil kurumu ile kanun koyucu bu ana kurala istisna getirmiş olmaktadır. Temsil kurumunun işletilmesiyle hukuki işlemi yapan kişi hukuki işlemde etkilenmeyecek, işlem temsil olunan kişinin (asil) hukuk alanında hüküm ve sonuçlarını meydana getirecektir. Dolayısıyla tanımlardan da anlaşılacağı üzere her temsil ilişkisinde temsilci (mümessil), temsil olunan (asil) ve üçüncü kişi olmak üzere üç unsur bulunur⁴. Bu üç unsorda temsil olunan; adına hukuki işlem yapılacak olan kişi, temsilci; temsil olunan adına üçüncü kişi ile hukuki işlem yapacak olan kişi, üçüncü kişi ise; temsilciyle hukuki işlem yapacak olan kişidir. Bu son aşamada hukuki ilişki temsil olunan ile üçüncü kişi arasında tesis edilmiş olacaktır. Temsilcinin temsil olunanı temsil edebilme yetkisi ikincil haklardandır⁵.

¹http://www.tdk.org.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=309081, (erişim tarihi: 20.08.2018).

² Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, C.1, 11. Bası, Vedat Kitabevi İstanbul, 2013, s. 217. Şenyüz, Doğan, **Borçlar Hukuku Genel ve Özel Hükümler**, 8. Baskı, Ekin Yayınları, Bursa, 2016, s. 69. Yıldırım, Abdülkerim, **Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, s. 152. Kılıçoğlu, Ahmet M., **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 22. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2018, s. 307. Eren, Fikret, **6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 18. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 424.

³ Yavuz, Nihat, **Türk Borçlar Kanunu Şerhi**, C.1, Birinci Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s. 405.

⁴ Şenyüz, s. 70.

⁵ Hatemi, Hüseyin/Gökayla, Emre, **Borçlar Hukuku Genel Bölüm**, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012, s. 101 .

Çağımızda gelişen teknoloji, bilgiye ulaşmanın kolaylığı, mesafelerin kısalmış olması, ülkeler arası hatta ve hatta kıtalar arası ticaretin, ekonomik faaliyetlerin, genel olarak da hukuki işlemlerin artmış bulunması, ancak tüm bunların yanı sıra kişilerin zamanlarını iyi yönetme ihtiyaçları, bazı hukuki işlemlerin karmaşık ve girift oluşu, dolayısıyla kişinin her hukuki işlemi yapma konusunda gerekli ve yeterli bilgi ve donanımına sahip olmayışı, bazı alanlarda uzman kişilerin yardımına ihtiyaç duyulması gibi sebeplerden ötürü kişiler kendilerini bir temsilciyle temsil ettirme ihtiyacı duyabilmektedir. Bunun dışında bazen de kişiler kanunen bir temsilciye ihtiyaç duyabilmektedir. Örneğin ehliyetsiz bir kişinin hukuki işlem yapabilmesi için vasi veya veli tarafından temsili zorunludur. Bunun gibi nedenler göz önüne alındığında temsil kurumu günümüzde hemen her alanda önemli bir konuma sahip olmuştur. Temsil kurumu hukuki ilişkilerde, tek taraflı ve çok taraflı işlemlerde, bilhassa sözleşmelerde çok önemli yer teşkil etmektedir. Tüm bu hususları göz önünde bulunduran kanun koyucu 6098 sayılı TBK m. 40-48 arasında temsil konusunu düzenlemiştir. TBK m. 40 vd. yetkili temsil, m. 46 vd. yetkisiz temsil kurumları düzenlenmiştir.

TBK m. 40⁶ vd. anlamında temsil sadece hukuki işlemlerde söz konusu olur. Bu açıdan hukuki işlemin türü önem taşımaz. Uygulamada temsil kurumu genellikle sözleşmeler için gündeme gelse de, tek taraflı hukuki işlemlerin, kararların, hatta hukuki işlem benzerlerinin de temsilci aracılığıyla gerçekleştirilmesi mümkündür. Maddi fiillerde temsilci ile temsil söz konusu olmamaktadır⁷. Bu anlamda haksız fiil, işleme (hukuki tağyir), yerleşim yeri seçme (ikametgâh kurma) gibi maddi fiillerde temsil söz konusu olmaz. Zilyetliğin temsilci aracılığıyla kazanılmasını düzenleyen TMK'nin 978.⁸ maddesinde bu anlamda bir temsil yoktur. Evlenme, nişanlanma, ergin kılınma, ölüme bağlı tasarruf yapmak gibi kişiye sıkı sıkıya bağlı hakların kullanılmasında da temsil mümkün değildir⁹. Dolayısıyla yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere maddi olgular temsilin konusunu oluşturamayacaktır. Sayılan durumlar dışında temsile konu işlem bir hakkın kullanılması veyahut borcun ifa edilmesi gibi maddi fiillerle gerçekleştiriliyorsa temsil ilişkisi yine söz konusu olmayacaktır¹⁰.

⁶ TBK m. 40/1: Yetkili bir temsilci tarafından bir başkası adına ve hesabına yapılan hukuki işlemin sonuçları, doğrudan doğruya temsil olunanı bağlar.

⁷ Eren, s. 425. İbiş, Funda, "Çocuğun Temsilci Olması ve Hukuki Sonuçları", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sa., 2017, ss. 1103-1137, s. 1106. Kılıçoğlu, s. 312.

⁸ TMK m. 978/1: Temsilciye yapılan teslim, temsil edilene yapılmış gibi zilyetliği geçirir.

⁹ Ayan, Mehmet, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 7. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya, 2013, s. 186.

¹⁰ Eren, s. 425.

Taraflar kendi aralarında yapacakları sözleşmeyi bizzat yapabilecekleri gibi, kendilerini bir temsilci aracılığıyla temsil ettirerek de yapabilirler¹¹. Ancak hiç şüphesiz birine temsil yetkisi verilmesi, temsil olunanın söz konusu işlemi bizzat yapmasını engellemez. Temsil olunan, temsilcinin varlığına rağmen istediği zaman sözleşmeyi bizzat yapabilir¹².

Peki, kimler temsil edilebilir? Bu soruya cevap vermek gerekirse, tam ve sağ doğmuş gerçek kişiler, yine hukuk dünyasında mevcudiyetleri devam eden tüzel kişiler temsil edilebilecektir. Ancak temsil yetkisi verecek olan kişinin tam ehliyetli olması gerekmektedir¹³. Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere ölmüş bir insan temsil edilemeyecektir. Yine tasfiye edilmiş, hukuk dünyasındaki varlığı son bulmuş tüzel kişilerin de temsili mümkün değildir. Dolayısıyla hukuki anlamda temsilin söz konusu olabilmesi için, temsil edilecek kişinin hukuki anlamda mevcudiyetini devam ettiren tüzel kişiler ve sağ bulunan gerçek kişilerden olması gerekir.

1.1.2. Amacı

Temsilin amacı; bir kimsenin hukuki işlem yapabilmesine hukuki ya da fiili engel bulunan hallerde, o kimsenin muamelelerini kolaylaştırmaktır. Yine hukuki veya fiili engel bulunmasa dahi temsil olunan, kendi kişisel menfaatine göre de temsilci tayin edebilmektedir. Bu hususları kısaca sıralayacak olursak:

- Hukuki Engel Bulunması Nedeniyle Temsil: Yapılması planlanan hukuki işlem için kanun temsili zorunlu kılmış olabilir. Bu durumda hukuki engelden söz edilebilir. Örneğin; henüz ergin kılınmamış çocuklar için hukuki işlemin velileri tarafından yapılması zorunluluğu, hukuki engel bulunması nedeniyle temsilin amaçlarından sayılabilir.

- Fiili Engel Bulunması Nedeniyle Temsil: Kişi yapmak istediği bir hukuki işlemi fiili engeller dolayısıyla bizzat yerine getiremiyor olabilir. Bu durumda temsil kurumunun amacı fiili engeli ortadan kaldırarak hukuki işlemin gerçekleşmesini sağlamaktır. Örneğin; İstanbul'da yaşayan bir kişi aynı gün içerisinde Amerika'dan satın almak istediği bir ürünü bizzat giderek almasının zor olması durumunu fiili engele örnek gösterebiliriz. Bu durumda kişi kendisine Amerika'da bulunan birini temsilci olarak atayabilecek, işlemi temsilci aracılığıyla yaparak bu fiili engeli temsil kurumu aracılığıyla aşmış olacaktır.

¹¹ Kılıçoğlu, s. 232.

¹² Ayan, s. 187.

¹³ Şenyüz, s. 71.

- Yapılacak Olan Hukuki İşlemin Masraflı Olması Nedeniyle Temsil¹⁴: Kişinin yapmak istediği hukuki işlemi, kendisinin bizzat yapması bazı durumlarda masraflı olabilmektedir. Bu gibi durumlarda temsil kurumu işletilerek hukuki işlemin neden olacağı maliyet azaltılabilecektir. Örnek olarak İstanbul'da yaşayan kişinin, Ankara'da yapacağı hukuki işlemi, Ankara'daki bir temsilci aracılığıyla yapması en azından kişinin ulaşım masraflarını azaltacaktır.

- Zamandan Tasarruf Amacıyla Temsil: Hukuki işlem yapacak olan kişi yoğun çalışıyor, veya zaman kendisi için önem arz ediyorsa, aynı anda hem kendi işlerini yapabilecek hem de temsilci vasıtasıyla yapmak istediği hukuki işlemi yaptırabilecektir. Bu halde şüphesiz temsil olunan kişi zamandan tasarruf etmiş olacaktır.

- Gizlilik Amacıyla Temsil¹⁵: Bazen kişiler yapmak istedikleri bir kısım hukuki işlemlerin tarafı olarak gözükmek istemeyebilirler. Bu gibi durumlarda kişiler kendilerini bir temsilciyle temsil ettirerek, şahsi menfaatleri doğrultusunda, gizli kalarak hukuki işlemin kendi hukuk alanlarında gerçekleşmesini sağlayabilecektir.

- Yapılacak Hukuki İşlemin Karmaşıklığı: Bilindiği üzere her birey hukuka ve mevzuata tam olarak hakim olamamakta, dolayısıyla bazı hukuki işlemler kişilere karmaşık gelebilmektedir. Bu gibi durumlarda hukuki işlem yapmak isteyen kişi, hukuki işlemin konusu hakkında daha bilgili olan kişiyi temsilci olarak atayabilecek ve karmaşık olan hukuki işlemlerin sorunsuz ya da daha az sorunla gerçekleşmesini sağlayabilecektir.

- Yapılacak Hukuki İşlemin Uzmanlık Gerektirmesi Nedeniyle Temsil¹⁶: Yapılacak olan hukuki işlem bazı durumlarda uzmanlık gerektirebilmektedir. Bu durumlarda konunun uzmanı olan kişileri temsilci olarak atayarak bu zorlaştırıcı durum da ortadan kaldırılmış olacaktır. Örneğin franchising sözleşmesi gibi teknik bilgi ve uzmanlık gerektiren bir konuda sözleşme yapmak isteyen kişi bu konuda uzman bir kişiyi temsilci olarak atayabilir, dolayısıyla söz konusu işlemin sorunsuz veya daha az sorunla gerçekleşmesini sağlayabilecektir.

---

¹⁴ Kılıçoğlu, s. 307.

¹⁵ Kılıçoğlu, s. 308.

¹⁶ Kılıçoğlu, s. 308.

1.1.3. Kapsamı

Temsil yetkisinin kapsamı, temsilcinin temsil konusunda, yetki sınırlarını aşmış olmadığı, temsil yetkisinin sınırları içerisinde hareket edip etmediği hususunda önem arz eder¹⁷. Temsil yetkisinin kapsamı genel olarak 6098 sayılı TBK m. 41'de, temsil yetkisinin içeriği ve derecesi başlığıyla şu şekilde düzenlenmiştir: "*Başkası adına ve hesabına temsil kamu hukukundan doğmuşsa*¹⁸, temsil yetkisinin içeriği ve derecesi bu konudaki yasal hükümlere; temsil hukuksal bir işlemde doğmuşsa, temsil yetkisinin içeriği ve derecesi o hukuksal işleme göre belirlenir. Temsil yetkisi üçüncü kişilere bildirilmişse temsil yetkisinin içeriği ve derecesi, bu bildirimde göre belirlenir." Madde metninde geçen kamu hukuku tabirinden şüphesiz yürürlükte olan mevzuat hükümleri gereği, tarafların özgür iradesine bırakılmamış, bizzat kanun koyucu tarafından önemine binaen özel olarak getirilmiş düzenlemelerin anlaşılması gerekir. Madde de belirtildiği üzere başkası adına ve hesabına temsil kanundan doğmuşsa, yani diğer bir ifadeyle kanuni temsil durumu söz konusu ise, temsil yetkisinin içeriği ve derecesi bu konudaki yasal hükümlere tabi olacaktır. Yani temsilin kapsamı yasa koyucunun bizzat belirlediği sınırlar kapsamında kalacaktır. Bunun yanı sıra eğer ki temsil hukuksal bir işlemde doğmuşsa, yani diğer bir ifadeyle iradi/akdi temsil söz konusu ise, temsil yetkisinin içeriği ve derecesi bu yetkinin dayandığı hukuki işleme göre belirlenecektir.

Temsil yetkisinin verilmesi hukuki bir işlem olduğundan, hukuki işlemlerin geçerlilik şartlarına tabi olacaktır. Bu anlamda, temsil yetkisi TBK m. 27 kapsamında ancak hukuka ve ahlâka uygun hukuki işlemlerin yapılması için verilebilir. Temsil olunanın bu yönde bir talimatı olmamasına rağmen, temsilci hukuka ve ahlâka aykırı işlem yapmışsa temsil olunanın sorumluluğu doğmaz¹⁹. Hukuki işlemde doğan, yani iradi/akdi, temsilde temsil yetkisinin verilmesi, temsil olunanın (asil) tek taraflı hukuki işlemiyle meydana gelmektedir. Dolayısıyla hukuki işlemde doğan/iradi/akdi temsilde temsil olunan, temsil yetkisinin kapsamının belirlenmesinde kural olarak serbesttir. Temsil olunan kişi temsilcinin yetkilerini daha sonra sınırlandırabileceği gibi, tamamen ortadan da kaldırabilir.

¹⁷ "634 sayılı Yasa yöneticilere belli ve sınırlı görevler vermiştir. Bu sınırı yetki kat maliklerinin taşınmazı satın aldıkları sırada onda bulunan ayıplardan doğan haklarında onları temsil yetkisini kapsamaz." Yarg. 13. HD, T. 17.01.1974, E. 1973/13225, K. 1973/134, Karar için bkz. Günay, Cevdet İlhan, **Türk Borçlar Kanunu Şerhi**, Yetkin Yayınlar, Ankara, 2012, s. 241.

¹⁸ "Umumi muvazane içindeki dairelere ait hukuk ve ceza davalarında ve her türlü icra takiplerinde bu daireler mahkemeler, hakemler, icra daireleri ve dava ve icra işleriyle alakalı sair merciler nezdinde temsil vazifesi maliye vekaletine bağlı hazine avukatı ve yardımcı avukatları tarafından görülür." Yarg. 11. HD, T. 27.06.2015, E. 2004/70307, K. 2005/6763, **Günay, C.İ.**, s. 241.

¹⁹ Demir, Bahadır, "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Kapsamında Doğrudan Temsil Müessesesi", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi** C.6, Sa.1, 2015, ss. 249-278, s. 260.

Temsil olunan ile temsilcinin yaptığı hukuki işlemin, temsil yetkisinin kapsamını aşmış olması hususunda tereddüt yaşanıyorsa nasıl bir çözüm yolu bulunacaktır? Bu durumda, öncelikle irade beyanının yorumlanmasında temsil olunanın gerçek arzusuna mı bakılacağı, yoksa güven ilkesi uyarınca temsilcinin yetki beyanına vermesi gereken anlamın mı esas alınacağı sorununun çözülmesi gerekmektedir. Doktrindeki hâkim görüşe göre, temsil yetkisinin dayandığı hukuki işlem, yani temsil olunanın irade beyanı, tereddüt halinde, güven ilkesine göre yorumlanır ve bu suretle yetkinin kapsamı belirlenir²⁰. Buna karşılık temsilci, temsil olunanı fiilen doğru olarak anlamışsa temsil yetkisinin içerik ve kapsamı, bu anlamaya göre tespit edilir. Nihayet, temsil yetkisinin kapsamı üçüncü kişilere bildirilmişse, kapsam TBK. m. 41/II gereği üçüncü kişilere yapılan bildiriye göre belirlenir. TBK gibi İsviçre Borçlar Kanunu da m. 33/III'de üçüncü kişinin iyi niyetinden bahsetmemiştir²¹.

Temsil olunan kişi, temsilciye verdiği temsil yetkisinin içeriği ve kapsamını serbestçe belirleyebilir. Ancak yetkinin içeriği ve kapsamını belirlemeye ilişkin hak ve özgürlük temsilin yasak olduğu hukuksal işlemlerde geçerli değildir. Yasalarımızda öngörülmüş öyle bazı hukuksal işlemler vardır ki, bunlar temsil kabul etmez. Örneğin; nişanlanma, evlenme, tanıma, evlat edinme, vasiyetname gibi kişiye sıkı sıkıya bağlı hakların kullanılmasında temsile yer yoktur²². Haksız eylemler, hukuka, ahlak ve adaba aykırı eylemlerde de temsil söz konusu değildir²³. Yani haksız fiillerde temsil olmaz. Çünkü ana ilke olarak, bir haksız eylem işleyen kimse, bunun hukuki sonuçlarına bizzat katlanmak zorundadır²⁴.

1.1.4. Temsilin Çeşitleri

Bu başlık altında temsil kavramının çeşitlerine değinmeye çalışacağız. Bu kapsamda temsili sonuçlarına göre, kaynağına göre, konusuna göre, yetkiye dayanıp dayanmadığına göre temsil olmak üzere alt başlıklar altında inceleyeceğiz.

1.1.4.1. Sonuçlarına Göre Temsilin Çeşitleri

Sonuçlarına göre temsil; temsilcinin yapmış olduğu hukuki işlemin, temsilcinin mi yoksa temsil olunanın mı hukuk alanında gerçekleşmesine göre, yani üçüncü kişi ile yapılan

²⁰ **Demir**, S. 260. **Eren**, S. 435-436. Cihan, Hulki, **Temsil Yetkisinin Verilmesi ve Kapsamının Belirlenmesi**, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2011, s. 36.

²¹ **Demir**, s. 260.

²² **Ayan**, s. 186.

²³ "Haksız, hukuka, ahlaka ve adaba aykırı hususlarda temsil cari olmaz. Temsilcinin haksız eyleminden temsil edilen kural olarak (bir haksız eylem işlenmesi konusunda temsil salahiyeti verilecek eylemin icrasını teşvik etmeleri dışında) sorumlu tutulamaz." Yarg. 13. HD, T. 13.04.1978, E. 1978/1845, K. 1978/4946, Karar için bkz. **Kılıçoğlu**, s. 320, 398 no.lu dipnottan naklen.

²⁴ **Çeçen**, Ayfer, **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Temsil Yetkisi**, Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, 2009, s. 7.

hukuki işlemin tarafının kim olacağı sonucuna göre dolaylı ve doğrudan temsil olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

1.1.4.1.1. Dolaylı Temsil

Temsilci hukuki işlemi kendi adına, fakat başkası (temsil olunan) hesabına yaptığı takdirde dolaylı temsil söz konusu olur²⁵. Dolaylı temsil doktrinde "vasıtalı temsil²⁶", "dolayısıyla temsil²⁷" olarak da adlandırılmaktadır. Dolaylı temsilin söz konusu olduğu durumlarda hukuki işlemin konusunu oluşturan; hak, alacak veya borç önce temsilciye ait olur²⁸. Bu hak, alacak veya borç sonradan alacağın temlik veya borcun üstlenilmesi yoluyla temsil olunana devredilir. Dolaylı temsil kurumu TBK m. 40/3'te "*Diğer durumlarda alacağın devri veya borcun üstlenilmesine ilişkin hükümler uygulanır.*" şeklinde düzenlenmiştir. Dolayısıyla temsilcinin hukuk alanında doğmuş olan hak, alacak veya borç TBK m. 183 vd. düzenlenen alacağın devri, veya TBK m. 195 vd. düzenlenen borcun üstlenilmesi kurallarına göre temsil olunana devredilir. Temsilci ile temsil olunan arasındaki hukuki ilişki uyarınca, temsilci bu hak ve borçları temsil olunana devretmeye, temsil olunan da devralmaya mecburdur²⁹. Dolaylı temsilden söz edebilmek için temsilcinin, başlangıçta, hukuki işlemi yaparken, başkası hesabına (temsil olunan) hareket etmesi zorunludur. Aksi takdirde, şayet temsilci başlangıçta kendi hesabına hukuki işlemi yapmışsa artık burada dolaylı temsilden bahsetmek mümkün olmayacaktır.

²⁵ Eren, s. 429. Kılıçoğlu, s. 311. Yavuz, Cevdet, **Türk-İsviçre ve Fransız Medeni Hukuklarında Dolaylı Temsil**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1983, s. 22. Kocayusufpaşaoğlu, Necip/Hatemi Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdülkadir, **Borçlar Hukukuna Giriş Hukuki İşlem Sözleşme**, Cilt 1, Yenilenmiş Genişletilmiş Tamamlanmış 4 üncü Basıdan 5 inci Tıpkı Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2010, s. 630, Akyol. Şener, **Türk Medeni Hukukunda Temsil**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009, s. 57.

²⁶ Oğuzman/Öz, s. 219. Reisoğlu, Safa, **Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 23. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2012, s. 149. Ayan, s. 188.

²⁷ Yavuz, N., s. 408.

²⁸ "Borçlar Kanununun 32. maddesinde düzenlenen temsil, bir kimsenin mümessil sıfatı ile diğer bir kişi adına hukuki işlem yapmasıdır. Dolaylı temsil ise, hukuki işlemin kendi adına ancak başkası hesabına yapılmasıdır. Bu tür temsilde hukuki işlemin hüküm ve sonuçları önce mümessile, ondan sonra da temsil olunana geçer. Dava konusu olayda davacı ile davalılardan Ahmet arasında düzenlenen sözleşmede, arsa sahipleri ile ..... Limited Şirketi arasında akdedilmiş olan 17.3.1994 tarihli gayrimenkul satış vaadi ve kat karşılığı inşaat sözleşmesi gereğince yapılacak binadan 5. kat 11 nolu dairenin davacıya satıldığı anlaşılmaktadır. Adı geçen inşaat sözleşmesinde arsa sahibi, davalı Ahmet'in babası olan diğer davalı Remzi'dir davalı Ahmet, babasına ait arsa üzerinde yapılacak inşaattan, yine babası Remzi'ye düşecek olan bir daireyi kendi adına ancak babası Remzi nam ve hesabına davalıya satışını yapmış olduğundan olayda, az yukarıda açıklanan ve Borçlar Kanununun 32. maddesinde düzenlenen dolaylı temsil söz konusu olup, uyumsuzluğa buna ilişkin hükümlerin uygulanması gereklidir." Yarg. 13. HD, T. 10.11.2003, E. 2003/9750 , K. 2003/13343, (erişim tarihi: 21.08.2018) www.emsal.yargitay.gov.tr.

²⁹ Reisoğlu, s.149.

Dolaylı temsilin en büyük yararı, temsil olunan kişinin (asil) gizli kalmasını sağlamasında görülür. Dolaylı temsilde, temsil olunan, daima geri planda kalır ve temsilcinin iş ve kredi imkânlarından yararlanmış olur.

1.1.4.1.2. Doğrudan Temsil

1.1.4.1.3. Genel Olarak

Doğrudan temsil, temsilcinin, başkası (temsil olunan) adına ve hesabına hukuki işlem yapmasıdır³⁰. Doktrinde doğrudan temsil "vasitasız temsil, dolaysız temsil, doğrudan doğruya temsil" olarak da adlandırılmaktadır³¹. Doğrudan temsil kurumu TBK m. 40/1'de şu şekilde düzenlenmiştir: "*Yetkili bir temsilci tarafından bir başkası adına ve hesabına yapılan hukuki işlemin sonuçları, doğrudan doğruya temsil olunanı bağlar.*" Maddeden de anlaşılacağı üzere doğrudan temsilden bahsedebilmek için hiç şüphesiz temsil olunan tarafından temsilciye temsil yetkisinin verilmiş olması ve temsilcinin temsil olunan adına ve hesabına hareket etmesi gerekir³². Doğrudan temsilin söz konusu olduğu hallerde; alacağın nakli ya da borcun temlik müesseselerine ihtiyaç yoktur. Zira doğrudan temsilde hukuki işlemin sonuçları, hak ve borçlar, ek bir işleme gerek duyulmaksızın, temsilcinin hukuk alanına etki etmeksizin, kendiliğinden, doğrudan doğruya, hemen temsil olunan hakkında hüküm ve sonuç ihtiva eder. Hukuki işlemin üçüncü kişiler nezdinde muhatabı, alacaklısı veya borçlusunu temsil olunanıdır.

1.1.4.1.4. Doğrudan Temsilin Şartları

1.1.4.1.5. Temsil Yetkisinin Bulunması

Doğrudan temsilden bahsedebilmek için temsilcinin hukuken geçerli bir şekilde temsil olunan tarafından temsile yetkili kılınmış olması gerekmektedir³³. Bu yetki hukuki bir işlemde doğan (iradi/rızai/akdi) temsil yetkisi olabileceği gibi kanundan doğan (kanuni) temsil yetkisi de olabilir. Hukuki işlemde doğan temsil yetkisinde, temsil ilişkisi, temsil olunanın tek taraflı karşı tarafa varması gereken bir irade beyanı ile kurulabilir. Temsil ilişkisinin kurulması için temsil olunanın bu yöndeki iradesini temsilciye bildirmesi gerekli ve yeterlidir. Temsil olunanın bu şekildeki irade beyanı temsilciye ulaştığı anda, temsil yetkisi temsilciye verilmiş olur. Temsil ilişkisinin kurulabilmesi için temsil olunanın irade beyanının temsilci tarafından kabulüne gerek olmadığı hususuna özellikle dikkat etmek gerekir. Temsil yetkisinin verilmesi herhangi bir şekil şartına bağlı kılınmamıştır. Dolayısıyla bu yetki yazılı

³⁰ Kılıçoğlu, s.311. Eren, s. 427. Şenyüz, s. 73. Yıldırım, s. 157.

³¹ Şenyüz, s. 73. Eren, s. 427. Kılıçoğlu, s. 311.

³² Demir, s. 255.

³³ Demir, s. 255. Yavuz N., s.407.

verilebileceği gibi sözlü de verilebilir. Kanundan doğan temsil yetkisine ise veli ve vasilerin temsil yetkisini örnek olarak gösterebiliriz.

Geçerli bir temsilden bahsedebilmek için hiç şüphesiz temsil olunanın temsil yetkisi verebilmesi için hukuki işlem ehliyeti diğer adıyla fiil ehliyetine sahip olması gereklidir. Aksi takdirde hukuken geçerli bir temsil yetkisi verilmesinden bahsedilemeyeceğinden, temsil ilişkisi de hiç kurulamamış olacaktır. Temsil olunan kimse sınırlı ehliyetsiz ise tek başına hukuki işlem yapamayacağından temsil ilişkisinin kurulabilmesi için yasal temsilcinin rızasına veya icazetine ihtiyaç vardır (TMK. m. 16). Aksi durumda temsilcinin temsil olunan adına yaptığı işlem askıda hükümsüzdür. Ayırtım gücünden yoksun olanın (tam ehliyetsizin) verdiği temsil yetkisi ise, geçerli sonuç doğurmaz (TMK m. 15). Temsil olunanın temsil yetkisi verirken iradesi yanılma, aldatma ya da korkutma sonucunda sakatlanırsa, temsil yetkisi geçersiz kılınabilecektir.

Temsilcinin temsil yetkisi bulunmuyorsa ve sonradan yapılan hukuki işleme temsil olunan tarafından icazet de verilmemişse, yapılan hukuki işlem kesin olarak hükümsüzdür. Temsilcinin temsil yetkisi bulunmadığı için işlem ile temsil olunan bağlı olmadığı gibi, işlemi temsil olunan adına yaptığı için temsilci de işlemin tarafı değildir ve işlem temsilci için de hüküm doğurmaz. Ancak yetkisiz temsilci olarak hareket eden temsilci, işlemin hükümsüzlüğü yüzünden üçüncü kişinin uğradığı zararları gidermekle yükümlüdür³⁴. Başkası adına işlem (örneğin, bir alım-satım sözleşmesi) yapan kimsenin temsil yetkisi yoksa, temsil olunan adına yapılan hukuki işlemle bağlı değildir³⁵.

1.1.4.1.6. Hukuki İşlemin Temsil Olunan Adına Yapılması

TBK m. 40/1'de açıkça düzenlendiği üzere: "*Yetkili bir temsilci tarafından bir başkası adına ve hesabına yapılan hukuki işlemin sonuçları, doğrudan doğruya temsil olunanı bağlar.*" Maddeden de anlaşıldığı üzere; temsil ilişkisinin geçerli olması için, her şeyden önce temsilcinin, temsil olunan adına ve hesabına hareket etmesi zorunludur. Temsilcinin hukuki işlem yaptığı üçüncü kişiye, temsil olunan adına ve hesabına hareket ettiğini bildirmesi gerekir. Bu bildirim herhangi bir şekil şartına bağlı değildir. Bildirim yazılı yapılabileceği gibi sözlü olarak da yapılabilir. Hatta bu bildirim davranışla da yapılabilir. Temsilci temsil olunan adına hareket ettiğinden hukuki işlemin sonuçları, işlemin yapıldığı andan itibaren temsil olunan hakkında hüküm ve sonuç doğurup, temsil olunanın hukuk alanında gerçekleşmiş

³⁴ Oğuzman/Öz, s. 224.

³⁵ Reisoğlu, s.150.

olacaktır. Diğer bir deyişle hukuki işlemle kazanılan hak ve borçlar temsil olunana geçecek, işlem nedeniyle temsilci sorumlu da tutulamayacaktır³⁶.

Temsilci temsil olunan adına hareket ettiğini üçüncü kişiye bildirmediği takdirde; kural olarak hukuki işlem başkası adına değil, bizzat temsilci adına yapılmış olacak, hukuki işleminden doğan hak ve borçlar ise temsilcinin hukuk alanına etki edecektir. Şayet temsilci temsil olunan adına hareket ettiğini hukuki işlem yaptığı üçüncü kişiye bildirmemişse, kendisi hakkında hüküm ve sonuç doğuran işlemi, ek bir hukuki işlemle (alacağın devri, borcun nakli gibi) temsil olunan devredebilecektir ki bu durumda artık doğrudan temsilden bahsetmek mümkün olmayacaktır. Dolaylı temsile ilişkin hükümler uygulanacaktır.

1.1.4.1.7. Temsilci Olduğunu Bildirme ve İstisnaları

TBK m. 40/2 'de temsilcinin temsil olunan adına hareket ettiği bildirmediği durumlarda hukuki işlemin akıbetinin ne olacağına ilişkin şu şekilde bir düzenleme getirilmiştir: *"Temsilci, hukuki işlemi yaparken bu sıfatını bildirmezse, hukuki işlemin sonuçları kendisine ait olur. Ancak, karşı taraf bir temsil ilişkisinin varlığını durumdan çıkarıyor veya çıkarması gerekiyor ya da hukuki işlemi temsilci veya temsil olunandan biri ile yapması farksız ise, hukuki işlemin sonuçları doğrudan doğruya temsil olunana ait olur."* Maddeden de anlaşılacağı üzere temsilci temsil olunan adına hareket ettiğini bildirmediği takdirde kural olarak hukuki işlemin sonuçlarının kendisine ait olacağı düzenlenmiştir. Temsil olunan adına hareket ettiğini bildirmeyen temsilcinin yaptığı hukuki işlemin temsil olunan hakkında hüküm ve sonuç doğdurabilmesi için şu iki şarttan birisinin somut olayda gerçekleşmesi gerekir³⁷:

- a) Üçüncü kişi temsil ilişkisi kendisine söylenmemiş olsa dahi, bir temsil ilişkisinin varlığını durumdan çıkarıyor veya çıkarması gerekiyordur.
- b) Üçüncü kişi için, yapılan hukuki işlemin temsilciyle veya temsil olunanla yapılması arasında herhangi bir fark bulunmuyordur.

³⁶ "İşveren vekilinin işveren adına bu sıfatla kendisine tanınan yetki çerçevesinde hareket ederken yaptığı işlemler nedeniyle işçilere karşı hukuki (özel hukuktan doğan) sorumluluğu yoktur. Bu durum doğrudan temsil ilişkisinin doğal sonucudur." Yarg. HGK, T. 20.11.2018, E. 2018/703 K. 2018/1749, (erişim tarihi: 18/05/2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

³⁷ Kılıçoğlu, s. 313. Eren, s. 433. Yıldırım, s. 157.

1.1.4.2. Kaynağına Göre Temsilin Çeşitleri

1.1.4.2.1. İradî Temsil

İradî temsil, bir kimsenin kendisini temsil etmesi için bir başkasına kendi iradesiyle temsil yetkisi vermesi ile oluşan temsil türüne verilen addır. İradî temsil doktrinde, "rızaî temsil, akdî temsil" olarak da adlanmaktadır³⁸. İradî temsilde temsil yetkisinin hukuki dayanağını temsil olunanın temsil edilme yönündeki iradesi oluşturur³⁹. Bu temsil türü hukuksal işleme dayanan temsil olarak da adlandırılmaktadır⁴⁰. TBK'de m.40 vd. iradî temsile ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Bu temsil türünde temsilci temsil olunan tarafından verilen yetkiye dayanarak hukuki işlemler yapar. Söz konusu yetkinin sınırlarının aşılması durumunda yetkisiz temsile ilişkin hükümlerin uygulanması gündeme gelecektir. İradî temsil, temsilciye varması gerekli tek taraflı irade beyanıyla kurulur. Bu beyana yetki verme beyanı veya yetkili kılma beyanı denir⁴¹. Temsilcinin bu beyanı kabul etmesine gerek yoktur. Temsil olunanın bu yöndeki beyanını temsilciye ulaştırması yeterlidir. Yetkinin verilmesi herhangi bir şekil şartına bağlı değildir. Dolayısıyla yetkiyi veren irade açıklaması da herhangi bir şekil şartına tabi değildir. Hiç şüphesiz iradî temsilci atayacak kişinin tam ehliyetli olması gerekir.

1.1.4.2.2. Kanunî Temsil

Kanunî temsil; temsil yetkisinin kanundan kaynaklandığı temsil türüdür⁴². Kanunî temsilin söz konusu olduğu durumlarda temsil yetkisi, temsil olunan tarafından verilmeyip, temsilci temsil yetkisini temsil olunanın iradesine bağlı olarak elde etmemekte, doğrudan yasalarda düzenlenmiş temsil hükümleri kapsamında temsilci konumuna gelmektedir. Kanundan doğan temsil yetkisine TMK m. 342'de düzenlenmiş olan velayet kurumu örnek gösterilebilir. TMK m.342/'deki: "*Ana ve baba, velayetleri çerçevesinde üçüncü kişilere karşı çocuklarının yasal temsilcisidirler.*" şeklindeki düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, temsil olunan çocuğun herhangi bir işlem yapmasına gerek kalmadan, ana ve babası bu emredici hüküm dolayısıyla çocuğun kanunî temsilcileri haline gelmektedirler. Görüldüğü gibi, temsil olunan çocuğun herhangi bir irade beyanına gerek kalmaksızın, tam ve sağ doğmasıyla ana ve babası kanunun emredici hükmü dolayısıyla temsilcisi haline gelmektedir. Yine kanunî temsilciye TMK m. 403 vd. düzenlenmiş bulunan vesayet kurumu da örnek gösterilebilir. Vesayet kurumu 403/1'de şu şekilde düzenlenmiştir: "*Vasi, vesayet altındaki küçüğün veya*

³⁸ Kılıçoğlu, s. 310. Kocayusufpaşaoğlu/Hatemi/Serozan/Arpacı, s. 627. Antalya, Osman Gökhan, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Cilt: I, 2. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2013, s. 364. Eren, s. 430. Akyol, s. 43. Cihan, s. 6. Yıldırım, s. 153.

³⁹ Yıldırım, s. 153. Şenyüz, s.72. Eren, s. 430. Kılıçoğlu s. 310.

⁴⁰ Kılıçoğlu, s. 310.

⁴¹ Oğuzman/Öz, s. 225.

⁴² Eren, s. 431, Yıldırım, s.152. Şenyüz s. 72. Kılıçoğlu, s. 310.

kısıtlının kişiliği ve malvarlığı ile ilgili bütün menfaatlerini korumak ve hukukî işlemlerde onu temsil etmekle yükümlüdür."

1.1.4.3. Konusuna Göre Temsilin Çeşitleri

Konusuna göre temsil çeşitleri, aktif, pasif, genel, özel, süresiz süreli ve birden fazla kişiyle temsil olmak üzere altı gruba ayrılabilir.

1.1.4.3.1. Aktif Temsil

Temsilci temsil olunan adına ve hesabına irade açıklamasında bulunabiliyorsa "aktif temsil"den söz edilir⁴³. Bu temsil türünde temsil yetkisi, temsil olunanın iradesinden doğmuş bulunan iradi/rızai/aksi temsil türünü oluşturabileceği gibi, kanundan doğan, kanuni temsil türünü de oluşturabilir. Bu temsil türünde temsilci, temsil olunan adına ve hesabına irade açıklamasında bulunup, bil fiil hukuki işlemlerin yapılmasında aktif olarak rol almaktadır. Örneğin temsilci üçüncü kişiye temsil olunan adına ve hesabına icap teklifinde bulunabilecek, üçüncü kişiyle sözleşme yapabilecek, temsil olunan adına alacak, hak ve borç doğuran hukuki işlemler yapabilecektir. Bu durumda temsilci, aktif olarak, temsil olunan adına ve hesabına irade açıklamış olmaktadır.

1.1.4.3.2. Pasif Temsil

Temsilcinin temsil olunan adına ve hesabına irade beyanında bulunamayacağı temsil türüne pasif temsil denir⁴⁴. Örneğin temsilci üçüncü kişiye icap teklifinde bulunamayacaktır. Temsilci ancak ve ancak kendisine yöneltilen beyan ve tasarrufları kabul edebilecektir. Örneğin temsilci kendisine yöneltilen icap teklifini temsil olunan adına ve hesabına kabul edebilecek, temsil olunan adına tebligat alabilecektir. Pasif temsile bir başka örnek de acentenin satılan malda ayıp olduğuna dair yapılacak ihbara muhatap olması verilebilir⁴⁵.

1.1.4.3.3. Genel Temsil

Temsil yetkisi, her türlü hukuki işlemi veya bir kategoriye giren işlemleri yapma yetkisini kapsıyorsa bu temsil türüne genel temsil yetkisi denir⁴⁶. Genel temsil yetkisi, verilen yetkinin kapsamına giren her türlü işlemi yapmak hususunda temsilciyi yetkili kılsa da bazı

⁴³ Yıldırım s. 158. Eren s. 430. Ayan, s. 189.

⁴⁴ Eren, s. 430. Yıldırım, s. 159.

⁴⁵ Albayrak Özdemir, Şule, **Türk Borçlar Hukukunda Temsil**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2009, s. 20-21.

⁴⁶ "Vekile verilen yetki hukuk düzeninin elverdiği ölçüde tüm hukukî işlemleri yapmak yetkisi veriyor ise genel temsil yetkisinden, belirli bir veya birkaç hukukî işlemle sınırlı kalmak üzere yetki verilmişse özel temsil yetkisinden söz edilir." Yarg. HGK, T. 15.04.2011, E. 2011/13-161, K. 2011/276, (erişim tarihi: 22/08/2018), www.emsal.yargitay.gov.tr.

işlemler ancak özel yetki verilirse yapılabilir. Temsilcinin bu işlemleri yapabilmesi için genel temsil yetkisi yeterli olmaz⁴⁷.

1.1.4.3.4. Özel Temsil

Temsil yetkisi, temsilciye sadece belirli bir hukuki işlemi yapmak üzere veriliyorsa özel temsil yetkisi söz konusudur. Hususi temsil olarak da adlandırılmaktadır. Özel temsil yetkisinde yapılacak işlemin şartlarının belirlenmesi zorunlu değildir. Fakat bu şartlar (şu şahısla şu fiyata sözleşme yapma gibi) belirtilmiş de olabilir⁴⁸.

Özel temsil yetkisinde, temsilcinin yapacağı işlem önceden açıkça belirlenmiştir. Temsilci sadece önceden belirlenmiş olan bu işlemi yapabilecektir. Hatta dava açmak, tahkim anlaşması yapmak, sulh olmak, kambiyo taahhüdünde bulunmak, parayı tahsil (müddeabihi kabz) etmek, taşınmazın mülkiyetini devretmek veya üzerinde sınırlı ayni hak kurmak, bağış yapmak gibi bazı işlemler için özel temsil yetkisi vermek yasal zorunluluktur (TBK m.504/3, 6100 sayılı HMK m. 74)⁴⁹. Temsil yetkisinin sonradan sınırlandırılması, yani genel temsilin özel temsil haline getirilmesi de mümkündür. Ancak temsil yetkisi üçüncü kişilere ilan yoluyla bildirilmişse, üçüncü kişiler açısından sınırlamanın hüküm ve sonuç doğurabilmesi için bu durumun da üçüncü kişilere bildirilmesi gerekir.

1.1.4.3.5. Süresiz Temsil Yetkisi

Temsil yetkisi bir süre ile sınırlı olmaksızın verilmişse yani belirli bir süre içinde kullanılması ve bu sürenin bitimi ile yetkinin de son bulması hususları ile sınırlandırılmamışsa, süresiz temsil yetkisi mevcuttur⁵⁰. Örneğin temsil olunanın temsilciye bundan sonraki tüm hukuki işlemlerde kendisini temsil etmesi hususunda yetki vermesi durumunda süresiz temsil yetkisinden bahsedilebilir.

1.1.4.3.6. Süreli Temsil Yetkisi

Temsil yetkisi bir süre ile sınırlı olarak verilmişse yani belirli bir süre içinde kullanılması ve bu sürenin bitimi ile yetkinin de son bulması isteniyor ise süreli temsil yetkisi söz konusu olmaktadır⁵¹. Örneğin temsil olunanın temsilciye 3 ay için kendisini temsile yetki vermesi durumunda süreli temsilden söz edilebilir. Süresiz temsil yetkisinin sonradan süreli

⁴⁷ Oğuzman/Öz, s. 233.

⁴⁸ Oğuzman/Öz, s. 233.

⁴⁹ Ayan, s.191.

⁵⁰ Şenyüz, s. 76. Albayrak Özdemir, s. 56

⁵¹ Şenyüz, s. 76. Albayrak Özdemir, s. 56

temsil yetkisi haline getirilmesi de mümkündür. Ancak süresiz temsil yetkisi üçüncü kişilere ilan yoluyla bildirilmişse, süreli hale getirilen temsil ilişkisinin üçüncü kişiler hakkında hüküm doğurabilmesi için, bu değişikliğin onlara bildirilmesi gereklidir.

1.1.4.3.7. Birden Fazla Kişiyle Temsil

Temsil olunan kendisini temsil ettirmek üzere birden fazla kişiye temsil yetkisi verilebilir. Böyle bir durumda, temsilciler açısından iki ayrı ihtimal söz konusu olabilir. Şayet, her temsilci hukuki işlemi tek başına yapıyorsa “*müteselsil temsil ilişkisi*”nden söz edilir. Buna karşılık temsilcilerin işlemi birlikte yapmaları gerekiyorsa “*birlikte temsil/müşterek temsil ilişkisi*” var demektir. Ancak, bu ihtimalde temsilcilerin temsil olunan adına irade açıklamalarını değişik zamanlarda yapmaları mümkündür⁵².

Temsil yetkisi genellikle bir kişiye verilir; ancak birden fazla kişiye verilmesine engel bir hüküm yoktur. Temsil yetkisi birden fazla kişiye tek başına ya da birlikte kullanılmak üzere verilebilir. Tek başına kullanılmak üzere verilmişse, temsilcilerden her biri ayrı ayrı temsil olunanı temsil edebilirler. Hatta aynı şeyi satmak üzere tek başına temsil yetkisiyle atanan temsilciler satış sözleşmesine konu eşyayı birden fazla farklı kişilere satmışlarsa her bir temsilcinin yapmış olduğu satım sözleşmesi ayrı ayrı geçerlidir ve temsil olunanı bağlar. Birlikte temsilde, temsilcilerin birlikte ve aynı zamanda hareket etme zorunluluğu yoktur. Temsilcilerden birisinin diğerinin rızasını almış olmak şartı ile imza anında hazır bulunması yeterlidir. Müşterek temsilcilerden birisinin iradesi fesada uğramışsa temsil olunan sözleşmeyi bozabilir⁵³.

1.1.4.4. Yetkiye Dayanıp Dayanmadığına Göre Temsilin Çeşitleri

1.1.4.4.1. Yetkili Temsil

Yetkili temsil esasen iki durumda söz konusu olabilir. Ya temsil olunan tek taraflı varması gerekli irade beyanıyla temsilciye, kendisi adına hukuki işlem yapma noktasında temsil yetkisi verir⁵⁴, ya da yasalarda bulunan özel düzenlemeler gereği temsilcinin temsil yetkisinin özel kanunlardan doğması gerekir. TBK m. 40-45 arasında yetkili temsile ilişkin hükümler düzenlenmiştir⁵⁵. Buradaki düzenleme şüphesiz hukuki işlemde doğan, iradi/rızai/akdi temsil kurumudur. Yetkinin kanundan doğduğu, durumlara ise yukarıda bahsettiğimiz üzere velayet, vesayet kurumları örnek gösterilebilir.

⁵² Ayan, s. 191.

⁵³ Çeçen, s. 8.

⁵⁴ Şenyüz, s. 74.

⁵⁵ Eren, s. 424.

1.1.4.4.2. Yetkisiz Temsil

1.1.4.4.2.1. Genel Olarak

Bir başkası adına ve hesabına sözleşme yapan kimsenin kanundan veya bir hukuki işleminden doğan temsil yetkisi yoksa veya temsil yetkisinin sınırlarını aşarak işlem yapmışsa "yetkisiz temsil" söz konusu olur⁵⁶. Temsilcinin temsil yetkisinin sona ermiş olması, süresinin dolmuş olması veya temsilcinin temsil yetkisinin kendisine tanıdığı sınırları aşarak hukuki işlem yapmış olması hallerinde de yetkisiz temsil söz konusudur⁵⁷.

Temsil yetkisinin bulunmaması, yetkinin hiç verilmemiş olmasından, yetkinin süresinin dolmuş olmasından, yapılan işlemin temsil yetkisinin kapsamı dışında kalmasından veya önceden verilmiş olan mevcut bir yetkinin sona ermiş olmasından ileri gelebilir⁵⁸.

Yetkisiz temsile ilişkin hükümler TBK m. 46-48 arasında düzenlenmiştir. TBK m. 46'daki "*Bir kimse yetkisi olmadığı hâlde temsilci olarak bir hukuki işlem yaparsa, bu işlem ancak onadığı takdirde temsil olunanı bağlar. Yetkisiz temsilcinin kendisiyle işlem yaptığı diğer taraf, temsil olunandan, uygun bir süre içinde bu hukuki işlemi onayıp onamayacağını bildirmesini isteyebilir. Bu süre içinde işlemin onanmaması durumunda, diğer taraf bu işlemle bağlı olmaktan kurtulur.*" şeklindeki düzenlemeden de anlaşılacağı üzere; temsil yetkisi bulunmaksızın temsilcinin temsil olunan adına yaptığı hukuki işlemlerden doğan hak ve borçların muhatabı olabilmesi için temsil olunanın, yapılan hukuki işleme onay vermesi gereklidir. Görüldüğü üzere TBK'de temsil olunanın yapılan işleme icazet vermesi için herhangi bir süre öngörülmemiştir. Ancak, somut olayın özelliklerine göre üçüncü kişi; temsil olunanın, yetkisiz temsilci tarafından yapılan hukuki işleme makul süre içinde onay verip vermeyeceğini bildirmesini isteyebilecektir. Temsil olunan onay verinceye kadar veya üçüncü kişinin uygun bir süre içerisinde temsil olunandan hukuki işlemi onaylamasını istediği durumlarda, tayin edilen uygun süre içerisinde, hukuki işlem temsil olunan adına hüküm ifade etmeyecektir. Diğer bir deyişle hukuki işlem temsil olunan yönünden askıdadır. Temsil olunan kendisine süre verilmeden önce veya üçüncü kişinin tanıdığı süre içinde yapılan işleme onay verirse, bu onay geriye etkili olarak hüküm ifade eder⁵⁹. Temsil olunan onay vermezse veya tayin edilen uygun süre içerisinde temsil olunan hukuki işleme onay vermeyip sessiz kalırsa, artık o işlem temsil olunanı bağlamayacaktır.

⁵⁶ Yıldırım, s. 164. Şenyüz, s. 77. Kılıçoğlu, s. 336. Eren s. 453.

⁵⁷ Reisoğlu, s. 159.

⁵⁸ Oğuzman/Öz, s. 248.

⁵⁹ Oğuzman/Öz, s. 249.

Temsil olunanın, yetkisiz temsilcinin yaptığı işleme onay vermesi bir yenilik doğuran işlem olup, yenilik doğuran bir hakkın kullanılması mahiyetinde olduğundan kural olarak şarta bağlanamaz, tek taraflı bir irade beyanıdır. Bu beyanın üçüncü kişiye veya temsilciye yöneltilebileceği kabul edilmektedir. Onay vermeye ilişkin beyan muhataba (üçüncü kişiye veya temsilciye) ulaşması ile hükümlerini doğurur, bundan sonra onay verme işleminden geri dönülemez⁶⁰.

Temsil yetkisinin varlığı halinde, yetkinin kapsamadığı, yetkinin dışında kalan hususlar için de yetkisiz temsilden söz edilebilecektir. Yukarıda ayrımı yapılan doğrudan temsil, dolaylı temsil kavramları açısından bakıldığında ise, ancak doğrudan temsilde yetkisiz temsilin varlığından bahsedilebileceğini belirtmek gerekir. Zira dolaylı temsilde hukuki işlemin muhatabı ilk aşamada temsil olunan olmadığı, bizzat temsilci olduğu için, temsil olunan yapılan hukuki işleme onay vermese dahi, sözleşme üçüncü kişi ile temsilci arasında kurulmuş olacaktır.

Temsil olunanın, yetkisiz temsilcinin üçüncü kişiyle yaptığı işleme onay vermesi herhangi bir şekil şartına bağlı değildir⁶¹. Onay yazılı olabileceği gibi sözlü de verilebilir. Ancak yetkisiz temsilcinin yaptığı hukuki işlem özel şekil şartına tabi ise, verilecek onay da bu işlemin tabi olduğu şekil şartlarına uygun olarak verilmelidir.

Temsil olunan sözleşmeye onay vermezse veya üçüncü kişinin tayin ettiği uygun süre içerisinde onay verdiğini bildirmezse sözleşme kurulmamış olacaktır. Temsil olunan sözleşmeye onay vermezse, tarafların aldıklarını iade yükümlülüğü vardır. Bu yükümlülüğün kaynağı TBK m. 47/3'ün atfıyla TBK m. 77 vd. düzenlenen sebepsiz zenginleşme hükümleridir. Eğer sözleşmeye onay verilmediği için üçüncü kişi zarara uğramışsa, uğradığı bu zarardan temsilciyi sorumlu tutabilecektir. Bu sorumluluğun niteliğinin sözleşme öncesi kusur sorumluluğuna (culpa in contrahendo) dayandığı kabul edilmektedir. Bu sorumluluktan söz edebilmek için şu şartlar gerekir⁶²:

- Temsil olunan kişi, yetkisiz temsilcinin yaptığı sözleşmeye icazet(onay) vermemiş olmalıdır.

⁶⁰ Oğuzman/Öz, s. 249.

⁶¹ "Borçlar Kanununun 38.maddesi gereğince yetkisiz bir kimsenin yapmış olduğu sözleşmeye temsil olunanın onay vermesi durumunda o sözleşme temsil olunanı bağlar ve sözleşmeden doğan hak ve borçlar temsil olunanın intikâl eder. Yetkisiz temsilcinin yaptığı işleme ya da sözleşmeye temsil olunan tarafından verilen onay, biçime bağlı olmayan, yönetilmesi gerekli tek yanlı bir irade bildirimidir olup, açık olabileceği gibi örtülü de olabilir. Davalı sözleşmeyi imzalamadığı halde yetkisiz bir kimse tarafından imzalanmış olsa dahi o sözleşmeyi kullanarak bir hukuksal işlem yapmış ise yetkisiz temsile onay vermiş sayılır ve sözleşme kendisini bağlayıcı olur." Yarg. 19. HD, T. 05.05.2015, E. 2015/3068, K. 2015/6565, (erişim tarihi: 23.08.2018), www.emsal.yargitay.gov.tr.

⁶² Çeçen, s. 22.

- Üçüncü kişi sözleşmeye icazet(onay) verilmemesi nedeni ile bir zarara uğramış olmalıdır.
- Üçüncü kişi temsilcinin yetkisiz olduğunu bilmemelidir.

1.1.4.4.2.2. Hukuki Sonuçları

Yetkisiz temsilde; yetkisiz temsilcinin yapmış olduğu işleme, temsil olunanın onay verip vermemesine göre iki farklı sonuç ortaya çıkacaktır.

1.1.4.4.2.3. Temsil Olunan Onay Verirse

Yetkisiz temsilcinin üçüncü kişiyle yapmış olduğu sözleşmeye temsil olunan onay verirse, sözleşme, temsilci en baştan yetkiliymiş gibi, sözleşmenin temsilci ile üçüncü kişi ile yapıldığı andan itibaren temsil olunanı bağlar. Onay işlemi herhangi bir şekil şartına tabi değildir⁶³. Onay verme açık (sarih) olabileceği gibi, örtülü (zımni)⁶⁴ de olabilir. Temsil olunan kendisi için askıda hükümsüz olan sözleşmeye onay verdiğini, üçüncü kişiye veya temsilciye bildirebilir. Bu bildirim, varması gerekli kurucu yenilik doğuran hak mahiyetindedir.

1.1.4.4.2.4. Temsil Olunan Onay Vermeyi Reddederse

Yetkisiz temsilcinin yaptığı işleme, temsil olunanın, onay vermemesi durumunda meydana gelecek hukuki sonuçlar şu şekilde sayılabilir⁶⁵:

aa) Yetkisiz temsilci tarafından yapılan hukuki işleme, temsil olunan, onay vermeyi açıkça veya zımnen (örtülü bir şekilde) reddederse yapılan sözleşme geçersiz olur⁶⁶.

bb) Yetkisiz temsilcinin yaptığı hukuki işleme, temsil olunanın onay vermemesi sebebiyle sözleşme gerersiz olursa, iyi niyetli karşı taraf sözleşmenin geçersiz olmasından doğan zararını (menfi zarar) yetkisiz temsilciden TBK m 47/1 uyarınca talep etme hakkına sahiptir⁶⁷.

⁶³ "Yetkisiz temsilcinin yaptığı işleme ya da sözleşmeye temsil olunan tarafından verilen onay, biçime bağlı olmayan, yönetilmesi gerekli tek yanlı bir irade bildirimi olup, açık olabileceği gibi örtülü de olabilir. Davalı sözleşmeyi imzalamadığı halde yetkisiz bir kimse tarafından imzalanmış olsa dahi o sözleşmeyi kullanarak bir hukuksal işlem yapmış ise yetkisiz temsile onay vermiş sayılır ve sözleşme kendisini bağlayıcı olur." Yarg. HGK, T. 18.11.2009, E. 2009/15-22, K. 2009/54, (erişim tarihi: 24/08/2018), www.emsal.yargitay.gov.tr.

⁶⁴ "Yetkisiz temsilde temsil edilenin, yetkisiz temsilcinin kendi adına imza atmasına ses çıkarmayarak, yetkisiz temsil imzasının sonuçlarını yüklediği, durumlarda sorumluluğu vardır. Davalı banka, davacı şirketin temsil yetkisi bulunmayan Selahattin'in şirket adına keşide ettiği çekleri ödediğini ileri sürdüğüne göre, davacı şirketin, Selahattin'in yetkisiz temsiline tahammül gösterip göstermediğinin araştırılması gerekir." Yarg. 11. HD, T. 30.11.1993, E. 1992/9367, K. 1993/8158, Karar için bkz. **Kılıçoğlu**, s. 338, 418 no.lu dipnottan naklen.

⁶⁵ **Reisoğlu**, s. 160-161.

⁶⁶ **Şenyüz**, s. 78.

⁶⁷ "Yargıtay'ın konu ile ilgili bir kararında, yetkili olmadığı halde başkası namına akit yapılmışsa, akde icazet vermeyen kişi sözleşmenin alacaklı veya borçlusu olmaz. İcazetin bulunmaması halinde uğranılan zararın mümessil sıfatını takınan kimse tarafından karşılanması gerekir denmiştir." Yarg. 14. HD, T. 20.04.2007, E. 2005/5926, K. 2005/9546, Karar için bkz. **Günay, C.İ.**, s. 255.

Temsilci temsil yetkisine sahip olmadığını bilmesi ve bu hususta kusurlu olmasa dahi karşı tarafın "menfi zararını" ödemek zorundadır⁶⁸.

cc)Temsilci kusurluysa (yani temsil yetkisine sahip olmadığını biliyor veya bilmesi lazım geliyorsa) hakkaniyet gerektirdiği takdirde, hâkim, TBK m. 47/2 uyarınca temsilciyi müspet zararı (yani sözleşmenin ifa edilmemiş olmasından doğan zararı) ödemeye de mahkum edebilir⁶⁹. TBK m. 51 uyarınca, hakim duruma göre tazminatın şeklini tespit etmek imkanına sahiptir. Böylece hakim gerektiğinde, temsilciyi sözleşme geçerli olsaydı temsil olunanın ifa ile yükümlü olacağı edimi yerine getirmeye mahkum edebilir. Bu takdirde karşı taraf da edimini ifa etmeye mecbur olacaktır. Bu anlamda yetkisiz temsilcinin sorumluluğu, sözleşme görüşmelerinden doğan (culpa in contrahendo) sorumluluktur⁷⁰.

dd) TBK m. 47/1-2. cümle uyarınca temsilci, temsil yetkisinin bulunmadığını karşı tarafın bildiğini veya bilmesi gerektiğini ispat edebildiği takdirde, yetkisiz temsilcinin sorumluluğuna gidilemeyecektir.

ee) Sözleşme, temsil yetkisinin bulunmaması sebebiyle, geçersiz olursa, karşı taraf, daha önce ifa etmiş olduğu edimi nedeniyle, somut olaya göre doğrudan doğruya mülkiyet hakkına dayanan bir "istihkak davası" veya "sebepsiz zenginleşmeye" dayanan bir dava açmak hakkına (genel hükümler çerçevesinde) sahiptir.

ff) Temsilci sözleşmeyi gerçek anlamda mevcut olmayan bir kişi adına yapmışsa, temsil olunanın onay vermesi gibi bir durum söz konusu olamayacağından, sözleşme geçersizdir. Bu takdirde yetkisiz temsilci yukarıda belirtilen kurallar çerçevesinde sorumlu olacaktır. Ancak, temsilcinin sözleşmeyi gerçekte mevcut olmayan bir gerçek veya tüzel kişi, adına örneğin henüz kurulmamış olan anonim şirket adına yaptığını karşı taraf biliyorsa, TBK m. 47/1 uyarınca temsilciden "yetkisiz temsil" kurallarına dayanarak tazminat isteyemez.

1.1.5. Temsilin Sınırlandırılması

1.1.5.1. Kişi Yönünden Sınırlandırılması

Temsil olunan, temsilciye sadece bir kişiyle hukuki işlem yapması için temsil yetkisi verilebileceği gibi, ancak belirli kişilerle işlem yapmak şartıyla da temsil yetkisi verilebilir.

⁶⁸ "Federal Mahkemeye göre, yetkisiz mümessilin sorumluluğu " Quasi contractuelle = sözleşme benzeri" bir sorumluluktur. Sözleşmeden doğan sorumluluğa ilişkin hükümler kıyas yoluyla burada da uygulanmalıdır. Federal Mahkeme daha sonraki kararlarında, yetkisiz mümessile karşı açılacak tazminat davalarında zamanaşımı yönünden BK. madde 60'ın uygulanacağını kabul etmiştir." (Reisoğlu, s. 160, dip not 29'dan naklen).

⁶⁹ Kılıçoğlu, s. 339. Eren, s. 458.

⁷⁰ Eren, s. 458.

Temsil yetkisinin sınırlandırılmadığı hallerde, temsilcinin hukuki işlemi kendisiyle yapıp yapamayacağı hususu üzerinde durulan bir sorundur. Temsilcinin, hukuki işlem yapacağı kişiyle ilgili diğer bir sorun da; temsilcinin sözleşmenin her iki tarafını temsil ederek (çift temsil) bir hukuki işlemi yapıp yapamayacağıdır⁷¹.

Temsil yetkisi, temsilciye belirli kişilerle hukuksal işlem yapılmak üzere verilebilir. Temsilci belirlenen şahısların dışında biri ile hukuki işlem yaparsa bu durumda yetkisiz temsile ilişkin hükümlerin uygulanması söz konusu olacaktır.

1.1.5.2. Süre Yönünden Sınırlandırılması

Temsilciye verilen temsil yetkisi belirli bir süreyle sınırlandırılabilir. Bu durumda temsil yetkisi belirlenen sürenin bitiminde kendiliğinden sona erecektir⁷². Örneğin temsil olunan temsilciye 10 gün süreyle kendisi adına hukuki işlem yapması konusunda yetki verebilir. Bu durumda 10 günün sonunda temsilciye verilen temsil yetkisi kendiliğinden sona ermiş olacaktır. Yetki süreli ve ya süresiz olsun, temsil olunan tarafında her zaman geri alınıp, temsil ilişkisi sona erdirilebilir.

Temsil yetkisinin süre yönünden sınırlandırılması konusunda özellik taşıyan bir husus da, bir kimsenin ölümünden sonra devam edecek şekilde verdiği temsil yetkisidir. Bir kişinin ölümünden sonra bir hukuki işlem yapmak üzere temsilciye yetki vermesinin sağlar arası bir işlem mi yoksa vasiyetname hükümlerine tabi bir ölüme bağlı tasarruf mu sayılacağı tartışmalıdır. Bu konuda hangi görüş benimsenirse benimsensin, temsil yetkisi verenin ölümünden sonra artık onun temsilcisinden söz edilemez. Bu durumda, temsil yetkisi verilen kişi, benimsenen görüşe göre, ya yetkiyi verenin mirasçılarının temsilcisi ya da vasiyeti yerine getirme görevlisi sayılacaktır⁷³.

Temsilciye verilen temsil yetkisinin, süre yönünden sınırlandırılması açısından yetkinin ancak belirli bir süre sonra sonuç doğuracağı veya yetkinin belli bir süreye kadar geçerli olacağı kararlaştırılabilir. Temsil yetkisi erteleyici bir şartın gerçekleşmesine bağlı olarak da verebilir. Süre yönünden sınırlandırılan temsil yetkisi henüz belirlenen süre dolmadan da sonlandırılabilirdiği gibi, başlangıçta belirlenen sürenin uzatılması da mümkündür. Temsilci, belirlenen sürenin dışında veya yetkinin erteleyici şarta bağlandığı

⁷¹ Oğuzman/Öz, s. 236.

⁷² Kılıçoğlu, s. 330. Şenyüz, s. 79.

⁷³ Oğuzman/Öz, s. 236.

durumlarda, şart gerçekleşmeden temsil yetkisini kullanırsa yetkisiz temsile ilişkin hükümler uygulanır. Temsil yetkisi açıkça verilmiş olsa dahi zımnen uzatılması mümkündür.

1.1.5.3. Konu Yönünden Sınırlandırılması

Temsilciye, temsil olunan adına ve hesabına tüm hukuki işlemleri yapmak üzere temsil yetkisi verilebileceği gibi sadece belirlenen konularda hukuki işlemlerle sınırlı olarak temsil yetkisi de verilebilir⁷⁴. Temsil olunanın tüm hukuki işlemler için temsilciye verdiği temsil yetkisine genel temsil yetkisi, sadece belirlenen hukuki işlemlerle sınırlı olmak üzere verilen temsil yetkisine ise özel temsil yetkisi denmektedir. Örneğin, temsilci sadece sinema bileti alma konusunda yetkilendirilirse, bu durumda temsilcinin yetkisi özel yetki türü olacaktır. Görüldüğü üzere temsil yetkisi sadece belirli bir konuya hasredilmiştir. Dolayısıyla temsil yetkisini konuyla sınırlama söz konusudur. Bazı hukuki işlemlerin yapılabilmesi için genel temsil yetkisi tek başına yeterli olmamaktadır. Genel temsil yetkisine ek olarak özel temsil yetkisi veya sadece ilgili konuda özel temsil yetkisi verilmesi gerekmektedir. Örneğin dava açmak, sulh olmak, ahzu kabza yetkili olmak gibi.

1.1.5.4. Şekil Yönünden Sınırlandırılması

Bazı hukuki işlemler önemlerine binaen belirli şekil şartlarına tabi tutulmuşlardır. İşte kanun koyucunun önem atfedip belirli şekil şartlarına tabi tuttuğu bu işlemleri yapabilmesi için temsilciye verilecek temsil yetkisinin, yapılacak hukuki işlem hangi şekil şartına tabi ise, o şekilde verilmesi gereklidir. Bu durumu da şekil yönünden sınırlandırmaya örnek verebiliriz. Yine temsil olunan temsilciye sadece noter vasıtasıyla hukuki işlem yapma yetkisi vermiş ise, bu durumda da şekil yönünden yetkinin sınırlandırılması söz konusu olacaktır.

1.1.6. Temsilin Benzer Kavramlardan Farkı

Temsil yetkisi bazen benzer diğer hukuki kurumlarla karıştırılmakta, bazı kavramlarla ise iç içe geçmiş bulunmaktadır. Temsil kurumu ile yönetim, haberci ve vekâlet kurumları karıştırılmaktadır. Bunun yanı sıra ehliyet ve talimat konuları ise temsil kurumuyla yakından ilgili olduğundan farklarının bilinmesinde çalışmamız açısından fayda vardır. Konunun önemine binaen bu hususlara ayrıntıya girmeden değinmek tez konusunun daha iyi anlaşılabilmesi bakımından faydalı olacaktır.

---

⁷⁴ Albayrak Özdemir, s. 56.

1.1.6.1. Temsil Yetkisi ve Yönetim

Temsil ile yönetim kavramları uygulamada birbirleri ile sıkça karıştırılan iki kavramdır. Bilindiği üzere şirketler, yönetim kurulu aracılığıyla temsil edilirler. Buradaki temsil hususu TBK m. 40 vd. düzenlenen manada temsil değil, tüzel kişiliğin bir organı marifetiyle iş ve işlem yapması manasına gelen temsildir. Yani bir diğer ifadeyle bu durumda temsil eden bir üçüncü kişi değil, şirketin bizzatı bir organı, parçası olan yönetim kuruludur. Tez çalışmamızı yakından ilgilendiren bir konu olduğundan üzerinde durmakta fayda var.

Tüzel kişilerin haklara ve borçlara sahip olabilmeleri ancak yetkili organları/temsilcileri tarafından gerçekleştirilecek işlemlerle mümkün olacaktır. Dolayısıyla temsil, şirketin dış ilişkileri ile ilgili bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Yönetim ise tüzel kişinin idare edilmesi, yani tüzel kişinin iç ilişkisine ilişkin bir kurum niteliğindedir. Tekinalp, temsil ve yönetimin birbirlerinden farklı hukuki nitelikte ve farklı ilişkilere ait terimler olduğunu, temsilin bir yetki olduğunu, yönetimin ise bir işlev olduğunu belirtmektedir⁷⁵. Akdağ-Güney ise; yönetim ve temsil kavramlarının, doğuşları, sona ermeleri ve içerik ve kapsamaları itibarıyla birbirlerinden farklı kavramlar olduğunu belirtmiştir⁷⁶. Bu bağlamda anonim şirket yönetim kurulu ile temsil kurumunu karşılaştıracak olursak:

Temsilde gerçek veya tüzel kişi yapmak istediği hukuki işlem ile ilgili karar verdikten sonra ya bu konuda temsilci atayıp, söz konusu işlemin temsilci vasıtasıyla kendi ad ve hesabına yapılmasını sağlayabilir, ya da temsilciye temsil yetkisi vererek bu konuda karar alınmasını da temsilciye bırakabilir. Oysa anonim şirket yönetim kurulunda durum bundan çok daha farklıdır. Şirketin yönetimi kapsamında yapılacak hukuki işlem ile alakalı yönetim kurulu karar almakta bu karar doğrultusunda yapılacak hukuki işlemi bizzat şirket yöneticisi konumunda olan yönetim kurulu, yapmaktadır. Bu durumda hukuki işlem şirket ad ve hesabına yapılmış olmaktadır. Görüldüğü gibi ikinci durumda şirketin bir organı mahiyetinde olan yönetim kurulu, şirket tüzel kişiliğinden farklı kişi değildir. Dolayısıyla, temsilcinin değil, şirketin bizzat üçüncü kişilerle hukuki işlem yaptığından bahsedilebilir. 6102 sayılı TTK uyarınca yönetim kurulu kural olarak anonim şirketin hem yönetim hem de temsil organıdır. Ancak unutulmamalıdır ki yönetim kurulu da üçüncü şahısları temsilci olarak belirleyebilir. Bu durumda TBK 40. maddesi anlamında temsil kurumu da gündeme gelebilir.

⁷⁵ Tekinalp, Ünal, **Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığın Esasları**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012, (Tekinalp, Anonim Ortaklık), s. 123.

⁷⁶ Akdağ Güney, Necla, **Anonim Şirket Yönetim Kurulu**, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016 (Akdağ Güney, Yönetim Kurulu), s. 82.

1.1.6.2. Temsil Yetkisi ve Talimat

Temsil yetkisi verildikten sonra, temsilcinin temsil yetkisini nasıl kullanacağı hakkında verilen emir ve direktifler talimat olarak adlandırılmaktadır. Temsil olunan tarafından temsilciye verilecek talimatlar temsil yetkisinin kapsamına etki etmeyecek direktifler olabileceği gibi, aksine temsil yetkisini genişleten ya da daraltan direktifler de olabilir⁷⁷. Örneğin, temsil olunanın, temsilciden kendisine satması için verdiği malı satmadan önce iyi bir piyasa araştırması yapmasını istemesi, temsil yetkisine etki etmeyen bir talimat olmasına karşın, söz konusu malı satabileceği en düşük fiyatı belirlemesi, temsil yetkisini sınırlayan bir talimattır⁷⁸. İkinci duruma örnek olarak temsilde satışa konu malı 1000 TL'den aşağı satma şeklindeki bir talimat verilebilir.

1.1.6.3. Temsil Yetkisi ve Haberci

Haberci (nuntius), doktrinde muhbir veya ulak olarak da adlandırılmaktadır⁷⁹. Temsil kendisine benzeyen habercilik kavramından farklıdır. Zira habercilikte, haberci, temsilciden farklı olarak kendi iradesini açıklamaz⁸⁰. Sadece başkasının irade açıklamasını muhataba aktarır. Haberci, başkasına ait bir iradeyi değiştirmeden olduğu gibi bir başkasına ulaştıran, bu esnada da kendi iradesini kullanmayan kimsedir⁸¹. Bu bağlamda, haberci(ulak) başkasına ait bir iradeyi üçüncü bir kişiye ileten vasıta iken, temsilci, kendi iradesini kullanarak başkası (temsil olunan) adına ve hesabına temsil olunanın iradesine uygun olarak hukuki işlem yapan kimsedir⁸².

Bu durumda sözleşmeyi kuran, hukuki işlemi gerçekleştiren, habercinin iradesi değil, açıklaması nakledilen kişinin iradesidir. Bu nedenle, kural olarak habercinin ayırt etme gücüne (temyiz kudretine) sahip olması aranmaz. Çünkü habercinin iradesi yapılacak olan işleme etki etmeyecektir. Temsilcinin ise ayırt etme gücüne sahip olması şarttır. Zira hukuki işlemi kuran temsilcinin iradesidir⁸³. TBK m. 33'te düzenlenen "Sözleşmenin kurulmasına yönelik iradenin haberci veya çevirmen gibi bir aracı ya da bir araç tarafından yanlış iletilmiş olması hâlinde de yanılma hükümleri uygulanır." şeklindeki hüküm uyarınca habercinin

⁷⁷ Oğuzman/Öz, s. 234.

⁷⁸ Bağrıaçık, Hasan, **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması**, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir 2001, s. 10.

⁷⁹ Antalya, s. 364.

⁸⁰ Kılıçoğlu, s. 308. Şenyüz, s. 71.

⁸¹ Demir, s. 253.

⁸² Kılıçoğlu, s. 309.

⁸³ Ayan, s. 186.

aktardığı iradeyi yanlış iletmesi durumunda hata hükümlerinin uygulanması gündeme gelecektir.

1.1.6.4. Temsil Yetkisi ve Vekâlet

Türk hukuk uygulamasında, temsil kavramıyla çok karıştırılan bir diğer kavram ise vekâlet kavramıdır. Bu iki kurumun karıştırılmasının temel sebebi çoğu zaman temsil ve vekâlet ilişkisinin iç içe geçmiş olması, aynı anda hem temsil kurumunun hem de vekâlet kurumunun bir arada bulunmasıdır. TBK m. 502'de vekaletin tanımı "*Vekâlet sözleşmesi, vekilin vekâlet verenin bir işini görmeyi veya işlemi yapmayı üstlendiği sözleşmedir.*" şeklinde yapılmıştır. Dolayısıyla vekil, vekâlet sözleşmesine binaen, vekâlet verenin temsilcisi durumundadır⁸⁴. Yukarıda anlatılmaya çalışıldığı üzere temsil tek taraflı irade beyanı ile verilir, oysa vekâlet bir sözleşme niteliğindedir. Bu iki kurumu birbiriyle karıştırmamak temsil yetkisinin vekâletten bağımsız niteliğini göz önünde bulundurmak gerekir. Doktrinde genel kabul gören tanıma göre vekâlet, vekilin vekâlet verenin yararına ve iradesi uygun olarak bir iş görme borcu üstlenmesidir⁸⁵.

Vekil kural olarak temsil yetkisine sahiptir. TBK m. 504 uyarınca vekâlet, vekilin yüklendiği işin yapılması için gerekli hukuki işlemleri yapma yetkisini de kapsar. Fakat vekâletle temsil yetkisi arasında zorunlu bir bağlantı yoktur. Vekâlet olmadan temsil yetkisi olabileceği gibi, temsil yetkisi olmaksızın vekâlet de söz konusu olabilir. Vekâlet bir sözleşmedir. Karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanları ile sözleşme tamam olduğunda, vekil, diğer tarafa karşı yüklendiği işi yapma borcu altına girer ve borcunu yerine getirmediği takdirde, sözleşmeye aykırı hareket ettiği için sorumluluğu söz konusu olabilecektir. Tek taraflı bir irade beyanıyla temsil yetkisi verilmesi halinde ise, temsilci, temsil olunan adına hukuki işlem yapmaya yetkili kılınmıştır. Fakat temsilci, temsil yetkisi veren temsil olunana karşı herhangi bir borç altına girmemektedir.⁸⁶

“Vekâletsiz iş görme” kavramıyla, “yetkisiz temsil” kavramı da karıştırılabilmektedir. Bunları da karıştırmamak gerekir. Yetkisiz temsilde yapılan hukuki işleme ilişkin temsil yetkisi, vekâletsiz iş görmede ise yapılan işe ilişkin vekâlet sözleşmesi yoktur. Ayrıca, yetkisiz temsil yalnızca hukuki işlemlerde söz konusu olurken, vekâletsiz iş görme, vekâlete konu olabilecek hukuki işlem veya dışı maddi fiiller de söz konusu olabilecektir. Dolayısıyla

⁸⁴ Hatemi/Gökyayla, s. 100.

⁸⁵ Aral, Fahrettin, **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, 9. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2012, s. 387.

⁸⁶ Reisoğlu, s. 152.

temsil ile vekâlet birbirinden ayrı hukuki kurumlardır⁸⁷. Sonuç olarak vekâlet ile temsil arasındaki iki temel farklılık şunlardır:

- Vekâlet, bir sözleşmedir, birden fazla tarafı vardır. Temsil ise tek taraflı varması gereken bir irade beyanıdır⁸⁸.
- Vekâlet, sözleşmenin tarafları arasındaki iç ilişkiyi düzenlerken, temsil üçüncü kişiler ile yapılacak hukuki işlemlerde, dış ilişkilerde, söz konusu olur.
- Her vekalet bir temsil yetkisine dayanır, ancak her temsil yetkisi vekalet ilişkisine dayanmaz⁸⁹.

1.1.6.5. Temsil Yetkisi ve Ehliyet

Ehliyet, Türk hukuk sisteminde hak ehliyeti ve fiil ehliyeti olmak üzere temel iki başlık altında düzenlenmiştir. Bunlardan hak ehliyeti, tam ve sağ doğmakla kazanılıp, haklara ve borçlara sahip olma ehliyetidir. TMK m. 8’de hak ehliyeti şu şekilde düzenlenmiştir: “*Her insanın hak ehliyeti vardır. Buna göre bütün insanlar, hukuk düzeninin sınırları içinde, haklara ve borçlara ehil olmada eşittirler.*” Fiil ehliyeti ise kişinin kendi eylemleriyle hak ve borç sahibi olabilmesi anlamına gelmektedir. TMK m. 9-10-11’de şu şekilde düzenlenmiştir: “*Fiil ehliyetine sahip olan kimse, kendi fiilleriyle hak edinebilir ve borç altına girebilir. Ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır. Erginlik on sekiz yaşın doldurulmasıyla başlar. Evlenme kişiyi ergin kılar.*” Hak ehliyeti sahibi olmak için tam ve sağ doğmak yeterli olurken fiil ehliyetine sahip olabilmek için kanunun aradığı yukarıdaki şartlara sahip olmak gerekli ve yeterlidir. Temsil yetkisi vermede ehliyet konusuna değinecek olursak; bu konuda özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla ehliyete ilişkin genel hükümler uygulanacak, yetkiyi verenin tam ehliyetli olması gerekli ve yeterli olacaktır.

Fiil ehliyetinde olduğu gibi, temsil ilişkisi de hakların kullanılmasına hizmet eder. Ancak, temsil ilişkisinde temsil olunan bazı haklarını bizzat kendisi değil, vermiş olduğu temsil yetkisine dayalı olarak temsilcisi aracılığıyla kullanmaktadır. Yine temsil ilişkisinde, temsil olunanın kural olarak tam ehliyetli olması anarırken, temsilcinin ayırt etme gücüne sahip olması gerekli ve yeterli görülmektedir. Zira verilen temsil yetkisi, temsilci açısından, herhangi bir borç doğurmamaktadır⁹⁰.

⁸⁷ İşeri, Zafer, **Anonim Şirketlerin Temsili**, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2006, s. 5.

⁸⁸ Kılıçoğlu, s. 309.

⁸⁹ Kılıçoğlu, s. 309.

⁹⁰ Çeçen, s. 25.

1.1.6.6. Temsilci ve Organ

Tüzel kişiler organları vasıtasıyla fiil ehliyetlerini kullanırlar⁹¹. Bu bakımdan organın beyan ettiği irade tüzel kişinin iradesi olarak kabul edilmektedir⁹². Başka bir deyişle organ tüzel kişinin bir parçası, bizzat tüzel kişinin kendisidir. Bu sebeple, tüzel kişileri organları temsil ettiğinden, temsil kavramı organlar için de kullanılmasına rağmen burada TBK m. 40 vd. anlamında bir temsil söz konusu değildir. Buradaki temsil konusu tüzel kişinin bizatihi kendisini temsil etmesinden başka bir şey değildir. Gerçekten de, TMK m. 50'de tüzel kişilerin iradesini, organları aracılığıyla açıklanacağını ve organların hukuki işlemleri ve diğer bütün fiilleriyle tüzel kişiyi borç altına sokabileceği düzenlenmiştir. TBK m. 40 vd. anlamındaki temsilde ise, temsil olunan kişiden başka bağımsız bir kişinin (temsilcinin) varlığı söz konusudur. Temsilci adı verilen bu kişinin temsil yetkisi sınırları içerisinde yaptığı hukuki işlemler, temsil olunan adı ve hesabına yapılmış kabul edilir. Oysa tüzel kişiyi temsilen hukuki işlem veya maddi fiillerle işlem yapan organ, bir başkası adına ve hesabına değil, bizzat bir parçası olduğu tüzel kişinin kendi adına ve hesabına işlem yapmış olur. Bunun yanında, tüzel kişinin organları, tüzel kişinin adına ve hesabına işlem yapmak üzere bir başkasını temsilci olarak tayin edebilirler⁹³.

1.2. Tüzel Kişilerin Temsili

TMK m. 8'e göre: "*Her insanın hak ehliyeti vardır. Buna göre bütün insanlar, hukuk düzeninin sınırları içinde, haklara ve borçlara ehil olmada eşittirler.*" TMK m. 9'a göre ise: "*Fiil ehliyetine sahip olan kimse, kendi fiilleriyle hak edinebilir ve borç altına girebilir.*" Görüldüğü üzere tam ve sağ doğmuş olan herkes hak ehliyetine sahip, olup haklara ve borçlara sahip olabilecektir. Bu haklara ve borçlara ise fiil ehliyetini kullanarak sahip olacaklardır. Fiil ehliyeti; bir kimsenin kendi fiil ve hareketleriyle, kendi isteği ile hak iktisap etmesi, bu hakları değiştirmesi, ortadan kaldırması, borç altına girmesi onları değiştirmesi, ortadan kaldırması; kısaca kendi fiilleri ile hak kazanması ve borç altına girebilmesidir⁹⁴. TMK m. 50 uyarınca "*Tüzel kişinin iradesi, organları aracılığıyla açıklanır. Organlar, hukukî işlemleri ve diğer bütün fiilleriyle tüzel kişiyi borç altına sokarlar. Organlar, kusurlarından dolayı ayrıca kişisel olarak sorumludurlar.*" Organ; tüzel kişinin kanun maddeleri, esas sözleşmesi, tüzüğü, iç talimatnamesiyle yetkili kılınan ve tüzel kişi için önemli olan görevleri devamlı ve bağımsız olarak, gerek üçüncü kişilerle olan ilişkilerde, gerek iç ilişkide, yerine

⁹¹ Kılıçoğlu, s. 308.

⁹² Demir, s. 253

⁹³ Demir, s. 253.

⁹⁴ Öztan Bilge, **Medeni Hukukun Temel Kavramları**, 43. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, (Öztan, Medeni Hukuk), s. 243.

getirmesi için yetkili kılınan veya kendisine bu tip görevleri fiilen ve dışa belli olacak şekilde bağımsız ifa yetkisi verilen kişi veya kişi gruplarıdır⁹⁵. Tüzel kişiler açısından temsil ise üçüncü kişilerle tüzel kişi adına, tüzel kişinin işletme konusuna gire hukuki muameleleri yapmak, tüzel kişiyi üçüncü şahıslara karşı hak sahibi kılmak, ve yükümlülük altına sokmak olarak tanımlanabilir⁹⁶.

Tez çalışmamızın daha kolay anlaşılabilmesi amacıyla, hukukumuzda yer alan tüzel kişilerin temsiline ilişkin konuya genel olarak değinmekte fayda görmekteyiz. Bu bağlamda özel hukuk tüzel kişileri ve kamu hukuku tüzel kişileri olmak üzere ikili bir ayırım dâhilinde, özel hukuk tüzel kişileri ise kendi içinde, medeni hukuk tüzel kişileri ve ticari şirketler adı altında iki ayrı başlık olarak, genel mahiyette tüzel kişilerin temsili konusu incelenmeye çalışılacaktır.

1.2.1. Kamu Hukuku Tüzel Kişilerinin Temsili

Kamu hukuku tüzel kişileri, kamu hukuku kurallarına göre kurulan ve bu kurallar çerçevesinde faaliyette bulunan tüzel kişiler olarak tanımlanabilir. Kamu hukuku tüzel kişilerinin temel özellikleri şunlardır⁹⁷:

- (a) Kamu tüzel kişileri, kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanarak kurulurlar yine aynı şekilde varlıklarına son verilirler.
- (b) Kamu tüzel kişileri, kamu gücü diye adlandırılan üstün yetkilere sahip kılınmıştır.
- (c) Kamu tüzel kişilerinin amacı, kural olarak kamu yararını gerçekleştirmektir.

Anayasanın 123. maddesinde “*Kamu tüzel kişiliği, ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulur*” hükmü bulunmaktadır. Görüldüğü gibi kamu tüzel kişileri kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanarak kurulmaktadır. Bunun yanı sıra kamu tüzel kişileri faaliyetlerini de kanunla getirilen düzenlemeler çerçevesinde yürütmektedirler. Bütün kamu tüzel kişileri için aynı yönetim ve temsil modeli getirilmiş olduğunu söylemek doğru olmayacaktır. Kamu tüzel kişiliğini kuran kanun veya kanunun açıkça verdiği yetki, söz konusu kamu tüzel kişinin yönetim ve teşkilat sistemini de belirlemektedir. Dolayısıyla tüzel kişiliğin nasıl temsil edildiğini tespit edebilmek için ilgili kamu tüzel kişiliğinin kuruluş kanununa bakmak gerekecektir. Bu da demektir ki, kamu tüzel

⁹⁵ Öztan, Medeni Hukuk, s. 340.

⁹⁶ Öztan, Bilge, **Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organların Fiillerinden Doğan Sorumluluk**, Ankara, 1970, (Öztan, Organ Kavramı) s. 53.

⁹⁷ Çağlayan Ramazan, "Hukukumuzda Kamu Tüzel Kişiliği Kavramı Ve Kısıtları", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sa.7, 2016, ss. 373-398, s. 373-398.

kişisi kadar yönetim ve temsil modeli getirilebilir. Buradaki temsilden kasıt hiç şüphesiz TBK m. 40 vd. bahsedilen temsilden arı olan, tüzel kişilikle iç içe geçmiş bulunan temsil şeklidir.

1.2.2. Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin Temsili

Özel hukuk tüzel kişileri, özel hukuk kuralları dahilinde kurulan ve bu kurallar çerçevesinde faaliyet gösteren tüzel kişilerdir. Özel hukuk tüzel kişilerinin başlıca temel özelliklerini sıralayacak olursak⁹⁸:

- (1) Özel hukuk tüzel kişileri, kendilerini kuran kişilerin serbest iradeleriyle kurulurlar yine kendilerini kuran kişilerin iradeleriyle veya kanunda sayılan hallerin gerçekleşmesiyle sona erdirilirler.
- (2) Özel hukuk kişilerinin ne gerçek kişilerden ne de birbirlerinden üstün yetkileri bulunmayıp, eşitlik ilkesine tabidirler.
- (3) Özel hukuk kişileri, ekonomik faaliyetlerde bulunmak, kâr elde etmek, iyilik, yardım, hayır yapmak gibi bireysel çıkarların veya toplumsal çıkarların gerçekleştirilmesi için oluşturulurlar.

1.2.2.1. Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinin Temsili

Medeni hukuk tüzel kişilerinin temsili başlığı altında TMK'de düzenlenen tüzel kişiler incelenecektir. TMK'de dernekler ve vakıflar olmak üzere iki farklı tür tüzel kişilik düzenlenmiştir. TMK m. 47'de tüzel kişinin tanımı şu şekilde yapılmıştır: *“Başlı başına bir varlığı olmak üzere örgütlenmiş kişi toplulukları ve belli bir amaca özgülenmiş olan bağımsız mal toplulukları, kendileri ile ilgili özel hükümler uyarınca tüzel kişilik kazanırlar.”* Görüldüğü üzere TMK tüzel kişileri kişi ve mal toplulukları olmak üzere ikiye ayırmaktadır. Bu bağlamda tanımda geçen kişi topluluğundan derneklerin, mal topluluğundan ise vakıfların anlaşılması gerekir. Medeni hukuk tüzel kişilerine ilişkin genel hükümler TMK 47-56 maddeleri arasında düzenlenmiştir.

Dernekler; TMK 56-100 maddeleri arasında ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nda düzenlenmiştir. Derneğin tanımı Dernekler Kanunu m. 2'de: *“Kazanç paylaşma dışında, kanunlarla yasaklanmamış belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, en az yedi gerçek veya tüzel kişinin, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kişi toplulukları”* olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan, derneğin kazanç paylaşırma iktisadî amacını gerçekleştirmek üzere kurulamayacağını, derneklerde

---

⁹⁸ Çağlayan, s. 376.

paylaşılanın kazanç değil amaç olduğunu ortaya koymaktadır⁹⁹. Derneklerin temsiline ilişkin TMK m. 85 şu şekilde bir düzenleme getirmiştir: “*Yönetim kurulu, derneğin yürütme ve temsil organıdır; bu görevini kanuna ve dernek tüzüğüne uygun olarak yerine getirir.*” Maddeden de anlaşıldığı üzere derneğin yönetimi ve temsili dernek yönetim kurulu tarafından yerine getirilir¹⁰⁰. TMK m. 72’de genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulunun derneğin zorunlu organları olduğundan bahsedilmiştir. Dolayısıyla derneğin yönetim ve temsili yetkisi, derneğin asli organı, olmazsa olmazı, olan yönetim kuruluna verilmiştir. Dernekler yönetim kurulları aracılığıyla hak ve borçlara sahip olabilecekler, hukuki işlem yapabilecekler, fiil ehliyetlerini dernek yönetim kurulları aracılığıyla kullanabileceklerdir. TMK m. 85/2 de bulunan: “*Temsil görevi, yönetim kurulunca, üyelerden birine veya bir üçüncü kişiye verilebilir.*” hükmü gereği, yönetim kurulu temsil görevini üyelerden birine veya üçüncü bir kişiye devredebilecektir. Burada dikkat edilmesi gereken husus yönetim kurulunun sadece temsil görevini devredebileceği, yoksa yönetim görevini devredemeyeceği hususudur. Yine yönetim kurulu TBK m. 40 vd. uyarınca da temsil yetkisini üçüncü kişilere devredebilecektir.

Vakıflar; TMK 101-117. maddeleri ile 5737 sayılı Vakıflar Kanunu’nda düzenlenmiştir. Vakıf, TMK m. 101’de: “*Vakıflar, gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal topluluklarıdır.*” şeklinde tanımlanmıştır. TMK m.109’da “*Vakfın bir yönetim organının bulunması zorunludur. Vakfeden, vakıf senesinde gerekli gördüğü başka organları da gösterebilir.*” şeklindeki düzenlemeden vakfın yönetiminin yönetim organı tarafından yapılacağı anlaşılmaktadır. Bu organın kaç kişiden oluşacağı hakkında kanunda bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu organ tek kişiden oluşabileceği gibi birden fazla kişiden de oluşabilecektir. Vakıf yöneticisi aynı zamanda vakfı temsil de etmektedir. Bu temsil yetkisi TBK m. 40 vd. uyarınca üçüncü kişilere de devredilebilir. TMK’de yer alan düzenlemeler haricinde Vakıflar Kanunu m.6’da da vakıfların yönetim ve temsiline ilişkin düzenleme bulunmaktadır. Maddeye göre; Mazbut vakıflar, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından, mülhak vakıflar meclis tarafından atanacak yöneticiler eliyle, cemaat vakıfları mensuplarınca kendi aralarından seçilecek yönetici tarafından, esnaf vakıfları, mülhak vakıfların tabi olduğu hükümlere göre esnafın seçtiği yöneticiler tarafından yönetilir ve temsil edilir.

⁹⁹ Tüzüner, Özlem, **Derneğin Ticarî İşletme İşletmesi Ve Türk Medenî Kanunu’nda Bilinçli Boşluk Bırakılması**, www.journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2014/01/19-%C3%96zlem-T%C3%9CZ%C3%9CNER.pdf, (erişim tarihi: 11.05.2019).

¹⁰⁰ TMK m. 85 gerekçesi: Maddede dernek yönetim kurulunun görevleri belirtilmiştir. Yönetim kurulu, derneğin yürütme ve temsil organı olarak bu görev ve yetkilerini kanun ve tüzüğünde belirtilen hükümler çerçevesinde yerine getirir. Bu görevler dernek iç inde derneğin yönetimi, dışarıya karşı ise derneğin temsili çerçevesindeki görevlerdir.

1.2.2.2. Ticaret Şirketlerin Temsili

Ticari şirketler bilindiği üzere, kolektif şirket, komandit şirket, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket, anonim şirket, limited şirket ve kooperatif olmak üzere temelde beş türdedir. Bu şirketler de kendi aralarında şahıs şirketleri ve sermaye şirketleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Kolektif şirket ve komandit şirket şahıs şirketi, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket, anonim şirket, limited şirket ve kooperatif ise sermaye şirkettir. TBK'de düzenlenen adi şirket de bir şahıs şirketi türü olduğundan yine bu başlık altında incelenmesi gerekmektedir. Yukarıda sayılan şirket türlerinden anonim şirketin temsili hariç diğerlerinin temsili hususunu genel mahiyette açıklamaya çalışıp, ardından tez konumuzun esasını oluşturan anonim şirketin temsili hususu açıklanmaya çalışılacaktır.

1.2.3. Şahıs Şirketlerinde Temsil

Şahıs şirketlerinde sermayeden ziyade, şahıslar ön plandadır. Bir ticari işletmeyi işletecek olan şahısların birbirlerine güvenerek kurdukları, güven temelli şirkete şahıs şirketi denir. Bu tip şirketlerde, şirketin borçlarından şirket ortakları da kendi malvarlıkları ile sorumlu olurlar.

1.2.3.1.1. Adi Şirketin Temsili

Bir sözleşme tipi olan ve Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen ortaklık, tüzel kişiliği haiz olmamakla birlikte, bir "ortaklık" olması sebebiyle ticaret hukukunda şirketler konusu altında incelenmektedir¹⁰¹. Adi ortaklık TBK m. 620 vd. düzenlenmiştir. TBK m. 620'de adi ortaklığın tanımı: "*Adi ortaklık sözleşmesi, iki ya da daha fazla kişinin emeklerini ve mallarını ortak bir amaca erişmek üzere birleştirmeyi üstlendikleri sözleşmedir.*" şeklinde yapılmıştır.

Adi ortaklığın en esaslı unsurlarından biri, ortaklık ilişkisine katılan kişilerin ortak bir amaç etrafında bir araya gelmeleridir. Söz konusu amaç, genellikle ekonomik bir amaçtır. Ortakların hem zarara katlanmaları hem de elde edilen kardan hep birlikte faydalanmaları, amacın gerçek anlamda ortak olmasını sağlar. Fakat adi ortaklıkta iktisadi, ekonomik bir amacın olması zorunlu unsur değildir; dinsel, siyasal, felsefi, sanatsal, sosyal veya bilimsel bir amaç için de adi ortaklık kurulabilir¹⁰².

¹⁰¹ Pulaşlı, Hasan, **Şirketler Hukuku Genel Esaslar**, 5. Baskı, Adalet Kitabevi, Ankara, 2017, (Pulaşlı, Genel Esaslar), s. 12.

¹⁰² Kuyucu, Mustafa Melih, **Adi Ortaklıkta Temsil**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2008, s. 1.

Adi ortaklığın yönetimi konusunda TBK m. 625 şu şekilde bir düzenleme getirmiştir: *“Yönetim, sözleşme veya kararlar yalnızca bir veya birden çok ortağa ya da üçüncü bir kişiye bırakılmış olmadıkça, bütün ortaklar ortaklığı yönetme hakkına sahiptir. Ortaklık, ortakların tümü veya birkaçı tarafından yönetilmekte ise, bunlardan her biri, diğerleri katılmaksızın işlem yapabilir; ancak ortaklığı yönetmeye yetkili olan her ortak, tamamlanmasından önce işleme itiraz etmek suretiyle, bu işlemin yapılmasını engelleyebilir. Ortaklığa genel yetkili bir temsilci atanması ve ortaklığın olağan dışı işlerinin yürütülmesi için, bütün ortakların oybirliği gereklidir. Ancak, gecikmesinde sakınca olan hâllerde, bu konuda yönetici ortaklardan her biri yetkilidir.”*

Adi ortaklığın tüzel kişiliği bulunmadığından, ortaklığı, dışarıya karşı, üçüncü kişilerle yapılacak işlemlerde, ortaklar birlikte temsil eder. Dolayısıyla, ortaklığın dışarıya karşı, üçüncü kişilerle olan ilişkilerini düzenleyen işlemlere temsil denilir. Tüzel kişiliği bulunmayan adi ortaklığın organları bulunmadığından organları yoluyla temsili mümkün değildir. Dolayısıyla adi ortaklıklarda, ortaklığın temsili ya ortakların tümünün bizzat katılımıyla ya da borçlar hukukunun genel ilkeleri çerçevesinde TBK m. 40 vd. uyarınca temsil yolu ile gerçekleştirilecektir¹⁰³. Ortaklığı temsile kimin yetkili olduğu, ya ortaklık sözleşmesinde ya da ortakların birlikte verecekleri bir kararla tespit edilir. Ortaklık sözleşmesinde ortaklığın temsili konusunda bir hüküm yoksa ve ortakların birlikte almış olduğu bir karar da mevcut değilse, yani bir temsilci belirlenmemişse, her bir ortak ortaklığı, dışarıya, üçüncü kişilere karşı temsil hakkına sahiptir ve buna kanuni temsil denilir¹⁰⁴.

TBK m. 637¹⁰⁵ uyarınca; kendi adına ve ortaklık hesabına bir üçüncü kişi ile işlemde bulunan ortak, üçüncü kişiye karşı bizzat kendisi alacaklı ve borçlu olur. Ortaklardan biri, ortaklık veya bütün ortaklar adına bir üçüncü kişi ile işlem yaparsa, diğer ortaklar ancak TBK m. 40 vd. düzenlenen temsile ilişkin hükümler uyarınca, bu kişinin alacaklısı veya borçlusu olurlar. Kendisine ortaklığı yönetim görevi verilen ortağın, ortaklığı veya bütün ortakları üçüncü kişilere karşı temsil etme yetkisi var sayılır. Ancak, temsil yetkisine sahip yönetici ortağın yapacağı önemli tasarruf işlemlerine ilişkin yetkinin, bütün ortakların oybirliğiyle verilmiş olması ve yetki belgesinde bu hususun açıkça belirtilmiş olması şarttır. Maddeden de anlaşılacağı üzere olağan işlerde kural olarak temsile yetkili ortak tek başına ortaklığı temsil

¹⁰³ Yücel, Cazibe Ebru, **Adi Ortaklıkta Temsil**, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul, 2011, s. 131.

¹⁰⁴ **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 35.

¹⁰⁵ TBK m. 637/1: Kendi adına ve ortaklık hesabına bir üçüncü kişi ile işlemde bulunan ortak, bu kişiye karşı bizzat kendisi alacaklı ve borçlu olur.

ve yönetim konusunda karar alabilirken, önemli tasarruf işlemlerinde ise söz konusu kararların oybirliği ile alınması gereklidir.

Adi şirketlerde üçüncü kişilerle işlem yapan ortak, bu işlemi kendi adına yaparsa doğrudan kendisi borçlu veya alacaklı olur. Bu sebeple, üçüncü kişilerle işlem yapan ortağın bu işlemi adi şirket adına yaptığını karşı tarafa söylemesi veya durumun gereklerinden üçüncü kişinin durumu bilmesi veyahut sözleşmenin tarafının üçüncü kişi açısından bir öneminin bulunmaması gerekir. Bu durumda, adi ortaklık bakımından doğrudan temsil hükümleri geçerli olacaktır. TBK m. 637/3 ile getirilmiş olan karineye göre, kendisine yönetim hakkı tanınmış olan ortağın adi şirketi veya tüm ortakları temsil yetkisinin mevcut olduğu kabul edilir. Ayrıca, bu kuralların yanı sıra adi şirketin yani adi şirket ortaklarının TBK m. 40 vd. anlamında ortak olmayan üçüncü kişilere de temsil yetkisini devredebileceğini belirtmek gerekmektedir¹⁰⁶.

Ortak, üçüncü kişi ile yaptığı hukuki işlemde kendi adına, fakat adi şirket hesabına hareket etmişse, yapılan işlemde doğan hak, alacak ve borçlar doğrudan adi ortaklığa, diğer ortaklara geçmez. Ortakların bu şekilde yapılan hukuki işlem ile bağlı olmaları ancak alacağın temlik veya borcun nakli ile olur. Alacağın temlik veya borcun nakli yapılmamışsa ortak üçüncü kişi ile yaptığı hukuki işlemde şahsen sorumlu olur. Yani yapılan hukuki işlemin taraflarını üçüncü kişi ile adi ortaklıkta işlemi yapan kişi oluşturacaktır.¹⁰⁷

1.2.3.1.2. Kollektif Şirketin Temsili

Bir şahıs şirketi türü olan kolektif şirket TTK'nin 211-303 maddeleri arasında düzenlenmiştir. TTK m. 211'de kolektif şirket şu şekilde tanımlanmıştır: "*Kollektif şirket ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla, gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirinin sorumluluğu şirket alacaklılarına karşı sınırlanmamış olan şirkettir.*" Yine TTK m. 232'de¹⁰⁸ kolektif şirketin ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanacağı hususu düzenlenmiştir. Tescilin sonucu olarak da kolektif şirket hak ehliyetini kazanmış olur. Böylece kolektif şirket bir hukuk süjesi olarak haklar edinebilir ve borçlar yüklenebilir¹⁰⁹. Dolayısıyla diğer bir şahıs şirketi türü olan adi şirketten farklı olarak kolektif şirket tüzel kişiliği haiz, hak ve fiil ehliyetine sahip şirketlerdendir.

¹⁰⁶ Günay, Yavuz Selim, **Anonim Şirketlerin Temsil Esasları Ve Temsil Yetkisinin Devri**, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2015, s. 15.

¹⁰⁷ Çeçen, s. 26.

¹⁰⁸ TTK m. 232: Kollektif şirket ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanır. Aksine sözleşme üçüncü kişilere karşı geçersizdir.

¹⁰⁹ Pulaşlı, Genel Esaslar, s. 203.

Kollektif şirketin nasıl yönetileceği konusu TTK m. 218 vd. düzenlenmiştir. Buna göre; ortaklardan her biri, ayrı ayrı şirketi yönetme hakkını ve görevini haizdir. Ancak, şirket sözleşmesiyle veya ortakların çoğunluğunun kararıyla yönetim işleri ortaklardan birine, birkaçına veya tümüne verilebilir. Yönetim işleri şirket sözleşmesiyle ortaklardan birine verilmiş ise, yönetime yetkili olan bu ortağın, yönetim hak ve görevi diğer ortaklar tarafından sözleşmede değişikliğe gidilmeden sınırlandırılmayacağı gibi bu ortak görevden de alınamaz¹¹⁰. Kollektif şirketlerde, şirket işlerinin yönetimi, ortakların tümüne veya ortakların birkaçına verilmişse, yönetime yetkili ortaklardan her biri tek başına yönetim hak ve görevini haizdir. Şirket sözleşmesinde şirket işlerinin yönetimi kendilerine verilmiş ortakların birlikte hareket etmeleri yazılı ise, ortakların, gecikmesinde tehlike görülen hâller istisna olmak üzere, her işte anlaşmaları gerekir.

Kollektif şirketler, temsilcileri vasıtasıyla, hakları kullanabilir ve borç altına girebilirler. Dolayısıyla, kollektif şirketin dışa karşı, yani üçüncü kişilerle olan tüm ilişkilerinde, temsilciler şirketin iradesinin karşı tarafa hak ve yetkisine sahiptir. O halde, şirketin üçüncü kişilerle giriştiği işlemler, dış ilişkiyi oluşturur¹¹¹. TTK m. 213/1-f uyarınca, şirketi temsile yetkili kimselerin ad ve soyadları, bunların yalnız başına mı, yoksa birlikte mi imza koymaya yetkili olduklarının şirket sözleşmesinde belirtilmesi zorunludur.

Kollektif şirketin temsiline ilişkin hükümler TTK m. 233 vd. düzenlenmiştir. Söz konusu hükümler incelendiğinde; şirketi temsile yetkili olan kimse, şirketin işletme konusuna giren her türlü işi ve hukuki işlemleri şirket adına yapmak ve şirketin unvanını kullanmak yetkisine sahiptir¹¹².

TTK m. 235 vd. göre: Haklı sebeplerin varlığı hâlinde temsil yetkisi, bir ortağın başvurusu üzerine, mahkemece kaldırılabilir. Gecikmesinde tehlike bulunan hâllerde mahkeme temsil yetkisini ihtiyati tedbir olarak kaldırıp bu yetkiyi bir kayyıma verebilir. Kayyımın atanmasını, görevlerini, mahkemece verilen temsil yetkisini ve bunların sınırlarını, mahkeme resen tescil ve ilan ettirir. Ticari mümessil, temsil yetkisini haiz ortakların tümü tarafından üçüncü kişilere karşı geçerli olacak şekilde görevden alınabilir. Şirketi temsil yetkisini haiz olan kimseler tarafından, açık veya zımni olarak şirket adına yapılmış olan

¹¹⁰ Ancak, haklı sebeplerin varlığında, ortaklardan birinin istemi üzerine, mahkeme kararı ile yönetim hak ve görevi sınırlandırılabilir veya geri alınabilir. Görevin yerine getirilmesinde basiretsizlik, ağır ihmal veya yönetimde iktidarsızlık gibi hâller, haklı sebep sayılır.

¹¹¹ **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 206.

¹¹² Bu yetkiyi sınırlayan her şart, iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. Ancak, şirket sözleşmesinin tescil ve ilanı gerekli hükümlerine göre şirketin bağlanabilmesi için birlikte imza şart kılınmışsa, bu şart, üçüncü kişilere karşı da geçerlidir.

işlemlerden dolayı, şirket alacaklı ve borçlu olur. Bir ortağın şirkete ait görevlerini yerine getirirken işlediği haksız fiillerden şirket de doğrudan doğruya sorumludur.

1.2.3.1.3. Adi Komandit Şirketin Temsili

Komandit şirkete ilişkin hükümler TTK'nin 304-328 maddeleri arasında düzenlenmiştir. TTK m. 304'te komandit şirketin tanımı şu şekilde yapılmıştır: göre: *“Ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla kurulan, şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya birkaçının sorumluluğu sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan şirket komandit şirkettir.”* Adi komandit şirket tıpkı kollektif şirket gibi tüzel kişiliği haiz şahıs şirketlerindedir. Komandit şirkette, sorumluluğu sınırlı olmayan ortaklara komandite, sorumluluğu sınırlı olanlara komanditer denir. Komandite ortakların gerçek kişi olmaları gerekir. Tüzel kişiler ancak komanditer ortak olabilirler. Komandit şirketin yönetimine ilişkin hükümler TTK m.309'da düzenlenmiştir. Buna göre komandit şirket komandite¹¹³ ortaklar tarafından yönetilir¹¹⁴.

Komandit şirkete ait şirket sözleşmesinde, şirketi temsile yetkili olan komandite ortakların ad ve soyadlarının, bunların birlikte temsile mi, yoksa yalnız başına temsile mi yetkili oldukları hususunun belirlenmiş olması zorunludur¹¹⁵. TTK m. 318'de ise adi komandit şirketin temsiline ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Maddeye göre: *“Komandit şirketler, kural olarak, komandite ortaklar tarafından temsil edilir. Kollektif şirketin temsil yetkisinin kapsamı ve sınırlandırılmasına ilişkin hükümleri komandit şirkete de uygulanır. Komanditer ortaklar, ortak sıfatıyla şirketi temsile yetkili olamazlar. Ancak, şirket sözleşmesinde aksine hüküm bulunmamak şartıyla, komanditer ortak ticari mümessil, ticari vekil veya seyyar tacir memuru olarak atanabilir.”* Görüldüğü üzere komandit şirketlerde temsil ve yönetim kural olarak komandite ortaklara verilmiştir. Şirketin niteliğine aykırı düşmediği takdirde kollektif şirketin temsiline ilişkin hükümler komandit şirket için de uygulanacaktır.

¹¹³ "Komandit şirketlerin idare ve temsili komandite ortaklara ait olup, aynı yasanın 243 ve 264. Maddeleri hükümlerince de sorumlulukları sınırlı değildir. Bu bakımdan, davacının hizmet akdiyle çalıştığı söylenemez. Kaldı ki, davacıya ücret ödendiği dahi saptanamamıştır. Öbür yandan, kural olarak komandit ortaklar, 1479 sayılı Bağ-Kur Yasasının 24. maddesi gereğince Bağ-Kur sigortalıdır." Yarg. 10. HD, T. 19.11.1980, E. 1980/5306, K. 1982/6682, **Yargıtay Kararları Dergisi**, C.7, Sa. 4, Sevinç Matbaası, Ankara, 1982, s. 453.

¹¹⁴ Komanditerler, şirket işlerini görmeye görevli ve yetkili olmadıkları gibi, yönetim hakkını haiz kişilerin yetkileri içinde yaptıkları işlere itiraz da edemezler. Ancak, olağanüstü iş ve işlemlerde, şirket sözleşmesinin değiştirilmesi, tür değiştirme, birleşme ve bölünme gibi yapısal değişikliklerde; şirkete ortak alınması, çıkarılması ve payın devri türünden temel işlemlerde komanditerler de oy hakkını haizdirler.

¹¹⁵ **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 226.

1.2.4. Sermaye Şirketlerinde Temsil

Ticaret kanunumuzda sermaye şirketleri limited şirket, anonim şirket, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket ve Kooperatifler Kanunu'nda düzenlenmiş bulunan kooperatiflerden ibarettir. Bu başlık altında anonim şirket haricindeki sermaye şirketlerinin temsili hususunu genel mahiyette inceledikten sonra tez konumuz olan anonim şirketin temsili konusu detaylı bir şekilde ele açıklanmaya çalışılacaktır.

1.2.4.1. Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketin Temsili

Sermayesi paylara bölünmüş şirketin tanımı TTK m. 564'te şu şekilde yapılmıştır: *“Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket, sermayesi paylara bölünen ve ortaklarından bir veya birkaçı şirket alacaklılarına karşı bir kollektif şirket ortağı, diğerleri bir anonim şirket pay sahibi gibi sorumlu olan şirkettir.”*

TTK m. 565'te sermayesi paylara bölünmüş şirketlerin esasen nasıl temsil edileceği ve yönetileceği konuları düzenlenmiştir. Buna göre: *“Komanditelerin birbirleriyle, komanditerlerin tümüyle ve üçüncü kişilerle hukuki ilişkileri, özellikle şirketin yönetimine ve temsiline ilişkin görev ve yetkileri, şirketten ayrılmaları, komandit şirketlerdeki hükümlere tabidir. Birinci fıkrada gösterilen hususların dışında, Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça anonim şirket hükümleri uygulanır.”* Görüldüğü üzere sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde tıpkı adi komandit şirkette olduğu gibi, iç ilişkide yönetim hakkına sahip olan komandite ortaklar dış ilişkide şirketi temsil ederler¹¹⁶. Temsil yetkisine sahip ortakların görev ve sorumlulukları ise TTK m. 570 yollamasıyla, anonim şirket yönetim kurulu üyeleri hakkındaki hükümlere tabi olacaktır.

1.2.4.2. Limited Şirketin Temsili

Limited şirkete ilişkin hükümler TTK'nin 573-644. maddeleri arasında düzenlenmiştir. TTK m. 573'te limited şirketin tanımı şu şekilde yapılmıştır: *“Limited şirket, bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulur; esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşur.”*

Limited şirketlerde yönetim ve temsil organı, anonim şirketlerde olduğu gibi bir organa bırakılmıştır. Dolayısıyla limited şirket ortakları için şirketin yönetim ve temsili bir hak ve görev değildir. Yalnızca şirketi yönetecek kişileri seçmek konusunda ortakların bir katılım hakkı bulunmaktadır. Limited şirketlerde, şirketin yönetimi ve temsili yetkilerinin

¹¹⁶ Detaylar için yukarıda incelediğimiz adi komandit şirketin temsili konusuna bakınız.

kazanılması, yani müdürlük sıfatının iktisabı, şirket sözleşmesi ile veya seçimle olmak üzere iki şekilde olur. TTK'de 6762 sayılı mülga ETTK'deki ortakların müdürlük sıfatını kazanması kuralı terk edilmiştir¹¹⁷.

Limited şirketlerin temsili ve yönetimine ilişkin hükümler TTK m. 623 vd. düzenlenmiştir. TTK m. 623'e göre: *“Şirketin yönetimi ve temsili şirket sözleşmesi ile düzenlenir. Şirketin sözleşmesi ile yönetimi ve temsili, müdür sıfatını taşıyan bir veya birden fazla ortağa veya tüm ortaklara ya da üçüncü kişilere verilebilir. En azından bir ortağın, şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin bulunması gerekir. Şirketin müdürlerinden biri bir tüzel kişi olduğu takdirde, bu kişi bu görevi tüzel kişi adına yerine getirecek bir gerçek kişiyi belirler. Müdürler, kanunla veya şirket sözleşmesi ile genel kurula bırakılmamış bulunan yönetime ilişkin tüm konularda karar almaya ve bu kararları yürütmeye yetkilidirler.”*

Limited şirketi temsile yetkili olan müdürler şirketin kuruluşu esnasında esas sözleşme ile bu sıfatlarını kazanırlar. TTK m. 616 gereği, müdürlerin genel kurulca seçilmesi, genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır. Dolayısıyla kuruluşta esas sözleşmeyle müdürlük sıfatı kazanılabileceği gibi, daha sonra genel kurul kararıyla da müdürlük sıfatı kazanılabilir. Limited şirket müdürleri organ sıfatını kazandıkları anda, müdürlerin limited şirket adına yaptıkları hukuki işlemler doğrudan şirket tüzel kişiliğini bağlamaktadır¹¹⁸. Hukuki işlemin tarafı müdürler değil Limited şirket olmaktadır. Genel kurul kararıyla müdürler görevlerinden alınabileceği gibi, temsil yetkileri de sınırlandırılabilir. TTK m. 629 uyarınca; müdürlerin temsil yetkilerinin kapsamına, yetkinin sınırlandırılmasına, imzaya yetkili olanların belirlenmesine, imza şekli ile bunların tescil ve ilanına bu kanunun anonim şirketlere ilişkin ilgili hükümleri kıyas yolu ile uygulanır.

Müdürlerin yetkileri kural olarak belirli istisnai haller dışında sınırlandırılmaz, hatta müdürlerin yetkileri sınırlandırılrsa bile, iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. Sınırlama tescil ve ilan edilmek şartıyla ancak şirketin merkez veya bir şubesinin işleriyle veya birlikte temsil kuralı ile mümkündür. Aksi halde bu iki sınırlama dışında yapılacak yetki sınırlamaları ancak sınırlamayı bildikleri ispat edilebilen üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir¹¹⁹.

¹¹⁷ Pulaşlı, Genel Esaslar, s.853.

¹¹⁸ Karaahmetoğlu, Özgün İsmail, **Limited Şirketin Temsili**, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2014, s. 123.

¹¹⁹ Pulaşlı, Genel Esaslar, s.855.

1.2.4.3. Kooperatifin Temsili

Kooperatifler 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nda düzenlenmiştir. Kanunu'nun 1. maddesinde kooperatifin tanımı şu şekilde yapılmıştır: “Tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklara kooperatif denir.”

Kooperatifler Kanunu m. 55/1 uyarınca: “*Yönetim Kurulu, kanun ve anasözleşme hükümleri içinde kooperatifin faaliyetini yöneten ve onu temsil eden icra organıdır.*” Dolayısıyla kooperatifin temsilinde yetkili organ olarak yönetim kurulun belirlenmiştir. Kanunun yetkilerin devri başlıklı 58. Maddesi; ana sözleşme ile genel kurula veya yönetim kuruluna kooperatifin temsilini kısmen veya tamamen kooperatif ortağı bulunmaları zorunlu olmayan bir veya birkaç müdüre veya yönetim kuruluna bırakmak yetkisinin tanınabileceğini hükme bağlamıştır. Yine kanunun 98. maddesi uyarınca; Kooperatifler Kanunu'nda da aksine açıklama olmayan hususlarda Türk Ticaret Kanunundaki Anonim şirketlere ait hükümler uygulanır.

1.2.5. Şirketin İradi (Akdi Temsili) Temsili

Tüm gerçek ve tüzel kişiler için düzenlenmiş bulunan TBK m. 40 vd. düzenlenmiş bulunan iradi temsil hükümleri uyarınca şirketlerde kendilerini temsilci ile temsil ettirebileceklerdir. Burada temsilciye temsil yetkisi vermeye yetkili olan kişi, şirketlerin kanuni, yasal, temsilcileridir. Şirketi temsile yetkili olan kişinin tek taraflı varması gerekli irade beyanıyla temsil yetkisi verilebilecektir.

İKİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETİN YÖNETİM KURULU TARAFINDAN TEMSİLİ

1.3. Genel Olarak Anonim Şirket Yönetim Kurulu

TTK m. 329’da anonim şirketin tanımı şu şekilde yapılmıştır: “*Anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir. Pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve şirkete karşı sorumludur.*”. Anonim şirket önceden belirlenmiş ve paylara bölünmüş sermayesi bulunan, ortaklarının sadece şirkete getirmeyi taahhüt ettikleri sermaye miktarı ile sınırlı sorumlu olduğu şirkettir¹²⁰. TTK m. 365’te bulunan “*Anonim şirket, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur. Kanundaki istisnai hükümler saklıdır.*” hükmü gereği anonim şirketin yönetimi ve temsiline ilişkin hak ve görev yönetim kuruluna verilmiştir.

Yönetim kavramı, Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük’te ilk anlamı itibariyle: “*Yönetme işi, çekip çevirme, idare*”, kurul kavramı ise: “*Bir işi yapmak, yönetmek veya bir kurum ve kuruluşu temsil etmek için görevlendirilmiş kişilerden oluşmuş topluluk, heyet, konsey, asamble.*” şeklinde tanımlanmıştır¹²¹.

Yönetim, bir anlamda anonim şirketin pazarlama ve üretim organizasyonu ile finansman planlamasını, şirket muhasebesinin yapılandırılıp tutulmasını, şirkete bağlı personel yönetimini ve araştırma ve geliştirme faaliyetlerini kapsarken, diğer anlamda da yöneticiler, idareciler, müdürler, şefler ve diğer görevlilerin hepsini ifade etmektedir. Yani yönetim kavramı iki anlam gelmektedir. İlk anlamıyla yönetim, yapılan, idareye ilişkin, yönetsel işlemlerin tamamını ifade ederken, ikinci anlamıyla da anonim şirketin yönetsel organizasyonunu ve bu bağlamda şirket personellerini ifade etmektedir¹²².

Tüzel kişiler iradelerini açıklamak, hukuki işlemler yapmak, yani fiil ehliyetlerini kullanmak için -gerçek kişilerde vücudun bölümlerine karşılık gelen- hukuki manada ise organ olarak nitelendirilen araçlara ihtiyaç duyarlar. Organ TBK m. 40 vd. anlamında temsilci olmadığından, tüzel kişinin bir parçası, bölümü olarak, yine tüzel kişinin iradesini açıklar, tüzel kişi bu bağlamda hak, borç ve alacaklara sahip olur, organın işlemlerinden ve hatta

¹²⁰ Bahtiyar, Mehmet, **Ortaklıklar Hukuku**, 11. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2016, s. 106.

¹²¹ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a2523f3ded754.78666347 (erişim tarihi: 04/12/2018).

¹²² Soykan, İsmail Cem, "Türk Ticaret Kanunu’nda ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nda Anonim Şirketin Yönetimi ve Temsili", **Legal Hukuk Dergisi**, C. 8, Sa. 91, 2010 ss. 2354 - 2380, s. 2377.

temsil yetkisine haiz kişilerin haksız fiillerinden sorumlu tutulur¹²³. Anonim şirketlerde de, tüzel kişiliğe sahip diğer işletmelerde olduğu gibi şirketin işlerini yönetecek ve şirketi, dışarıya, üçüncü kişilere karşı temsil edecek sürekli bir organa ihtiyaç vardır. Zira anonim şirketin bütün pay sahiplerini bünyesinde barındıran genel kurul, yapısı itibarıyla geçici bir kurumdur ve sürekli faaliyet göstermesi ve çalışması mümkün değildir¹²⁴. Açıklanan bu sebeplerle anonim şirketi temsil görev ve yetkisi yönetim kuruluna verilmiştir. Çünkü yönetim kurulu dışındaki diğer organlar, hukuki varlıkları bakımından süreklilik taşımalarının aksine faaliyetlerini aralıklar halinde sürdürmektedirler. Şirketin günlük işlerinin yapılması, üçüncü kişilerle işlemler yapılması, üçüncü kişilerle kurulan ilişkilerin sürdürülmesi yani, şirketin yönetimi, idaresi ve temsili ise yönetim kurulu tarafından yapılmaktadır¹²⁵. TTK’de anonim şirketin zorunlu organları, genel kurul ve yönetim kurulu olmak üzere iki tanedir. Mülga 6762 sayılı ETTK döneminde zorunlu organ olarak düzenlenmiş olan denetim kurulu, TTK döneminde zorunlu organ olarak düzenlenmemiştir.

Anonim şirketin, görev ve yetkileri bakımından genel kuruldaki en önemli organı yönetim kuruludur¹²⁶. Yönetim kurulu üyeleri ETTK’nin aksine hem gerçek hem de tüzel kişilerden oluşabilir. ETTK’de sadece gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olabilmekteydi. TTK m. 359/2 uyarınca artık tüzel kişiler de yönetim kurulu üyesi olabilecektir. Yönetim kurulu, anonim şirketin yönetim ve temsil organı olup, bu organın bulunmaması TTK m. 530 gereği bir fesih nedenidir¹²⁷.

1.3.1. Yönetim Kurulunun Seçimi

TTK m. 359’a göre: “*Anonim şirketin, esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş, bir veya daha fazla kişiden oluşan bir yönetim kurulu bulunur.*”¹²⁸. Kural olarak anonim şirket yönetim kurulunun, ya esas sözleşmeyle atanmış, ya da genel kurul

¹²³ Kırca İsmail/Şehriali Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar, **Anonim Şirketler Hukuku**, C.1, 1. Bası, Ankara Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Türkiye İş Bankası A.Ş Vakfı, 2013, s. 287 vd.

¹²⁴ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 3.

¹²⁵ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 4.

¹²⁶ Çevik, Orhan Nuri, **Anonim Şirketler**, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002, (Çevik, Anonim Şirketler) s. 385.

¹²⁷ Bahtiyar, s. 143. Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan, **Şirketler Hukuku**, 9. Bası, Dora Yayınları, Bursa, 2013, s. 362. Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu Ersin, **Ortaklıklar Hukuku**, Vedat Kitabevi, Güncellenmiş, Yeniden Yazılmış 14. Bası, İstanbul, 2019, s. 361. Çetiner Selma/Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru, **Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku**, Detay Yayıncılık, Ankara, 2013, s. 314. Pulaşlı, Genel Esaslar, s. 657.

¹²⁸ Mülga 6762 sayılı ETTK’da anonim şirketin kuruluşu konusunda; ani kuruluş ve tedrici kuruluş olmak üzere ikili bir ayırım yapılmaktaydı. Ani kuruluşta; ilk yönetim kurulunun esas sözleşme ile belirlenmesi mecburi iken, tedrici kuruluşta böyle bir zorunluluk bulunmamaktaydı. Tedrici kuruluşta kurucular dilerse esas sözleşmede yönetim kurulunu belirleyebileceği gibi, esas sözleşmeyle belirlemeyip, ilk genel kurulda da yönetim kurulunu belirleyebilirlerdi. 6102 sayılı TTK ile bu ikili ayırma son verilmiş, artık anonim şirketin kuruluşunda yönetim kurulunun esas sözleşmeyle belirlenmesi zorunlu hale gelmiştir.

tarafından seçilmiş olması gerekir. Anonim şirket, tüzel kişiliği tescil ile kazandığından, tescilden itibaren şirketi yönetip temsil edecek, şirket adına işlemler yapacak kanuni bir organın bulunması şart olduğundan kuruluşta esas sözleşme ile atanmış yönetim kurulunun bulunması bir zorunluluktur. Şirket kurulduktan sonra ise yönetim kurulu üyelerini seçme yetkisi münhasıran genel kurula ait olmaktadır. TTK m. 359 ve TTK m. 408 birlikte değerlendirildiğinde yönetim kurulu üyelerinin belirlenmesine ilişkin genel kurula ait münhasır nitelikteki bu yetki genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır¹²⁹.

Genel kurul tarafından yönetim kurulu üyelerinin yanı sıra yedek üye veya üyelerin seçilmesi de mümkündür¹³⁰. Ancak bu hal ana kuralın, yani yönetim kurulu üyesinin genel kurulca seçilmesi kuralının istisnasını teşkil etmez. Zira bu durumda da yönetim kurulu üyesi bizzat genel kurul tarafından seçilmekte ancak üyenin yedek olması sebebiyle yönetim kurulu üyeliklerinden bir üyeliğin çeşitli sebeplerle boşalması durumunda, yedek üye olan kişi yönetim kurulu üyesi sıfatını kazanmaktadır. Yedek üyenin genel kurulda tekrar onaylanmasına gerek yoktur¹³¹.

Yönetim kurulu üyelerinin seçimine ilişkin madde kural olarak genel kurulun gündeminde yer almalıdır. Gündemde yönetim kurulu üyelerinin seçimine ilişkin maddenin olması yeterli olup, yönetim kurulu üye adaylarına ilişkin bilgilere yer verilmesine ilişkin zorunluluk bulunmamaktadır¹³². Gündemde bulunmayan konular genel kurulda müzakere edilemez ve karara bağlanamaz. Ancak TTK m. 413/3 hükmü gereği yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi yıl sonu finansal tablolarının müzakeresi maddesiyle ilgili sayılır. Genel kurulun gündeminde yönetim kurulu üyeliklerine boşalması sonucunu doğuracak maddelerin bulunması, örneğin azil gibi, yönetim kurulu üyeliği için seçim yapılmasını gerekli kılar. Genel kurul toplantısında meydana gelecek istifaların da aynı kapsama dâhil olduğunu belirtmek gerekir¹³³. Genel kurul toplantısında, yönetim kurulu üyelerinin tümü için seçim yapılabileceği gibi, süreleri ayarlanmak suretiyle, sadece bir kısmı için de seçim yapılması düşünülebilir¹³⁴.

Yönetim kurulu üyelerinin seçimine ilişkin kararlarda TTK herhangi bir ağırlaştırılmış toplantı veya karar nisabı öngörmemiştir. Dolayısıyla TTK m. 418'de yer alan adi nisaplar

¹²⁹ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 7.

¹³⁰ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 393.

¹³¹ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 7.

¹³² Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 414.

¹³³ Pulaşlı, Hasan, **Şirketler Hukuku Temel Esaslar**, Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 10. Bası Karahan Kitabevi, Ankara, 2011, (Pulaşlı, Temel Esaslar), s. 300. Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 390.

¹³⁴ Çevik, Anonim Şirketler, s. 387.

uygulama alanı bulacaktır. Maddenin lafzından anlaşılacağı üzere toplantı ve karar nisapları ağırlaştırılabilecek ancak hafifletilemeyecektir. Dolayısıyla yönetim kurulunun seçimine ilişkin genel kurul toplantı ve karar¹³⁵ nisapları, esas sözleşme ile daha da ağırlaştırılabilecektir.

Genel kurulun bir ortağı yönetim kurulu üyeliğine seçmesi ona yapılmış bir icap niteliğindedir; bu icabın aday tarafından açıkça ve zımnen kabulü¹³⁶ sonucunda şirket ile üye arasında bir sözleşme bağı kurulur. Bu sözleşme öğretilde ve uygulamada vekâlet olarak nitelendirilmektedir. Genel kurulda hazır bulunup da seçime itiraz etmemek veya gıyapta alınan seçim kararına müsteniden yönetim kurulu toplantısına katılmak veya elden dolaştırma yoluyla alınan bir kararı imzalamak üyeliğin zımnen kabulü anlamına gelir¹³⁷.

6102 sayılı TTK ile 6762 sayılı ETTK'den farklı olarak yönetim kuruluna üye seçilebilmek için, anonim şirkette pay sahibi olma şartını kaldırılmıştır¹³⁸. Ayrıca TTK'ye göre yabancıların yönetim kuruluna seçilmesine de bir engel bulunmamaktadır¹³⁹. Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 28. maddesi uyarınca memurlar anonim şirket yönetim kuruluna üye seçilemeyecektir.

Görüldüğü üzere kural olarak yönetim kurulu üyelerini genel kurul seçmektedir. Ancak kuruluşta yönetim kurulu esas sözleşme ile belirlenmektedir. Bununla birlikte yukarıda açıklanan durumların bir takım istisnaları da mevcuttur. Şimdi bu istisnaları inceleyelim.

1.3.2. Yönetim Kurulunun Üye Belirlemesi

TTK m. 363'e göre: "*334. madde hükmü saklı kalmak üzere, herhangi bir sebeple bir üyelik boşalırsa, yönetim kurulu, kanuni şartları haiz birini, geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunar. Bu yolla seçilen üye, onaya sunulduğu genel*

¹³⁵ "Yönetim kurulunun seçimine ilişkin genel kurul kararı iptal edilirse, yönetim kurulunun seçiminden önceki durum avdet eder. Süresi biten yönetim kurulu üyeleri için yeniden seçim yapılmış ve buna ilişkin genel kurul kararı iptal edilmiş ise süresi biten yönetim kurulu üyeleri yeniden göreve devam edemezler. Bu durumda organ boşluğu oluşur. Üç kişilik yönetim kurulunun ikisinin süresi sona ermişse yönetim kurulunda tek yönetim kurulu üyesi kalır ve bu üye de yönetim kurulunu oluşturamaz." Yarg. 11.HD, T. 10.05.1983, E. 1982/3858, K. 1982/4511, Karar için bkz. **Çevik**, Anonim Şirketler, s. 388.

¹³⁶ "Yönetim kuruluna veya denetçiliğe seçilen bu görevi kabul etmezse, söz konusu görevi düşer." Yarg. 11. HD, T. 10.05.1983, E. 1982/3858, K. 1982/4511, Karar için bkz. **Çevik**, Anonim Şirketler, s. 388. **Bilgili/Demirkapı**, 2013, s. 368.

¹³⁷ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, s. 390.

¹³⁸ Bu madde ile, yönetim kurulu üyelerinin ayrıca, pay sahibi olmalarına ilişkin 6762 sayılı Kanunda öngörülmesi bulunan (gereksiz) zorunluluk kaldırılmıştır. Böylece hem az ortaklı anonim şirketlerde çok üyeli yönetim kurulu oluşturulmasına olanak tanınmış, hem de yapay hile-i şer'îye olan çözümlere başvurulmadan, uzman ve profesyonel yönetim kurullarının kurulabilmesinin yolu açılmıştır. (TTK m. 359 gerekçesinden)

¹³⁹ Pulaşlı, Hasan, "Şirketler Hukukundaki Temsil İle Borçlar Kanunundaki Ticari Mümessil ve Ticari Vekil Ayırımı", **Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi**, C. 1, Sa. 2, Haziran 2014, ss. 3-22, (Pulaşlı, Temsil), s. 4.

kurul toplantısına kadar görev yapar ve onaylanması hâlinde selefinin süresini tamamlar.” Bu usul doktrinde kooptasyon/kooptation¹⁴⁰ olarak adlandırılmaktadır. Bu şekilde yönetim kurulu tarafından atanan yeni yönetim kurulu üyesi de diğer üyelerin sahip olduğu haklara ve yükümlülüklerine tabidir¹⁴¹. Söz konusu düzenleme emredici olmayıp yönetim kurulunun bu yetkisi ana sözleşmede verilecek bir hükümlle kısıtlanabilir veya tamamen kaldırılabilir¹⁴².

Boşalan üyelik için yönetim kurulunun yeni bir üye seçebilmesi için toplantı yeter sayısının bulunması gereklidir¹⁴³. Aksi takdirde toplantı yeter sayısına ulaşamayan yönetim kurulu kooptasyon yöntemiyle yönetim kuruluna üye seçemeyecektir¹⁴⁴. Bu nisabın hesaplanmasında boşalan üyenin/üyeliklerin de dâhil edildiği yönetim kurulu üye tam sayısı esas alınır. Yönetim kurulunda birden fazla üyeliğin boşalması halinde de TTK m. 363 hükmü doğrultusunda, yönetim kurulu üye seçebilecektir¹⁴⁵. Yeterki toplantı yeter sayısına ulaşılabilsin. Diğer bir deyişle esas sözleşmede aksi öngörülmemişse yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu boşalmadığı takdirde, boşalan üyelikler yerine yeni üyeler seçilmesine engel teşkil eden bir yasa hükmü yoktur. Ancak bu durumda esas sözleşme ile her zaman kaldırılabilereceği veya daha ağır koşullara bağlanabileceğini gözden kaçırmamak gerekir.

Bu noktada değinilmesi gereken bir husus da Yargıtay'ın yönetim kurulunun geçici üye belirlemesine ilişkin gereken toplantı ve karar sayılarına ilişkin kararlarıdır. 6762 sayılı ETTK döneminde Yargıtay karar yeter sayısının bulunmasını ayrıca toplantı yeter sayısının aranmayacağına ilişkin karar vermişken¹⁴⁶, aynı Kanun döneminde fakat daha yeni bir

¹⁴⁰ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 420. **Akdağ Güney**, Yönetim Kurulu, s. 13. Karahan, Sami, **Şirketler Hukuku**, 1. Bası, Mimoza Yayınları, Konya, 2012, (**Karahan**, Şirketler) s. 412.

¹⁴¹ **Bilgili/Demirkapı**, s. 370.

¹⁴² **Akdağ Güney**, Yönetim Kurulu, s. 13. **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 424. **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, s. 392.

¹⁴³ **Bilgili/Demirkapı**, s. 370. **Akdağ Güney**, Yönetim Kurulu, s. 13. **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 420. Şener, Oruç Hami, **Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı**, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, (**Şener**, Ortaklıklar Hukuku), s. 354. **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, s. 392. Tekil, Fehiman, **Anonim Şirketler Hukuku**, 2. Bası, Alkım Yayınları, İstanbul, 1998, s. 153.

¹⁴⁴ Aksi yönde görüş için bkz.: **Pulaşlı**, Temel Esaslar, s. 302.

¹⁴⁵ **Akdağ Güney**, Yönetim Kurulu, s. 13. **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, s. 392.

¹⁴⁶ "Ne var ki EETK'nin 315/f-1 maddesi hükmü anonim şirketi idare ve temsil etmek gibi çok önemli bir işlevi olan yönetim kurulunun bazı üyelerinin ölmesi veya maddenin ikinci fıkrasında öngörülen sebeplerden biriyle görevlerinin sona ermesi halinde şirketin toplanacak ilk genel kurula kadar organsız kalmasını sağlamaya yönelik özel ve ayrı bir hüküm olduğu cihetle bu amaca uygun yorumlanmalıdır. Yönetim kurulunun ETTK'nin 315/f-1 maddesindeki geçici üye atama yetkisini kullanabilmek için mutlaka toplantı yeter sayısını haiz olması gerektiği yönündeki lafzi ve dar yorum, açılan üyelik nedeniyle geri kalan üyelerle toplantı nisabının oluşmadığı hallerde anılan yasa hükmünün uygulama imkanını ortadan kaldıracaktır. Özellikle ana sözleşmede aksine hüküm bulunmadıkça yönetim kurulunun ETTK'nin 312/f-1 maddesi gereği üç kişiden oluşmasının olağan hali teşkil ettiği nazarı itibare alındığında, bir üyeliği açılan böyle bir yönetim kurulunun diğer iki üyesinin açılan üyeliğe geçici atama yapamamasının ETTK'nin 315/f-1 maddesi hükmünün uygulama alanını kanun koyucunun amacına aykırı biçimde daraltacağı kuşkusuzdur. Diğer bir anlarıyla kanun koyucu üç kişilik yönetim kurulunun varlığını da göz önüne alarak bu hükmü getirmiştir.

kararında ise, toplantı yeter sayısının bulunması gerektiğini vurgulamış, toplantı yeter sayısı oluşmadan seçilen yönetim kurulu üyeliğine ilişkin kararın geçersiz olduğuna hükmetmiştir¹⁴⁷. 6102 sayılı TTK döneminde ise konuyla ilgili Yargıtay kararının çalışmamızın yazım tarihi itibarıyla bulunmadığını belirtelim.

TTK m. 363/1 hükmü gereği yönetim kurulunca seçilen üye, genel kurulun onayına sunulmak zorundadır. Bu yolla seçilen üye genel kurul tarafından onandığı takdirde, sefelinin yerine geçerek, kalan süresini doldurur. Onaylanmadığı takdirde ise, seçildiği tarihten, onamama kararının çıktığı tarihe kadar geçen süredeki işlemleri geçerlidir. Dolayısıyla genel kurulun onaylamama kararı, karar tarihinden itibaren ileriye dönük hüküm ve sonuç ifade edip, geçmişe yürümeyecektir.

Yukarıda değinildiği üzere tüzel kişiler de anonim şirket yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilmektedir. Kırca'ya göre şirket esas sözleşmesiyle tüzel kişilerin anonim şirket yönetim kuruluna seçilmeleri yasaklanabilir. Bununla birlikte yazar bu şekilde oluşturulacak esas sözleşme hükmünün TTK m. 340'a aykırılık teşkil etmeyeceğini belirtmektedir¹⁴⁸. Tüzel kişilerin yönetim kurulu üyeliğinde, tüzel kişi adına hareket eden kişinin şahsında, yönetim kurulu üyeliğini sona erdiren sebeplerden birinin doğması ya da bu kişinin yönetim kurulu üyesi tüzel kişiye istifasını sunması, tüzel kişinin yönetim kurulu üyeliğini sona erdirmez. Çünkü yönetim kurulu üyesi sıfatı tüzel kişiye aittir. Dolayısıyla yönetim kurulu bu halde boşalan üyeliği dolduramaz. Tüzel kişi, yeni bir kişiyi belirlemelidir¹⁴⁹.

Son olarak belirtelim ki yönetim kurulu, üye atama yetkisine sahip olsa da atadığı üyeyi azletme yetkisine sahip değildir. Onları azletmek TTK m. 408/1-b hükmü gereği genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır¹⁵⁰.

Şu halde ETTK'nin anılan hükmünü amacı doğrultusunda yorumlamak ve yönetim kurulunun kalan üyeleri toplantı nisabını teşkile kafi gelmese bile karar nisabını oluşturabileceği hallerde bu üyelerin geçici üye atayabileceğini kabul etmek gerekir." Yarg. 11. HD, T. 08/02/1989, E. 1989/5478, K. 1990/708, Karar için bkz. Altaş, Soner, **Türk Ticaret Kanunu'na göre Anonim Şirketler**, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, (Altaş, Anonim Şirketler), s. 274.

¹⁴⁷ "ETTK'nin 330/1. maddesi uyarınca yönetim kurulunun toplantı yapabilmesi için azaların yarısından bir fazlasının hazır olmasının şart olduğu, toplantı nisabının 6 olduğu, bir üyenin istifasının bu nisabı etkilemediği, buna rağmen yeter sayı oluşmadan 5 üye ile toplanılıp bir kişinin yönetim kuruluna seçilmesine dair kararın yok hükmünde olduğu, toplantı yeter sayısı olmadan toplanan yönetim kurulunun kararlarının geçersiz olduğu, aynı yönetim kurulunda üye seçilen kişinin seçimine dair kararın geçersiz olduğu..." Yarg. 11. HD, T. 25/06/2001, E. 2001/3660, K. 2001/5777, Karar için bkz. **Altaş**, Anonim Şirketler, s. 273.

¹⁴⁸ Kırca, İsmail, "Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 28, Sa. 2, Haziran 2012, ss. 51-59 (Kırca, Tüzel Kişiler), s. 53.

¹⁴⁹ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 422.

¹⁵⁰ **Bilgili/Demirkapı**, s. 370. **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 423. **Pulaşlı**, Temel Esaslar, s. 302.

1.3.3. Kamu Tüzel Kişileri Tarafından Üye Belirlenmesi

TTK m. 334/1 hükmüne göre: “Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişilerinden birine, esas sözleşmede öngörülecek bir hükümle, pay sahibi olmasalar da, işletme konusu kamu hizmeti olan anonim şirketlerin yönetim kurullarında temsilci bulundurmaya hakkı verilebilir.”¹⁵¹. Görüldüğü üzere söz konusu kamu tüzel kişisi pay sahibi olmasa dahi yönetim kurulunda temsilci bulundurabilecektir. Ancak bunun ön şartı, şirketin işletme konusunun kamu hizmeti olması ve esas sözleşmede bu yönde bir hükmün bulunmasıdır. Kamu tüzel kişisine yönetim kurulu üyesi atama yetkisi kuruluşta veya sonradan esas sözleşme değişikliği ile verilebilir. Esas sözleşmede hüküm bulunması kaydıyla birden fazla üye atanmasına¹⁵² bir engel yoktur¹⁵³.

Kamu tüzel kişilerinin yönetim kuruluna üye ataması ile yönetim kuruluna üye seçimi hususları birbirine karıştırılmamalıdır. Anonim şirketlerde pay sahibi olan kamu tüzel kişileri artık doğrudan yönetim kuruluna üye olarak seçilebilecekleri gibi, pay durumları destekledikleri bir veya birde fazla gerçek veya tüzel kişinin yönetim kuruluna üye olarak seçilmesini de sağlayabilirler¹⁵⁴.

TTK m. 334/3 gereği, kamu tüzel kişilerinin yönetim kurulundaki temsilcileri, genel kurul tarafından seçilen üyelerin hak ve görevlerini haizdir. Kamu tüzel kişileri, şirket yönetim kurulundaki temsilcilerinin bu sıfatla işledikleri fiillerden ve yaptıkları işlemlerden dolayı şirkete ve onun alacaklılarıyla pay sahiplerine karşı sorumludur. Tüzel kişinin rücu hakkı saklıdır.

TTK m. 334/2 hükmü şu şekilde kaleme alınmıştır: “Birinci fıkrada yazılı şirketlerde pay sahibi olan kamu tüzel kişilerinin yönetim kurulundaki temsilcileri, ancak bunlar tarafından görevden alınabilir.” Maddeden anlaşıldığı üzere yönetim kuruluna temsilci atayan kamu tüzel kişisi, şirkette pay sahibi ise, atadığı üyeyi ancak kendisi (kamu tüzel kişisi) görevden alabilecektir. Şayet kamu tüzel kişisi, şirkete pay sahibi değilse ve şirkete yönetim kurulu üyesi atamışsa; kanaatimizce bu yönetim kurulu üyesini şirket genel kurulu da

¹⁵¹ TTK m. 334/1 madde gerekçesi: 1936 tarihli İsviçre Borçlar Kanununun 762 nci maddesinden alınarak 1957 yılında 6762 sayılı Kanun ile hukukumuzda giren, ancak çok az uygulanabilen aynı Kanunun 275 inci maddesi, dili güncelleştirilerek Tasarıda korunmuştur. Söz konusu hüküm, SPK'nın kurumsal yönetim ilkeleri bağlamında “bağımsız üye” çerçevesinde de yararlı olabilir. 6762 sayılı Kanundaki hükümde yer alan, kamu tüzel kişilerinin denetleme kurulunda temsilci bulundurabilme hakkı, Tasarının benimsediği yeni denetleme düzeni dolayısıyla hükümden çıkarılmıştır.

¹⁵² Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 10.

¹⁵³ Aksi yönde görüş için bkz.: Pulaşlı, Genel Esaslar, s. 423.

¹⁵⁴ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 11.

görevden alabilecektir/azledebilecektir. Zira ikinci fıkra şirkette pay sahibi olan kamu tüzel kişilerine ilişkin bir düzenleme getirmiştir¹⁵⁵.

1.3.4. Mahkeme Kararıyla Üye Belirlenmesi

Yukarıda da ifade ettiğimiz üzere yönetim kurulu üyelerini seçme TTK m. 408/1-b uyarınca genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır. Bununla birlikte TTK m. 531 uyarınca açılacak haklı sebeple fesih davası kapsamında, mahkeme fesih yerine alternatif çözüm olarak mevcut yönetim kurulu üyelerinin azledilip, onlar yerine yeni üye seçme yoluna gidebilir. Belirtmek gerekir ki, bu şekilde mahkemenin yönetim kurulu üyesi ataması ancak istisnai durumlarda söz konusu olur¹⁵⁶.

1.3.5. Yönetim Kurulunun Üye Sayısı

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sayısına ilişkin düzenleme TTK m. 359/1'de yer almaktadır. Maddeye göre: “*Anonim şirketin, esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş, bir veya daha fazla kişiden oluşan bir yönetim kurulu bulunur.*” Görüldüğü üzere yönetim kurulu bir üyeden oluşabileceği gibi birden fazla üyeden de oluşabilir. ETTK döneminde yönetim kurulu en az 3 üyeden oluşabilmekteydi. Yönetim kurulunun en az üç üyeden oluşacağına ilişkin hüküm terk edilerek tek üyeli yönetim kuruluna olanak tanınmıştır. Bunun sebebi, bir taraftan, sistemde tek pay sahipli anonim şirkete yer verilerek birçok AB ülkesinin aynı kuralı uygulamakta olması dolayısıyla AB hukuku ile uyum sağlanması, diğer taraftan da, küçük anonim şirketler ile ana şirketlerde, daha kolay yönetme yöntemlerinin uygulanmasına olanak tanınmasıdır¹⁵⁷. Ancak yeni düzenleme tek kişilik anonim şirketin birden fazla yönetim kurulu üyesi olmasına da engel teşkil etmemektedir. Yine tek kişilik anonim şirketin tek kişi yönetim kurulu üyesinin tüzel kişi olmasında da bir sakınca yoktur¹⁵⁸.

TTK m. 339/2-g hükmüne göre yönetim kurulu üyelerinin sayıları esas sözleşmede gösterilmek zorundadır. Hüküm yalnızca yönetim kurulu üyelerinin sayısından bahsetmekte, bu sayıyı belirleyecek her hangi bir alt sınıra veya üst sınıra ilişkin başka bir kuralın esas

¹⁵⁵ Aksi yönde görüş için bkz. **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 423. **Karahan**, Şirketler, s. 412. **Bilgili/Demirkapı**, s. 370.

¹⁵⁶ **Bilgili/Demirkapı**, s. 369.

¹⁵⁷ Bkz. TTK 359. maddenin gerekçesi. Ayrıca bkz: Gezmış Şeyma/Başaran Mustafa, **Türk Ticaret Kanunu Anonim Şirketler**, Bilge Yayınevi, 2. Bası, Ankara, 2013, s. 271-272.

¹⁵⁸ **Akdağ Güney**, Yönetim Kurulu, s. 24.

sözleşmeye alınmasına izin vermemektedir¹⁵⁹. Örneğin esas sözleşmeye yönetim kurulu üye sayısı 3 ile 7 arasında olabilir şeklinde bir hüküm konamayacaktır¹⁶⁰.

Yönetim kurulu üye sayısı çift olabileceği gibi tek de olabilir. Buna ilişkin herhangi bir hüküm TTK'de bulunmamaktadır. Ancak karar alma, toplantı yeter sayısına ulaşma kolaylığı bakımından üye sayısının tek olmasında fayda vardır.

TTK m. 330 uyarınca özel kanunlara tabi anonim şirketlere özel hükümlerin uygulanacağını belirtmek gerekir. Örneğin 5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 23/1 uyarınca bankaların yönetim kurulları 5 kişiden az olamaz. Keza 11.01.1954 tarih ve 6219 sayılı Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu m. 15/1 uyarınca söz konusu bankanın yönetim kurulu 9 üyeden oluşur. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu m.4/1 uyarınca anonim şirket şeklinde kurulacak sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin yönetim kurulları 5 kişiden az olamaz¹⁶¹.

1.3.6. Yönetim Kurulunun Görev Süresi

Anonim şirket yönetim kurulunun görev süresi TTK m. 362'de şu şekilde düzenlenmiştir: *“Yönetim kurulu üyeleri en çok üç yıl süreyle görev yapmak üzere seçilir. Esas sözleşmede aksine hüküm yoksa aynı kişi yeniden seçilebilir. 334 üncü madde hükmü saklıdır.”* Yönetim kurulu üyelerinin görev süresini düzenleyen TTK m. 362'de üyelerin en çok görev yapabilecekleri süre değil bir seçim periyodunda en fazla ne kadar süre görev yapabilecekleri hususu düzenlenmektedir. Ancak üç yılı aşan bir periyot için seçilmeleri mümkün değildir. Yönetim kurulu üyesinin üç yıldan daha fazla bir süre için (örneğin 4 yıl, 7 yıl) seçileceğini düzenleyen esas sözleşme hükmü veya üç yıldan daha fazla bir süre için seçildiğini öngören genel kurul kararı batıldır¹⁶². Esas sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde yönetim kurulu üyesinin yeniden üç yıllığına seçilmesi ve hatta bunun tekrarlanması mümkündür. Üç yıllık süre azami süre olup esas sözleşmede yahut (esas sözleşmenin izin vermesi kaydıyla) genel kurulun seçim kararında daha kısa bir süre öngörülebilir¹⁶³.

¹⁵⁹ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 26.

¹⁶⁰ Kırca'ya göre: 6762 sayılı kanun döneminde üye sayısı konusunda kabul edilen esnekliğin 6102 sayılı Kanun döneminde de uygulanmaya devam etmesinde bir sakınca bulunmamaktadır. Buna göre esas sözleşmede (1, 3, 4 gibi) tek bir rakam öngörülebileceği gibi (1 ile 3; 3 ile 7 gibi) taban ve tavan rakamlar belirlenip bu sınırlar arasında kalmak kaydıyla üye sayısını belirlemek genel kurulun takdirine bırakılabilir. Keza (Yönetim kurulu 3 kişiden az olmamak üzere genel kurul tarafından seçilecek üyelere oluşur gibi) sırf alt sınırın belirtilip üst sınırın belirtilmemesi de mümkündür. (Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 400).

¹⁶¹ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 397.

¹⁶² Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 27. Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 449.

¹⁶³ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 448.

362. maddenin 2. fıkrasında 334. madde hükmü saklı tutulmuştur. Bunun anlamı, 334. madde uyarınca kamu tüzel kişilerinince gönderilen yönetim kurulu üyelerinin görev süresi hakkında 362. maddenin 1. fıkrasında öngörülen 3 yıllık azami sürenin uygulanmayacağıdır. Dolayısıyla, kamu tüzel kişilerinin yönetim kurulu üyeliğinde görev süresi, ilgili kamu tüzel kişisince 3 yılı aşacak biçimde belirlenebilir¹⁶⁴.

Aynı genel kurul kararıyla, aynı tarihte, seçilen yönetim kurulu üyeleri için farklı görev sürelerinin belirlenmesi mümkündür. Yine aynı genel kurul kararı ile sadece bir kısım yönetim kurulu üyeleri için de seçim yapılabilir.

Yönetim kuruluna seçilen üyenin görev süresi, genel kurulca seçim yapılmışsa; genel kurul karar tarihi, şayet yönetim kurulu üyesi esas sözleşmeyle belirlenmişse ortaklığın tescil tarihinden itibaren işlemeye başlayacaktır¹⁶⁵. Duruma göre tescil tarihinden veya genel kurul karar tarihinden 3 yıl geçtiğinde üyenin görev süresi dolmuş sayılacaktır.

*Şener'e göre*¹⁶⁶: Bir organın kanunen öngörülen azami süresi geçince, artık onun organ niteliğinden söz edilemez¹⁶⁷. Azami görev süresi sona ermesine rağmen, faaliyetlerine devam eden organların bu kapsamda yapmış oldukları işlemlere vekâletsiz iş görme kuralları uygulanır. Ancak istisnai olarak süresi dolan yönetim kurulu genel kurulu toplantıya çağırabilir. Nitekim kanun koyucu bu istisnai yetkiyi, herhangi bir sınır getirmeksizin TTK m. 410/1'de yönetim kuruluna tanımıştır. Ancak Şener esas sözleşme ile üç yıldan az görev süresi belirlenmiş, bu süre dolmuş ancak yasada belirlenen üç yıllık süre dolmamışsa, yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırarak yanıda, ortaklığın varlığını sürdürmesi için gerekli ve acil işlemleri yapabileceği kanaatindedir¹⁶⁸.

1.3.7. Yönetim Kuruluna Seçilecek Kimselerde Aranılan Şartlar

Yönetim kurulu üyelerinin nitelikleri TTK m. 359'da düzenlenmiştir. Madde incelendiğinde 3. fıkrada yönetim kurulu üyelerinin ve tüzel kişi adına tescil edilecek gerçek kişinin tam ehliyetli olmaları şartı aranmıştır. TTK'de yönetim kurulu üyelerinin ve tüzel kişi

¹⁶⁴ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 449.

¹⁶⁵ Şener, Ortaklıklar Hukuku, s. 360. Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 450.

¹⁶⁶ Şener, Ortaklıklar Hukuku, s. 360.

¹⁶⁷ Yargıtay aksi yöndeki bir kararında konuyu şu şekilde ele almıştır: "Anonim şirketlerde görev süresi biten yönetim kurulu üyelerinin bu sıfatlarının kendiliğinden düşeceğine dair bir hüküm bulunmaması nedeniyle yönetim kurulunun yeni yönetim seçilene kadar olağanüstü ve acil durumlar için görevlerine devam edeceklerinin kabulü gerekir. Bu nedenle, yönetim kurulu üyelerinin görev süresinin bitmesiyle şirketin kendiliğinden organsız kaldığından söz edilemez." Yarg. 11. HD, T. 25.02. E. 2012/13135, K. 2014/3515, Karar için bkz. İstanbul Barosu Dergisi, C. 88, Sa. 2014/6, Kasım-Aralık 2014, s. 714.

¹⁶⁸ Şener, Ortaklıklar Hukuku, s. 361-362.

adına tescil edilecek gerçek kişinin tam ehliyetli olması dışında herhangi bir nitelik aranmamıştır.

Kanun dışında anonim şirketin esas sözleşmesi ile yönetim kurulu üyelerinde bazı ek niteliklerin bulunması şart koşulabilir. Örneğin, mali müşavir olma, üniversite mezunu olma, 65 yaşını geçmemiş olma, pay sahiplerine 2. dereceye kadar hısımlık olma, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olma gibi. Yine şirket esas sözleşmesi ile kanunen öngörülen tam ehliyetli olma şartı daha da ağırlaştırılabilir, örneğin yönetim kurulu üyeliği için belirli miktarı aşan oranda pay sahibi olunması gibi. Bu gibi örnekleri çoğaltmak mümkündür. Bu şekilde getirilecek ağırlaştırılmış koşulların sınırı TMK m. 2’de yer alan dürüstlük kuralının dışına çıkılmamasıdır. Dürüstlük kuralının dışına çıkılarak genel kurulun seçim hakkını ortadan kaldırılmadığı sürece, yönetim kuruluna üye seçilme şartları esas sözleşme ile daha ağır şartlara bağlanabilecektir¹⁶⁹.

TTK m. 359/4’te ise üyeliği sona erdiren sebeplerin seçilmeye de engel olacağı belirtilmiştir. Sonuç olarak yönetim kuruluna seçilebilmek için; gerçek veya tüzel kişi olmak, tam ehliyetli olmak, üyeliği sona erdiren sebepleri şahsında taşımamak ve esas sözleşmede belirlenen niteliklere sahip olmak şartlarını taşımak yeterli ve gereklidir diyebiliriz.

1.3.8. Yönetim Kurulu Üyeliğinin Sona Ermesi

Yönetim kurulu üyeliğinin kendiliğinden sona ereceği durumlar TTK m. 363/2’de şu şekilde düzenlenmiştir: *“Yönetim kurulu üyelerinden birinin iflasına karar verilir veya ehliyeti kısıtlanır ya da bir üye üyelik için gerekli kanuni şartları yahut esas sözleşmede öngörülen nitelikleri kaybederse, bu kişinin üyeliği, herhangi bir işleme gerek olmaksızın kendiliğinden sona erer.”* Maddede sayılanlar dışında ölüm, görev süresinin dolması, istifa ve azil durumlarında da yönetim kurulu üyeliği sıfatı son bulacaktır.

1.4. Yönetim Kurulunun Organizasyonu

Anonim şirketler hukukunda yönetim kurulunun yapısı ve organizasyonu ile ilgili olarak temelde iki farklı model bulunmaktadır¹⁷⁰. Monist/tekli (Board System/tek organ) ve dualist/ikili (ikili organ) sistem olarak adlandırılan¹⁷¹ bu modelleri inceleyecek olursak:

¹⁶⁹ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 31.

¹⁷⁰ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 31. Ceneci Esra, **Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri**, Yetkin Yayınları, 2018, (Ceneci, Temsil Yetkisinin Devri), s. 21.

¹⁷¹ Pulaşlı, Hasan, **Şirketler Hukuku Şerhi Cilt-2**, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, (Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi), s. 1158.

Bunlardan monist sistemde, anonim şirketin yönetimi ile şirketin işlerinin gözetimi birbirinden ayrılmamış, her iki görev de kural olarak yönetim kuruluna bırakılmıştır. Monist yapıya sahip yönetim kurulları esas itibariyle iki tür üye grubundan oluşur. Bunlardan birincisi icrai yetkileri olan ve “ executive” veya “inside directors” olarak adlandırılan üyeler, ikinci grup ise icrai yetkisi olmayan “non executive directors” olarak adlandırılan genellikle şirket dışından atanan ve sadece gözetim görevi olan yönetim kurulu üyeleridir¹⁷². Bu üyeler, yönetim kurulunun anonim şirketi idare ve temsil yetkisini devrettiği murahhas üyelerle aynı seviyede olmamakla birlikte, sadece yönetim kurulu kararlarını icra etme yetkisine haiz olan müdürlerden daha geniş yetkiye sahiptirler. Gözetimle görevli üyeler, aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olduklarından, yönetim kurulunun toplantılarına katılıp, burada oy kullanabilirler¹⁷³.

Dualist sistem ise; monist sistemden farklı olarak sert kuvvetler ayrılığına dayanan anonim şirket yönetim modelidir. Bu sistemde şirketin yönetim/temsil işleri ile denetim/gözetleme işleri organizasyonel olarak birbirinden ayrılmış olup yönetim fonksiyonu iki farklı organ tarafından yerine getirilmektedir¹⁷⁴. Dualist sistemde; şirket işlerinin yürütülmesi/idaresi ve şirketin temsili görevi sadece idare ile yetkili kurula aitken, şirketin gözetimi ve denetimi görevi ise münhasıran gözetim kurulu tarafından yerine getirilmektedir¹⁷⁵. Bu sistem halen Almanya ve Avusturya'da yasal yönetim modeli olarak düzenlenmiştir¹⁷⁶. Bu sistemde, gözetim organı, sadece idare ve temsil ile görevli organın faaliyetlerini gözetlemekle yükümlüdür. Yasal mevzuattan kaynaklanan istisnalar dışında gözetim kurulu, şirketin idare ve temsiline katılamaz¹⁷⁷. Dualist sistemde idare organının üyeleri, gözetim kurulunca seçilir, yine bu üyeleri görevden alma yetkisi de gözetim kuruluna aittir. Gözetim kurulu üyelerinin seçimi ve görevden alınmasına ilişkin yetkili organ ise şirket genel kuruludur.

Türk hukukunda yönetim kurulunun organizasyonu konusuna bakacak olursak : 6102 sayılı TTK'nin benimsediği yönetim kurulu sistemi, mülga 6762 sayılı ETTK'de benimsenmiş olan ve doktrindeki yaygın terim ile "board sistemi" olarak isimlendirilmiş olan, tek organlı

¹⁷² Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 69.

¹⁷³ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 69-70.

¹⁷⁴ Cenkci, Temsil Yetkisinin Devri, s. 21-22. Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 70.

¹⁷⁵ Doğan, Beşir Fatih, "Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 18, Sa. 2, 2012, ss. 609-640. Doğan, Yönetimin Devri), s. 28. Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi, s. 1158.

¹⁷⁶ Cenkci, Temsil Yetkisinin Devri, s. 21-22. Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 70.

¹⁷⁷ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 70.

yönetim sistemidir¹⁷⁸. Board sistemi anonim şirketin organları arasındaki işlev/fonksiyon ayrılığı ilkesinin kesin ve emredici kurallara bağlanması temelinde iyileştirilmiştir¹⁷⁹.

6102 sayılı TTK'nin 367. maddesine göre "*Yönetim kurulu esas sözleşmeye konulacak bir hükümle, düzenleyeceği bir iç yönergeye göre, yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkili kılınabilir. Bu iç yönerge şirketin yönetimini düzenler; bunun için gerekli olan görevleri, tanımlar, yerlerini gösterir, özellikle kimin kime bağlı ve bilgi sunmakla yükümlü olduğunu belirler. Yönetim kurulu, istem üzerine pay sahiplerini ve korunmaya değer menfaatlerini ikna edici bir biçimde ortaya koyan alacaklıları, bu iç yönerge hakkında, yazılı olarak bilgilendirir. (2) Yönetim, devredilmediği takdirde, yönetim kurulunun tüm üyelerine aittir.*" Maddeden çıkan anlama göre şirketin yönetimine ilişkin esnek bir yasal düzenleme getirilmiştir.

6102 sayılı TTK ile, anonim şirketi yönetim ve temsil yetkisi birbirinden ayrılmış, yönetim kurulu tarafından bu yetkilerden yönetim yetkisinin devri için esas sözleşmede yer alacak bir düzenleme zorunluluğu getirilmiş, şirketin teşkilatına ilişkin iç yönerge çıkarma zorunluluğu getirilmiş ve yönetim yetkisini haiz olan ve olmayan yönetim kurulu üyesi ayrımının uygulanmasına cevaz veren esnek bir sistem benimsenmiştir¹⁸⁰. Yasal düzenlemenin yukarıdaki maddede görüldüğü üzere esnek olması, her anonim şirketin kendi yapısına uygun bir yönetim tarzını gerçekleştirme olanağını vermektedir¹⁸¹. Madde gerekçesine göre de yönetim kurulunun hemen hemen tüm üyelerinin, yürütme yetkisini haiz olmayan (non-executive) üye konumuna geçebildiği esnek bir rejim benimsenmiştir¹⁸².

1.5. Yönetim Kurulunun Hukuki Niteliği

Yönetim kurulu anonim şirketin zorunlu organlarından birisidir. TTK m. 365'e göre "*Anonim şirket, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur. Kanundaki istisnai hükümler saklıdır.*" Maddeyle anonim şirketin iç ilişkide yönetimi/idaresi, dış ilişkide ise temsili görev ve yetkisi yönetim kuruluna verilmiştir. Zorunlu olan yönetim kurulu organının

¹⁷⁸ Pulaşlı, Hasan, "Anonim Şirketler Hukukunda Ceo'nun Hukuki Durumu", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 24, Sa. 1, Haziran 2007, ss. 17-62, (Pulaşlı, Ceo), s. 61. **Cankeci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 22.

¹⁷⁹ **Tekinalp**, Anonim Ortaklık, s. 114-115.

¹⁸⁰ Ünlü, Ufuk, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Nitelikleri, Temsil Yetkileri ve Sorumluluk Alanlarına Ayrıntılı Bir Bakış", **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 11, Sa. 117, Mayıs 2016, ss. 133-141, s. 4, <https://jurix.com.tr/article/5216>, (erişim Tarihi: 14.05.2019).

¹⁸¹ **Pulaşlı**, Temel Esaslar, s. 287.

¹⁸² 6762 sayılı Kanunda olduğu gibi, Tasarıya göre de, yönetim kurulu, yönetim haklarıyla temsil yetkilerini muhakkak kendisinin kullanmasının zorunlu olmadığı; gereğinde bir gözetim organı olarak çalışabilen bir organdır. Tasarıda yönetim kurulunun hemen hemen üyelerinin tümünün, yürütme yetkisini haiz olmayan (non-executive) üye konumuna geçebildiği esnek bir rejim benimsenmiştir.(TTK m. 367 gerekçesinden).

bulunmaması hali TTK m. 530'da düzenlenen hüküm gereği anonim şirket için infisah sebebidir.

Yönetim kurulu, yönetim kurulu üyelerinden teşekkül eden organ mahiyetindedir. Diğer bir deyişle kurul-organ¹⁸³ niteliğindedir¹⁸⁴. Her ne kadar 6102 sayılı yeni TTK ile tek ortaklı anonim şirket kurmak mümkün ise de, şirketi idare ve temsil eden yalnızca bir yönetim kurulu üyesi bulunması hali dahi yönetim kurulunun organ olma vasfını değiştirmeyecektir. Dolayısıyla yönetim kurulunun bir veya birden fazla üyeden oluşması yönetim kurulunun bir organ vasfında olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Anonim şirketin tüzel kişilik kazanmasından başlayarak, şirketin sona ermesine kadar, hatta belirli durumlarda tasfiyenin bitimine kadar, ortaklığın yönetimi ve temsili yönetim kuruluna aittir¹⁸⁵.

Yönetim kurulu üyeleri ile anonim şirket arasındaki hukuki ilişkinin niteliğinin sözleşmeye dayanan ilişki olduğu yaygın görüştür¹⁸⁶. Bu anlamda anonim şirket genel kurulun, yönetim kurulu üyesini seçmesi icap mahiyetindedir. Yönetim kuruluna üye olarak seçilen kişinin bu icabı açık veya örtülü bir şekilde kabul etmesiyle sözleşme kurulmuş olacaktır. Kabul için özel bir şekil şartı öngörülmemiştir.

Yönetim kurulu üyesi ile anonim şirket arasındaki sözleşmenin mahiyeti ise vekalet¹⁸⁷ akdidir¹⁸⁸. Buna göre yönetim kurulu üyesi şirketi temsil eder¹⁸⁹. Unsurları gerçekleştiği takdirde anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki sözleşme hizmet akdi niteliğinde de olabilecektir¹⁹⁰. Ancak Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin aradaki ilişkinin hizmet akdi olmadığına dair içtihatları da bulunmaktadır¹⁹¹. Pulaşlı'ya göre ise; yönetim kurulu ile

¹⁸³ Tüzel kişiye ait görevlerin ifası için birden fazla kişi tayin edilmişse (gerçek kişi veya tüzel kişi), kurul organ söz konusu olur. **Öztan**, Medeni Hukuk, s. 341.

¹⁸⁴ **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Şerhi, s. 1199.

¹⁸⁵ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, s. 363.

¹⁸⁶ **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Şerhi, s. 1193. **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, s. 389. Kayırgan, Hasan, "Yönetim Kurulu ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği", **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Haziran 2013, C.8, Sa.1, s. 247-258. Karaege Özge, "Yeni Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Yönetim Kurulu Üyeliğine Seçilme Koşulları", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 16, Sa. 3, 2012, ss. 67-94, s. 71.

¹⁸⁷ 6098 sayılı TBK m. 502'ye göre: " Vekalet sözleşmesi vekilin vekalet verenin bir işini görmeyi veya işlemi yapmayı üstlendiği sözleşmedir. "

¹⁸⁸ **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Şerhi, s. 1194. **Karaege**, s. 71. **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, s. 389. Kırca, İsmail, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarında Takdir Yetkisi - Özen Borcu", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 22, Sa. 3, Haziran 2004, ss. 85-96, (**Kırca**, Takdir Yetkisi), s. 89.

¹⁸⁹ "Anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki hukuki ilişki vekalet akdi ilişkisidir. "(Yarg. 11. HD, T. 24.11.1981, E. 1981/4751, K. 1981/5019), **Yargıtay Kararları Dergisi**, C. 8, Sa. 4, Yargıtay Yayın İşeri Müdürlüğü, Ankara, 1982, s. 520.

¹⁹⁰ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, s. 389.

¹⁹¹ "...Limited şirket, paylı komandit ve kolektif şirketlerde yönetim yetkisi şirket ortaklarından birine bırakıldığında bu kişi müdür sıfatıyla kişi/organ sayılır. Türk Ticaret Kanunu'nun 319. maddesine göre anonim

yönetim kurulu üyesi arasındaki bağın hukuki mahiyeti bir sözleşme değil, şirketler hukukuna ilişkin bir organik bağıdır¹⁹². Kanaatimizce yönetim kurulu üyesi ile anonim şirket arasındaki ilişkinin hukuki niteliğine ilişkin tespiti, somut olaya göre, şirketle yönetim kurulu arasındaki sözleşme ilişkisi tetkik edildikten sonra, ortaya konması daha sağlıklı bir yöntem olacaktır.

1.6. Yönetim Kurulu ile Genel Kurul Arasındaki İlişki

Anonim şirketin zorunlu iki temel organı olan yönetim kurulu ile genel kurul arasındaki hukuki ilişkinin tespiti üzerinde durulması gereken bir diğer husustur. Doktrinde her iki organ arasındaki ilişkinin mahiyetine ilişkin ileri sürülmüş farklı teoriler bulunmaktadır. Bu teorilerden üçü ön plana çıkmaktadır. Söz konusu üç teoriye değinecek olursak¹⁹³:

1. Yönetim kurulunu anonim şirkete yön veren, şirket hakkındaki esaslı kararları alan organ olarak kabul eden şeflik teorisi.

2. Genel kurulu her şeye kadir, prensip itibarıyla bütün kararları alma yetkisi bulunan, aynı zamanda yönetim kurulunun üstünde olan, şirketin en üst düzey organı ve tüm yetkileri uhdesinde bulunduran tek güç kabul eden teori.

3. Genel kurul ve yönetim kurulunun birbirinden bağımsız olduğunu, yetki ve işlev bakımından birbirlerinden ayrılmış olan, birbirlerinden bağımsız olarak karar alabilecek olan, her iki organının birbirine eşit olduğunu kabul eden teori.

TTK m. 374'te; "*Yönetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetim, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir.*" hükmü düzenlenmiştir. Takip eden 375. maddede ise yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerine ilişkin hüküm bulunmaktadır. TTK m. 408/1'de ise ; "*Genel kurul, kanunda ve esas sözleşmede açıkça öngörülmiş bulunan hâllerde karar alır.*" hükmü yer almaktadır¹⁹⁴. Tüm bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde yönetim kurulu ve

---

şirketler yönünden yönetim ve temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine bırakılması halinde bu kişi veya kişiler kişi/organ sıfatını kazanır. Tüzel kişi şirketi temsil ve yönetime yetkili kişi/organ sıfatını taşıyan kişiler, doğrudan somut işveren olduğundan işçi sayılmazlar." Yarg. 9. HD, T. 07.07.2011, E. 2011/2810, K. 2011/23208, (erişim tarihi: 05.02.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

¹⁹² **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Şerhi, s. 1193.

¹⁹³ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 395.

¹⁹⁴ "Genel kurul karar verme yetkisini kanundan ve kanun hükümleri çerçevesinde esas sözleşmeden alır. Esas sözleşme, anonim şirketin organsal yetki sistemini kuran yapısına ve organlar arasındaki kanunî işlev dağılımına aykırı bir şekilde genel kurulu yetkilendiremez; yönetim kurulu kendisine kanunla bırakılan, devredilemez yetkileri genel kurula nakledemez, onun onayına bağlayamaz. Genel kurul da diğer organlara ait devredilemez yetkileri kendisine çekemez. Yönetim kurulu da genel kurulun yetkilerini yüklenemez. Ayrıca denetleme

genel kurulun birbirinden bağımsız yetki ve görevlerinin bulunduğu, birbirlerinin astı veya üstü konumunda olmadığı manası ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla doktrinde¹⁹⁵ yer alan eşitlik teorisinin TTK hükümleri açısından daha doğru olduğu görüşüne biz de katılıyoruz. Nitekim Kırca'da eşitlik teorisi ile TTK'nin eşitlikçi modeli benimsediğini savunmuştur¹⁹⁶.

1.7. Yönetim Kurulunun Anonim Şirketi Temsil Yetkisi

Yönetim kurulunun, anonim şirketin zorunlu organlarından biri olduğuna yukarıda değinmiştik. TTK m. 365'e göre şirketi yönetim ve temsil yetkisi şirketin organı olan yönetim kuruluna aittir. Temsil yetkisi yönetim kurulu üyeleri açısından hem bir yetki hem de bir görev mahiyetindedir. Bunun yanı sıra anonim şirketin temsili hususunda çeşitli ihtimaller de söz konusu olabilmektedir. Bu ihtimalleri ayrı ayrı irdelemeye çalışacağız.

1.7.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Kanundan Doğan Temsil Yetkisi

Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin kanundan doğan temsil yetkisi esas itibarıyla TTK'nin 365. ve 370. maddelerine dayanmaktadır. TTK m. 365'e göre; "*Anonim şirket, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur. Kanundaki istisnai hükümler saklıdır.*" Bu hüküm anonim şirketin yönetim kurulunun üçüncü kişilerle tek, iki ve/veya çok taraflı hukuki işlemler yapılmasını, taahhütler verilmesini, taahhütler kabul edilmesini, icapta bulunmayı, icabı kabul etmeyi, şirket adına maddi fiillerde bulunmayı, anonim şirketin mahkemelerde, kamu kurum ve kuruluşlarında yani en geniş anlamı ile dış ilişkilerde temsil edilmesini ifade eder¹⁹⁷. TTK m. 370'e göre ise ; "*Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza¹⁹⁸ ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir. En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*" TTK m. 367/2'de ise "*Yönetim, devredilmediği takdirde, yönetim kurulunun tüm üyelerine aittir.*" şeklinde bir düzenleme yer almaktadır. Görüldüğü üzere kural olarak anonim şirketin yönetim ve temsili yönetim kuruluna aittir. Ancak bu

---

işlevine ilişkin hiçbir yetki genel kurula ve yönetim kuruluna bırakılamaz. Onun tarafından kullanılamaz.", TTK m. 408 madde gerekçesinden ilk paragraf.

¹⁹⁵ Uzunallı, Sevilay, **Anonim Şirkette Faaliyet Konusu**, Adalet Yayınevi, Birinci Baskı, Ankara, 2013, s. 38.

Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 395-396.

¹⁹⁶ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 395.

¹⁹⁷ **Tekinalp**, Anonim Ortaklık, s. 139.

¹⁹⁸ Yarg. 11. HD (16.12.1990) "Davacı anonim şirketin iki yöneticinin müşterek imzası ile borç altına sokulabileceği, ana sözleşme ve ibraz olunan imza sirkülerinden anlaşılmalı, TTK 321/3 gereği tek imzalı cironun yoklukla malul bulunmasına, bu durum herkese karşı ileri sürülebileceğine göre, davalı vekilinin karar düzeltme istemi yerinde görülmemiştir.", karar için bkz.: **Tekil**, s. 169.

yetkinin devri de mümkündür¹⁹⁹. Maddeye göre yönetim kurulu şirketi temsile yetkili kişi ya da kişileri de belirlemekle yetkilidir²⁰⁰.

TTK m. 370'ten anlaşıldığı üzere esas sözleşmede aksinin öngörülmemiş olması veya yönetim kurulunun tek kişiden oluşmaması şartıyla temsil yetkisi ancak ve ancak çift imza²⁰¹ ile kullanılabilir. Yine maddeden anlaşıldığı üzere yönetim kurulunun birden fazla kişiden oluştuğu, tek kişiden oluşmadığı, durumlarda esas sözleşmede yapılacak bir düzenleme ile, münferiden temsil esası benimsenmek yoluyla her bir üyenin tek başına şirketi temsil etmesine olanak tanınabilir. Aynı zamanda birden fazla üyenin de birlikte hareket etmek suretiyle şirketi temsil edebilecekleri öngörülebilir. Bu yöntemlerle çift imza kuralından sapmak mümkün hale gelmektedir²⁰². Maddenin lafzından anlaşıldığı üzere çift imza kuralından vazgeçilerek başka bir temsil yönteminin benimsenmesi ancak kuruluşta esas sözleşme ile veya sonradan esas sözleşmede yapılacak olan değişikliklerle mümkün olabilecektir. Esas sözleşmeyi değiştirme yetkisi genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır. Ancak şu husus da unutulmamalıdır ki; şayet 359. maddeye göre anonim şirket yönetim kurulu tek kişiden oluşuyorsa, ayrıca temsil yetkisi şirket dışından kimseye yani müdürlere de bırakılmamışsa çift imzayla temsil konusu da gündeme gelmeyecektir. Tek kişiden oluşan yönetim kurulu üyesi tek başına temsile yetkili olacaktır. Tek kişiden oluşan yönetim kurulunun çift imza mecburiyetine ilişkin istisnai durumuna ilişkin düzenleme ise tasarının mecliste görüşüldüğü esnada tasarı metnine eklenmiştir.

Yönetim kurulu, şirketin temsile yetkili organı olmakla birlikte bazı istisnai durumlarda şirketi temsil yetki ve görevini başka bir organ veya üçüncü bir kişi üstlenebilmektedir. Bunların başında temsil yetkisinin bir veya birden fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredilmesi gelmektedir. Bu hususların dışında da bazen

¹⁹⁹ "Kanuni temsil usulü emredici nitelikte bulunmadığından, ana sözleşmede kanuni temsil usulünden farklı bir temsil usulü düzenlenebilir. Şirket ana sözleşmesindeki hükme dayanılarak temsil işlerinin tek bir üyeye veya ikiden fazla üyeye veya daha fazla üye ile murahhas üyenin yahut genel müdürün veya genel müdürle bir yahut daha fazla üyenin veya bir üye bir müdür, murahhas üye ile ticari vekillerin müşterek irade beyanına da bırakılması mümkündür." Yarg. 12. HD, T. 20/06/2012, E. 2012/4415, K. 2012/21551, (erişim tarihi: 05.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

²⁰⁰ "370 inci maddenin birinci fıkrası, 365 inci maddede yer alan şirketin temsili yetkisinin, aksi şart edilmemişse, yani tek imza sistemi kabul olunmamışsa, çift imza ile ve yönetim kurulunca kullanılabilirliğini öngörmektedir. 373 üncü maddenin birinci fıkrası hükmünce yönetim kurulu şirketi temsile, yetkili kişileri de belirler." TTK m. 370 gerekçesinden.

²⁰¹ "Dava kambyo senedi niteliğindeki çekten dolayı alacağın tahsili istemine ilişkindir. Davaya konu çekte davalı dava dışı ... 10 No.lu Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi adına lehtar sıfatıyla tek imza ile ciro etmiştir. Lehtar dava dışı kooperatif çift imza ile temsil edilebileceğinden davalının tek imza ile yaptığı ciro kooperatifi bağlamayıp geçersizdir." Yarg. 19. HD, T. 26/11/2018, E. 2017/718, K. 2018/6067, (erişim tarihi: 05.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

²⁰² **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 625.

şirketi yönetim kurulu dışında bir kurul veya üçüncü kişi veya kişilerin temsili de gündeme gelebilmektedir. Örneğin TTK 445. ve 446. maddeleri uyarınca yönetim kurulu, genel kurul kararının iptali için dava açarsa, bu durumda anonim şirketi denetçiler temsil edecektir. Şayet görevde bulunan yönetim kuruluna karşı sorumluluk davası açılmış ise şirketi yine denetçiler temsil edecektir. Ancak yönetim kurulu ile birlikte denetçiler aleyhine de dava açılmışsa veya şirketin denetim organı bulunmuyor ise bu durumda şirkete bir veya birden fazla kayyım atanır. Kayyım şirket adına yönetim kurulu ve denetim kuruluna veya duruma göre denetim kurulu yoksa sadece yönetim kuruluna dava açarak şirketi temsil eder²⁰³.

Kırca'ya göre; çift imza kuralı TTK m. 370/1'de sadece yönetim kurulu üyeleri bağlamında düzenlenmiş olsa da 2. fıkra uyarınca temsil konusunda birden fazla murahhas üye veya müdürün belirlenmesi halinde de uygulanır²⁰⁴. Tekil'e göre ise; birlikte temsilin öngörüldüğü durumlarda pasif temsil yetkisi açısından durum farklıdır: anonim şirkete karşı ihbar, ihtar veya tebligatın²⁰⁵ yönetim kurulu üyelerinden yalnız birine yapılması şirketi bağlar²⁰⁶.

Anonim şirketi davada taraf olarak temsile yetkili organ yukarıda belirtilen istisnalar dışında kural olarak yönetim kuruludur. Zira 6100 sayılı HMK'nin 52. maddesine göre: "*Medenî hakları kullanma ehliyetine sahip olmayanlar davada kanuni temsilcileri, tüzel kişiler ise yetkili organları tarafından temsil edilir.*" Şayet esas sözleşme ile temsil yetkisi TTK m. 370 uyarınca bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredilmiş ise artık şirketi davada yönetim kurulu değil temsile yetkili murahhas üye veya üyeler veya müdür olarak üçüncü kişiler temsil edecektir. Ancak unutulmamalıdır ki burada bahsedilen temsil iradi değil kanuni temsildir. Anonim şirketler için yemin teklifi veya yemini kabul, şirketi temsile yetkili murahhas üyeler, müdürler ya da temsile yetkili kişilerce veya şirket tasfiye halinde ise tasfiye memurları tarafından yapılacaktır. Şirket adına yemin edecek organ ise yemine ve davaya konu olan işlemin yapıldığı tarihte temsile görevli ve yetkili olan değil, duruşma tarihinde şirketi temsile yetkili ve görevli olan organ, kişi veya kişilerdir²⁰⁷.

²⁰³ **Pulaşlı**, Temel Esaslar, s. 321.

²⁰⁴ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 626.

²⁰⁵ 7201 Sayılı Tebligat Kanunu madde 12 uyarınca tüzel kişilere hükmi şahıslara tebliğ, yetkili temsilcilerine, bunlar birden fazla ise, yalnız birine yapılır.

Bir ticarethanenin muamelelerinden doğan ihtilaflarda, ticari mümessiline yapılan tebliğ muteberdir."

²⁰⁶ **Tekil**, s. 169. **Bilgili/Demirkapı**, s. 383.

²⁰⁷ Yavuz, Mustafa, "Anonim ve Limited Şirketlerin Yargı Mercileri Nezdinde Temsili", **Mali Çözüm Dergisi**, Sa. 122, ss. 119-128, Mart-Nisan 2014, s. 119-128, http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/122malicozum/009_MUSTAFA_YAVUZ.pdf, (erişim tarihi: 05.05.2019).

1.7.2. Anonim Şirket Temsilcilerin Temsil Yetkisini Kullanım Şekli

1.7.2.1. Ticaret Unvanı Altında İmza

TTK m. 372'de temsil yetkisinin nasıl kullanılacağına ilişkin hüküm getirilmiştir. Madde de " (1) Şirket adına imza yetkisini haiz kişiler şirketin unvanı altında imza atarlar. 40 uncu maddenin ikinci fıkrası hükmü saklıdır. (2) Şirket tarafından düzenlenecek belgelerde şirketin merkezi, sicile kayıtlı olduğu yer ve sicil numarası gösterilir " hükmü yer almaktadır. Aynı yönde düzenleme TTK m. 39'da²⁰⁸ da yer almaktadır. 39. maddedeki düzenleme tacirlerle ilgili bir düzenleme olmakla birlikte 372. maddedeki düzenleme anonim şirketlerle ilgili getirilen bir düzenlemedir. Kırca'ya göre TTK 39/1 maddesi varken 372. maddedeki düzenlemeye ihtiyaç bulunmamaktadır²⁰⁹. 372. maddeye göre temsil yetkisine haiz kişi veya kişiler, anonim şirket adına temsil yetkisini kullanırken şirket unvanı altına imza atmalıdır²¹⁰. Aksi takdirde imzanın şirket adına değil de temsilci/temsilciler adına ve hesabına atılmış olabileceği²¹¹ hususu gündeme gelecektir. Bu durumda ise TBK m. 40'taki, hükümlerin olaya uygulanması söz konusu olacaktır. Anonim şirketi temsile yetkili kişiler tarafından yapılan yazılı olmayan, sözlü hukuki işlemlerin şirketi bağlayabilmesi de ancak TBK m. 40 çerçevesinde söz konusu olabilecektir²¹².

TTK 372. maddesinin 40. maddenin ikinci fıkrasına yaptığı yollama uyarınca, şirketin unvanla birlikte şirket adına imzaya yetkili kimselerin imzalarını notere onaylatılarak sicil müdürlüğüne vermesi gerekir. Uygulamada "İmza Beyannamesi olarak bilinen bu belge ticaret siciline tevdi edilir²¹³. TTK m.40'a sonradan eklenen cümleye göre artık anonim şirket adına imza atmaya yetkili kişi, ticaret unvanını ve bunun altına atacağı imzayı, noter onayı

²⁰⁸ TTK m. 39/1 : "Her tacir, ticari işletmesine ilişkin işlemleri, ticaret unvanıyla yapmak ve işletmesiyle ilgili senetlerle diğer belgeleri bu unvan altında imzalamak zorundadır."

²⁰⁹ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 635.

²¹⁰ "6102 Sayılı TTK.nun 372.maddesine göre, şirket kaşesiyle birlikte atılan imzanın şirketi sorumlu kılabilmesi için, imzanın şirketi borç altına sokmaya yetkili kişiler tarafından atılması zorunludur. Ayrıca, 6102 Sayılı TTK.nun 818/1-c maddesi uyarınca çekler hakkında da uygulanması gereken aynı kanunun 678.maddesi gereğince, "temsile yetkili olmadığı halde" temsilci sıfatıyla imza eden kişinin çekten şahsen sorumlu olduğunun kabulü gerekir. Bu nedenle alacaklı, borçlu şirketi temsile yetkisi olmadığı halde şirket adına çeki imzaladığını iddia ettiği yetkisiz kişi hakkında takip yapabilir." Yarg. 12. HD, T. 25.02.2014, E. 2014/1114, K. 2014/5195, (erişim tarihi : 11.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

²¹¹ "Şirket adına alınan kredide, şirketi temsilen şirket için imza atan temsilciler, ayrıca kaşe dışında da imza etmiş iseler, bu imza nedeniyle kişisel olarak sorumlu olurlar." Yarg. 11 HD, T. 20.03.1987, E. 1987/1337, K. 1987/1617, " Anonim şirket yetkilisi hem şirket unvanını yazarak imza etmiş hem de unvan dışı imza atmıştır. Bu halde, şirket yetkilisi unvan üzerine imza etmekle şirketi temsil ile bu şirketi borçlandırmış ve açığa atılan imza ile de aval vermiş sayılmalıdır." Yarg. 11 HD, T. 26.04.1994, E. 1994/5404, K. 1994/5366, kararlar için bkz. Çevik, Orhan Nuri, **Uygulamada Şirketler Hukuku**, Üçüncü Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2002, (Çevik, Uygulamada Şirketler), s. 422.

²¹² **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 635.

²¹³ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, s. 384.

şartı aranmaksızın ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda yazılı beyanda bulunmak suretiyle de verebilecektir.

Şirketin unvanı imzalanacak metne el yazısıyla yazılabileceği gibi, bilgisayar veya daktilo gibi cihazlarla da yazılabilir, ayrıca şirket unvanını içeren damga, mühür, kaşe de kullanılabilir. Önemli olan husus imzalanacak metinde şirket unvanının açık ve anlaşılabilir şekilde yer almasıdır. Temsil yetkisine haiz kişinin el yazısıyla imzasını atamaması durumunda ise 6098 sayılı TBK m.16'da yer alan: *İmza atamayanlar, imza yerine usulüne göre onaylanmış olması koşuluyla, parmak izi, el ile yapılmış bir işaret ya da mühür kullanabilirler. Kambiyo senetlerine ilişkin hükümler saklıdır.*" şeklindeki düzenleme gündeme gelecektir. TBK'deki düzenlemeyi HMK m. 206 ile birlikte değerlendirmek gerektiğini hatırlatmakla yetinelim.

TTK'nin zorunlu tuttuğu, ıslak imzanın yasal zorunlu olduğu işlemler dışındaki²¹⁴, bütün işlemler elektronik ortamda hazırlanıp, elektronik imza ile de yapılabilir. Elektronik imzaya ilişkin TTK m. 1526/3-4'te: *"(3)Ticaret şirketleri ile gerçek ve tüzel kişi diğer tacirlere ilişkin olarak, bu kanunun zorunlu tuttuğu bütün işlemler elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile de yapılabilir. Bu işlemlerin dayanağı olan belgeler de aynı usulle elektronik ortamda düzenlenebilir. Zaman unsurunun belirlenmesi gereken ve yönetmelikte düzenlenen hâllerde güvenli elektronik imzaya eklenen zaman damgasının tarihi, diğer hâllerde merkezî veri tabanı sistemindeki tarih esas alınır.(4) Şirket adına imza yetkisini haiz kişiler şirket namına kendi adlarına üretilen güvenli elektronik imzayla imza atabilirler. Bu durumda, kullanılacak nitelikli elektronik sertifikalarda sertifika sahibi alanı içerisine, sertifika sahibinin ismiyle birlikte temsil ettiği tüzel kişinin de ismi yazılır. Bu husus tescil ve ilan edilir."* şeklinde düzenleme²¹⁵ yer almaktadır.

²¹⁴ TTK m. 1526/1'e göre: Poliçe, bono, çek, makbuz senedi, varant ve kambiyo senetlerine benzeyen senetler güvenli elektronik imza ile düzenlenemeyecek senetler arasında sayılmıştır. Ayrıca maddeye göre bu senetlere ilişkin kabul, aval ve ciro gibi işlemler de güvenli elektronik imza ile yapılamayacaktır.

²¹⁵ Bilgi toplumu hizmetlerinin temel hedeflerinden biri ticaretin kolaylaştırılması ve iş dünyasının bilişim hizmetlerinden azami ölçüde yararlanmasıdır. Bilişim teknolojilerinin etkin kullanımıyla verimlilik, hız ve kalite artışı ile rekabette üstünlüğün yakalanması mümkündür. Bu hedef kanunun ruhunu yansıtmakta olup, yapılan düzenlemelerle bilgi toplumu hizmetlerinin azami ölçüde sunulması için hukuki zemin oluşturulmuştur.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından kurulan Merkezi Sicil Sistemi (MERSİS) üzerinden online şirket kuruluşunu sağlayacak olan bu düzenleme ile elektronik ortamda işlemlerin güvenli olarak yapılması kolaylaştırılmıştır. Ayrıca, bilişim teknolojilerini kullanmak isteyen gerçek ya da tüzel kişilere bir alternatif sunularak maliyetlerin azaltılması ve zamandan tasarruf edilmesi imkânı getirilmiştir. (TTK 1526. madde gerekçesinden)

1.7.2.2. Birlikte Temsil Kuralı: Çift İmza

TTK m. 370/1'de: "*Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir.*" demek suretiyle kural olarak birlikte temsil ilkesi kanunen benimsemiştir. Ancak söz konusu düzenlemeyle, tüm yönetim kurulu üyeleri tarafından birlikte temsil değil, temsile haiz kişiler tarafından 'çift imza' ilkesi benimsenmiştir²¹⁶. Düzenleme ile yapılan hukuki işlemin anonim şirketi bağlayabilmesi için temsil yetkisini haiz yönetim kurulu üyelerinden herhangi ikisinin birlikte imzası gereklidir²¹⁷. Şüphesiz imza şirket unvanı altına atılacak olan imzadır. Çift imza ile temsil kuralı benimsenmişse, artık temsile yetkili üyelerden sadece birinin yapmış olduğu işlemler anonim şirketi bağlamayacaktır²¹⁸.

Birlikte temsil kuralı esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa söz konusu olacaktır. Yoksa kuruluşta veya esas sözleşmede daha sonra yapılacak bir değişiklikle birlikte temsil kuralından vazgeçilebilir. Esas sözleşmeye eklenecek bir hüküm ile ferdi temsil kuralı getirilebileceği gibi ikiden fazla imza kuralı da getirilebilir. Diğer bir deyişle esas sözleşmedeki değişiklik şirketin temsiline ilişkin kuralları gevşetebileceği gibi, daha sıkı şartlara da bağlayabilir. Daha sıkı şartlara bağlanmış olan temsil şartlarının subjektif iyi niyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ifade edebilmesi için durumun tescil ve ilan edilmesi gerekir²¹⁹. Tek imzanın şirketi bağlayabilmesi için esas sözleşmede (tek kişilik anonim şirkette esas taahhütnamede) hüküm bulunması ve münferit imza yetkisinin bir yönetim kurulu kararıyla verilmiş olması gerekir²²⁰.

Anonim şirketi tek başına temsile yetkili birden fazla kişi varsa ve temsil yetkisini haiz bu kişilerin şirket hakkında yapmış oldukları işlemlerin birbiriyle çelişmesi durumunda işlemin akıbeti ne olacaktır? Yargıtay konuyla ilgili verdiği bir kararında, temsil yetkisini haiz kişilerin birbirleriyle çelişen işlemlerinde yönetim kurulu kararının bulunması gerektiğine karar vermiştir²²¹.

²¹⁶ **Pulaşlı**, Temel Esaslar, s. 326.

²¹⁷ **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 29.

²¹⁸ "Somut olayda, dosya içinde mevcut Ticaret Sicil Gazetesi'nin 15.03.2013 tarihli sayısına göre, N.A ile S. Y.'nin, müştereken atacakları imzalar ile süresiz olarak şirketi temsile yetkili oldukları görülmüştür. Şu hale göre şirket yetkilisi N. A.'nın şirket adına tek başına icra kefilisi olmasına ve şirkete icra emri gönderilmesine yasal imkan yoktur." Yarg. 12. HD, T. 25.04.2016, E. 2015/34553, K. 2016/12180, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

²¹⁹ **Pulaşlı**, Temel Esaslar, s. 326.

²²⁰ Tekinalp, Ünal, **Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku**, Güncelleştirilmiş 3. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013, (**Tekinalp**, Sermaye Ortaklıkları), s. 222.

²²¹ "6102 sayılı TTK'nun 629/1. maddesi uyarınca limited ortaklık müdürlerinin haiz oldukları temsil yetkisinin kapsam ve sınırı hakkında, anonim ortaklık yönetim kuruluna dair hükümler kıyas yoluyla uygulanır. Limited ortaklık müdürleri, ortaklığın maksat ve işletme konusu içine giren ve temsil ile bağdaşan işlemleri yapabilir.

Birlikte temsil kuralını benimsemiş olan bir anonim şirkette, şirkete yapılan ihtar, ihbar ve tebligatın yönetim kurulu üyelerinden sadece birine yapıldığı takdirde de geçerli olduğunu yani pasif temsilde birlikte temsilin/çift imzanın gerekli olmadığını yukarıda anlatmıştık.

Yönetim kurulu üyelerinden her biri kendilerini, yönetim kurulu toplantıları dışında olmak üzere, bir veya birden fazla vekil ile temsil ettirebilirler. Ancak esas sözleşmeye hüküm konulması suretiyle, yönetim kurulu üyelerinin kendilerini vekille temsil etmesi sınırlanabileceği gibi yasaklanabilir de. Ayrıca, bir yönetim kurulu üyesinin kendisine vekil atamasından sonra, görevden ayrılması sonucu vekilin görevi, sona ermez, devam eder²²².

Bununla birlikte çift imza kuralı uygulamada yanlış anlaşılabilir. Zira şirketi temsil yetkisine haiz bir kişinin kambiyo senedi düzenlerken şirket unvanı ile birlikte çift imza attığı görülmektedir. TTK anlamındaki çift imza kuralı temsile yetkili iki ayrı kişinin birlikte imza atması manasına gelmektedir. Yoksa aynı kişinin evrakı iki kez imzalaması anlamına gelmemektedir. Uygulamada yapılan bu hata ile kambiyo senedi düzenleyen şirket temsilcisi, attığı imzanın biriyle şirketi borçlandırmakta, diğeriyle ise söz konusu kambiyo senedinde aval veren konumuna düşerek, kendisini şahsi olarak borçlandırmaktadır²²³.

Şirket esas sözleşmesinde aksi kararlaştırılmamışsa, yani şirket birlikte temsil kuralını benimsemiş olup da birlikte temsile yetkili üyelerden birinin temsil yetkisinin herhangi bir sebeple sona ermiş olması durumunda ne olacaktır? Kanaatimizce bu durumda birlikte temsil yetkisine haiz diğer üyeler şirketi tek başına temsil yetkisini kazanmış olmayacaktır²²⁴. Bu

---

Bunun dışında kalan hallerde ancak genel kuruldan izin alınarak işlem yapılabilir. Somut olayda davalı lehine şirket taşınmazları üzerine tesis edilen ipoteklerin yolsuz olduğu iddia edilmektedir. Bir şirket müdürü iradesiyle şirket adına söz konusu ipoteklerin terkinini istemiyle dava açarken, diğer bir şirket müdürü tarafından bu davadan feragat edilmiştir. Böylece, şirketi tek başına temsile yetkili müdürler arasında davanın sürdürülüp sürdürülmemesi konusunda görüş ayrılığı oluşmuş bulunmaktadır. Bu durumda, somut olayın özellikleri de dikkate alınıp davanın akıbeti yönünden ortaklar kurulu kararı bulunmadan şirket adına açılan davadan feragat edilemeyeceği kabul edilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmamıştır." Yarg. 11. HD, T. 01.06.2015, E. 2015/5707, K. 2015/7420, (erişim tarihi: 19.06.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

²²² **Pulaşlı**, Temel Esaslar, s. 326.

²²³ Nitekim Yargıtay bir kararında konu hakkında şu şekilde karar vermiştir: " Mahkemece, davaya konu senetlerin ön yüzünde çift imza bulunduğu, imzaların bir tanesinin dava dışı keşideci şirket kaşesi üzerinde, diğerinin ise şirket kaşesi olmaksızın boşa atıldığı, davacı tarafından senetlerdeki imzanın inkar edilmediği, senetler üzerinde şirket yetkilisi tarafından da olsa atılan ikinci imzanın aval olarak kabul edileceği ve bu imza sahibinin borçtan şahsen sorumlu olacağı, ayrıca aval için sadece imzanın yeterli olup, ayrıca ad ve soyad yazılmasının da gerekli olmadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiş..." Yarg. 9. HD, T. 18/01/2018, E. 2016/15492, K. 2018/114, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

²²⁴ "Somut olayda, dosya içinde mevcut Ticaret Sicil Gazetesi'nin 15.03.2013 tarihli sayısına göre, ... ile ...'ın, müştereken atacakları imzalar ile süresiz olarak şirketi temsile yetkili oldukları görülmüştür. Şu hale göre şirket yetkilisi ...'nin şirket adına tek başına icra kefilisi olmasına ve şirkete icra emri gönderilmesine yasal imkan yoktur." Yarg. 12 HD, T. 24.05.2016, E: 2015/34553, K. 2016/12180, (erişim tarihi: 06.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

durumda şirket esas sözleşmesi değiştirilerek ya münferiden temsil usulü ya da birlikte temsile yetkili yeni bir temsilcinin belirlenmesi gerekecektir. Aksi düşünüldüğünde hakkın kötüye kullanılması durumu ortaya çıkabilecektir.

1.7.2.3. Anonim Şirketlerde Şirketle İşlem Yapma Yasağı Ve Çifte Temsil

Anonim şirket yönetim kurulu üyesinin kendi adına ve hesabına anonim şirketle sözleşme yapması hususu TTK m. 395'te genel kurulun iznine tabi kılınmıştır. TTK m. 395/1'e göre: *"Yönetim kurulu üyesi, genel kuruldan izin almadan, şirketle kendisi veya başkası adına herhangi bir işlem yapamaz; aksi hâlde, şirket yapılan işlemin batıl olduğunu ileri sürebilir. Diğer taraf böyle bir iddiada bulunamaz."* Maddeden anlaşıldığı üzere anonim şirketle yapılacak hukuki işlemin bir tarafını yönetim kurulu üyesi oluşturuyorsa, bu işlem yapılmadan önce genel kuruldan izin almak gerekecektir. Anonim şirket yönetim kurulunun üçüncü kişi adına şirketle işlem yapması da genel kurulun iznine tabi kılınmıştır. Yönetim kurulu üyesi hem anonim şirketi hem de üçüncü kişiyi temsilen işlem yapacaksa bu durumda çifte temsil²²⁵ kurumu gündeme gelecektir. Yönetim kurulu üyesinin çifte temsille işlem yapması da genel kurulunun iznine tabi kılınmıştır. Yapılan işlem için genel kuruldan izin alınmadığı takdirde işlem kendiliğinden geçersiz hale gelmeyecektir. İşlem geçerli bir işlem olarak sonuç doğuracaktır. Ancak genel kurul kararın batıl olduğu görüşünde olursa karar batıl sayılacaktır. Genel kurulun izni açık olabileceği gibi zımni de olabilir²²⁶.

Şirket yönetim kurulu üyesi olmayan, aynı zamanda pay sahibi de olmayan şirketi temsile haiz kişi şirketle kendi adına veya başkası adına işlem yapabilecek midir? Kanaatimizce bu soruya olumlu cevap vermek gerekir. Zira 395/1 maddesi sadece yönetim kurulu üyesinin şirketle işlem yapmasını genel kurulun iznine tabi kılmıştır. Şayet şirket temsilcisi yönetim kurulu üyesi olmayıp, aynı zamanda 395/2. maddede sayılan kişilerden de

²²⁵ "Örneğin bir kimsenin, iki anonim şirkette münferit olarak imza yetkisine sahip olan bir yönetim kurulu üyesinin, bir hukuki işlemi iki şirketin de temsilcisi olarak bir anonim şirketin adına ve hesabına akdetmesi veya kendisinin hakimiyetinde bulunan tüzel kişi ile karşı taraf olarak bir sözleşme yapmış olması halinde çifte temsil ortaya çıkmaktadır." Çifte temsil konusunda detaylı açıklamalar için bkz. Yavuz Nihat, "Vekil; Müvekkil Adına Veya Hesabına Bizzat Kendisi İle İşlem Yapabilmesi (Kendisiyle Sözleşme Yapması) ve Sözleşmenin İki Tarafını Temsil Edebilmesi (Çifte Temsil) Sorunu", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 12, Sa. 1-2, 2008, ss. 1295- 1302, s.1300.

²²⁶ "30.03.1994 tarih ve 1993/15-860 sayılı Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun ilamı ile Dairemiz'in 25.10.1991 tarih ve 6515/5628 sayılı ilamında da açıklandığı ve doktrinde de kabul edildiği üzere, genel kurul işleme açık veya zımni olarak icazet verebilir. Zira, ortaklıkla yapılan işlem, re'sen batıl olmayıp iptali kabildir. Batıl sayma yetkisi genel kuruldadır. Genel kurulun işlemi takip eden yıllarda aksine bir karar almaması, yönetim kurulunun ibra edilmesi, bu işlemlerin de bilançoda, kar tablolarında gelir olarak yer alması ve onaylanması, kâr dağıtımının bu işlemlerin geliri üzerinden yapılması, uzun süre genel kuruldan aksi yönde bir karar çıkmaması, kurumlar vergisinin bu gelirlere göre ödenmesi gibi olgularla zımni olarak genel kurulun işlemlere icazet vermesi mümkündür." Yarg. 11. HD, T. 11.05.2010, E. 2010/2021, K. 2010/5217, (erişim tarihi: 06.05.2019), www.ticaretkanunu.net/ttk-madde-395.

değilse şirketle işlem yapmasında herhangi bir sakınca yoktur. Şirketle ister kendi adına, ister başkası adına genel kuruldan izin almaksızın işlem yapabilecektir. Bu durumda çifte temsilde de herhangi bir sakıncalı durum oluşturmayacaktır.

Tek ortaklı anonim şirketlerde ortağın şirketle yapacağı sözleşmelere ilişkin kural TTK m. 371/6'da düzenlenmiştir. TTK m. 371/6'ya göre " *Sözleşmenin yapılması sırasında, şirket tek pay sahibi tarafından ister temsil edilsin ister edilmesin, tek pay sahipli anonim şirketlerde, bu pay sahibi ile şirket arasındaki sözleşmenin geçerli olması sözleşmenin yazılı şekilde yapılmasına bağlıdır. Bu şart piyasa şartlarına göre günlük, önemsiz ve sıradan işlemlere ilişkin sözleşmelerde uygulanmaz.*" görüldüğü gibi birden fazla ortaklı şirketten farklı olarak TTK tek ortaklı şirkette yazılı sözleşme dışında herhangi bir kural veya izin belirlemiştir. Hatta ikinci cümleyle yazılı sözleşme şartını da duruma göre kaldırmıştır. Burada pay sahibinin şirketi temsile yetkili olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır. Hükümün getiriliş amacı, şeffaflık ilkesi aracılığıyla temsilcinin kendisiyle sözleşme yapmasından doğacak sakıncaları, olabildiğince alt düzeye indirmek, anonim şirketin menfaatlerini korumak, malvarlıklarının karışmasına ve yolsuzluk yapılmasına engel olmaktadır²²⁷.

1.7.2.4. Temsil Yetkisinin Tescil ve İlanı

Anonim şirketin temsilinde tescil ve ilan TTK m. 373/1'de hüküm altına alınmıştır. Maddeye göre: "*Yönetim kurulu, temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir kararının noterce onaylanmış suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline verir.*" Maddede belirtilen "bunların temsil şekillerini gösterir" ibaresinden anlaşılması gereken imza yetkisine haiz temsile yetkili kişilerin tek başlarına mı yoksa birlikte mi imzaya yetkili olduğunun belirtilmesi, yetkiye ilişkin sınırlandırmaların da tescil edilmesi gerektiğidir. Yoksa iç ilişkide belirlenmiş olan sınırlamaların tescil ve ilanına gerek yoktur²²⁸. Yönetim kurulu temsil yetkisine ilişkin kararların noterce onaylanmış şeklini, imza örnekleriyle birlikte tescil ve ilan edilmek üzere ticaret sicil müdürlüğüne verir²²⁹.

Hükümden anlaşıldığı üzere sadece temsile yetkili yönetim kurulu üyeleri değil, sıfatı ve konumuna bakılmaksızın şirket adına temsile yetkili bütün kişilerin tescil edilmesi gerekecektir. Kırca'ya göre TBK m.40 vd. hükümlerine göre atanan bir temsilci ile ticari

²²⁷ Tekinalp, Sermaye Ortaklıkları, s. 227. Altaş, Anonim Şirketler, s. 317.

²²⁸ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 118.

²²⁹ Tekinalp, Anonim Ortaklık, s.140. Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 634.

vekilin ticaret siciline tescil edilmesine gerek yoktur²³⁰. Yazar'a göre TTK m.373 uyarınca yapılacak olan tescilden asıl kastedilen, temsile yetkili yönetim kurulu üyeleri, temsile yetkili murahhas üye ve müdürler ile tasfiye memurlarıdır.

Ticaret siciline tescil ve ilan temsil yetkisinin verilmesi bakımından kurucu değil bildirici mahiyette bir etkiye sahiptir²³¹. Zira temsilci temsil yetkisine şirket tarafından ihdas edilen ilandan önceki işlemle hak kazanmaktadır. Dolayısıyla temsilci tayin edilen ancak henüz tescil ve ilan edilmeyen temsilcinin yapacağı hukuki işlemler nedeniyle anonim şirket borç altına girebilir, hak ve alacaklara sahip olabilir²³².

Tescil için ticaret sicil müdürlüğüne başvuru yapıldığında, sicil memuru tescili istenen konunun kanunlara uygun olup olmadığını araştırmakla yükümlü olduğundan, temsil yetkisinin de ne şekilde verildiğini, şayet temsil yetkisinin sınırlanması söz konusu ise bu sınırlamanın yasalara uygun olmadığını araştırmakla yükümlüdür²³³.

Temsilci sıfatıyla sicile tescil edilen kişilerin temsil yetkileri son bulduğunda bu hususun da tescil ve ilanı gereklidir. Temsil yetkisi son bulan ancak bu duruma ilişkin tescil ve ilan yapılmayan durumlarda, yetkisiz temsilcinin yapacağı işlemler anonim şirketi bağlayacaktır. Ancak üçüncü kişilerin yetkisiz temsilcinin durumunu bildikleri veya durumun gereklerine göre bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde şirket hukuki işlemle bağlı olmayacaktır.

TTK m. 373/2'deki "*Temsil yetkisinin ticaret sicilinde tescilinden sonra, ilgili kişilerin seçimine veya atanmalarına ilişkin herhangi bir hukuki sakatlık, şirket tarafından üçüncü kişilere, ancak sakatlığın bunlar tarafından bilindiğinin ispat edilmesi şartıyla ileri sürülebilir.*" şeklindeki düzenleme ise temsile yetkili kişilerin seçim ve atanmalarına dair hukuki sakatlıkların üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyeceği, ileri sürülebilmesi için hukuki sakatlığın üçüncü kişiler tarafından bilindiğinin ispatlanması gerektiği kuralını getirmiştir. Hukuki sakatlık ne kadar ağır olursa olsun bunun üçüncü kişiye karşı ileri sürülememesi, üçüncü kişiye takip edemeyeceği, belirleyemeyeceği, muhakeme edemeyeceği bir yükümlülük yüklenmesini engelleme, hukuki işlem güvenliği ile adaleti sağlamak ve hukuki

²³⁰ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 632-633.

²³¹ Cencki, Temsil Yetkisinin Devri, s. 78.

²³² Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 633.

²³³ Çevik, Anonim Şirketler, s. 451.

görünüşe güven kuramı çerçevesinde kabul gören yaklaşımı kanun hükmü haline getirmek amaçlarına yöneliktir²³⁴.

1.7.2.5. Temsil Yetkisinin Kapsamı

Anonim şirketi temsil yetkisinin kapsamı TTK m. 371 'de düzenlenmiştir. Maddenin 1. fıkrasında : " *Temsile yetkili olanlar şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri, şirket adına yapabilir ve bunun için şirket unvanını kullanabilirler. Kanuna ve esas sözleşmeye aykırı işlemler dolayısıyla şirketin rücu hakkı saklıdır.*" şeklinde düzenleme yer almaktadır. Bu düzenleme ile temsile yetkili olan kişilerin yapabilecekleri iş ve işlemlerin, şirketin rücu edebilmesi ve edememesi yönünden sınırını göstermektedir²³⁵. Aynı maddenin 2. fıkrasında ise "*Temsile yetkili olanların, üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında²³⁶ yaptığı işlemler de şirketi bağlar; meğerki, üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği veya durumun gereğinden, bilebilecek durumda bulunduğu ispat edilsin. Şirket esas sözleşmesinin ilan edilmiş olması, bu hususun ispatı açısından, tek başına yeterli delil değildir.*"²³⁷ şeklindeki düzenleme bulunmaktadır. Her iki fıkra birlikte değerlendirildiğinde; anonim şirketin faaliyet konusuna²³⁸ girsin veya girmesin temsilci şirket adına bütün iş ve işlemleri yapabilecektir²³⁹. Bu iş ve işlemler esas sözleşmeye aykırı olsa dahi kural olarak anonim şirketi bağlayacaktır²⁴⁰. Düzenlemeden yönetim kurulunun dışarıya, üçüncü kişilere karşı temsil yetkisinin kural olarak sınırsız olduğu anlaşılmaktadır ki, bu da

²³⁴ Aydın, Fazıl, **En Son Değişiklikler İle Yeni Türk Ticaret Kanununda Anonim Şirketler**, Bilge Yayınevi, Ankara, 2013, s. 268. **Bilgili/Demirkapı**, s. 385. Kendigelen, Abuzer, **Yeni Türk Ticaret Kanunu**, Değişiklikler İşlenmiş ve Güncellenmiş 2. Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2012, s. 265. **Altaş**, Anonim Şirketler, s. 289. **Akdağ Güney**, Yönetim Kurulu, s. 118.

²³⁵ **Altaş**, Anonim Şirketler, s. 291.

²³⁶ "Ticari şirketlerin faaliyetleri, şirketin sözleşmesinde yazılı olan işletme konusu ile sınırlı iken (Ultra Vires kuralı) 6102 sayılı yeni TTK m. 371 hükmü ile ticaret şirketlerinin hak ehliyetinin işletme konusuyla sınırlı olması kuralı (6762 sayılı ETTK m. 137/), tüm ticaret şirketleri bakımından kaldırılmıştır." Yarg. 10. HD, T. 18/10/2017, E. 2015/19350, K. 2017/7017, (erişim tarihi: 06.05.2019), www.karararamayargitay.gov.tr.

²³⁷ İkinci fıkra işletme konusu dışındaki işlemlerin şirketi bağlaması kuralının istisnasını düzenlemektedir.

Şirket, yapılan işlemin, işletme konusunun dışında bulunduğunu üçüncü kişinin bildiğini veya halin icabından bilebilecek durumda bulunduğunu ispat ederse işlem şirketi bağlamayacaktır. Ancak, şirket esas sözleşmesinin ilân edilmiş olması, bu hususun ispatı için tek başına yeterli görülmemiştir. Bu hüküm 354 üncü madde ile uyumludur. Çünkü, anılan maddeye göre şirketin amaç ve konusunda sicil müspet işlevini icra etmez; yani ilân edildiği için üçüncü kişi şirketin amaç ve konusunu bilmek zorunda değildir. İkinci fıkranın son cümlesi, ultra vires kuralını AT'ın Birinci Yönergesi dolayısıyla kaldırmak zorunda kalan İngiliz Companies Act 1986'nın 35 ve 35A hükmünden esinlenerek kaleme alınmıştır. (TTK m. 371 gerekçesinden).

²³⁸ Faaliyet konusu; şirketin faaliyet alanını ifade eder. **Uzunallı**, s. 5.

²³⁹ **Altaş**, Anonim Şirketler, s. 291. **Uzunallı**, s. 109-109.

²⁴⁰ İsmayilov, Araz, "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununda Ultra Vires İlkesinin Yeri", **Melikşah Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 3, Sa. 2, Aralık 2014, ss. 209-226, s. 5, <https://jurix.com.tr/article/4711>, (erişim tarihi: 12.05.2019).

Avrupa Birliği'nin sermaye şirketlerine ilişkin 68/151 sayılı birinci yönergesinin 9. maddesi ile tanınan sisteme uygundur²⁴¹.

İşte TTK m. 371/1'deki düzenleme, temsilcinin kanuna ve esas sözleşmeye aykırı olarak yaptığı ve anonim şirketin de söz konusu işlemle bağlı olduğu durumlarda, anonim şirket iç ilişkisinde geçerli olacak bir hükümdür. Temsil yetkisine haiz olanların, üçüncü kişilerle anonim şirketin faaliyet konusu dışında yaptığı işlemlerin de şirketi bağlayacağını öngören TTK m. 371/2'nin hükmü TTK m. 125/2'de yer alan "*Ticaret şirketleri, Türk Medeni Kanunu'nun 48 inci maddesi çerçevesinde bütün haklardan yararlanabilir ve borçları üstlenebilir.*" hükmünün anonim şirketler hukukundaki yansımasıdır²⁴².

6102 Sayılı TTK m. 371. maddesi ile, 6762 sayılı ETTK m. 137 maddesinde yer alan düzenlemeyle kabul edilmiş olan, şirketin, esas sözleşmesinde yazılı işletme konularıyla bağlı olması, işletme konuları dışında yaptığı işlemlerin şirketi bağlamaması anlamına gelen ultra vires²⁴³ ilkesi de kaldırılmıştır²⁴⁴. ETTK m. 137'ye yöneltilen en önemli eleştiri; uygulamada bu ultra vires ilkesinin, yatırımları yavaşlatmakta, ticarî işlem güvenliğine zarar vermekte olduğudur. Çünkü uygulamada, şirket esas sözleşmelerinde genel ve soyut ifadeler kullanılması, şirketlerin ehliyetinin kapsamını belirsiz hâle getirmekte; üçüncü kişilerin işlem yapacakları şirketlerin ehliyetinin kapsamını tayin etmelerini de güçleştirmektedir. Oysa ultra vires bir işlem yapıldığında, yetkisiz işlem dolayısıyla asıl korunması gereken, esas sözleşmeye aykırı davranarak kendisine düşen görevi yapmayan temsilciler ya da bu temsilcileri seçen genel kurul değil; bu işlemde zarar gören üçüncü kişiler olmalıdır²⁴⁵. Kanun koyucu uygulamada ortaya çıkan sorunları ve eleştirileri de dikkate alarak ultra vires ilkesini kaldırmıştır. Ultra vires ilkesi hak ehliyetine ilişkin bir sınırlama niteliğinde

²⁴¹ Aydın, Alihan, "Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırları ve Temsil Yetkisinin/Gücünün Kötüye Kullanılması Sorunu", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 30, Sa. 1, Mart 2014, ss. 121-188, s. 153.

²⁴² **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 638.

²⁴³ "Ticari şirketlerin faaliyetleri, şirketin sözleşmesinde yazılı olan işletme konusu ile sınırlı iken (Ultra Vires kuralı) 6102 sayılı yeni TTK m. 371 hükmü ile ticaret şirketlerinin hak ehliyetinin işletme konusuyla sınırlı olması kuralı (6762 sayılı TTK m. 137/), tüm ticaret şirketleri bakımından kaldırılmıştır (6102 sayılı TTK m. 125/no.2). Yani, şirketin ana sözleşmesinde inşaat yapma ehliyeti olmamasına rağmen inşaat işi yapabilecektir. Örneğin tekstil alanında kurulmuş bir ticari şirket dilerse inşaat işi de yapabilecektir. Amacı ve ehliyet alanına göre ticari şirketler, dilerse inşaat işi de yapabileceklerinden, bu işi anahtar teslimi olarak yükleniciye vermeleri durumunda yukarıdaki yaklaşıma göre daima asıl işveren sayılacaklardır ki bu mümkün değildir." Yarg. 10. HD, T. 18/10/2017, E. 2015/19350, K.. 2017/7017, (erişim tarihi: 19.06.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

²⁴⁴ **Tekinalp**, Anonim Ortaklık, s. 143. **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 453. **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Şerhi, s. 1373.

²⁴⁵ Yıldız, Burçak, "TTK Tasarısı'nda Şirketlerin Ehliyeti Ve Bu Bağlamda TTK m. 137 Hükmündeki "Ultra Vires" Sınırlamasının Yerindeliliğinin Değerlendirilmesi", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 55, Sa.1, 2006, ss. 321-353, s. 321 vd.

olduğundan, bu kuralı kaldıran yeni düzenleme (m.125) ile birlikte ticaret şirketlerinin hak ehliyetinin kapsamı artık sınırsız hale gelmiştir²⁴⁶.

TTK m. 371/2-2. cümlesi uyarınca anonim şirketin, temsilcinin yapmış olduğu, işletme konusu dışında olan bir işlemle bağlı olmaması için işlemin tarafı olan üçüncü kişinin, söz konusu işlemin şirketin işletme konusu dışında kaldığını bildiğinin veya durumun gereklerine göre, bilebilecek durumda bulunduğu ispat edilmesi gerekmektedir. Şirket işletme konusunun tescil ve ilan edilmiş olması tek başına üçüncü kişinin söz konusu işletme konusunu bildiğini göstermeye yeterli değildir²⁴⁷.

TTK m. 371'in 1. ve 2. fıkralarının uygulanması konusunda işletme konusu kavramının da açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. İşletme konusunun kapsam ve önemi şirket temsilcilerinin iç ilişkide şirkete karşı sorumluluğu bakımından, temsilciyle işlem yapan üçüncü kişilerin ise işletme konusunu bildiklerinin veya durumun gereklerine göre, bilebilecek durumda bulduklarının tespiti bakımından önem arz etmektedir. Doktrinde ve yerleşik yargı kararlarında²⁴⁸ işletme konusu kavramının geniş yorumlanması, maddenin

²⁴⁶ Yıldız, Burçak, "Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukuki Niteliği", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 27, Sa. 3, Eylül 2011, ss. 111-134, (Yıldız, Ultra Vires), s. 117.

²⁴⁷ Altaş, Anonim Şirketler, s. 291. Kirca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 641. Bilgili, Demirkapı, s.383.

²⁴⁸ "Bir şirketin işletme konusu (iştiğal konusu) demek o şirketin devamlı olarak yapacağı işleri demektir. Bunlarda o şirketin ana sözleşmesinde belirtilen (şirket maksat ve mevzuu) ile ilgili işlemlerdir. Bununla birlikte bir ticari işletmenin kendi ana sözleşmesinde belirtilen işletme mevzuuna girmemekle beraber o işletmenin ticari faaliyetlerini kolaylaştıran ticari iş ve ticari sözleşmelerin de o işletmenin mevzuu içinde bulunduğu kabulü zorunludur... Aksi düşüncenin kabulü ticari hayatın normal seyrine ve sür'atli akışına engel teşkil edebilecektir." Yarg. 11. HD, T. 23.3.1982, E. 1982/231, K. 1982/1223, Karar için bkz. Çağlar, Hayrettin/Çalışkan, Esra, "Anonim Şirketlere Ait Taşınmazların Satımında Ehliyet Ve Temsil Sorunları", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 14, Sa.1 Haziran 2010, ss. 61 - 85, s. 66, 13 no.lu dipnottan naklen.

"İşletme konusunun elde edilmesine yardımcı olan muamelelerin işletme konusu işlemlerden kabul edilmesi suretiyle uygulamaya bir esneklik getirilmesi gerekir. Bu bağlamda, somut olay ve özellikle davacının ana sözleşmesinin 6. maddesinde yapacağı işler değerlendirildiğinde üçüncü kişi yararına teminat vermenin işletme konusunun elde edilmesine yardımcı olan muamelelerden olup olmadığı değerlendirilerek sonucuna göre bir karar vermek gerekirken yanılığılı değerlendirme ile yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmeyip bozmayı gerektirmiştir." Yarg. 11. HD, T. 17/12/2018, E. 2017/793, K.. 2018/7944, (erişim tarihi: 19.06.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

... internet servis sağlayıcısı olan davalı tarafından davacıdan kiralanan hattın davalının işletme konusu doğrultusunda kullanıldığı, taraflar arasındaki sözleşmede "kendi ihtiyaçları için kullanma" ibaresinin esasen tüzel kişi tacirlerin ticari faaliyeti yönünden net ve doyurucu bir tanım olmayıp yoruma muhtaç olduğunu, davacı şirketin sözleşmenin akdedildiği anda davalı şirketin aynı zamanda internet servis sağlayıcısı olarak faaliyet gösterdiğini bilmesi karşısında sözleşmenin yapıldığı anda davalının söz konusu hattı kendi işletme konusu dahilinde bulunan internet servis sağlayıcılığında kullanmasında bir hukuka aykırılık bulunmadığı, davalı tarafından oluşturulan "sanal ağ altyapısının" teknik açıdan bir telekomünikasyon iletişim alt yapısı olmayıp, internet servis sağlayıcılığı için oluşturulmuş bir sanal ağ olduğu, davacı taraf, kiralık hattın davalı şirketin farklı yerlerdeki ofis merkezlerini birbirine bağlayabilmek amacıyla kiralandığını, davalının kendi mülkiyetinde olmayan ve kendilerine ait bir işyeri niteliğini taşımayan sitenin internet servis sağlayıcılığı hizmetini üstlenmesinin hukuka aykırı olduğunu ileri sürmekte ise de davalının müşterilerine, site sakinlerine, internet servis sağlayıcılığı görevi ile servis sağlamasının kendi işletme konusuna dahil olan bir husus olup, hukuka aykırılık oluşturmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir." Yarg. 11. HD, T. 30/03/2015, E. 2014/15608, K.. 2015/4421, (erişim tarihi: 19.06.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

yorumlanmasında "işletme konusunun birlikte getirdiği işlemler" ve "işletme konusuna dolayısıyla da olsa bağlanabilme", "amaçsal ilişki", "işletme maksat ve konusunun elde edilmesine yardımcı olan" gibi ölçütler ortaya konmuştur²⁴⁹. Bir işlemin şirketin işletme konusu içerisinde kalıp kalmadığını tespit etmede temel kıstaslar; işlemin adı, soyut olarak hukuki niteliği değil, içeriği, esas sözleşmede yazılı işletme konusu ile olan amaçsal bağlantısı ve şirkete fayda sağlayıp sağlamadığıdır²⁵⁰.

Yapılan işlem yukarıda bahsedilen ve geniş yorumlanması gereken işletme konusu dışında kalıyor ise şirket yine temsilcinin yapmış olduğu işlem ile bağlı olacaktır. Ancak söz konusu işlemle bağlı kalmak istemiyorsa, üçüncü kişinin, yaptığı işlemin, şirketin işletme konusu dışında kaldığını bildiğini ispat etmesi ya da üçüncü kişinin durumun gereklerinden bilebilecek durumda olduğunu ispat etmesi gereklidir. Yukarıda da değindiğimiz üzere şirket esas sözleşmesinin ilan edilmiş olması, üçüncü kişinin iyi niyetini ortadan kaldırmayacaktır²⁵¹. İşlemin şirketin veya bağlı bulunduğu ana şirketin bir yöneticisiyle yahut temsilcisiyle yapıldığı durumlarda, 3. kişi konumunda olan şirket yöneticisi veya temsilcisinin kötü niyetli sayılması asıldır. Olaylardan ve karinelere somut olayda iyiniyet iddiasında bulunamayacağı açıkça belli olan kişinin kötüniyetinin karşı tarafça ispatına gerek kalmaz, kötüniyet mahkemece resen göz önünde tutulur²⁵². Üçüncü kişinin işlemin şirketin işletme konusu dışında kaldığını bildiğinin ya da durumun gereklerine göre bilebilecek durumda olduğunun ispat edilmesi halinde ise TBK m. 46- 47'de yer alan yetkisiz temsile ilişkin hükümlerin uygulanması söz konusu olacaktır. Bu durumda yapılan işleme onay vermeye yetkili organ ise genel kuruldur.

TTK m. 371/5'e göre: "*Temsile veya yönetime yetkili olanların, görevlerini yaptıkları sırada işledikleri haksız fiillerden şirket sorumludur. Şirketin rücu hakkı saklıdır.*"²⁵³ Bu anlamda şirketi temsil yetkisine haiz olan kişilerin görevlerini yaptıkları sırada işledikleri haksız fiillerin de temsil yetkisinin kapsamına dahil olduğu söylenebilir.

²⁴⁹ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 640. **Çağlar/Çalışkan**, s. 323. Konu hakkında detaylı açıklamalar için bkz. **Uzunallı**, s. 63-79.

²⁵⁰ Yıldız, Burçak, "Şirketlerin Ehliyetine İlişkin Olarak Özellik Arz Eden Bazı Hukuki İşlem ve Sözleşmeler", **Ankara Barosu Dergisi**, Sa. 2006-2, 2006, ss. 55-86, s. 58.

²⁵¹ **Tekinalp**, Anonim Ortaklık, s. 144. **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 642. **Yıldız**, *Ultra Vires*, s. 124.

²⁵² **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 643. **Yıldız**, *Ultra Vires*, s.10.

²⁵³ "TTK hükmü uyarınca; mahkemenin kabulünün aksine görevlerinin ifası dolayısıyla müdürlerinin işlemiş oldukları haksız fiilden, üçüncü kişilere karşı kendileri değil limited şirket sorumludur." Yarg. 11. HD, T. 22.11.2006, E. 2005/6977, K. 2006/6747, Karar için bkz. **Günay, C.İ.**, s.237.

Son olarak TTK m.539/2'de düzenlenen tasfiye memurlarına ilişkin hükme de değinmek gerekir. Fıkraya göre: "*Tasfiye memurlarının üçüncü kişilerle tasfiye amacı dışında yaptığı işlemler şirketi bağlar; meğerki, üçüncü kişinin işlemin tasfiye amacının dışında olduğunu bildiği veya hâlin gereğinden bilmemesinin mümkün olamayacağı ispat edilsin. Tasfiyenin sadece tescil ve ilan edilmesi, bu hususun ispatı için yeterli delil değildir.*" Söz konusu düzenleme de m. 371 ile paralellik arz etmekle birlikte 371'de gözetilen "işletme konusu" kavramına benzer mahiyette olan "tasfiye amacı" korunmak istenmiştir.

1.7.2.6. Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması

Bu başlık altında temsil yetkisine getirilebilecek, kanuni, iradi, geçerli ve geçersiz sınırlandırmaları incelemeye çalışacağız.

1.7.2.7. Kanuni Sınırlandırmalar

Temsil yetkisinin kanuni sınırları, temsil yetkisine haiz kişilerin temsil yetkilerini kullandıkları işlemlerde uymaları gereken kuralları gösteren temel yasal hükümlerin oluşturduğu sınır, alan, manasına gelmektedir.

Kanuni sınırlamalardan ilki şüphesiz TBK m. 27/1'de yer alan: "*Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.*" şeklinde düzenlenmiş olan hükümdür. Yani anonim şirketi temsil yetkisine haiz kişilerin yaptığı işlemlerin kanunların emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı olmaması ve konusu imkansız olan bir sözleşme olmaması gerekecektir. Bu emredici hukuk kuralına aykırılık ise kesin hükümsüzlük yaptırımını ile karşılaşacaktır.

Diğer bir kanuni sınırlama ise, anonim şirketi temsil yetkisine haiz kişilerin görevlerini yaparken diğer organların yetki ve görevine giren konularda işlem yapmaması gerektiği sınırdır. Şöyle ki temsilciler anonim şirket genel kurulunun görev ve yetkisine giren bir konu da işlem yapamayacaktır. Örneğin temsilci, şirketin esas sözleşmesini değiştiremeyecek, sermaye artırımına gidip yeni paylar ihraç edemeyecektir²⁵⁴. Genel kurulun izninin veya icazetinin gerektiği işlemler konusu ise hüküm ve sonuçları itibarıyla kanuni sınırlamadan farklıdır²⁵⁵. Zira bu tür işlemler kanun koyucu tarafından tam anlamıyla yasaklanmamıştır. Genel kurulun izin veya onay vermesi durumunda işlem geçerli sayılmaktadır.

²⁵⁴ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 644.

²⁵⁵ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 644.

Anonim şirketlerde temsil yetkisine getirilen kanuni sınırlamalar sadece yukarıda sayılanlardan ibaret değildir. Kanuni sınırlandırmalar sözünden anlaşılması gereken yürürlükte olan mevzuat hükümlerinin tamamının çizdiği sınırdır²⁵⁶.

1.7.2.8. İradi Sınırlandırmalar

Temsil yetkisine getirilebilecek iradi sınırlandırmalar TTK m. 371/3'te düzenlenmiştir. TTK m. 371/3'e göre : *"Temsil yetkisinin sınırlandırılması, iyiniyet sahibi üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmez; ancak, temsil yetkisinin sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgülediğine veya birlikte kullanılmasına ilişkin tescil ve ilan edilen sınırlamalar geçerlidir"*. Maddeden iki tür iradi sınırlandırmanın mümkün olduğu bunların da yer itibariyle ve müşterek yetki itibariyle sınırlandırmalar olduğu anlaşılmaktadır. Kanuna göre sadece bu iki tür sınırlandırma şekli sicilin müspet etkisinden yararlanabilecektir²⁵⁷. Bunları alt başlıklar altında incelemeye çalışacağız.

1.7.2.8.1. Yer İtibarıyla Geçerli Sınırlandırmalar

Anonim şirketin temsiline ilişkin yer itibariyle getirilen sınırlamaya ilişkin düzenleme TTK m. 371/3'te yer alan "...temsil yetkisinin sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgülediğine..." hükmünden ibarettir. Söz konusu hüküm TBK m. 549/1'de²⁵⁸ yer alan ticari temsilcinin yetkisinin sınırlandırılmasına ilişkin düzenlemeyle paralellik oluşturmaktadır. Anılan her iki maddede de temsilciye şirketin merkezinin veya şubelerinden birinin temsil edilmesi görevi verilmektedir. Temsil yetkisi şube veya merkezin işleriyle sınırlandırılmaktadır. Ancak bu sınırlandırmanın geçerli bir sınırlandırma olabilmesi için sicile tescil ve ilanı gerekmektedir. Dolayısıyla TTK bu sınırlandırma türü için şirketin, TTK m. 36/1-3'te düzenlenen sicilin müspet etkisinden yararlanmasına izin vermiştir²⁵⁹.

Söz konusu sınırlandırma işleminin yapılabilmesi için anonim şirketin birden fazla şubesinin bulunması gerektiği aşıkardır. Aksi takdirde merkez dışında herhangi bir şubesi bulunmayan bir şirketin, temsilcilerinin yetkisini sadece merkez şubeye hasretmek pratik anlamda bir fayda sağlamayacaktır. Bu sınırlandırma türünün uygulanması birden fazla şubesi olan gelişmiş, nispeten büyük şirketler için uygulamada daha faydalı olacaktır. Bu anlamda hangi şubenin kim tarafından temsil edileceği belirlenmiş olacak, şubenin işleri süratle

²⁵⁶ Koç, Himmet, *Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, s. 160.

²⁵⁷ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 645.

²⁵⁸ TBK m. 549/1 uyarınca temsil yetkisi, bir şubenin işleriyle sınırlandırılabilir.

²⁵⁹ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 645. Bilgili/Demirkapı, s. 382.

halledilirken, şirket açısından ise temsilcileri denetleme işi daha kolay olacaktır. Aksi durumda bankalar gibi büyük anonim şirketlerin yönetimi zorlaşacak, sadece merkezden yönetim şirket işleyişini aksatacaktır²⁶⁰. Temsil yetkisi belirli bir şubenin işleriyle sınırlandırılan temsilci, başka bir şubeyi ya da merkezi temsil edemez. Aynı şekilde temsil yetkisi merkez işleriyle sınırlandırılan bir temsilcinin ise merkez dışındaki şube veya şubeleri temsil etme yetkisi yoktur. Her ne kadar TTK'de açıkça belirtilmemiş olsa da, temsilcilerin temsil yetkisini birden fazla şubeyi kapsayacak şekilde sınırlandırmasının mümkün olduğunu²⁶¹ belirten yazarlar bulunmakla birlikte kanaatimizce madde metninde geçen "*sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgülediğine*" ibaresinde kanun koyucu açıkça şube sayısını vurgulamış olmakla birden fazla şubeyi kapsayacak şekilde sınırlandırmaların geçerli olmasını istememiştir. Anonim şirketi temsile yetkili sadece bir kişi varsa kanaatimizce yer itibarıyla getirilecek olan sınırlandırmalar geçerli olmayacaktır²⁶².

Temsil yetkisine haiz kişilerin temsil yetkilerinin merkez veya belirli bir şubeyle sınırlandırıldığı tescil ve ilan edilmesi gerekir. Tescil ve ilan söz konusu temsilcilerin şirketin diğer şubeleri ile ilgili işlem yapma yetkilerinin bulunmadığı hususunda üçüncü kişilere bildirme maksadı taşımaktadır. Belirtmek gerekir ki bu sınırlandırma işlemi tescil ve ilan edilmediği takdirde şirketin iç ilişkisinden ibaret kalacaktır. Tescil ve ilan edilmeyen sınırlandırma işlemi iyi niyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir. Bu işlem ancak bunu bildikleri veya durumun gereklerine göre bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir²⁶³.

1.7.2.8.2. Birlikte Temsil (Müşterek Yetki) İtibarıyla Geçerli Sınırlandırmalar

Anonim şirketin temsiline ilişkin mümkün olan ikinci iradi sınırlama türü birlikte temsil kuralıdır. Anonim şirketin temsiline ilişkin müşterek yetki itibarıyla getirilen sınırlamaya ilişkin düzenleme TTK m. 371/3'te yer alan "... birlikte kullanılmasına..." hükmünden ibarettir. Söz konusu hüküm TBK m. 549/2'de²⁶⁴ yer alan ticari temsilcinin yetkisinin sınırlanmasına ilişkin düzenlemeyle paralellik oluşturmaktadır. Anonim şirketi

²⁶⁰ Aslan, İbrahim, **Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması**, Mimoza Yayınları, Konya, 1994, s.65.

²⁶¹ **Bilgili/Demirkapı**, s. 383.

²⁶² Aynı yönde bkz.: Küçükali, Canan, "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketlerde Yönetim ve Temsil", **İstanbul Barosu Dergisi**, C. 85, Sa. 2, Mart 2011, ss. 98-126, s. 106.

²⁶³ Yavuz, Mustafa, "**Temsil Yetkisinin Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlandırılması**", (Yavuz, Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması), s. 3, https://www.malihakem.com/analizler/temsil-yetkisinin-anonim-ve-limited-sirketlerde-sinirlandirilmasi_an705.html, (erişim tarihi: 07.05.2019).

²⁶⁴ TBK m. 549/2: Temsil yetkisi, birden çok kişinin birlikte imza atmaları koşuluyla da sınırlandırılabilir. Bu durumda, diğerlerinin katılımı olmaksızın temsilcilerden birinin imza atması, işletme sahibini bağlamaz.

temsile yetkili sadece bir kişi varsa kanaatimizce birlikte imzaya ilişkin getirilecek olan sınırlandırmalar geçerli olmayacaktır²⁶⁵. Anılan her iki maddede de şirketi temsil yetkisinin birden fazla temsilci tarafından birlikte yerine getirileceğine ilişkin sınırlandırmaya cevaz verildiği anlaşılmaktadır. TTK'nin 370. madde ile benimsemiş olduğu temsil yönetim de birlikte temsildir. 370/1'de " *Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir.*" demek suretiyle şayet esas sözleşmede aksinin öngörülmemiş olması durumunda, birden fazla ortaklı anonim şirketlerde, birlikte temsili öngörmüştür. Ancak m. 370'teki düzenlemeye göre yönetim kurulu üyelerinden herhangi ikisi şirket adına işlem yapma yetkisine haiz olacaktır. Şirket adına işlem yapacak olan, şirketi temsil edecek olan, birden fazla temsilcinin herhangi bir yönetim kurulu üyesi değil de önceden belirlenmiş birden fazla kişi olması isteniyorsa, TTK m.371/3 anlamında temsilde bir sınırlamaya gidilmesi gerekmektedir. 371. madde anlamında temsilde birlikte hareket edecek kişiler anlamında bir üst sınır bulunmamaktadır. Esas sözleşmeye eklenecek bir hükümlerle iki kişinin birlikte şirketi temsili öngörülebileceği gibi, bu sayı beş olarak da belirlenebilir. Anonim şirketlerde birlikte temsil usulü farklı şekillerde kararlaştırılabilir²⁶⁶. Birlikte temsil usulünde bazı temsilcilerin diğer temsilcilerle birleşerek veya tüm temsilcilerin şirketi hep birlikte ya da her temsilcinin tek başına şirketi temsil edeceği kararlaştırılabilir. Birlikte temsil usulünde birlikte ve tek başına temsil yan yana ve bir arada bulunabilir. Bazı temsilciler şirketi tek başına temsil edebilirken, diğerlerinin birlikte temsili şartı benimsenebilir. Örneğin A, B, C, D ve E'den oluşan bir yönetim kurulunda, A'nın şirketi tek başına, B'nin C ile, D'nin ise E ile şirketi birlikte temsil edeceği kararlaştırılabilir. Yine şahıs gösterilmeksizin temsilcilerden ikisinin veya üçünün birlikte temsili şart koşulabilir. Bu şekilde belirtilen temsil kuralına riayet edilmediği takdirde anonim şirket, yapılan işlemle bağlı olmaz²⁶⁷. Ancak şirketin sonradan yapılan işleme icazet vermesinde bir sıkıntı yoktur²⁶⁸.

²⁶⁵ Aynı yönde bkz. **Küçükali**, s. 106.

²⁶⁶ Mahkemece, iddia, savunma ve benimsenen bilirkişi raporu kapsamından, anonim şirket temsilcilerinin yetkilerinin nasıl sınırlanacağını TTK'nin 371. maddesinde düzenlendiği, temsilin bir şube veya merkezin işlerine özgülenmesi ile birlikte temsil dışında getirilecek sınırlamaların iyi niyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmeyeceğinin belirtildiği, davacının tescil talebinde bulunduğu yönetim kurulu kararında ise imza yetkisi şartı üç gruba ayrılmış ve her bir grup için kendi içinde müşterek imza şartı getirilmekle birlikte yine her bir grubun müşterek imza atabilecekleri konu ve işlemler ayrı ayrı ve detaylı şekilde düzenlenerek sınırlamalar getirildiği, bu sınırlamaların TTK 371/3.maddesinde yer alan sınırlamalar kapsamında yer almadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir. Yarg. 11. HD, T. 13.02.2015, E. 2014/14691, K. 2015/1877, (erişim tarihi: 06.05.2019), www.karararamayargitay.gov.tr.

²⁶⁷ "Davacı anonim şirketin iki yöneticinin müşterek imzası ile borç altına sokulabileceği, anasözleşme ve ibraz olunan imza sirkülerinden anlaşılacakla, TTK m. 321/3 gereği tek imzalı cironun yoklukla malul bulunmasına, bu durum herkese karşı ileri sürülebileceğine göre, davalı vekilinin karar düzeltme işlemi yerinde görülmemiştir." Yarg. 11. HD, T. 16/02/1990, Karar için bkz.: **Tekil**, s. 176.

Bir üst başlıkta anlatmış olduğumuz temsil yetkisinin yer itibarı ile bölünmesinde olduğu gibi birlikte temsil ile sınırlandırmanın da iyi niyetli üçüncü kişilere etkili olabilmesi için bu durumun tescil ve ilan edilmiş olması zorunludur. Tescil ve ilan işlemi gerçekleştirilmemişse, temsilde sınırlandırmaya ilişkin yapılan işlem sadece şirketin iç ilişkisinden öteye gidemeyecektir. Üçüncü kişilere ilişkin yukarıda yapılan açıklamalar bu başlık için de aynen geçerlidir.

Son olarak şu hususu da değinmek gerekir ki doktrinde anonim şirketi birlikte temsile yetkili temsilcilerin içlerinden birine belirli türden işlemleri yapması için yetki verebileceğine ilişkin görüş yer almaktadır²⁶⁹. Şirkete birlikte temsil yetkisiyle ticari temsilci atandığından da aynı uygulamanın gündeme gelebileceği dile getirilmektedir²⁷⁰.

1.7.2.8.3. Temsil Yetkisinde Geçersiz Sınırlandırmalar

Anonim şirketlerde temsil yetkisinin sınırlanmasına ilişkin yukarıda bahsettiğimiz iki tür sınırlama dışında, iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilecek başka bir sınırlandırma yöntemi benimsenmemiştir. Yukarıda anlatılan yer yönünden temsil yetkisinin sınırlandırılması ve müşterek temsil şartıyla temsil yetkisinin sınırlanması dışında temsil yetkisine bir sınırlandırma getirilemeyecektir²⁷¹. Böyle bir sınırlandırma kararlaştırılsa dahi getirilen sınırlandırmanın kural olarak tescili de mümkün değildir. Yukarıda bahsedilen sınırlandırma yöntemleri dışında kararlaştırılan sınırlandırmanın bir şekilde tescili yapılmış olsa bile bu durum geçerli bir tescilin sonuçlarını doğurmayacaktır²⁷². Zira ticaret sicilinin olumlu/müspet fonksiyonu sadece tescili mümkün olan hususlarda gündeme gelebilecektir²⁷³. Tescili mümkün olmayan sınırlama türüne örnek olarak temsil yetkisinin bir mağaza ya da

---

"Davalı şirketi borç altına sokmaya yetkili olmayan bir yönetim kurulu üyesinin şirket kaşesi altındaki imzası şirketi bağlamaz. Ancak kendi şahsi sorumluluğunu gerektirir. Mahkemece 04.04.1984 tarihli taahhütnamenin düzenlendiği tarihte davalı anonim şirketin yönetim kurulunda bulunan Y.Ç'nin tek imza ile şirketi temsile ve borçlandırmaya yetkili olup olmadığı, şirket kayıtlarının tetkiki ve ticaret sicil dosyasının incelenmesi suretiyle saptamak gerekir." Yarg. 11. HD, T. 20/03/1990, Karar için bkz.: **Tekil**, s. 176.

²⁶⁸ **Yavuz**, Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması, s. 6.

²⁶⁹ Kırca, İsmail, "Ticaret Şirketlerinde Birlikte Temsile Yetkili Kişilerin Birbirlerine Tek Başına İşlem Yapma Yetkisi Vermeleri", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 57, Sa. 3, Eylül 2008, ss. 455-462 (**Kırca**, Yetki Verme), s. 462.

²⁷⁰ **Kırca**, Yetki Verme, s. 462.

²⁷¹ "...birlikte temsil ve yetkilerin şubelere hasrı dışında kalan temsil yetkisinin miktar bakımından yapılan sınırlandırmalar TTK. 321 ve BK. 451'de öngörülmediğinden geçersiz olup, bu şekildeki sınırlandırma tescil ve ilan edilse dahi hüsnüniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez..." Yarg. 11. HD, T. 29.06.1982, E. 1982/2638, K. 1982/3181, (erişim tarihi: 07.05.2019), <http://www.akcan.av.tr/sirketi-temsil-yetkisi/>.

²⁷² Kırca, İsmail, "Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisine Getirilen Ve Tescili Caiz Olmayan Sınırlandırmaların Üçüncü Kişilere Etkisi", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, Sa. 3, C. 27, 1994, ss. 149-158, (**Kırca**, Sınırlandırmalar), s. 149. **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 645. **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 28.

²⁷³ **Çeçen**, s. 67.

coğrafi bölgeyle²⁷⁴ sınırlandırılmasına ilişkin yapılacak bir sınırlandırma da geçersiz bir sınırlandırma olacaktır. Bir diğer örnek ise bir anonim şirketin esas sözleşmesinde yapılan değişiklikle her ayın ilk 15 günü A'nın, ayın kalan günleri için B'nin temsile yetkili olduğu kararlaştırıldığını ve bunun da bir şekilde tescil edildiğini düşünelim. TTK m. 371'deki sınırlandırmaya ilişkin düzenlemede sayılanlar dışında belirlenmiş olan bu şekildeki bir yetkilendirme üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir²⁷⁵. Müşterek temsil ve yer itibariyle temsil şartıyla getirilen sınırlama dışında kararlaştırılacak olan diğer bütün sınırlandırmalar iç ilişkide geçerli olup talimat niteliği taşırlar²⁷⁶.

Temsil yetkisine getirilen geçersiz bir sınırlandırma tescil edilmiş olursa üçüncü kişiyi nasıl etkileyecektir? Anonim şirket temsilcinin yetkisini aşarak işlem yaptığına ilişkin üçüncü kişiye karşı bir iddiada bulunabilecek midir? Bu soruya TTK hükümleri çerçevesinde olumlu cevap vermek mümkün değildir. Zira TTK m. 36/4'te "*Tescili zorunlu olduğu hâlde tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı zorunlu iken ilan olunmamış bir husus, ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir.*" hükmü karşısında, tescili mümkün olmayan bir hususun tescil edilerek üçüncü kişilere karşı ileri sürülmesine olanak bulunmamaktadır²⁷⁷. Madde ile korunan tescili zorunlu olup tescile edilmemiş olan veya ilanı zorunlu olup ilan edilmemiş olan hususlarda iyi niyetli olmayan üçüncü kişilere karşı şirketi korumaktır. Oysa geçersiz sınırlandırmaya kanun cevaz vermediği için, bu hususta şirketi üçüncü kişilere karşı korumak, TTK'nin genel ruhuna aykırılık teşkil edecektir²⁷⁸. Ancak ve ancak TMK m. 3 uyarınca üçüncü kişiye karşı şirket yetkisiz işlemle ilgili iddialarda bulunabilecektir. Bu tür sınırlandırmalar, başka bir şekilde sınırlandırmayı bildiği ispatlanan veya bilgisizliği ağır ihmale dayanan üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir²⁷⁹.

²⁷⁴ **Bağrıaçık**, s. 65.

²⁷⁵ "Mahkemece, iddia, savunma ve benimsenen bilirkişi raporu kapsamından, anonim şirket temsilcilerinin yetkilerinin nasıl sınırlanacağını TTK'nin 371. maddesinde düzenlendiği, temsilin bir şube veya merkezin işlerine özgülmesi ile birlikte temsil dışında getirilecek sınırlamaların iyi niyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmeyeceğinin belirtildiği, davacının tescil talebinde bulunduğu yönetim kurulu kararında ise imza yetkisi şartı üç gruba ayrılmış ve her bir grup için kendi içinde müşterek imza şartı getirilmekle birlikte yine her bir grubun müşterek imza atabilecekleri konu ve işlemler ayrı ayrı ve detaylı şekilde düzenlenerek sınırlamalar getirildiği, bu sınırlamaların TTK 371/3. maddesinde yer alan sınırlamalar kapsamında yer almadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir. Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı, davacı vekilinin bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan hükmün onanmasına..." Yarg. 11. HD, T. 13/02/2015, E. 2014/14691, K. 2015/1877, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

²⁷⁶ **Bahtiyar**, s. 230. **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Şerhi, s. 1376.

²⁷⁷ **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 455. **Tekil**, s. 175. **Karaahmetoğlu**, s. 188.

²⁷⁸ "Şirketi temsil yetkisi, ancak TTK'nin öngördüğü hallerde sınırlandırılabilir. Bunun dışındaki sınırlamalar tescil ve ilan edilmiş olsa bile, iyiniyetli kişilerin hukukunu etkilemez." Yarg. 11. HD, T. 03.06.1982, E. 1982/2638, K. 1982/3181, Karar için bkz.: **Çevik**, Anonim Şirketler, s.450.

²⁷⁹ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 646.

1.8. Temsile Yetkili Kişinin Yaptığı İşlemlerin Esas Sözleşmeye ve Genel Kurul Kararlarına Aykırı Olması

Anonim şirketin esas sözleşmesine ve genel kurul kararlarına aykırı işlemlerin akıbeti TTK m.371/4'te düzenlenmiştir. Maddede: "*Temsile yetkili kişiler tarafından yapılan işlemin esas sözleşmeye veya genel kurul kararına aykırı olması, iyiniyet sahibi üçüncü kişilerin o işlemde dolayı şirkete başvurularına engel değildir.*" hükmü yer almaktadır. Ticaret siciline tescil edilip ilan edilen anonim şirket esas sözleşmesi, anonim şirketin anayasası gibidir. Anonim şirketin esas sözleşmesi ve genel kurul kararları da şirketi temsil yetkisine haiz kişiler için emir/talimat mahiyetindedir²⁸⁰. Temsile yetkili kişiler esas sözleşme veya genel kurul kararlarına aykırı hareket etmemelidir. Bu husus şirketin iç ilişkisi açısından önem taşımaktadır. Yoksa bu durum iyiniyetli üçüncü kişiler hakkında herhangi bir hüküm doğurmayacaktır. Anonim şirket, temsilcisinin iç ilişkide belirlenen yetkisi dışına çıkarak esas sözleşmeye veya genel kurul kararlarına aykırı işlemi ile bağlı olacaktır. Şüphesiz TTK m.371/3'te düzenlenen yer yönünden veya müşterek yetki yönünden sınırlamalar dışına çıkmışsa tescil ve ilan edilmiş olan bu hususlara karşı üçüncü kişiler iyiniyet iddiasında bulunamayacaktır. Kırca'ya göre TTK m.371/4. maddesi 371/3. maddenin tekrarından ibaret olmakla böyle bir düzenlemeyi tekrarlamaya ihtiyaç bulunmamaktadır²⁸¹.

Şirketle işlem yapan üçüncü kişinin iyi niyetli olmadığını ispatlamak için esas sözleşmenin veya genel kurul kararının ibrazı ve tescil ve ilanı tek başına yeterli değildir. Anonim şirketin üçüncü kişinin genel kurul kararının veya esas sözleşmenin varlığı konusunda olumlu bilgi sahibi olduğunu ispatlaması gerekir²⁸². Örneğin üçüncü kişi şirket ortağı ise veya genelde katıldığı ispat edilirse bu durum artık üçüncü kişiye karşı ileri sürülebilecektir²⁸³. Üçüncü kişiyle yapılan işlemle bağlı olan anonim şirketin, iç ilişkide temsilciye rücu etmesinin önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır²⁸⁴.

1.9. Temsil Yetkisinin Kötüye Kullanılması

Anonim şirketi temsil yetkisine haiz kişiler bu yetkilerini, bilhassa şirket menfaatlerine aykırı bir şekilde, kötüye kullanabilirler. Temsil yetkisinin kötüye kullanılması sonuçları bakımından önem arz etmektedir. Temsil yetkisinin kötüye kullanılması durumu esas sözleşmeye aykırı hareket etme, genel kurul kararlarına aykırı hareket etme şeklinde

²⁸⁰ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi, s. 1376.

²⁸¹ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 648.

²⁸² Tekinalp, Sermaye Ortaklıkları, s. 226-227.

²⁸³ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi, s. 1377.

²⁸⁴ Tekinalp, Sermaye Ortaklıkları, s. 227.

gerçekleşebileceği gibi, temsilci açısından emir/talimat mahiyetinde olan bu tür düzenlemelere uyarak da ortaya çıkabilir. Temsilci, görünürde, şeklen, kurallara uygun hareket etmiş olsa bile özü itibariyle temsil yetkisinin kötüye kullanılması durumu ortaya çıkabilecektir.

Temsil yetkisinin kötüye kullanılmasının tezahürü temelde iki şekilde meydana gelebilir. Bunlardan ilki; temsilci ile işlem yapan üçüncü kişinin, şirket menfaatlerine aykırı olarak, şirket zararına anlaşabilirler. Anonim şirketin menfaatlerine aykırı olarak, şirketin çıkarlarını çiğnemek hususunda tam bir işbirliğine girdikleri durumlar, hileli anlaşma/kollusion olarak adlandırılır²⁸⁵. Kırca'ya göre hileli anlaşmanın söz konusu olduğu durumlarda yapılan işlem anonim şirket açısından batıldır, kesin hükümsüzdür.

Temsil yetkisinin kötüye kullanılması ikinci olarak da temsilcinin, temsil yetkisi sınırları içerisinde hareket etmesiyle birlikte bilinçli veya bilinçsiz olarak temsil yetkisini anonim şirketin menfaatlerine aykırı şekilde kullanması durumunda ortaya çıkabilir. Bu durumda temsilciyle işlem yapan üçüncü kişi, temsilcinin yetkisini kötüye kullandığını bilir ya da somut olayın gereklerine göre bilmesi gerekirse, yani kötüniyetli ise TBK m. 46-47'de düzenlenen yetkisiz temsile ilişkin hükümler uygulama alanı bulacaktır. Bu durumda şirket yapılan işleme icazet/onay vermediği sürece işlemle bağlı olmayacaktır²⁸⁶.

1.10. Tek Pay Sahipli Anonim Şirketlerin Temsil Düzeni

6102 sayılı TTK ile mülga 6762 sayılı ETTK'de bulunmayan yeni bir düzenleme getirilmiştir ki, o da artık tek pay sahipli anonim şirketlerin kurulması hususudur. Doktrinde tek pay sahipli şirketlere "tek ortaklı şirket"²⁸⁷ de denmektedir. Kanaatimizce ortaklık birden fazla kişiyi içermesi gereken bir kavram olduğundan "tek pay sahipli şirket" demek hem Türkçe ile hem de 6102 sayılı TTK'de geçen kanuni terim ile çelişmeyecektir. Tek pay sahipli anonim şirketin, birden fazla pay sahipli, eski TTK'den beri devam eden, anonim şirketten bir farkı bulunmamaktadır. TTK m. 371/2'de tek pay sahipli anonim şirketlerle ilgili: "*Sözleşmenin yapılması sırasında, şirket tek pay sahibi tarafından ister temsil edilsin ister edilmesin, tek pay sahipli anonim şirketlerde, bu pay sahibi ile şirket arasındaki sözleşmenin geçerli olması sözleşmenin yazılı şekilde yapılmasına bağlıdır. Bu şart piyasa şartlarına göre günlük, önemsiz ve sıradan işlemlere ilişkin sözleşmelerde uygulanmaz.*" şeklinde özel bir

²⁸⁵ Günay, Y.S., s. 65. Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 648.

²⁸⁶ Bahçıvan, Şükrüye, *Yetkisiz Temsilin Türk Ticaret Kanunundaki Yansımaları*, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul, 2016, s. 117. Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 648. Günay, Y.S., s. 51-52.

²⁸⁷ Altaş, Anonim Şirketler, s. 293. Tekinalp, Sermaye Ortaklıkları, s. 227. Pulaşlı, Genel Esaslar, s. 311.

düzenleme yer almaktadır. Maddeye göre pay sahibi ile şirket arasında yapılacak sözleşmelerin tamamı kural olarak yazılı şekilde yapılması şartına bağlanmıştır. Burada önemli olan bir diğer husus da; tek pay sahibi olan kişi, ister şirketi temsil yetkisine haiz olsun, ister şirketi temsil yetkisi bir başkasında olsun fark etmeksizin sözleşmenin yazılı şekilde yapılması geçerlilik şartı olarak kabul edilmiş olmasıdır²⁸⁸. Hükmün getiriliş amacı anonim şirketin çıkarlarını korumak, şirket ile tek pay sahibinin mallarının karışmasını önlemek, yapılacak olası yolsuzlukların önüne geçmektir²⁸⁹. Bunun yanında kanun koyucu bu kurala bir istisna getirmiştir. Piyasa şartlarına göre önemsiz olan, günlük ve sıradan işlemler için yazılı şart aranmayacaktır. Kanaatimizce ikinci cümlemin konuluş amacı şirketi prosedüre boğmamak, önemsiz ve gündelik işlerin süratle yerine getirilmesini sağlamaktır.

Belirtmek gerekir ki tek pay sahibi ile anonim şirket arasında yapılacak olan sözleşmenin tek geçerlilik şartı yazılı şekle uyulması kuralından ibaret değildir. Madde gerekçesinde "*temsilcinin kendisiyle sözleşme yapamayacağı haller ve buna ilişkin şartlar*" ayrık tutulmuştur²⁹⁰. Şayet tek pay sahibi ile anonim şirket arasında yapılacak olan sözleşme; yazılı şekil şartı dışında, sözleşme tipine göre o sözleşmeye özgü olan geçerlilik şartlarını taşıması gerekiyorsa, o şartlar da aranacaktır. Örneğin taşınmaz satış sözleşmesi yazılı şekilde yapılmakla geçerli hale gelmeyecektir.

1.11. Yönetim Kurulu Dışında Temsile Yetkili Olan Organlar ve Kişiler

Kural olarak anonim şirketi temsile yetkili organ şirket yönetim kuruludur. Anonim şirket alacağı kararla temsil yetkisini murahhaslara veya üçüncü kişilere devredebilir. Ancak bazen bu kuralların dışına çıkılması gereken istisnai durumlar meydana gelebilmektedir. Bu başlık altında anonim şirketi temsile yetkili kişileri şirketin belirlemediği, istisnai durumlar olan şirketin kayyım ile temsili ve tasfiye memurlarının şirketin temsil yetkisini incelemeye çalışacağız.

1.11.1. Kayyımın Temsile Yetkili Olması

Anonim şirketi temsil yetkisi kural olarak yönetim kuruluna aittir²⁹¹. Ancak bunun istisnalarından biri şirkete kayyım atanması durumudur. Bazı durumlarda yönetim kurulu ile anonim şirketin menfaatleri birbirleriyle çakışabilmektedir. İşte bu gibi durumlarda şirketi

²⁸⁸ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 652. Tekinalp, Sermaye Ortaklıkları, s. 227.

²⁸⁹ Tekinalp, Sermaye Ortaklıkları, s. 227.

²⁹⁰ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 652.

²⁹¹ Poroy, Mehmet Akif, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin İdare ve Temsil Yetkisinin Devri ve Şirketin Vergi Borcundan Sorumluluğunun 213 ve 6183 Sayılı Kanunlar Kapsamında Değerlendirilmesi", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, C. 26, Sa. 2, Haziran 2010, ss. 297-318, s. 301.

temsil yetkisinin yönetim kurulu dışında bir organ veya kişiye bırakılması anonim şirketin ve şirket alacaklılarının menfaatleri açısından daha doğru olacaktır. Ancak TTK'de anonim şirkete kayyım atanmasını düzenleyen özel bir hüküm bulunmamaktadır. Doktrinde, kayyımlık türleri, TMK hükümleri esas alınarak, temsil kayyımı (TMK m.426), yönetim kayyımı²⁹² (TMK m.427) ve isteğe bağlı (iradî) kayyım (TMK m.428) olmak üzere üçe ayrılarak tasnif edildiği gibi; temsil kayyımı ve yönetim kayyımı şeklinde ikili ayrıma da tabi tutulmaktadır²⁹³. Ancak biz çalışmamızın dışına çıkmamak adına ayrıntıya girmeden konuya değinmeye çalışacağız. TTK m.1 atfıyla TMK'nin kayyıma ilişkin 426 vd. maddeleri anonim şirketler açısından da uygulama alanı bulabilecektir.

Anonim şirkete kayyım atanması hususu farklı durumlarda ortaya çıkabilir. Kayyım atanacak durumlar tahdidi olmamakla beraber somut olayın gereklerine göre kayyım atanması gündeme gelebilecektir. Örneğin, tüm yönetim kurulu üyeleri tarafından genel kurulca alınan bir karara karşı iptal davası açılmışsa, şirkete kayyım atanması gerekecektir. Zira aksi düşünüldüğünde kararın iptali için dava açmış olan yöneticiler davalı tarafta da şirketi temsil etmek durumunda kalacaktır ki, bu durum da anonim şirketin menfaatlerine aykırılık teşkil edecektir. Yine yönetim kurulu üyelerinin tamamı aleyhine sorumluluk davası açılması halinde de davacı anonim şirkete kayyım atanması gerekecektir. Kayyım atanmasını gerektirecek bir diğer duruma ise anonim şirketin organsız kalması örneği verilebilir. TTK m. 520 uyarınca açılacak olan fesih davasında da TTK m. m.530/2 uyarınca şirkete kayyım atanması gerekecektir.

Yukarıda bahsedilen örnekler dışında bir de 5271 sayılı CMK m. 133 uyarınca anonim şirketlere atanabilecek kayyımlık kurumu bulunmaktadır. CMK'nin "Arama ve El Koyma" bölümünde, "*Şirket yönetimi için kayyım tayini*" başlığı altında düzenlenmiştir. Şirket yönetimi için kayyım tayini el koyma tedbirinin özel bir türüdür²⁹⁴. Maddenin birinci fıkrasına göre "*Suçun bir şirketin faaliyeti çerçevesinde işlenmekte olduğu hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve maddi gerçeğin ortaya çıkarılabilmesi için gerekli olması*

²⁹² "Mahkemece, şikayet tarihi itibarıyla borçlu şirketi temsile yetkili kişiler Ticaret sicil memurluğundan sorularak davacıların şirketi temsile yetkili olup olmadıkları belirlenmeli, şirketi temsile yetkili kişiler olmadıklarının anlaşılması halinde ise şikayetçilere borçlu şirkete yönetim kayyımı tayin ettirmeleri için süre verilerek oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken, eksik incelemeye dayalı olarak yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir." Yarg. 12. HD, T. 13.06.2013, E. 2013/14865, K. 2013/22291, (erişim tarihi: 11.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

²⁹³ Altaş, Soner, "Anonim Şirkete TTK ve TMK Uyarınca Kayyım Atanması", **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 11, Sa. 117, Mayıs 2016, ss. 52-57, (Altaş, Kayyım) s. 2, <https://jurix.com.tr/article/5208>, (erişim tarihi: 13.05.2019).

²⁹⁴ Özbek, Veli Özer/Kanbur, Mehmet Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012, s. 387. Şahin, Cumhuriyet, **Ceza Muhakemesi Hukuku I**, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012, s. 251.

halinde; soruşturma ve kovuşturma sürecinde, hâkim veya mahkeme, şirket işlerinin yürütülmesiyle ilgili olarak kayyım atayabilir. Atama kararında, yönetim organının karar ve işlemlerinin geçerliliğinin kayyımın onayına bağlı kıldığı veya yönetim organının yetkilerinin ya da yönetim organının yetkileri ile birlikte ortaklık payları veya menkul kıymetler idare yetkilerinin tümüyle kayyımına verildiği açıkça belirtilir. Kayyım tayinine ilişkin karar, ticaret sicili gazetesinde ve diğer uygun vasıtalarla ilan olunur." CMK m. 133 uyarınca bir şirkete kayyım atanabilmesi için öncelikle soruşturması veya kovuşturulması yapılan suçun şirket faaliyeti kapsamında işlenmiş olduğu hususunda kuvvetli suç şüphe sebeplerinin bulunması, maddi gerçeğin ortaya çıkarılabilmesi için kayyım tayininin gerekli olması şartlarının somut olayda bulunması gerekmektedir²⁹⁵. Yine anonim şirkete kayyım tayin edilebilmesi her suç açısından mümkün olmayıp sadece CMK m. 133/4'te²⁹⁶ sayılan suçlar kapsamında yapılan soruşturma ve kovuşturmalar da mümkündür.

1.11.2. Tasfiye Memurunun Temsile Yetkili Olması

TTK'nin İkinci Kitap, Onuncu Bölümü'nde anonim şirketin sona erme sebepleri ve tasfiyesi düzenlenmiştir. TTK m. 529'da genel sona erme sebepleri; sürenin sona ermesine rağmen işlere fiilen devam etmek suretiyle anonim şirketin belirsiz süreli hâle gelmesi, esas sözleşmede öngörülen sürenin sona ermesi, işletme konusunun gerçekleşmesi, işletme konusunun gerçekleşmesinin imkânsız hâle gelmesi, esas sözleşmede öngörülen herhangi bir sona erme sebebinin gerçekleşmesi, TTK m.421/3-4 fıkralarına uygun olarak alınan genel kurul kararının bulunması, anonim şirket hakkında iflas karar verilmesi ve kanunlarda öngörülen diğer hâller olarak sıralanmıştır. TTK m. 530'da ise organların eksikliği, TTK m.531'de haklı sebeplerle fesih başlıklı özel sona erme sebepleri düzenlenmiştir. Sona erme sebeplerinde özellikle anonim şirketin iktisadi yaşamının sona erdiği veya devam ettiği durumların birbirinden ayrılması gerekir. Şayet anonim şirketin iktisadi yaşamı sona ermişse tasfiyeli sona erme, sona ermemişse tasfiyesiz sona erme söz konusu olacaktır²⁹⁷. Tasfiyeye

²⁹⁵ **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, s. 408-410. Donay, Süheyl, **Ceza Yargılama Hukuku**, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2015, s.98. Eryılmaz, Mesut Bedri, **Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri**, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012, s. 525. Dursun, İsmail, "Ceza Muhakemesinde Şirket Yönetimi İçin Kayyım Tayini ve Nitelikleri", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C.20, Sa. 3, 2014, ss. 63-96.

²⁹⁶ CMK m. 133/4 : uyarınca bu tedbir ancak TCK'de düzenlenen; göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, parada sahtecilik, fuhuş, kumar oynanması için yer ve imkân sağlama, zimmet, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, silahlı örgüt veya bu örgütlere silah sağlama, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk suçları ile Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı, Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin 3 ve 4 numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu, Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlarda uygulanabilecektir.

²⁹⁷ **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 682.

ilişkin hükümler TTK m. 536 vd. düzenlenmiştir. Bu başlık altında anonim şirketin tasfiyeli sona erme durumlarında tasfiye memurları tarafından temsilini incelemeye çalışacağız.

Anonim şirket tasfiye sürecine girince, şirketin tasfiye işlemleri tasfiye memurları tarafından yürütülür. Şirket esas sözleşmesiyle veya genel kurulunun aldığı bir kararla tasfiye memurları belirlenmemiş ise, tasfiye işlerini yönetim kurulu yürütecektir. TTK m. 534 uyarınca iflas sebebiyle tasfiyede tasfiye, iflas idaresi tarafından yerine getirilecektir²⁹⁸. TTK m. 536/3 uyarınca anonim şirketin feshine şayet mahkemece karar verilmişse, tasfiye memuru mahkeme tarafından atanacaktır. Mahkeme tarafından atanan tasfiye memurunu azletme yetkisi de yine mahkemededir²⁹⁹.

Tasfiye memurlarının yetkilerinin sınırı TTK m.539'da düzenlenmiştir. Maddenin 1. fıkrasına göre tasfiye memurlarına yasayla tanınmış yetkiler devredilemeyecektir. Ancak, belirli uygulama işlemlerinin yapılabilmesi için, tasfiye memurlarından biri diğerine veya üçüncü bir kişiye temsil yetkisi verebilecektir³⁰⁰.

539. maddenin 2. fıkrasına göre; tasfiye memurlarının üçüncü kişilerle tasfiye amacı dışında yaptığı işlemler anonim şirketi bağlayacaktır. Ancak üçüncü kişinin işlemin tasfiye amacının dışında olduğunu bildiği veya durumun gereklerinden bilmemesinin mümkün olamayacağı ispat edilirse şirket işleme bağlı olamayacaktır. Tasfiyenin sadece tescil ve ilan edilmesi, üçüncü kişinin iyiniyetli olmadığını ispata yeterli delil değildir. Bu düzenleme şirketi temsile yetkili kişiler için getirilen kuralla paralellik arz etmektedir.

539. maddenin 3. fıkrasına göre; tasfiye memurları birden fazla ise, aksi genel kurul kararında veya esas sözleşmede öngörülmemişse, şirketin tasfiye memurlarının yaptığı işlemlerle bağlı olabilmesi için imzaya yetkili iki tasfiye memurunun şirket unvanı altında

²⁹⁸ **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s.652-653.

²⁹⁹ Nitekim Yargıtay bir kararında: Mahkeme tarafından atanan bir tasfiye memurunun tekrar mahkemece azli için, onun kendine düşen görevleri yerine getirip getirmediğinin ve de ortaklığın bütün mal ve haklarının muhafazası için, basiretli bir iş adamı gibi, hareket edip etmediğinin belirleyici olduğunu söylemektedir. Yani Yargıtay da açıkça azil için haklı nedenlerin gerçekleşip gerçekleşmediğini araştırmaktadır. Yarg. 11. HD, T. 16.03.1984, E. 1984/735, K. 1984/1505, Karar için bkz.: Şener, Oruç Hami, "Anonim Ortaklıklarda Tasfiye Memurunun Mahkemece Azli ve Atanması", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 4, Sa.1, 2002, ss. 159-196 (Şener, Tasfiye Memuru), s. 188, 97 no.lu dipnottan naklen.

³⁰⁰ "Yargıtay da bir kararında bu hususu ifade etmiştir. Bu karar şöyledir: "... TTK'nin 450'nci maddesinin yollaması ile, aynı kanunun 219'uncu maddesi gereğince tasfiye halinde bulunan ortaklığı mahkemelerde temsil yetkisinin tasfiye memurlarına ait bulunduğu belirtilmiş ve 218'inci madde gereğince de tasfiye memurları aralarından herhangi birini belli bir işin ifası için vekil tayin hakları bulunmuş olmasına göre, aktif husumet bakımından ileri sürülen itirazlar yerinde görülmediğinden ...", Yarg. 11. HD, T. 07.03.1978, E. 1978/570, K. 1978/977, Karar için bkz.: Yıldırım, Ali Haydar, "Anonim Ortaklık Tasfiye Memurlarının Temsil Yetkisini Kullanmaları", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 9, Özel Sa., 2007, ss. 931-956, s.936, 19 no.lu dipnottan naklen.

birlikte imza atması gereklidir. Tasfiye hâlindeki anonim şirketi tasfiye ile ilgili konularda yargı mercilerinde³⁰¹ ve dış ilişkide tasfiye memurları temsil edecektir. Bu düzenleme de TTK m. 370/1'de yer alan yönetim kurulunun temsil yetkisi ile paralellik arz etmekte olup, birlikte imza kuralı³⁰² tasfiye memurları için de kural haline getirilmiş olmaktadır. Tasfiye ile ilgili olmayan konularda ise şirket yönetim kurulunun temsil yetkisi varlığını koruyacaktır³⁰³.

Son olarak 539. maddenin 4. fıkrasıyla tasfiye memurunun görevini yerine getirirken işlediği haksız fiilden şirketin sorumlu tutulacağı hüküm altına alınmıştır. TTK m. 371/5'te bulunan temsile yetkili kişilerin görevlerini icra ettikleri esnada işledikleri haksız fiillerinden anonim şirketin sorumlu tutulacağı düzenlemesiyle paralel bir düzenlemedir.

Görüldüğü üzere, tasfiye memurlarının temsil yetkisi, tasfiye amacı kapsamında kalmak kaydıyla anonim şirketi temsile yetkili kişilerin, temsil yetkilerinin kapsam ve sınırlarıyla örtüşmektedir.

---

³⁰¹ "argıtay da eski Ticaret Kanunu döneminde kolektif ortaklığın tasfiyesine ilişkin verdiği bir kararında bu hususu ifade etmiştir. Bu karar şöyledir: "... Ticaret Kanununun 212 ve 214'üncü maddeleri hükmünce, (mahkemece sadece feshe karar verilip ayrıca tasfiye memuru tayin edilmemiş olup) tasfiye halindeki davacı kolektif şirketi temsil ve onun adına dava açmak hakkı her iki ortağın beraberce kullanmaları gerekli bir hak olduğu halde, ortaklardan sadece birisinin açmış olduğu bu davanın her şeyden önce bu sebeple reddi lazım gelmesi itibarıyla..." , Ticari Daire, T. 14.09.1954, E. 1954/4613, K. 1954/6227, **Yıldırım A. H.**, s.933, 5 no.lu dipnottan naklen.

³⁰² **Yıldırım A.H.**, s.932.

³⁰³ Bilge, Mehmet Emin, "Anonim Şirketin Tasfiyesi ve Sona Ermesi", **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C.16, Sa.3-4, 2012, ss. 261-294, 91 no.lu dipnottan naklen.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETTE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ VE TEMSİLLE YETKİLENDİRME

Anonim şirkette temsil yetkisinin TTK m. 370/1'de düzenlenen "*Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir.*" hüküm uyarınca devredilmemişse kural olarak çift imza ile kullanılmak suretiyle yönetim kuruluna ait olduğunu çalışmamızın önceki bölümlerinde "Yönetim Kurulu Üyelerinin Kanundan Doğan Temsil Yetkisi" başlığı altında incelemeye çalışmıştık. Çalışmamızın bu bölümünde ise TTK m. 370/2'de düzenlenen "*Yönetim kurulu, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir. En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*" hükmünü detaylı bir şekilde incelemeye çalışacağız. Bu anlamda kural olarak yönetim kuruluna ait olan temsil yetkisinin murahhas üyelere, müdürlere, ticari temsilcilere, ticari vekillere, ve TBK kapsamında üçüncü kişilere devrini incelemeye çalışacağız.

2.1. Yönetim Kurulunun Devredilemeyecek Görev ve Yetkileri

Anonim şirket yönetim kuruluna ait yetkilerin devrine ilişkin sınırlar TTK m. 375'te düzenlenmiştir. Maddeyle yönetim kurulunun devredilemeyen ve vazgeçilemeyen görev ve yetkileri belirlenmiştir³⁰⁴.

Kanun koyucu, yönetim kurulunun, devredilemeyen ve vazgeçilemeyen yetkilerini düzenlemekle üç temel amaç gütmüştür³⁰⁵. Bunlar: Anonim şirket yönetim kurulunun ve şirket yönetim kurulu üyelerinin yerine getirmesi gereken yetki ve görevlerini bilmelerini sağlamak, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna ilişkin asgari sınırı belirlemek ve sayılan yetkiler bakımından şirket genel kurulunun yönetim kurulu üyelerini sorumluluktan kurtaracak mahiyette kararlar almasının önüne geçmek, bankalar gibi büyük anonim şirketlerde yönetim kurulunun önemli yetkilerini, şirket yöneticilere devretmek yerine bizatihi yönetim kurulunun kendisi kullanarak anonim şirket üst yönetimini gerçekleştirmelerini sağlamaktır.

³⁰⁴ **Bahtiyar**, s. 226. Demirel, Duygu, "Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri", **Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 7, Sa. 2, 2012, ss. 211–250, s. 221.

³⁰⁵ Doğan, Beşir Fatih, "Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 18, Sa. 2, 2012, ss. 609-640, (**Doğan, Yönetimin Devri**), s. 610.

Anonim şirket yönetim kurulunun devredilemeyecek ve vazgeçilemeyecek yetkilerinden çalışmamamızı ilgilendiren kısmı ise temsille doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olan kısımlardır. TTK m. 375/1-d bendindeki "*Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.*" hükmü devredilemeyecek yetkilerdeki temsile ilgili olan bölümü oluşturmaktadır. Görüldüğü üzere anonim şirket adına şirketi temsil edecek müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanlarının atama ve görevden alınmalarına ilişkin yetki sadece şirket yönetim kuruluna aittir³⁰⁶. Bu yetki genel kurula bırakılamaz. Maddeyle şirket adına iş ve işlem yapmaya, şirketi temsile, imza atmaya yetkili kişileri atama yetkisinin sadece yönetim kuruluna ait olduğu düzenlenmektedir.³⁰⁷

2.2. Temsil Yetkisinin Devrine İlişkin Esaslar

2.2.1. Temsil Yetkisinin Esas Sözleşmeyle Devredilmesi

TTK m. 370/1'deki "*Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir.*" hükmü gereği temsil yetkisinin çift imza ile kullanılmak üzere kural olarak yönetim kuruluna ait olduğunu önceki bölümlerde açıklamaya çalışmıştık. Ancak maddede geçen aksinin öngörülmemiş olmasından tam olarak ne anlaşılması gerektiği açık ve net olarak madde metninde ortaya konulmamıştır. Yani esas sözleşmede çift imza kuralının mı aksi öngörülebilir, yoksa temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olduğuna ilişkin kuralın mı aksi öngörülebilir? Bu sorunun cevabı 370/1'den açıkça anlaşılmamaktadır. Bu sorunun çözümü için TTK m. 370/1'in 370/2 ve 375/1-d ile birlikte değerlendirilmesi gerekir. TTK m. 370/2'de "*Yönetim kurulu, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir. En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*" şeklinde hüküm bulunmaktadır. TTK m. 375/1-d'de ise yönetim kurulunun devredilemez yetkileri arasında "*Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.*" sayılmıştır. Bu üç ayrı düzenlemeden çıkan sonuç şirketi temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olduğu ve bu yetkinin kullanılmasında

³⁰⁶ TTK m. 375/1-d gerekçesi: Müdürler ile aynı işleve sahip kişilerin atanmaları ve imza yetkisini haiz kişilerin seçimi yönetim kurulunun devredilemeyen yetkilerindedir. İmza yetkililerini belirlemek murahhaslar dahil kimseye devredilemez. Bu hükümdeki 'müdürler ile aynı işleve sahip kişiler' ibaresi kendilerine yönetme görev ve yetkileri tanınmış olan kimseleri ifade eder. Görev ve yetki verilmesi ile kastedilen yönetim hakkının veya genel olarak yönetimin geçirilmesi, diğer bir ifadeyle 'delegasyon' değildir. Kastedilen, işlemlerin yürütülmesi aşamasına ilişkin yetkililerdir.

³⁰⁷ Özdamar, Mehmet, "6552 Sayılı Kanun İle TTK'da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Anonim Şirketin Temsili", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 28, Sa. 3-4, 2014, ss. 137-164, s.150.

murahhas üye ve müdürleri atama yetkisinin de yönetim kurulunda olduğudur³⁰⁸. Zira madde gerekçesinden de bu husus kolaylıkla anlaşılabilir³⁰⁹. Ayrıca bu atama yetkisinin yönetim kurulu dışında başka bir organ veya kişiye devredilemeyeceği, yönetim kurulunun bu yetkilerden feragat edemeyeceği, başka bir organın da bu yetkiyi devralamayacağı açıktır³¹⁰. TTK m. 370/1'de geçen esas sözleşmede aksi öngörülmemişse ibaresinden anlaşılması gereken sadece temsil yetkisinin çift imza ile kullanılması kuralına ilişkin kuralın aksinin öngörülebileceğidir³¹¹.

Anonim şirket esas sözleşmesinde bulunması gereken hususları sayan TTK'nin 339/2-g bendinde " *Yönetim kurulu üyelerinin sayıları, bunlardan şirket adına imza koymaya yetkili olanlar.*" demek suretiyle anonim şirketin kuruluşu esnasında esas sözleşmede şirket adına imza koymaya yetkili kişilerin de gösterilmesi gerektiği zorunluluğu getirilmiştir. Bu durumun TTK m. 375/1-d uyarınca yönetim kurulunun devredilmez yetkileri kapsamında bulunan şirketi temsile yetkili olacak kişileri belirleme kuralı ile çeliştiğini savunan Akdağ Güney ve Kırca'ya³¹² kısmen katılmakla birlikte, henüz şirket kurulmamışken, anonim şirket tüzel kişilik kazanmamışken, esas sözleşme ile temsile yetkili olacak kişilerin belirlenmesi, şirket kurulduğunda yapacağı iş ve işlemlerin daha hızlı ve pratik sonuçlanmasını sağlayacağı, görüşündeyiz. Kuruluş aşamasında şirketi temsile yetkili kişiler anonim şirket esas sözleşmesinde gösterilmediği takdirde şirketin kuruluş işlemleri tamamlanmayacaktır³¹³.

³⁰⁸ Yanlı, Veliye, "Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından Mı Atanabilir?", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 71, Sa. 2, 2013, s. 439-448, s. 626.

³⁰⁹ TTK m. 370/1 Gerekçesi: 370 inci maddenin birinci fıkrası, 365 inci maddede yer alan şirketin temsili yetkisinin, aksi şart edilmemişse, yani tek imza sistemi kabul olunmamışsa, çift imza ile ve yönetim kurulunca kullanılabilirliğini öngörmektedir. 373 üncü maddenin birinci fıkrası hükmünce yönetim kurulu şirketi temsile, yetkili kişileri de belirler.

³¹⁰ Yavuz, Mustafa, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Devredilemez ve Vazgeçilemez Görevlerinin ve Yetkilerinin Değerlendirilmesi", **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 8, Sa. 82, Haziran 2013, (Yavuz, Devredilemez Yetkiler), ss. 34-37, <https://jurix.com.tr/article/1982>, (erişim tarihi: 13.05.2019).

³¹¹ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 626.

³¹² Akdağ Güney, Necla, **Anonim Şirketlerde Kuruluş**, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014, (Akdağ Güney, Kuruluş), s. 319. **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 627.

³¹³ TTK m. 339/2 gerekçesi: Bu fıkra esas sözleşmenin asgarî zorunlu içeriğini göstermektedir. Zorunlu içeriğin bir kaç işlevi vardır: (a) Zorunlu içeriğe uyulmamışsa, sicil müdürü esas sözleşmeyi tamamlanması veya düzeltilmesi için geri çevirir. (b) Zorunlu içeriğe dahil olup da esas sözleşmede öngörülmemiş bir husus üçüncü kişilere, hatta bir kısım öğretiyeye göre, pay sahipleri başta olmak üzere hiç kimseye karşı ileri sürülemez. Tescil edilen içerik ile ilân olunan içerik farklı ise Tasarının 37 nci maddesi uygulanır. (c) hisse senetlerinin devredilebilmelerinin bağlı olduğu şartlara ilişkin olarak üçüncü kişiyi aydınlatıcı bilgi verir. (d) şirketin kimlik özelliklerini ortaya koyar, şirketi üçüncü kişilere tanıtır. Bu sebeple hüküm, kamuyu aydınlatma açısından da işlem sahibidir. Nihayet en önemlisi ikinci fıkra, şirketi ilgilendiren bir çok işlemin hukukî temelini ve dayanağını oluşturmaktadır.

2.2.2. Temsil Yetkisinin Devri için Esas Sözleşmede Bir Düzenlemeye İhtiyaç Olup Olmadığı Sorunu

Anonim şirketlerin temsilinde üzerinde durulması gereken bir diğer husus da temsil yetkisinin devredilebilmesi için, şirket esas sözleşmesinde herhangi bir düzenlemeye ihtiyaç olup olmadığı sorunsalıdır. Anonim şirketin temsiline ilişkin hükümler TTK m. 370 vd. düzenlenmiştir. Temsil Yetkisinin devri konusunda esas sözleşmede bir hükme ihtiyaç duyulup duyulmayacağı hususu doktrinde tartışmalıdır:

Çamoğlu'na göre; yönetim hakkının devri gibi temsil yetkisinin de devri için anonim şirket esas sözleşmesinde hüküm bulunması şartıyla, temsil yetkisi murahhas üye veya müdürlere bırakılabilir³¹⁴.

Tekinalp'e göre temsil yetkisinin devrine ilişkin TTK m. 370'in yönetim yetkisinin devrini düzenleyen TTK m. 367 ile birlikte değerlendirilmesi gereklidir. Yazara göre temsil yetkisinin devri esas sözleşmede bir hüküm bulunması şartıyla bir iç yönetmelik ile mümkündür³¹⁵.

Pulaşlı'ya göre temsil yetkisinin murahhas üyelere veya müdürlere devri için buna müsaade eden esas sözleşme hükmüne ihtiyaç vardır. Hatta esas sözleşmede temsilci tayinine ilişkin yetki genel kurula da verilebilir³¹⁶.

Karahan'a göre temsil yetkisinin devredilebilmesi için esas sözleşmede devre izin veren bir hükme ihtiyaç bulunmaktadır³¹⁷.

Kırca'ya göre temsil yetkisinin devrini düzenleyen TTK m. 370'in, yönetim kurulunun devredilemez yetkilerinin düzenlendiği TTK m. 375 ile birlikte değerlendirilmesinin gerektiği, bu anlamda esas sözleşmede temsil yetkisinin devrine ilişkin bir şartın aranması temsil yetkinin kullanımının genel kurulun takdirine bırakılması anlamına gelecektir³¹⁸.

Doğan'a göre, ticari mümessil, ticari vekil veya niteliğine bakılmaksızın, imza yetkisi bulunan bir kişinin yönetim kurulu tarafından atanmasının gerekli olduğu kendilerine temsil yetkisi verilmiş müdürlerin, yalnızca imza yetkisine haiz olmayan kişileri atayabilecekleri, imza yetkisini haiz kişilerin ise sadece yönetim kurulunca belirlenebilecektir³¹⁹.

Akdağ Güney'e göre: TTK m. 370/1'e göre esas sözleşmede hüküm yoksa kural olarak çifte temsil geçerlidir. Anonim şirket yönetim kurulunun bir kişiden oluştuğu hallerde ise

³¹⁴ Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 386.

³¹⁵ Tekinalp, Anonim Ortaklık, s. 141.

³¹⁶ Pulaşlı, Genel Esaslar, s. 459.

³¹⁷ Karahan, Şirketler Hukuku, s. 406.

³¹⁸ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 627.

³¹⁹ Doğan, Beşir Fatih, Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011, (Doğan, Organizasyon), s. 192.

temsil yetkisi kural olarak bu kişiye aittir. Bu halde çifte temsil kuralının aksi olan tek başına bir kişiye temsil yetkisi ancak esas sözleşme ile verilebilir³²⁰.

Yanlı'ya göre de: Anonim şirket yönetim kurulunun temsil yetkisini murahhas üyelere veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilmesi için, esas sözleşmede bir hüküm bulunmasına gerek yoktur³²¹.

TTK'de temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm bulunması gerektiğine dair herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Temsil yetkisinin devri için şayet esas sözleşmede hüküm bulunması şartı aranacak olursa bu durum yönetim kurulunun TTK m. 375/1-d uyarınca devredilemez ve vazgeçilemez³²² yetkisini hiçe saymak anlamına gelecektir. Böyle bir şartın aranması, temsil yetkisinin kullanımının genel kurulun takdirine bırakılması anlamına gelecektir³²³. Zira esas sözleşmede değişiklik yapma yetkisi TTK m. 408/2-a maddesi uyarınca genel kurulun devredilemez yetkileri arasında sayılmıştır. Biz de saydığımız bu gerekçelerle doktrinde yer alan görüşlerden Kırca ve Yanlı'nın görüşüne katıldığımızı belirtelim³²⁴.

2.3. Temsil Yetkisinin Devri

Önceki bölümlerde anlatmaya çalıştığımız üzere yönetim kurulu anonim şirketi dış ilişkilerde, üçüncü kişilere karşı, temsil eder. Temsil, tüzel kişi adına üçüncü şahıslarla, iş ve işlemler yapmak, hukuki muameleleri yapmak, tüzel kişiyi üçüncü kişilere borçlandırarak veya tüzel kişiyi üçüncü kişilere karşı hak sahibi yapan işlemler olarak tanımlanabilir³²⁵. Bu başlık altında yönetim kuruluna ait olan temsil yetkisinin TTK m. 370 dahilinde bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devrini, TTK m. 368 anlamında ticari temsilci veya ticari vekile devrini ve TBK m. 40 vd. kapsamında anonim şirkete atanan temsilciyi incelemeye çalışacağız.

2.4. Temsil Yetkisinin Murahhas Üyelere ve Müdür Olarak Üçüncü Kişilere Devri

2.4.1.1. Kavram

TTK m. 370/2'de anonim şirketlerin temsil yetkisinin devrine ilişkin "*Yönetim kurulu, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere*

³²⁰ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 107-108.

³²¹ Yanlı, s. 448-449.

³²² Yavuz, Devredilemez Yetkiler, s. 34-37.

³²³ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 627.

³²⁴ Aynı yönde görüş için bkz. : Cenkci, Temsil Yetkisinin Devri, s. 52. Helvacı, Mehmet, "Yönetim Kurulunun Anonim Şirketi İdare ve Temsili, Özellikle Devredilemez Görev ve Yetkileri", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, Sa. 117, Mayıs 2014, ss. 119-132, s. 4, <https://jurix.com.tr/article/4554>, (erişim tarihi: 13.05.2019).

³²⁵ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 106.

devredebilir. *En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*" hükmü yer almaktadır. Ancak hükümde geçen murahhas üye ve müdür kavramlarının TTK'de ve madde gerekçesinde tanımları yapılmamıştır. Madde gerekçesinde 6762 sayılı ETTK'nin 319. maddesine atıfla yetinilmiştir. ETTK m.319/2 gerekçesinde ise: "*Bundan başka ana sözleşme ile, temsil salâhiyetinin ve yönetim işlerinin bütünü veya bazılarını yönetim kurulu üyesi olan murahhaslara veya pay sahibi olmaları zaruri olmıyan müdürlere bırakabilmek hususunda genel kurula veya yönetim kuruluna salâhiyet verilebilir.*" demek suretiyle murahhasların pay sahibi kişiler olduğunu kastedilmiştir. Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük'te murahhas üyenin tanımı "yetkili olan üye," olarak yapılmıştır³²⁶. Yılmaz ise murahhas kavramını "Ruhsatlı; izinli; delege; bir iş için görevlendirilen; kurul adına tam yetkili olarak tanımlamaktadır³²⁷. Yazar murahhas aza kavramını ise "*Yetkili üye; ortaklıklarda (şirketlerde), yönetim kurulunca kendisine yönetim yetkisi verilen kişi; anonim şirketlerde, yönetim kuruluna ait yetkilerin kısmen veya tamamen, (genel kurul yahut yönetim kurulu kararıyla) kendisine verildiği yönetim kurulu üyesidir.*" şeklinde tanımlamaktadır³²⁸. Murahhas aza kavramının tanımı: "Anonim şirketlerde idare meclisinin haiz olduğu yetki ve iktidarın tamamını veya bir kısmını bu meclis kararıyla üzerine alan bir veya birkaç azadır. şeklinde de yapılmaktadır³²⁹.

Anonim şirketler açısından murahhas üyenin tanımını yukarıda sıraladığımız tanımları derleyerek yapacak olursak: Murahhas üye kavramını: "*Anonim şirket yönetim kurulunun, şirketin yönetim veya temsil yetkisini kısmen veya tamamen devrettiği yönetim kurulu üyesidir.*" şeklinde tanımlayabiliriz. Bu bağlamda TTK m. 370/2 anlamında temsil yetkisinin devredildiği kişi şayet yönetim kurulu üyesi ise murahhas üye, değilse müdür olarak nitelendirilmektedir³³⁰. Bir yönetim kurulu üyesinin murahhas üye sıfatını taşıyabilmesi için doktrinde yer alan hem yönetim hem de temsil yetkisinin devredilmiş olması³³¹ şartına katılmamakla birlikte sadece temsil yetkisinin devredilmiş olmasının murahhas üyelik sıfatını taşıma için yeterli olduğu³³² kanısındayız. Zira yönetim yetkisinin devrinin düzenlendiği TTK m. 367'de kanun koyucu murahhas üyelik sıfatından bahsetmemiş, sadece temsil

³²⁶http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5ce11d618a5408.96898670, (erişim tarihi: 12.05.2019).

³²⁷ Yılmaz, Ejder, **Öğrenciler İçin Hukuk Sözlüğü**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2006, s. 472.

³²⁸ Yılmaz, s. 473.

³²⁹ **Türk Hukuk Lügati**, 3. Baskı, Başbakanlık Basımevi, 1991, s.247.

³³⁰ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 628.

³³¹ **Tekinalp**, Sermaye Ortaklıkları, s.220. Gürpınar, Bünyamin/Celep, Faruk, "Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri Bağlamında Yöneticinin Özen Borcunun Rekabet ve Temsil Sorunu ile İlişkisi", **Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 1, Sa. 1, Haziran 2015, ss. 11-28, s. 15.

³³² Aynı yönde Bkz. **Tekinalp**, Anonim Ortaklık, s. 138 .

yetkisinin devrinin düzenlendiği TTK m. 370/2'de murahhas üyelik kavramından bahsetmiştir.

2.4.1.2. Murahhas Üye ve Müdür Tayini

Anonim şirketlerde temsil yetkisi kural olarak yönetim kuruluna aittir. Bu bölümde yasal dayanağını TTK'nin 370/2. maddesinin oluşturduğu temsil yetkisinin murahhas üyelere ve müdürlere devri konusunu incelemeye çalışacağız. Yukarıdaki bölümlerde ayrıntısı ile anlatmaya çalıştığımız üzere, yönetim kuruluna ait olan temsil yetkisini yine yönetim kurulu devretmeye yetkilidir. Yönetim kurulunun bu yetkisini devretmesi 370/2. maddede yer alan "*devredebilir*" kavramından anlaşıldığı üzere tamamen kendi takdirindedir. Yetkinin devredilip devredilmeyeceğine yönetim kurulu karar verecektir.

Temsil yetkisinin devrinde, devredilecek kişiler bakımından üç farklı durum meydana gelebilir:

- Yönetim kurulu temsil yetkisini yalnızca bir yönetim kurulu üyesine devredebilir.
- Yönetim kurulu temsil yetkisini birden fazla yönetim kurulu üyesine devredebilir.
- Yönetim kurulu temsil yetkisini en az bir yönetim kurulu üyesiyle birlikte müdür³³³ olarak üçüncü kişi veya kişilere devredebilir.

TTK m. 370/2-2. cümlesinde yer alan "*En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.*" hükmü uyarınca yönetim kurulunun temsil yetkisini müdür olarak üçüncü kişilere devretmesinin sınırını, müdürle birlikte en az bir yönetim kurulu üyesine de devretmesi gerektiği kuralı belirlemektedir. Yani şirket yönetim kurulu üyeleri dışında bir üçüncü kişinin şirketi temsil etmesi isteniyorsa, şirketi temsil yetkisinin üçüncü kişi yanında bir veya birden fazla yönetim kurulu üyesine de devri zorunludur. Pulaşlı'ya ve Çamoğlu'na göre murahhas müdürün temsilci olarak atandığı durumlarda, temsile yetkili kılınan murahhas üyenin temsil yetkisi herhangi bir şekilde sınırlandırılmayacaktır³³⁴.

TTK m.370/2-2. cümledeki düzenlemeyle anonim şirketin temsilinin şirketin dışında olan üçüncü bir kişiye tamamen devrinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır³³⁵. Ancak şunu

³³³ "21.03.2013 tarihli yönetim kurulu kararı ile davalının "C grubu imza yetkisi ile yetkilendirildiği, 100.000 TL'sine kadar her türlü işlemi müşterek imza ile gerçekleştirilebileceğinin belirtildiği, yine bunların yanında dava ve takiplerde kabul, feragat, sulh ve ibra beyanında bulunması, tahkim anlaşmalarının imzalanması, gayrimenkul kiralınması, kredi ve finansal kiralama sözleşmelerinin akdedilmesi, genel müdür yardımcılarının belirlenmesi, görevden alınması ve görev tanımlarının değiştirilmesi, çalışan maaşlarının belirlenmesi, personel alımı, iş akitlerinin feshi gibi bir çok hususta müşterek imza ile şirket adına yetkilendirildiği anlaşılmakta olup davalı TTK'nin 370/2. maddesinde gösterilen müdür sıfatını haizdir." Yarg. 11. HD, T. 05.10.2015, E. 2015/8681, K. 2015/9883, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

³³⁴ Pulaşlı, Genel Esaslar, s. 460. Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 386.

³³⁵ Karaahmetoğlu, s. 181. Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 109. Bahtiyar, s. 229. Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, s. 386.

belirtelim ki müdür olarak temsil yetkisinin devredileceği üçüncü kişilerin sayısına ilişkin olarak TTK ile herhangi bir alt sınır veya üst sınır getirilmemiştir. Yani en az bir yönetim kurulu üyesiyle birlikte temsil yetkisi yalnız bir üçüncü kişiye devredilebileceği gibi, bir yönetim kurulu üyesiyle birlikte, yönetim kurulu üyesi olmayan on kişiye de devredilebilecektir.

Anonim şirketi temsil yetkisinin murahhas üyelere ve müdürlere devri konusunda yönetim kurulunun alacağı karar için herhangi bir nitelikli toplantı veya oy çoğunluğu TTK'de öngörülmemiştir. Dolayısıyla yönetim kurulu TTK'de öngörülen genel toplantı ve oy nisaplarına göre karar alabilecektir. Yönetim kurulunca alınacak kararlara ilişkin düzenleme TTK m. 390'da yer almaktadır. TTK m. 390/1'de bulunan "*Esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır.*" hükmü uyarınca temsil yetkisinin murahhas üye ve müdürlere devri konusunda, şayet esas sözleşmede ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmuyorsa, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğunun bulunduğu toplantıda, toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğunun oyuyla, alınan kararlar geçerli olacaktır. Yönetim kurulunun bu konuda alacağı kararların geçerli olabilmesi için TTK m. 390/5 uyarınca kararların yazılıp imza edilmiş olması gerekir.

Son olarak TTK m. 370/1 uyarınca temsil yetkisine haiz kişilerin, yetkilerini kullanma şekline değinmek gerekir. Belirtilen hüküm uyarınca şayet esas sözleşmede aksine bir hüküm bulunmuyorsa ve temsil yetkisi birden fazla kişiye devredilmişse, bu kişilerin temsil yetkisini çift imza kuralı ile kullanmaları gerekecektir.

2.4.1.3. Murahhas Üye ve Müdürlerin Tescil ve İlanı

Temsile yetkili murahhas üyelerin ve müdürlerin ticaret siciline tescil ve ilanı gerekmektedir. Nitekim bu husus TTK m. 373/1'de³³⁶ "*Yönetim kurulu, temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir kararının noterce onaylanmış suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline verir.*" demek suretiyle hüküm altına alınmıştır.

³³⁶ TTK m. 373/1 gerekçesi: Bu maddenin birinci fıkrası, 6762 sayılı Kanunun 323 üncü maddesinden alınmış, ancak şirketin kabul ettiği imza düzenini belirtmek amacıyla "ve bunların temsil şekillerini gösterir kararının noterce onaylanmış suretini" ibaresi eklenmiştir. 6762 sayılı Kanunun 323 üncü maddesinin birinci cümlesi, yönetim kurulunun şirketi temsile yetkili kişilerinin bu hususu sicile bildireceğini belirtmiştir. Mevcut maddenin ikinci cümlesi ise birinci cümleden bağımsız, pek de anlam taşımayan bir hüküm konumundadır. Mevcut metinden neyin tescil edileceği anlaşılmamaktadır.

Temsile yetkili kişilerin ticaret siciline tescil edilmesi, tescilin mahiyeti bakımından bildirici etkiye sahiptir³³⁷. Bu bağlamda temsil yetkisi kendisine devredilen kişilerin, devre ilişkin yönetim kurulu kararından sonra ve fakat tescil ve ilandan önce yaptıkları işlemler dolayısıyla anonim şirket borç altına girebilecek hak ve alacaklara sahip olabilecektir³³⁸. Tescilin mahiyetine ilişkin TTK'de bir hüküm bulunmamakla beraber, ticari temsilciye ilişkin düzenlemenin bulunduğu TBK'nin 547. maddesinin 2. fıkrasında ticari temsilcinin ticaret siciline tescilinin bildirici/açıklayıcı mahiyette olduğu anlamı çıkmaktadır³³⁹. Aynı şekilde TTK m. 31'de düzenlenen " *Tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişiklik de tescil olunur. Tescilin dayandığı olgu veya işlemler tamamen veya kısmen sona erer ya da ortadan kalkarsa sicildeki kayıt da kısmen yahut tamamen silinir.*" hükmü uyarınca temsile yetkili kişilerin temsil yetkileri son bulduğunda da bu hususun tescil ve ilanı gereklidir. Ticari temsilciye ilişkin TBK m. 550 hükmü de bu doğrultudadır.

2.4.1.4. Murahhas Üye ve Müdürler ile Anonim Şirket Arasındaki Hukuki İlişki

Anonim şirket yönetim kurulunun TTK m. 370/2 uyarınca temsil yetkisini devrettiği murahhas üye veya üçüncü kişiler ile anonim şirket arasındaki hukuki ilişkinin türünün vasıflandırılması, tarafların hak, yükümlülük ve menfaatlerinin tayin ve tespiti açısından önem arz etmektedir.

Murahhas üyeler ve müdürler ile anonim şirketler arasındaki ilişkinin hukuki mahiyeti konusunda; Yargıtay'ın birbirinden farklı kararları bulunmaktadır. Zira Yargıtay kimi kararlarında murahhas üyeler ile anonim şirket arasındaki hukuki ilişkiyi hizmet sözleşmesi³⁴⁰

³³⁷ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 632.

³³⁸ Aksi görüşte olan Çamoğlu'na göre; temsil yetkisinin murahhas üyelere bırakılması işlemi ancak tescil ve ilan olunduktan sonra geçerli olur. Yetki devrine ilişkin kararın tescil ve ilanından önce ancak bu durumu müspet olarak bilen üçüncü kişilere karşı devir hususu öne sürülebilecektir. Bkz. **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, s. 386.

³³⁹ **Pulaşlı**, Temsil, s. 8. **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 78.

³⁴⁰ "Davacı, şirketin bütün işlerini tedvire memur murahhas azalık hizmetine karşılık, ayrı bir ücret almaktadır. Bu ücret, iş görme ediminin karşılığıdır. İşin Anonim Şirket işyerinde görüldüğünü tanıklar haber vermişlerdir. 20.03.1963 - 01.09.1982 tarihleri arasındaki zamanda davacı sürekli olarak, Anonim Ortaklığa hizmet sunmuştur. Murahhas aza, Yönetim Kurulu Kararlarını icra etmektedir. Yönetim Kurulunun, murahhas azalar üzerinde gözetim hakkı da mevcuttur. Murahhas azalık hizmeti, Anonim Şirket organlarından Yönetim Kurulunun, denetim ve gözetiminde ifa edilmektedir. Bu nedenlerle, Anonim Şirket tüzel kişiliği ile murahhas aza arasındaki ilişkide, ivazlı vekâletten çok, hizmet akdi unsurlarının ağır bastığı ve hizmet akdi ilişkisinin varlığı kabul edilmelidir. Şu halde, davacının 20.3.1963 - 1.9.1982 tarihleri arasındaki murahhas azalık hizmetinin dahi sigortalı hizmet niteliğinde sayılması gereklidir." Yarg. 10. HD, T. 07.10.1986, E. 1986/2290, K. 1986/5005, Karar için Bkz.: **Günay, Y.S.**, s. 74, 270 no.lu dipnot.

"Murahhas aza, yönetim kurulu kararlarını icra etmektedir. Yönetim kurulunun, murahhas azalar üzerinde gözetim hakkı da mevcuttur. Murahhas azalık hizmeti, anonim şirket organlarından yönetim kurulunun, denetim ve gözetiminde ifa edilmektedir. Bu nedenlerle, anonim şirket tüzel kişiliği ile murahhas aza arasındaki ilişkide, ivazlı vekâletten çok, hizmet akdi unsurlarının ağır bastığı ve hizmet akdi ilişkisinin varlığı kabul edilmelidir. Şu halde, davacının 20.3.1963 -1.9.1982 tarihleri arasındaki murahhas azalık hizmetinin dahi sigortalı hizmet niteliğinde sayılması gereklidir." Yarg. 10.HD, T. 07.10.1986, E. 1986/2290, K. 1986/5005, Karar için bkz.

olarak kabul etmiş, kimi kararlarında ise aksi yönde³⁴¹ kararlar vermiş³⁴², kimi kararlarında ise yönetim kurulu üyesi ile şirket arasındaki ilişkinin müdür-organ³⁴³ olduğuna ilişkin kararlar vermiştir. Doktrindeki baskın görüş ise söz konusu hukuki ilişkinin yönetim kurulu üyesi ile anonim şirket arasındaki ilişki gibi değerlendirilmesi gerektiği, kendilerine temsil yetkisi devredilen murahhas üyelerin organ sıfatını iktisap ettiği³⁴⁴.

2.4.1.5. Murahhas Üye ve Müdürlerin Görevden Alınması

Anonim şirket yönetim kurulu tarafından kendilerine TTK m. 370 uyarınca temsil yetkisi devredilen murahhas üye ve müdürlerin görevden alınma usullerine ilişkin TTK'de açık bir hüküm yoktur. Murahhas üye ve müdür tayini başlığı altında anlattığımız üzere, bu kişilere temsil yetkisinin devri münhasıran yönetim kurulunun takdirindedir. Bu anlamda bu kişilerin görevden alınmalarının da yönetim kurulunun takdirinde olması gerekmektedir³⁴⁵.

Akdağ Güney, "Necla, Anonim Şirketlerde Azledilen Yöneticilerin Tazminat Hakları", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 57, Sa. 1, 2008, ss. 1-34 (Akdağ Güney, Tazminat Hakkı) s. 1vd.

³⁴¹ "(...) Oysa, bir kimsenin işçi sayılabilmesi için göz önüne alınacak husus, o kimsenin işyerine hizmet akdi ile bağlı olup olmadığı, hizmet ilişkisinin hizmet akdinden doğup doğmadığıdır. (...) Davacı şirketin murahhas azası olan davalı ile şirket arasında hizmet ilişkisi söz konusu değildir. Bu nedenle işçi sayılması mümkün olmayan davalının 1475 sayılı Yasa ile işçi sıfatını haiz olanlar için öngörülmuş olan ihbar ve kıdem tazminatından faydalanabilmesine yasal olanak yoktur. Kaldı ki, dosya arasında bulunan Dokuzuncu Hukuk Dairesi'nin 22.12.1981 günlü bozma ilamında da taraflar arasında hizmet ilişkisinin olmadığı ve dolayısıyla davalının işçi statüsünü haiz bulunmadığı ifade edilmiş ve karar kesinleşmiştir." Yarg. 11. HD, T. 15.09.1983, E. 1983/3083, K. 1983/3773, Karar için bkz. **Akdağ Güney**, Tazminat Hakkı, 2008, s. 26.

" Anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki ilişkinin hukuki niteliği karşılaştırmalı hukukta tartışmalı olmakla beraber, Alman hukukunda sözleşme şartlarına göre, vekalet veya hizmet akdi olarak nitelendirilmekle birlikte daha çok hizmet akdi olduğu yönündedir. Fransız hukukunda da, bu ilişkinin bir vekalet akdi olduğu kabul edilmiştir. İsviçre hukukunda ise, vekalet hakkındaki hükümlerin uygulanacağı kabul edilmektedir. Türk öğretisinde de, bu ilişkinin vekalet akdi olduğu görüşü hakimdir. Yargıtay, yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasında bir hizmet akdi bulunmadığını kabul etmiştir. Şirket yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasında bir vekalet akdi ilişkisi bulunduğundan, üyelerin şirkete karşı vekil gibi sorumlu olmaları doğaldır." Yarg. 22. HD, T. 21.05.2013, E. 2012/16979, K. 2013/11856, Karar için bkz. **Altaş**, s. 293.

³⁴² "Anonim şirketler yönünden yönetim ve temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine bırakılması halinde, bu kişi ya da kişiler kişi-organ sıfatını kazanır. Bu açıdan bakıldığında tüzel kişi şirketi temsil ve yönetime yetkili kişi-organ sıfatını haiz kişiler doğrudan somut işveren olduğundan kural olarak işçi sıfatını haiz olmazlar." Yarg. 22. HD, T. 19.09.2013, E. 2013/22646, K. 2013/19303, Karar için bkz. **Altaş**, s. 239.

³⁴³ "...davacının şirketin 12/05/2011 tarihli genel kurul kararıyla yönetim kurulu üyesi olarak atandığı ve şirketi münferit imza ile temsil ve ilzam yetkisinin tanındığı, dolayısıyla bu tarihten sonra davalı ortaklıkla arasındaki ilişkinin organ - müdür ilişkisi niteliğine büründüğü..."Yarg. 11. HD, T. 22/11/2018, E. 2016/12948, K. 2018/7313, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/kararama.

³⁴⁴ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 632. Akdağ Güney, **Anonim Şirketlerde Azledilen Yöneticilerin Tazminat Hakları**, 2008, s. 19-20, **Akdağ Güney**, Yönetim Kurulu, s.133.

³⁴⁵ "Davacı vekili, müvekkilinin davalı şirketin ortağı ve yönetim kurulu başkanı olduğunu, ancak ortaklar arasındaki anlaşmazlıktan dolayı davalı şirketin, 05.11.2012 tarihli yönetim kurulu kararı ile müvekkilinin temsil yetkisinin kaldırılmasına karar verildiğini, söz konusu kararın Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayınlandığını, şirketin yönetim kurulunun böyle bir karar alma yetkisinin bulunmadığını ileri sürerek; davalı şirketin 05.11.2012 tarihli yönetim kurulu kararının kesin hükümsüzlük sebebiyle batıl olduğunun tespitine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Mahkemece, iddia, savunma ve dosya kapsamına göre; davalı şirket yönetim kurulunun 05.11.2012 tarihli kararı ile yönetim kurulu üyesi olan davacının imza yetkisinin kaldırıldığı, birlikte temsil (çift imza) kuralı benimsenmiş olan davalı şirkette davacının ortaklık adına ve onun unvanı adı altında imza atamayacağı, ancak yönetim kurulu üyesi sıfatıyla toplantılara katılarak oy kullanabileceği, TTK'nin 370/2 maddesinde temsil yetkisinin yönetim kurulu üyeleri arasında bölünebileceğinin, temsil yetkisinin üye veya müdüre

TTK m. 375'te yönetim kurulunun devredilemez yetkileri sayılmıştır³⁴⁶. Aynı maddenin birinci fıkrasının d bendinde bulunan " *Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.*" hükmü uyarınca Murahhas üye ve müdürlerin atanması gibi görevden alınmaları da yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görevleri arasında sayılmıştır. Murahhas üye ve müdürlerin görevden alınmalarına ilişkin yetki atanmalarında olduğu gibi münhasıran anonim şirket yönetim kuruluna aittir³⁴⁷. Dolayısıyla anonim şirket yönetim kurulunun dışında herhangi bir organ veya kişinin Murahhas üye ve müdürleri görevden almalarına ilişkin işlem; yetki gaspı mahiyetinde olup TTK'ye aykırılık teşkil edecektir.

Yönetim kurulunun Murahhas üyeleri ve müdürleri görevden alabilmeleri dışında ayrıca irdelenmesi gereken bir konu vardır ki o da anonim şirket genel kurulunun, yönetim kurulu üyesini görevden alma yetkisinin temsile sirayet eden kısmıdır. TTK m. 408'de genel kurulun devredilemez yetkileri sayılmıştır. 408/2-b'de bulunan " *Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmaları.*" hükmü uyarınca yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları münhasıran genel kurula aittir. Yine TTK'nin 364/1 maddesinde bulunan " *Yönetim kurulu üyeleri, esas sözleşmeyle atanmış olsalar dahi, gündemde ilgili bir maddenin bulunması veya gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin varlığı hâlinde, genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabilirler.*" şeklindeki hüküm dolayısıyla yönetim kurulu üyeleri genel kurul tarafından her zaman görevden alınabilecektir. Şayet genel kurulun görevden alınmasına karar verdiği yönetim kurulu üyesi Murahhas üye vasfını taşıyan, şirketi temsil yetkisini haiz kişilerdence durum ne olacaktır? Genel kurul tarafından yönetim kurulu üyeliğinden azledilen Murahhas üyenin azille birlikte temsil görevi son bulmayacak, bu durumda yönetim kurulunun azilden önce kendisine devretmiş olduğu, şirketi temsil yetki ve görevini sürdürecektir³⁴⁸. Yönetim kurulu üyeliğinden alınan kişinin şirketi temsil yetkisi, görevden alınmadan önce Murahhas üye olarak devam etmekteyken, görevden alındıktan sonra ise müdür sıfatıyla devam

---

devredilebileceğinin öngörüldüğü, davalı şirket ana sözleşmesi ile ortaklığın iç ve dış ilişkide yönetim kurulu tarafından temsil olunacağı, yönetim kurulunun temsil yetkisini kullanmasında birlikte temsil kuralının benimsendiği, temsil yetkisinin yönetim kurulu üyeleri arasında bölünebileceği, yönetim kurulunun davaya konu kararının emredici hükümlere aykırılık teşkil etmediği gerekçesiyle; davanın reddine karar verilmiştir." Yarg. 11. HD, T. 19.03.2014, E. 2013/17798, K. 2014/5303, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

³⁴⁶ **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 85.

³⁴⁷ **Akdağ Güney**, Yönetim Kurulu, s.135. **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 629.

³⁴⁸ **Akdağ Güney**, Yönetim Kurulu, s.136.

etmektedir³⁴⁹. Ancak azledilen yönetim kurulu üyesi, azil kararından önce, şirketi tek başına temsile yetkiliyse, veyahut müdürle ya da müdürlerle birlikte temsile yetkili olup da kendisinden başkaca murahhas üye belirlenmemişse durum ne olacaktır? TTK m. 370/2-2. cümle uyarınca temsil yetkisi tevdi edilenlerden en az birinin yönetim kurulu üyesi olması gerektiğini yukarıda anlatmaya çalışmıştık. Şayet temsile yetkili tek murahhas üyeyi genel kurulun, yönetim kurulu üyeliğinden azledebileceğini kabul edersek, oluşacak yeni durumda şirketi temsil edenler arasında yönetim kurulu üyesi kalmayacaktır ki, bu da hem TTK m. 370/2-2. cümleye hem de TTK m. 375/1-d'ye aykırılık teşkil edecektir. Bu durumda ise organlar arası yetki gaspı sorunu doğacaktır. Ayrıca yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez yetkisinin genel kurul tarafından kullanılması sonucu ortaya çıkacaktır. Bunun yanı sıra emredici hüküm mahiyetinde olan m. 370/2-2. cümlesinin de uygulanmasının önüne dolaylı yoldan geçilmiş olacaktır. Kanaatimizce temsil yetkisine haiz murahhas üyenin genel kurul tarafından yönetim kurulu üyeliğinden çıkarılmamasına ilişkin bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

2.4.2. Ticari Temsilci ve Ticari Vekilin Temsille Yetkilendirilmesi

2.4.2.1. Kavram

TTK m. 368'de yer alan "Yönetim kurulu, ticari mümessil ve ticari vekiller atayabilir." hükmü uyarınca yönetim kurulu anonim şirkete ticari mümessil ve ticari vekil atayabilecektir. Ancak ticari mümessil ve ticari vekil kavramlarının tanımı TTK'de yapılmamıştır. Bu kavramları ayrı ayrı irdelenecek olursak:

Mümessil kavramı Arapça kökenli olmakla birlikte, Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük'te bu kavram "*temsilci*" olarak tanımlanmaktadır³⁵⁰. 818 sayılı mülga ETBK m. 449'da ticari mümessil kurumu düzenlenmekle birlikte, söz konusu maddeye karşılık gelen hüküm TBK m. 547'de "Ticari Temsilci" başlığıyla düzenlenmiştir. TBK m. 547 vd. düzenlenen ticari temsilcinin tanımı TBK m. 547'de "*İşletme sahibinin, ticari işletmeyi yönetmek ve işletmeye ilişkin işlemlerde ticaret unvanı altında, ticari temsil yetkisi ile kendisini temsil etmek üzere, açıkça ya da örtülü olarak yetki verdiği kişi*" şeklinde tanımlanmıştır. Ticari temsilci TBK m. 40'da düzenlenen basit bir temsilciden daha fazlası olup, ticari temsilcinin diğer temsilcilerden ayrıldığı nokta ise; ticari temsilcinin kural olarak sınırlandırılması

³⁴⁹ Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s.136. Cenki, Temsil Yetkisinin Devri, s. 87.

³⁵⁰ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5ce11d656d3419.18176720, (erişim tarihi: 12.05.2019).

imkansız, geniş ve güvene dayalı yetkilerle donatılmış olmasıdır³⁵¹. Ticari temsilci, ticari vekil ve tacir yardımcılılarıyla kıyaslandığında en geniş temsil yetkisine sahip olan tacir yardımcısıdır³⁵².

TBK m. 551 vd. düzenlenen ticari vekilin tanımı TBK m. 551'de " *Bir ticari işletme sahibinin, kendisine ticari temsilcilik yetkisi vermeksizin, işletmesini yönetmek veya işletmesinin bazı işlerini yürütmek için yetkilendirdiği kişidir.*" şeklinde yapılmıştır. Şayet ticari vekil, sadece belirli işlerin idaresi için görevlendirilmişse özel yetkili ticari vekilden, ticari işletmenin tüm işlerini yönetmek için görevlendirilmişse genel yetkili ticari vekilden söz edilir³⁵³. Ticari vekilin, işletmenin olağan işlerini yapabilmesi için genel yetki yeterliyken, işletmenin olağanüstü işlerini yapabilmesi için özel olarak yetkilendirilmiş olması gerekmektedir³⁵⁴.

2.4.2.2. Ticari Temsilci ve Ticari Vekil Atanması

Anonim şirket yönetim kurulunun ticari temsilci ve ticari vekil atayabileceğine ilişkin hüküm TTK m. 368'de açıkça düzenlenmiştir. Maddeden anlaşıldığı üzere ticari temsilci ve ticari vekil atama yetkisi yönetim kuruluna ait bir yetkidir. Yönetim kurulunun devredilemez yetkilerinin sayıldığı TTK m. 375'in 1. fıkrasının d bendinde "*Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.*" şeklinde düzenlenen hükümde bulunan "imza yetkisini haiz bulunanlar" kavramına ticari temsilci ve ticari vekil de dahildir³⁵⁵. Nitekim TTK m. 368'in gerekçesinde³⁵⁶ de 368. maddenin 375/1-d maddesiyle değerlendirilmesi gerektiği, ticari temsilci ve ticari vekil tayin etme yetkisinin

³⁵¹ Karahan, Sami, **Ticari İşletme Hukuku**, 20. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya, 2011, (Karahan, Ticari İşletme), s. 297.

³⁵² Arkan, Sabih, **Ticari İşletme Hukuku**, 24. Baskı, Banka ve Ticaret Enstitüsü, Ankara, 2018, s. 188. **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 37. **Günay, Y.S.**, s. 76. **Bağrıaçık**, s. 46. Ülgen, Hüseyin/Helvacı, Mehmet/Kendigelen, Abuzer/Kaya, Arslan/Nomer Ertan, Füsün, **Ticari İşletme Hukuku**, 4. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2015, s. 677. Ayhan, Rıza /Çağlar, Hayrettin, **Ticari İşletme Hukuku**, 10. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017, s. 471.

³⁵³ **Karahan**, Ticari İşletme, s. 309. Domaniç, Hayri/Ulusoy, Erol, **Ticaret Hukukunun Genel Esasları**, 5. Baskı, Arıkan Yayıncılık, İstanbul, 2007, s. 372. Sayın, Abdullah, **Ticari Vekil**, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2016, s. 3.

³⁵⁴ Yanlı, Veliye/Okutan Nilsson, Gül, "Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 30, Sa. 4, Aralık 2014, ss. 5-42, s. 8, <https://jurix.com.tr/article/5142>, (erişim tarihi: 12.05.2019). **Pulaşlı**, Temsil, s. 21. **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 38.

³⁵⁵ TTK m. 375/1-d de geçen " *Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların*" ibaresine, sadece temsil yetkisi olan, yönetim yetkisi bulunmayan ticari temsilcinin dahil olmadığını, dolayısıyla sadece temsil yetkisi olan ticari temsilci atama yetkisinin devredilebileceğini savunan görüş için bkz.: **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 43.

³⁵⁶ TTK m. 368 gerekçe: Yönetim kurulunun ticari mümessil ve vekil tayin etme yetkisi devredilemez niteliktedir. Bu nitelik 368 inci ve 375 inci maddenin (d) bendi hükmünden anlaşılmaktadır. Yönetimin 367 nci maddeye göre devredilmiş olması, yönetim kurulunun söz konusu yetkisini ortadan kaldırmaz.

yönetim kurulunun devredilemez³⁵⁷ yetkileri arasında bulunduğu vurgulanmıştır. TTK bu anlamda ETTK'den ayrılarak kural olarak genel kurulda olan ticari temsilci ve ticari vekil atama yetkisini yönetim kuruluna vermiştir³⁵⁸. Ancak doktrinde ticari temsilci ve ticari vekil atama yetkisinin devredilebilir olması gerektiğini, 375/1-d anlamındaki devir yasağının murahhas üyeler ve müdürlerle sınırlı tutulması gerektiğini, yetkileri müdür ve murahhaslardan daha az olan ticari temsilci ve ticari vekil gibi üçüncü kişileri atama görevinin şirketi temsil yetkisine haiz murahhas üye ve müdürlere devrine izin verilmesi gerektiğini, savunan görüşler de vardır³⁵⁹. Kuruluş esnasında esas sözleşme ile, tıpkı şirketi temsile yetkili kişilerin belirlendiği gibi, ticari temsilci de atanabilir³⁶⁰. Kanaatimizce ticari temsilci ve ticari vekilleri atama yetkisinin murahhas üye ve müdürlere devri, şirket yönetimi, işlerin yürütülmesi ve pratiklik açısından daha doğru olacaktır. Ancak bunun için kanuni düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

Yönetim kurulunun ticari temsilci ve ticari vekil atayabilmesi için esas sözleşmede herhangi bir hükme gerek olmadığı gibi, genel kurulun bu yöndeki iznine de ihtiyaç bulunmamaktadır³⁶¹. Hatta bu konuda herhangi bir iç yönergeye de ihtiyaç bulunmamaktadır. Ticari temsilci ve vekilin nitelikleri konusunda kanunda bir sınırlama getirilmemiş olmakla birlikte, atanacak kişinin tam ehliyetli ve ayırt etme gücüne sahip olması gerekli ve yeterli görülmektedir³⁶². Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m. 28/1 uyarınca memurların ticari temsilci ve ticari vekil atanamayacaklarını belirtelim. Yine ticari temsilci ve ticari vekilin gerçek kişi olması gerektiği doktrinde kabul edilmekle³⁶³ birlikte aksi görüşte olan yazarlarda vardır. Nitekim Pulaşlı'ya göre anonim şirketlerin tüzel kişilere de temsil yetkisi verebilmesi mümkündür. Yazara göre anonim şirket adına hukuki işlem yapma, sözleşme akdedebilme yetkisinin tüzel kişilere verilebilmesi gerekir. Yazar örnek olarak anonim şirket

³⁵⁷ Şener, Oruç Hami, **Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, (Şener, Temsilci), s. 30. Üçışık, H. Güzin/Çelik, Aydın, **Anonim Ortaklıklar Hukuku C.1**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s. 471.

³⁵⁸ ETTK m. 545 : Mukavelede aksine hüküm olmadıkça ticari mümessiller ile bütün işletmeyi idare salahiyetini haiz olan ticari vekiller, ancak umumi heyet kararıyla tayin olunabilir. Bununla beraber her müdür, bunları azletmek salahiyetine sahiptir.

³⁵⁹ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 630-631, **Arkan**, s. 186.

³⁶⁰ "Ticaret şirketlerinde idare ve temsil yetkisine sahip organlar, her ticaret şirketinin türüne göre değişiklik gösterir. Ancak şu hususu belirtmek gerekir ki, ticaret şirketlerinin tümünde ticari mümessil şirket ana sözleşmesiyle de tayin edilebilir." Yarg. 12. HD, T. 03.07.2018, E. 2017/5549, K. 2018/7155, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

³⁶¹ **Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat**, s. 630.

³⁶² **Karahan**, Ticari İşletme, s. 300-301. Demirkapı, Ertan, "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Ticari Temsilciye İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 12, Özel Sa., 2012, ss. 795-872, s.813-814.

³⁶³ **Karahan**, Ticari İşletme, s. 300. **Arkan**, s. 187. **Şener**, Temsilci, s. 59. Birsal, Mahmut T., "Ticari Mümessil Tarifinde Şahsi Unsur", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, Mart C. 2, Sa. 1, 1963, ss. 1-13, s. 10. **Demirkapı**, s. 813.

adına bilgi işlem programları kurulmasıyla ilgili zorunlu olan sözleşme yapma yetkisinin bir danışman firmaya verilebilmesi gerektiğini dile getirmektedir³⁶⁴. Kanaatimizce ticari temsilci olarak tüzel kişilerin atanmasında yasal bir engel bulunmamaktadır. Bilhassa teknik ve yüksek hacimli işlerle ilgili konularda uzmanlaşmış kurumsal şirketlere temsil yetkisi verilmesiyle anonim şirket hem işi ehline bırakmış olacak hem de temsilcinin sebep olduğu zararlara karşı tüzel kişiye başvurabilecektir. Bu anlamda anonim şirketin eli daha da güçlenmiş olacaktır.

Ticari temsilcinin TBK m. 547/1 uyarınca ticari işletmeyi yönetmek ve işletmeye ilişkin işlemlerde ticaret unvanı altında, ticari temsil yetkisi ile işletmeyi temsil etmek yetkilerine sahip olması gerekir. Dolayısıyla ticari temsilciden bahsedebilmek için hem yönetim hem de temsil yetkilerinin ikisinin birden bulunması gereklidir³⁶⁵. Sadece yönetim veya sadece temsil yetkisini haiz kişinin ticari temsilciliğinden söz edilemeyecektir³⁶⁶. Bu anlamda her ne kadar ticari temsilcinin isminde sadece temsil kavramı geçmekteyse de, ticari temsilci işletmeyi yönetme yetkisi de olan geniş yetkili temsilcidir. Yargıtay ticari temsilci ile işletme arasındaki ilişkiyi iş ilişkisi olarak değerlendirmektedir³⁶⁷. Ticari temsilcinin hukuki mahiyetinin tacir yardımcısı olduğuna ilişkin görüş doktrinde çoğunluktadır³⁶⁸. Yanlı/Nilsson'a ve Pulaşlı'ya göre ticari temsilci tacir yardımcısıdır³⁶⁹. Akdağ Güney'e³⁷⁰ göre de ticari temsilci bağımlı tacir yardımcısıdır. Cenkci'ye göre ticari temsilci tacir yardımcısı olmakla birlikte ticari temsilcinin ancak yönetim yetkisi varsa organ olarak kabul edilebilecektir³⁷¹. Kanaatimizce ticari temsilcinin yönetim ve temsil yetkisi ayrılamayacağından bu tür bir ayrıma gitmek de mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla biz de ticari temsilcinin tacir yardımcısı olduğu görüşüne katılmakla beraber, ticari temsilcinin organ

³⁶⁴ **Pulaşlı**, Temel Esaslar, s.329. Bkz. Aynı yönde; Bilgili, Fatih, "Tüzel Kişilerin Ticari Mümessilliği- Berlin Yüksek Mahkemesinin Bir Kararı Üzerine Düşünceler", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sa. 50, 2004, ss. 37-43, s. 41-42. Akdağ Güney, Necla, "6552 Sayılı Torba Kanun ile TTK md. 371'e Eklenen Yedinci Fıkra İlişkin Değerlendirmeler", **Halil Arslanlı Bilim Arşivi**, 2014, www.arslanlibilimarsivi.com/node/25, (erişim tarihi: 12.05.2019), (Akdağ Güney, Torba Kanun), s. 6.

³⁶⁵ **Karahan**, s. 297.

³⁶⁶ Karşı görüş için bkz. **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 41-42.

³⁶⁷ "Türk Borçlar Kanunu ticari temsilciyi "işletme sahibinin, ticari işletmeyi yönetmek ve işletmeye ilişkin işlemlerde ticaret unvanı altında, ticari temsil yetkisi ile kendisini temsil etmek üzere, açıkça ya da örtülü olarak yetki verdiği kişi" olarak tanımlamıştır(Mad.547/1). Aynı kanunun 554. Maddesinde ticari temsilci ile temsil ettiği kişi arasında hizmet, ortaklık veya vekâlet sözleşmelerinin olabileceği, ancak bunun sınırlı olmadığı, taraflar arasında başkaca hukuki ilişkilerin de bulunabileceği belirtilmiştir. Kısacası ticari temsilci ile işletme sahibi arasında iş ilişkisi kurulabilir. Şirketlerde tüzel kişiliği temsil eden genel müdür veya müdürleri ticari temsilci oldukları açıktır. Ticari temsilcinin yukarıdaki düzenlemelere göre gerçek anlamda ortak olmadıkça, bağımsız hareket etmedikçe ve murahhas üye olmadığı sürece, iş ilişkisi kapsamında çalıştığının kabulü gerekir." Yarg. 9. HD, T. 19.02.2015, E. 2015/2192, K. 2015/7519, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

³⁶⁸ Doktrindeki tartışmalar için bkz. **Demirkapı**, s. 821-858.

³⁶⁹ **Yanlı/Okutan Nilsson**, s. 8. **Pulaşlı**, Temsil, s. 6.

³⁷⁰ **Akdağ Güney**, Torba Kanun, s. 13.

³⁷¹ **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 42.

olmadığı kanaatindeyiz. Yargıtay'ın, ticari temsilcinin organ olmadığına ilişkin kararı da bulunmaktadır³⁷².

Yargıtay bir kararında³⁷³ ticari temsilci ile ticari vekili şu şekilde kıyaslamaktadır:

"- Ticari temsilci, hem ticari işletme hem esnaf işletmesi için; ticari vekil ise, sadece ticari işletme için tayin edilebilir.

- Ticari temsilci, bir işletmenin tüm işlerini idare etmekle görevlendirildiğinden, onun, işletmenin hem olağan hem olağanüstü nitelikteki bütün işleri yapmaya yetkisi vardır. Buna karşılık genel yetkili ticari vekil, işletmenin sadece olağan (mutad) işleriyle sınırlı temsil yetkisine sahiptir. Olağanüstü işlemleri yapabilmesi için, işletme sahibinin özel yetkisine ihtiyaç vardır. Belli bir işin ya da işlemin ifasıyla görevlendirilen sınırlı (özel) yetkili vekillerin sahip oldukları temsil yetkilerinin kapsamı ise, kendilerine bırakılan iş ya da işlemin niteliğine göre belirlenir.

- Ticari vekil, özel yetki verilmedikçe tacir adına ödünç alamaz, kambiyo taahhütlerinde bulunamaz ve davacı veya davalı olarak mahkemelerde taciri temsil edemez (TBK 551/2) Oysa ticari temsilci, bu tür işlemleri dahi yapma yetkisine sahiptir.

- Nihayet, ticari temsilcinin temsil yetkisinin ticaret siciline tescili gerekirken, ticari vekilin temsil yetkisi sicile tescil edilemez."

Anonim şirketlerde ticari temsilci ve ticari vekil atanması konusunda yönetim kurulunun alacağı karar için herhangi bir nitelikli toplantı veya oy çoğunluğu TTK'de öngörülmemiştir. Dolayısıyla yönetim kurulu TTK'de öngörülen genel toplantı ve oy nisaplarına göre karar alabilecektir. Yönetim kurulunca alınacak kararlara ilişkin düzenleme TTK m.390'da yer almaktadır. TTK m. 390/1'de bulunan "*Esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır.*" hükmü uyarınca

³⁷² "Davada, davacı sıfatıyla TC Ziraat Bankası A.Ş. tüzel kişiliği yer almakta olup, dava, davacı tüzel kişiliğe izafeten Nazilli Şubesi yetkilileri tarafından tayin edilen vekil marifetiyle açılmış ise de, davada taraf sıfatının şubeye ait olmadığı, esasen sözü geçen bankanın esas sözleşmesinde şubelere organ sıfatı verildiğine ilişkin bir düzenleme yer almadığından Nazilli Şubesinin taraf sıfatını kabule olanak bulunmadığı dosyanın incelenmesi ile anlaşılmaktadır. Ticari temsilci durumunda olan banka şube müdürü, başında bulunduğu şube adına dava ve takip hakkına sahip olabilir ise de, şube yetkililerinin ve bu arada banka şube müdürünün doğrudan banka tüzel kişiliğinin organı yani kanuni temsilcisi sayılması, giderek davaya son veren taraf işlemleri yapabilmesi söz konusu değildir." Yarg. 11. HD, T. 27/10/2016, E. 2015/12767, K. 2016/8485, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

³⁷³ Yarg. 12. HD, T. 22/01/2018, E. 2016/27009, K. 2018/462, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

şirkete ticari temsilci ve ticari vekil atanması konusunda, şayet esas sözleşmede ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmuyorsa, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğunun bulunduğu toplantıda, toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğunun oyuyla, alınan kararlar geçerli olacaktır. Yönetim kurulunun bu konuda alacağı kararların geçerli olabilmesi için TTK m. 390/5 uyarınca kararların yazılıp imza edilmiş olması gerekir.

TBK m. 548 uyarınca ticari temsilcinin, iyiniyetli üçüncü kişilere karşı, anonim şirket adına kambiyo taahhüdünde bulunmaya³⁷⁴, anonim şirket adına şirket amacına giren her türlü iş ve işlemi yapmaya yetkili olduğunu, ancak açıkça yetki verilmedikçe şirkete ait taşınmazları devredemeyeceğini veya bir hak ile sınırlandıramayacağını belirtelim. Ticari vekile verilen yetki ise, anonim şirketin alışılmış bütün işlemlerini kapsar. Ancak, ticari vekile açıkça yetki verilmemişse, ticari vekil şirket adına ödünç olarak para veya benzerlerini alamayacak, kambiyo³⁷⁵ taahhüdünde bulunamayacak, dava açamayacak ve açılmış davayı takip edemeyecektir.

Anonim şirkete ticari temsilci ve ticari vekil atama işleminin tamamlanması için yönetim kurulunun bu yönde gerekli toplantı nisabı ve yeterli çoğunluktaki oylama ile aldığı, yazılı kararın bulunması gerekli ve yeterlidir. Yoksa atama işleminin tamamlanması ticari temsilci veya vekil atanacak kişinin kabulüne bağlı değildir³⁷⁶.

³⁷⁴ "Ticari senetlerin ticari işletme ile olan ilgisi, iyiniyetli 3. kişilerce kolaylıkla anlaşılamayacağından, ticari mümessilin imzaladığı senetler iyiniyetli 3. kişileri bağlayacağından, çekte, vekaleten ibaresinin bulunmaması sonuca etkili değildir. Borçlu tarafça, çekin vekaleten hareket eden ticari mümessile ait olmadığı iddia edildiği takdirde, bu konuda gerekli inceleme yapılarak bir karar verilmek gerekirken, vekaleten mercide tartışılmayacağından bahisle itirazın kabulüne karar verilmesi isabetsizdir." Yarg. 12. HD, T. 20.04.1998, E. 1998/3831, K. 1998/4312, Karar için bkz. **Karahan**, Ticari İşletme, s. 302, 1 No. lu dipnot. Ayrıca bkz. www.hukuki.net, (erişim tarihi: 12.05.2019).

"İcra takibine dayanak yapılan emre muharrer senetlerin, senette borçlu olarak adı ve ticari işletmesi yazılı kişinin, ticari mümessili olduğu anlaşılan kardeşi tarafından düzenlendiği ve daha önce de aynı şekilde düzenlenen senetlerin borçlu muteriz tarafından ödendiği dosya muhtevassından anlaşılmasına binaen, senetlerde, vekaleten veya temsilen imza edildiğinin açıkça belirtilmemiş olması veya muteriz borçlunun imzasının bulunmaması kendisinin o senetlerle müzlem tutulmasını gerektirmez." Yarg. HGK, T. 30/01/1980, E. 1980/79, K. 19980/12, Karar için bkz. **Karahan**, Ticari İşletme, s. 302, 1 No.lu dipnottan naklen.

³⁷⁵ "Somut olayda, bonoları keşideci sıfatı ile imzaladığı ihtilafsız olan H. Ö.'nün ticari mümessil olarak tayin edildiğine ilişkin ,Mülga 6762 sayılı TTK 539/II (6102 sayılı TTK 616/1-b) ve 545. (6102 sayılı TTK 631/1) maddelerine göre, borçlu şirket tarafından alınmış bir genel kurul kararı bulunmadığı gibi, ... tarihli ...yevmiye numaralı ...Noterliğince onaylanmış şirket kuruluş sözleşmesinde şirket müdürü olarak atanan A.S.'ye verilen yetkiler arasında ticari mümessil tayin etme yetkisinin bulunmadığı da anlaşılmıştır. Borçlu şirket müdürü A. S. tarafından .... tarihli ..... yevmiye numaralı .... Noterliğince verilen vekaletnamede H. Ö.'nün şirketin bazı işlemleri için ticari vekil olarak atandığı ve bu vekaletnamede verilen yetkiler arasında şirket adına ve hesabına kambiyo senetlerinden olan bono düzenleme yetkisinin bulunmadığı görülmüştür. Bu durumda H. Ö. tarafından düzenlenen bonoların borçlu şirketi sorumlu kılmayacağı anlaşılmaktadır...". Yarg.12. HD, T. 03.07.2018, E. 2017/5549, K. 2018/7155, (erişim tarihi: 11.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

³⁷⁶ "Hem ticari mümessillik ve hem de ticari vekillik, tek taraflı bir hukuki işlemle verilen bir temsil yetkisini içerirler ve bu temsil yetkisinin verilmesinde etken olan alt ilişkiden bağımsız bir nitelik taşırlar." Yarg. HGK, T. 19.10.2011, E. 2011/12-549, K. 2011/644, (erişim tarihi : 11.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

Son olarak TBK m. 554/2'ye değinmek de fayda görüyoruz. TBK m. 554/2'de "*İşletme sahibinin fiil ehliyetini kaybetmesi veya ölümü, ticari temsilcilerin, ticari vekillerin ve diğer tacir yardımcılarının yetkisini sona erdirmez.*" hükmü düzenlenmiştir. Hüküm gereği, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin tümünün birden hayatını kaybetmesi veya yönetim kurulunun organ vasfını kaybetmesi dahi gündeme gelecek olsa; yönetim kurulunun daha önceden atamış olduğu, ticari temsilci ve ticari vekillerin görevleri devam edecektir³⁷⁷.

2.4.2.3. Ticari Temsilci ve Ticari Vekilin Tescil ve İlanı

Ticari temsilcinin ticaret siciline tescili TBK m. 547/2'de düzenlenmiştir. Madde uyarınca anonim şirketin ticari temsilci atamaya ilişkin kararını ticaret siciline tescil ettirmek gerekmektedir. TBK m. 547/2-2. cümlede bulunan "*ancak ticari işletme sahibinin ticari temsilcinin fiillerinden sorumluluğu, tescilin yapılmış olmasına bağlı değildir.*" ibaresinden de anlaşıldığı üzere ticaret siciline tescil, kurucu değil, bildirici/açıklayıcı mahiyettedir³⁷⁸. Ancak Yargıtay'ın aksi yönde kararları da bulunmakla³⁷⁹ birlikte daha eski tarihli kararlarında tescilin kurucu mahiyette olmadığını belirtmiştir³⁸⁰. Şirketin temsille yetkilendirdiği ticari temsilcinin ticaret siciline tescil edilmesi kuralı basit temsil yetkisinden farklı olarak ticari temsilde aleniyete önem verildiğinin bir göstergesidir³⁸¹. Yargıtay bir kararında, ticari işletmede çok geniş yetkiler içeren vekaletname ile atanan temsilcinin de geniş ticari temsilci sayılacağına hükmetmiştir³⁸².

Ticari temsilcinin yetkisinin sınırlandırılmasına ilişkin düzenleme ise TBK m. 549'da yer almaktadır. Hükme göre ticari temsilcinin yetkisi bir şubenin işleriyle veya birlikte imza şartı getirmek suretiyle sınırlandırılabilir. Bu sınırlandırmalar da iyiniyetli üçüncü

³⁷⁷Bkz. aynı yönde; Şener, Oruç Hami, "Postmortal Temsil Yetkileri ve Ticari Mümessillik", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 11, Sa. 1, 2009, ss. 113-170, (Şener, Postmortal), s. 140.

³⁷⁸ **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 78.

³⁷⁹ "İbraz edilen vekaletnamenin incelenmesinde vekaletnamedeki geniş yetkiler uyarınca vekil olan bu şahıs ticari mümessil sayılması için borçlunun ticarethane sahibi olması yanında vekaletnamenin de, ticaret siciline kaydedilmesi zorunludur. İcra mahkemesince yapılması gereken iş, yukarıda açıklanan ilkeler doğrultusunda dayanak senedin ticari mümessil sıfatıyla imzalanıp imzalanmadığının tesbitinden ibarettir." Yarg. 12. HD, T. 15. 03.2007, E. 2007/2077, K. 2007/4742, (erişim tarihi: 11.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

³⁸⁰ "Bu durumda başka mübrez çek örnekleri ile parayı bankadan İzzet yerine, kardeşi Embiya'nın tesellüm ve imzası ile keyfiyeti tevsik ettiği kanıtlanmıştır. Her ne kadar Embiya'nın ticari mümessil olarak ticaret siciline tescil ettirilmediği irca dosyasında ileri sürülmüşse de, Borçlar Kanunu'nun 449.maddesinin 2.fıkrası gereğince Ticarethane sahibi, ticaret siciline kayıttan evvel dahi mümessilin muameleleri müzumdur." Yarg. 11. HD, T. 10.11.1975, E. 1975/3421, K. 1975/6122, Karar için bkz. **Karaahmetoğlu**, s. 334, 2365 no.lu dipnottan naklen.

³⁸¹ Güntin, Ahmet Selçuk, **Ticari Temsilcinin Temsil Yetkisi**, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, 2018, s.23.

³⁸² "TBK m. 547'de sadece ticari işletmelerin ticari temsilci atayabileceği düzenlenmiştir. Esnaf işletmesi ticari temsilci atayamaz. Esnafın temsili basit temsildir. Ticar temsil yetkisi genel temsil yetkisinden daha geniştir. Ticari işletmede çok geniş yetkiler içeren vekaletname ile yetkilendirilen kişi de ticari temsilci sayılır ve ticari temsilcinin yapacağı tüm işlemleri ticari işletme adına yapabilir ve bu işlemler işletmeyi bağlar." Y. 11. HD, T. 04/10/2018, E. 2016/10315, K. 2018/6052, (erişim tarihi: 11.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

kişilere karşı ancak ticaret siciline tescil edildiği takdirde hüküm doğurabilecektir. Bu iki sınırlandırma şekli dışında getirilecek sınırlandırmalar ise tescil edilmiş olsalar dahi hiç bir şekilde iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir. Ancak bu tür sınırlandırmalar iç ilişkide şirket ve ticari temsilci arasında hüküm ifade edecek olup, sınırlandırmaya uymayan ticari temsilcinin sorumluluğunu gerektirir³⁸³. Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise ticari temsilcinin temsil yetkisinin sadece bir şubenin işleriyle sınırlandırılabilirliği. Birden fazla şubenin işlemleriyle sınırlandırma TBK m.549'a aykırılık teşkil edecektir. Bu anlamda yapılan sınırlandırma tescil edilse dahi iyiniyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmeyecektir³⁸⁴.

Ticari vekil atama durumunda ise ticari temsilciden farklı olarak, atamaya ilişkin kararın tescili yapılmamaktadır³⁸⁵. Bir şekilde sicile tescil yapılmış olsa da dahi bu durum iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir.

2.4.2.3.1. Ticari Temsilci ve Ticari Vekil İle Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği

Anonim şirket yönetim kurulu tarafından yetkilendirilen ticari temsilci ve ticari vekil ile anonim şirket arasındaki hukuki ilişkinin türünün vasıflandırılması, tarafların hak, yükümlülük ve menfaatlerinin tayin ve tespiti açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda ticari temsilciler ile anonim şirket arasındaki hukuki ilişkiyi ayrı, ticari vekiller ile anonim şirket arasındaki hukuki ilişkiyi ayrı değerlendirmek gerekir.

TBK m. 554'ten anlaşılacağı üzere ticari temsilci ile anonim şirket arasındaki ilişki hizmet, vekâlet, ortaklık ve benzeri sözleşmelerden kaynaklanabilir. Bu bağlamda ticari temsilci ile şirket arasındaki sözleşmenin karma bir sözleşme olduğunu söyleyebiliriz³⁸⁶. Aradaki ilişki karma sözleşme olmakla birlikte ticari temsilcinin, anonim şirket yönetim

³⁸³ **Karahan**, Ticari İşletme, s. 305.

³⁸⁴ "Anonim şirketin B ve C grubu yetkilileri, şirketi temsil ile görevlendirildiklerine göre, kendilerine kanuni dayanaktan yoksun olarak konulan miktar bakımından limit sınırın üzerine çıkacak şekilde çek edilmiş bulunmaları hususu iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. Ancak, iç ilişki bakımından bu husus imza yetkililerinin sorumluluğunu gerektirir." Yarg. 11. HD, T. 29.06.1982, E. 1982/2638, H. 1982/3181, Karar için bkz. **Karahan**, Ticari İşletme, s. 305.

³⁸⁵ "Nihayet, ticari mümessilin temsil yetkisinin ticaret siciline tescili gerekirken (BK 449/II-III); ticari vekilin temsil yetkisi sicile tescil edilemez." Yarg. HGK, T. 19.06.2013 E. 2013/12-2, K. 2013/866, (erişim tarihi: 11/05/2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

³⁸⁶ **Ülgen/Helvacı/Kendigelen/Kaya/Nomer Ertan**, s. 6.

kurulunun emir ve talimatlarıyla iş yaptığı nazara alındığında aradaki ilişkinin hizmet/iş ilişkisi olduğu söylenebilir³⁸⁷.

TBK m. 554'ten anlaşılacağı üzere ticari vekil ile anonim şirket arasındaki ilişki hizmet, vekâlet, ortaklık ve benzeri sözleşmelerden kaynaklanabilir. Dolayısıyla ticari vekil ile anonim şirket arasındaki ilişki karma nitelikte bir sözleşmedir³⁸⁸. Ticari vekillerin yönetim kurulu tarafından atandığı, yönetim kurulu tarafından verilen emir ve talimatları yerine getirdiği dikkate alındığında, anonim şirketle aralarındaki ilişkinin hizmet/iş ilişkisi olduğu söylenebilir. Ticari vekilin, anonim şirketin organı olmadığı aşıkardır. Bu anlamda ticari vekil yardımcı kişi olarak nitelendirilmelidir³⁸⁹.

2.4.2.3.2. Ticari Temsilci ve Ticari Vekilin Görevden Alınmaları

Anonim şirket yönetim kurulu tarafından kendilerine TTK m. 370 uyarınca atanan ticari temsilci ve ticari vekilin görevden alınma usullerine ilişkin TTK'de açık bir hüküm yoktur. Murahhas üye ve müdürlerin görevden alınmaları başlığı altında anlattığımız üzere, bu kişilere temsil yetkisinin devri münhasıran yönetim kurulunun takdirindedir. Bu anlamda bu kişilerin görevden alınmalarının da yönetim kurulunun takdirinde olması gerekmektedir. TTK m. 375'te yönetim kurulunun devredilemez yetkileri sayılmıştır. Aynı maddenin birinci fıkrasının d bendinde bulunan " *Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.*" hükmü uyarınca ticari temsilci ve ticari vekillerin atanması gibi görevden alınmaları da yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görevleri arasında sayılmıştır. Dolayısıyla anonim şirket yönetim kurulunun

³⁸⁷ "Davalının davacı şirketin %10'u oranında ortağı olduğu, davalının davacının iş sözleşmesi altında iş verene bağımlı onun denetimi altında ve ücret karşılığı çalışmasının baskın olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Öte yandan, Türk Borçlar Kanunu ticari temsilciyi "işletme sahibinin, ticari işletmeyi yönetmek ve işletmeye ilişkin işlemlerde ticaret unvanı altında, ticari temsil yetkisi ile kendisini temsil etmek üzere, açıkça ya da örtülü olarak yetki verdiği kişi" olarak tanımlamıştır (Mad.547/1). Aynı kanunun 554. maddesinde ticari temsilci ile temsil ettiği kişi arasında hizmet, ortaklık veya vekâlet sözleşmelerinin olabileceği, ancak bunun sınırlı olmadığı, taraflar arasında başkaca hukuki ilişkilerin de bulunabileceği belirtilmiştir. Kısacası ticari temsilci ile işletme sahibi arasında iş ilişkisi kurulabilir. Şirketlerde tüzel kişiliği temsil eden genel müdür veya müdürlerin ticari temsilci oldukları açıktır. Ticari temsilcinin gerçek anlamda ortak olmadıkça, bağımsız hareket etmedikçe ve murahhas üye olmadığı sürece, iş ilişkisi kapsamında çalıştığının kabulü gerekir." Yarg. 11. HD, T. 10.12.2015, E. 2015/54, K. 2015/13314, (erişim tarihi: 10.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

"Şirketlerde tüzel kişiliği temsil eden genel müdür veya müdürlerin ticari temsilci oldukları açıktır. Ticari temsilcinin yukarıdaki düzenlemelere göre gerçek anlamda ortak olmadıkça, bağımsız hareket etmedikçe ve murahhas üye olmadığı sürece, iş ilişkisi kapsamında çalıştığının kabulü gerekir." Yarg. 9. HD, T. 19.02.2015, E. 2015/603, K. 2015/7529, (erişim tarihi: 10.05.2019), www.portal.uyap.gov.tr/karararama.

³⁸⁸ **Ülgen/Helvacı/Kendigelen/Kaya/Nomer Ertan**, s. 695.

³⁸⁹ "Tüzel kişilerde organlarında yanında yardımcı kişiler de vardır. Yardımcı kişiler kendilerine verilen talimatla bağıldırlar ve bağımsız hareket edemezler. Bu itibarla organ kavramına girmezler." **Öztañ**, Medeni Hukuk, s. 342.

dışında herhangi bir organ veya kişinin, ticari temsilcilerin ve ticari vekillerin görevden almalarına ilişkin işlemi yetki gaspı mahiyetinde olup TTK'ye aykırılık teşkil edecektir.

Ticari temsilcileri atamaya ilişkin kararın ticaret siciline tescil edilmesi gerektiğini yukarıda anlatmıştık. Aynı şekilde ticari temsilcilerin görevden alınmalarına ilişkin yönetim kurulu kararının da TTK m. 31/1'de bulunan "*Tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişiklik de tescil olunur.*" şeklindeki hüküm gereği tescili gereklidir. Görevden almaya ilişkin karar tescil edilmediği takdirde temsil yetkisinin sona erdiğine, temsilcinin yetkisiz olduğuna ilişkin iddialar iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir³⁹⁰.

2.4.2.3.3. TTK m. 371/7 Bağlamında Sınırlı Yetkili Temsilci Atanması

2.4.2.3.3.1. Kanuni Düzenlemeye Genel Bakış

6552 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun 10/09/2014 tarihinde kabul edilerek, 12/09/2014 tarih 29117 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanununun 131. maddesi ile 6102 sayılı TTK m. 371'e "*Yönetim kurulu, yukarıda belirtilen temsilciler dışında, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atayabilir. Bu şekilde atanacak olanların görev ve yetkileri, 367 nci maddeye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenir. Bu durumda iç yönergenin tescil ve ilanı zorunludur. İç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları atanamaz. Bu fıkra uyarınca yetkilendirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları da ticaret siciline tescil ve ilan edilir. Bu kişilerin, şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her tür zarardan dolayı yönetim kurulu müteselsilen sorumludur.*" şeklindeki hüküm 7. fıkra olarak eklenmiştir. 6552 sayılı Kanununun 132. maddesi ile ise TTK m. 371/7'nin limited şirketler için de uygulama alanı bulacağına dair TTK m. 629'a 3. fıkra eklenmiştir. 6552 sayılı Kanunla getirilen yeniliklerin çalışmamızı ilgilendiren kısmı ise TTK m. 371'e eklenen 7. fıkra olduğundan, açıklamalarımızı bu fıkra üzerinden yapmaya çalışacağız.

TTK'nin 371. maddesine eklenen 7. fıkra bir takım eleştirilere maruz kalmıştır. Nitekim Akdağ Güney, söz konusu 7. fıkranın, anonim şirketlerde temsil yetkisine getirilen

³⁹⁰ "Her ne kadar ..... Noterliğinin ..... tarihli azilnamesi ile, adı geçen temsilcilikten azledilmiş ise de, bu azilnamenin ticaret siciline kayıt ve ilan edilmediği anlaşılmaktadır. Borçlar Kanunu'nun 452. maddesi (TBK m.550) mucibince; mümessil atanır iken tescili yapılmamış olsa dahi, temsiliyet yetkisinin geri alındığı taktirde vaziyetin ticaret siciline tescil edilmesi zorunlu olup, temsil yetkisinin geri alınması, ticaret siciline kayıt ve ilan edilmediği müddetçe bu yetki iyi niyetli üçüncü şahıslar hususunda yürürlükte kalır." Yarg. 19. HD, T. 14.12.2003, E. 2003/8907, K. 2003/187, Karar için bkz. **Güntin**, s. 64-66.

sınırlamaların tescili konusunda kanuna aykırılık teşkil ettiğini, değişiklikle yerleşik uygulamanın yasal zemine kavuşturulmasının amaçlandığını, şirketlerin baskısı sonucu kanuna aykırı gelişen uygulamanın yasal zemine kavuştuğunu belirterek, değişiklik için hukuk garabeti nitelendirmesinde bulunmuştur³⁹¹. Özdamar, değişikliğin bazı sorunların çözümüne yardımcı olacağını ancak beraberinde yeni sorunlar getireceğini, yeni mağdurlar grubunun oluşacağını, eklenen fıkranın 371. madde yerine 368. maddeye eklenmesi gerektiğini, değişikliğin yerinin uygun olmadığını dile getirmiştir³⁹². Kırca, TTK m. 371'deki yeni düzenlemeye yer verilmeseydi Türk Hukuku'na daha çok hizmet edilmiş olacağını dile getirerek değişikliği talihsizlik olarak nitelendirmiştir³⁹³. Torba kanunla getirilen bu düzenleme hakkında Pulaşlı ise, torba kanun kavramını kanun yapma tekniği açısından yasa yapma usulsüzlüğü olarak nitelendirmiştir³⁹⁴.

TTK m. 371'e eklenen 7. fıkra ile artık anonim şirket yönetim kurulu, kendisine temsil yetkisi devredilmemiş olan yönetim kurulu üyelerini ve anonim şirkete hizmet akdi ile bağlı olan kişileri sınırlı yetkiye sahip ticari vekil ya da diğer tacir yardımcısı olarak atayabilecektir. Bu şekilde atanacak olanların görev ve yetkileri, 367. maddeye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenmesi gerekecektir. Bu fıkraya göre atanacak, kişilerin ticaret siciline tescili ve ticaret sicil gazetesinde ilanı aynı fıkraya göre zorunlu tutulmuştur. Oysa TBK'de düzenlenen ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının atanması usulünde tescil ve ilan şartı bulunmamaktadır.

2.4.2.3.3.2. Düzenlemenin Amacı

Önceki bölümlerde ayrıntılarıyla açıklamaya çalıştığımız üzere, anonim şirketlerde temsil yetkisinin sınırlandırılması sadece iki şekilde mümkündür. Bu sınırlandırma türleri ise TTK m. 371/3'te düzenlenen birlikte temsil kuralı ve sadece merkezin veya bir şubenin işleriyle sınırlandırmadır. Bu iki sınırlandırma dışında yapılacak sınırlandırmalar geçersiz kabul edilecektir. Nitekim Yargıtay'ın³⁹⁵ yerleşik kararları da bu yöndedir. Belirtilen iki

³⁹¹ Akdağ Güney, Torba Kanun, s. 1-2.

³⁹² Özdamar, s. 153-154.

³⁹³ Kırca, İsmail, "TTK m. 371/7 Hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adım", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, Eylül 2014, C. 30, Sa. 3, ss. 23-37 (Kırca, Geri Adım), s. 23 vd.

³⁹⁴ Pulaşlı, Hasan, "6552 Sayılı (Torba) Kanunla Türk Ticaret Kanununa Eklenen Yeni Hükümlerin Değerlendirilmesi", **Legal Hukuk Dergisi**, C. 12, Sa. 124, 2014, ss. 39-48, (Pulaşlı, Torba Kanun), s. 46.

³⁹⁵ "Dava konusu bononun davacı şirket yetkilisi tarafından imzalandığı hususunda tartışma bulunmamaktadır. Uyuşmazlık temsilcinin yetkisinin miktar bakımından sınırlandırılmasının 3. kişileri etkileyip etkilemeyeceği noktasında toplanmaktadır. Dava tarihinde yürürlükte bulunan 6102 sayılı TTK'nun 629. maddesi yollamasıyla aynı Kanunun 371/3. maddesi uyarınca temsil yetkisinin sınırlandırılması, iyiniyet sahibi 3. kişilere karşı hüküm ifade etmez." Yarg. 19, HD, T. 22.06.2016, E. 2015/11145, K. 2016/2747, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

sınırlandırma türü dışındaki sınırlandırmalar tescil edilmiş olsalar dahi iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir.

Görüldüğü üzere hem TTK hükümleri hem de Yargıtay'ın istikrar kazanmış yerleşik içtihatları uyarınca birlikte temsil kuralı ve sadece merkezin veya bir şubenin işleriyle sınırlandırma kuralı dışında herhangi bir sınırlandırma hukukumuzda mümkün değildir. Düzenleme ve içtihatlar bu yönde olmasına rağmen uygulamada "imza sirküleri" adı altında düzenlenen belgelerle bu iki temsil şekli dışında temsil yetkisine başka sınırlandırmalar getirilmekte, yetkilerin ve işlemlerin türü ekonomik değer bakımından, miktar itibarıyla sınırlanılmakta, bu imza sirküleri de tescil ve ilan edilmektedir³⁹⁶. Bu haliyle TTK ve Yargıtay içtihatlarına aykırı sınırlandırmalar yapılarak günlük ticari hayatta kanun, mevzuat dolanılmaya çalışılmaktadır.

Nitekim uygulamada 6762 sayılı ETTK'den bu yana şirketler temsil yetkisinde konu ve miktar yönünden getirdikleri sınırlamaların tescil ve ilan edilmesi durumunda bunun üçüncü kişilerin iyi niyetini ortadan kaldıracığını, başka bir deyişle sicilin olumlu etkisinden yararlanabileceklerini düşünerek, ticaret sicil müdürlüklerine baskı yapmış, sicil müdürlükleri de baskılara direnmeyerek kanuna ve yerleşik yargı içtihatlarına aykırı olan geçersiz sınırlandırmaların tesciline izin vererek, bu şekilde hukuka aykırı bir uygulamanın yerleşmesine izin vermiştir. Bu hukuka aykırı uygulama 6102 sayılı TTK'nin yürürlüğe girmesinden sonra İstanbul Ticaret Sicili ve Mersin Ticaret Sicili tarafından, geçersiz sınırlandırmalara ilişkin tescil talepleri reddedilene kadar devam etmiştir³⁹⁷. Şirketlerin baskısı sonucu kanuna aykırı olan bu durum yasal zemine kavuşmuştur.

TTK m. 371/7'de herhangi bir madde gerekçesi bulunmamakla birlikte kanun tasarısına ilişkin 639 sıra sayılı komisyon raporunda hükmün getiriliş amacına ilişkin şu

---

"Mahkemece, iddia, savunma ve benimsenen bilirkişi raporu kapsamında, anonim şirket temsilcilerinin yetkilerinin nasıl sınırlanacağını TTK'nin 371. maddesinde düzenlendiği, temsilin bir şube veya merkezin işlerine özgülenmesi ile birlikte temsil dışında getirilecek sınırlamaların iyi niyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmeyeceğinin belirtildiği, davacının tescil talebinde bulunduğu yönetim kurulu kararında ise imza yetkisi şartı üç gruba ayrılmış ve her bir grup için kendi içinde müşterek imza şartı getirilmekle birlikte yine her bir grubun müşterek imza atabilecekleri konu ve işlemler ayrı ayrı ve detaylı şekilde düzenlenerek sınırlamalar getirildiği, bu sınırlamaların TTK 371/3. maddesinde yer alan sınırlamalar kapsamında yer almadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir. Kararı, davacı vekili temyiz tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davacı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir." Yarg. 11. HD, T. 13.02.2015, E. 2014/14691, K. 2015/1877, (erişim tarihi: 12.05.2019), www.karararama.yargitay.gov.tr.

³⁹⁶ Kırca/Şehriali Çelik/Manavgat, s. 646.

³⁹⁷ Akdağ Güney, Torba Kanun, s. 1-2.

açıklama yer almaktadır³⁹⁸. "*Şirketler tarafından ticari vekillik görevi verilen kişiler tarafından yapılan hangi işlemlerin yetki kapsamında olduğunun üçüncü kişilerce bilinmesi ve yetkisiz temsil nedeniyle yaşanan mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete istihdam ilişkisi ile bağlı olanların ve yetki sınırlarının, bu kişilerin görev yaptıkları pozisyonlara ilişkin görev tanımı, yetki ve sorumlulukların Türk Ticaret Kanununun 367'nci maddesi uyarınca hazırlanacak iç yönergede açıkça belirtilmek şartıyla, ticaret siciline tescil ve ilan edilebilmesine imkân sağlayan hüküm Tasarıya yeni 95 inci madde olarak eklenmiştir.*"

Maddenin getiriliş amacındaki tarihsel süreç ve komisyon raporunda bulunan maddeye ilişkin gerekçe birlikte değerlendirildiğinde; hükmün öncelikle uygulamada yer alan tescili caiz olmayan ve hukuka aykırı biçimde ticaret siciline tescil edilen, fiili durumu yasal hale getirmeyi³⁹⁹, sicil olumlu etkisinden yararlandırmayı amaçladığı, temsile yetkili olmayan anonim şirket yönetim kurulu üyeleri ile şirkete istihdam ilişkisi ile bağlı olanların sınırlı temsil yetkilerinin sicile tescilini yasal hale getirmek olduğu söylenebilir. TTK m. 371/7'deki düzenlemeyle, anonim şirketi temsile yetkili olanlardan, en azından tacir yardımcılarının temsil yetkisine getirilecek sınırlamaların ticaret siciline tescilinin ve ilanının önü açılarak sicil olumlu etkisinden (TTK m. 36/3) istifade edilmesi amaçlanmıştır⁴⁰⁰.

2.4.2.3.3.3. TTK m.371/7 Düzenlemesinin Kişi Bakımından Kapsamı

TTK m. 371/7 hükmü kapsamında anonim şirketlere sınırlı yetkili temsilci olarak atanabilecekler sayılmıştır. Bunlar yönetim kurulu üyelerinden şirkete temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlardır. Bunları ayrıntılı olarak açıklamaya çalışacağız.

2.4.2.3.3.3.1. Anonim Şirketi Temsile Yetkili Olmayan Yönetim Kurulu Üyeleri

TTK m. 371/7'nin birinci cümlesinde "*...yukarıda belirtilen temsilciler dışında, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini...*" demek suretiyle, anonim şirkete sınırlı yetkili temsilci olarak atanabilecekler arasında ilk olarak temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri sayılmıştır. Bu anlamda sınırlı yetkili temsilci olarak atanabilecek yönetim kurulu

³⁹⁸ 639 Sıra Sayılı Komisyon Raporu için bkz. www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss639.pdf, (erişim tarihi: 12.05.2019).

³⁹⁹ Yanlı/Okutan Nilsson, s. 3.

⁴⁰⁰ Cenkeci, Esra, "Ticari Temsilcinin Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması Sorunsalı", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 34, Sa. 2, Haziran 2018, ss. 93-118, (Cenkeci, Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması), s. 4, <https://jurix.com.tr/article/15115>, (erişim tarihi: 12.05.2019).

üyelerini tespit edebilmek için öncelikle cümlede geçen " *yukarıda belirtilen temsilciler dışında*" ibaresine açıklık getirmek gerekecektir.

Önceki bölümlerde açıklamaya çalıştığımız üzere TTK m. 365 hükmü gereği anonim şirketi yönetme ve temsil görevi yönetim kuruluna aittir. TTK m. 370/1 uyarınca da temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere kural olarak yönetim kuruluna aittir. Bu hükümlerin bir tezahürü olarak da yönetim kurulunu oluşturan, yönetim kurulu üyeleri, kanunun yönetim kuruluna verdiği yetki gereği, kural olarak temsil yetkisine haizdir. Yönetim kurulu üyesi, şirketi temsil yetkisini kanundan aldığı için, yönetim kurulu veya genel kurul tarafından kendisine temsil yetkisi verilmesine ihtiyaç duymaksızın bu yetkisini kullanabilir⁴⁰¹. Kural bu şekilde olmakla birlikte; kuruluş esnasında TTK m. 354/1-g uyarınca esas sözleşmede şirketi temsile yetkili kişiler olarak yönetim kurulu üyelerinin hepsinin adı gösterilmemiş olabilir. Şirket kurulup faaliyete geçtikten sonra, şirketi temsile yetkili organ olan yönetim kurulunun TTK m.370/2 uyarınca temsil yetkisini devrettiği murahhas üyelerin arasında yönetim kurulu üyelerinin tamamının ismi sayılmamış da olabilir.

Doktrinde "*yukarıda belirtilen temsilciler*" ibaresinden ne anlaşılması gerektiğine ilişkin olarak; Akdağ Güney, bu ibareden TTK m. 370/2 uyarınca kendilerine temsil yetkisi devredilmiş murahhas üyeler, müdürler ve TTK m. 368 uyarınca temsilci olarak atanmış olan ticari temsilciler ile ticari vekil anlaşılması gerektiğini⁴⁰², Kırca⁴⁰³ ve Yanlı/Okutan Nilsson⁴⁰⁴, bu ibareden şirketi temsile yetkili yönetim kurulu üyeleri ile murahhasların anlaşılması gerektiğini, Cenkc'i'ye göre ise; aynı ibareden anlaşılması gereken TTK m. 371/1 ve 5. fıkralarında yetkileri düzenlenen temsile yetkili yönetim kurulu üyeleri, murahhas üyeler ve müdürlerdir. Yazara göre *yukarıda belirtilen temsilciler ibaresine* TTK m. 368 uyarınca atanan ticari temsilci ve ticari vekili dahil etmek sistematik yoruma uymamaktadır⁴⁰⁵.

Kanaatimizce madde metninde geçen "*yukarıda belirtilen temsilciler*" ibaresinden anlaşılması gereken anonim şirketi temsile yetkili yönetim kurulu üyeleri(murahhas üye) ve müdürlerdir. Kanun koyucu şayet bu düzenlemenin TTK m. 368'e sirayet etmesini, ticari temsilci ve ticari vekilin de sınırlı sorumlu olarak atanmasını isteseydi aynı fıkra içerisinde 368. maddeye atıf yapabilirdi. Kaldı ki TTK m. 371/7 ile getirilen düzenleme aynı maddenin 3. fıkrasında bulunan temsil yetkisinin sadece merkezin veya bir şubenin işleriyle

⁴⁰¹ Yanlı/Okutan Nilsson, s. 4.

⁴⁰² Akdağ Güney, Torba Kanun, s. 13. Akdağ Güney, Yönetim Kurulu, s. 122.

⁴⁰³ Kırca, Geri Adım, s. 10.

⁴⁰⁴ Yanlı/Okutan Nilsson, s. 10.

⁴⁰⁵ Cenkc'i, Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması, s. 5. Cenkc'i, Temsil Yetkisinin Devri, s. 63.

sınırlandırılması veya birlikte imza kuralıyla sınırlandırılması kuralıyla çelişmekle birlikte, her iki hüküm aynı madde kapsamında düzenlendiğinden 7. fıkrayı 3. fıkranın istisnası saymak mümkün hale gelebilecektir. Oysa 7. fıkranın TTK m. 368'e de sirayet edebileceğini, ticari temsilci ve ticari vekilin de sınırlı yetkiye sahip kişiler olarak atanabileceğini düşünürsek bu husus, ticari temsilcinin yetkisinin nasıl sınırlandırılacağına ilişkin TBK m. 549'a da aykırılık teşkil edecektir.

Bu bağlamda kanaatimizce TTK m. 371/7'de geçen " yukarıda belirtilen temsilciler dışında" ibaresinden yönetim kurulu üyeleri bakımından anlaşılması gereken; anonim şirketin kuruluşu esnasında şirketi temsile yetkili kişiler arasında gösterilmeyen ya da anonim şirketin temsil yetkisini devrettiği Murahhas üyeler arasında yer almayan, temsil yetkisine haiz olmayan yönetim kurulu üyeleridir.

2.4.2.3.3.3.2. Şirkete Hizmet Akdiyle Bağlı Olanlar

TTK m.371/7 uyarında anonim şirkete sınırlı yetkili temsilci olarak atanabileceklerden ilk olarak yönetim kurulu üyelerini saymıştık. Anonim şirkete sınırlı yetkili temsilci olarak atanabilecek diğer grup ise şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlardır. Bu anlamda anonim şirkete hizmet akdi ile bağlı olan kişiler, yönetim kurulu tarafından, anonim şirkete sınırlı yetkili temsilci olarak atanabileceklerdir. Hükümde şirkete hizmet akdi ile bağlı olanların sınırlı yetkili temsilci olarak atanabilecekleri belirtilmiş ise de, "hizmet akdi" kavramından ne anlaşılması gerektiği, kimlerin anonim şirkete hizmet akdiyle bağlı oldukları, "hizmet akdiyle bağlı olanlar" kavramının kimleri kapsadığı madde metninden anlaşılmamaktadır. Şu hususa da değinmek gerekir ki TBK ve TTK'nin hiç bir maddesinde "akit" kavramı kullanılmamıştır. TBK ve TTK akit kavramı yerine sözleşme kavramını kullanmaktadır. Durum böyle iken ETBK' de kullanılan akit tabirinin, hiç bir maddesinde akit tabirine yer vermeyen TTK'ye alınması, kanun koyucunun madde metnini hazırlarken özensiz davrandığının göstergesidir⁴⁰⁶.

Doktrinde TTK m. 371/7'de geçen "şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlar" kavramından ne anlaşılması gerektiği üzerinde bir uzlaşma bulunmamaktadır. Nitekim, Yanlı/Okutan Nilsson; "hizmet akdi ile şirkete bağlı olanlar" ifadesini lafzî yorumlamak yerine gayi (amaçsal) yorum yapılarak, sınırlı temsil yetkilisi olarak atanacak kişilerin, anonim şirket için sürekli şekilde bir "hizmet görmesi" yeterli sayılması gerektiğini, teknik anlamda bir "hizmet sözleşmesi" aranmasına gerek olmadığını belirtmiştir⁴⁰⁷. Özdamar; bu kavrama dahil olanlar, anonim

⁴⁰⁶ Özdamar, s. 158.

⁴⁰⁷ Yanlı/Okutan Nilsson, s. 5.

şirket yönetim kurulu dışında kalan, aynı zamanda şirketin işlerini görmeyi üstlenmiş olan ve çalışanlardan gerekli koşulları taşıyanların şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlardan sayılması gerektiğini, bu kavrama, müdürler, birim yöneticileri, koordinatörler, direktörler gibi yöneticilerin de dahil olacağını belirtmektedir⁴⁰⁸. Akdağ Güney ise, hizmet akdi kavramının dar yorumlanması gerektiğini hatta, ticaret sicilleri, yapılacak olan tescil dolayısıyla sorumluluk altına girmemek için yalnızca tescili istenen iç yönergeyi değil, tescili istenen kimselerin hizmet sözleşmesi ile şirket bünyesinde çalışıp çalışmadıklarını veya anonim şirketi temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyesi olup olmadıklarını, kontrol etmeli, şartları taşıyanları tescil yoluna gitmesi gerektiğini belirtmektedir.⁴⁰⁹.

Hizmet sözleşmesinin (akdi) tanımı TBK m. 393/1'de " *Hizmet sözleşmesi, işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle işgörmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmedir.*" şeklinde yapılmıştır. Görüldüğü üzere hizmet sözleşmesinin, işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle işgörmeyi üstlenmesi, işverenin de işçiye yaptığı işe göre veya çalıştığı süreye göre ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan iki ana unsuru bulunmaktadır⁴¹⁰. Biz de doktrinde yer alan görüşlerden Akdağ Güney'in ve Özdamar'ın görüşüne katılıyoruz⁴¹¹. Kanaatimizce TTK m. 371/7'de geçen hizmet akdi kavramı da dar yorumlanmalı, bu anlamda kavrama sadece TBK m. 393/1 uyarınca şirkete hizmet sözleşmesiyle bağlı bulunan kişiler dahil edilmelidir⁴¹².

2.4.2.3.3.4. Atanacak Kişilerin Şirketteki Konumları

TTK m. 371/7'de " *Yönetim kurulu, yukarıda belirtilen temsilciler dışında, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarını olarak atayabilir.*" demek suretiyle anonim şirkete yönetim kurulu tarafından, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlar sınırlı yetkili temsilci olarak atanabileceklerini hüküm altına almıştır. Bu kişiler sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarını olarak atanabileceklerdir. Maddede sayılanlar sınırlı yetkili tacir yardımcılarını arasında ticari temsilcinin bulunmadığını hatırlatmakla yetinelim. Çalışmamızın devamında şirkete sınırlı yetkili atanacak ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarını açıklamaya çalışacağız.

⁴⁰⁸ Özdamar, s. 159.

⁴⁰⁹ Akdağ Güney, Torba Kanun, s. 17-18.

⁴¹⁰ Çelik, Nuri, *İş Hukuku Dersleri*, 22. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2009, s. 75.

⁴¹¹ Aynı yönde bkz. Koç H., s. 175.

⁴¹² Aksi yönde görüş için bkz. Günay, Y.S., s. 105.

2.4.2.3.3.4.1. Sınırlı Yetkili Ticari Vekil

Anonim şirketlere TBK m. 371/7 uyarınca sınırlı yetkili temsilci olarak atama yapılan kişilerin getirilebilecekleri pozisyonlardan ilki sınırlı yetkili ticari vekilliktir. Ticari vekile ilişkin yukarıda ayrıntılı açıklamalar yapmaya çalışmıştık. Anonim şirket yönetim kurulu TTK m. 368 uyarınca şirkete ticari vekil atayabilecektir. Ticari vekile ilişkin hükümler TBK'de düzenlenmiştir. Ticari vekilin tanımı TBK m. 551'de " *Bir ticari işletme sahibinin, kendisine ticari temsilcilik yetkisi vermeksizin, işletmesini yönetmek veya işletmesinin bazı işlerini yürütmek için yetkilendirdiği kişidir.*" şeklinde yapılmıştır. TTK m. 371/7 uyarınca atanacak olan ticari vekilin TBK uyarınca atanacak olan ticari vekilden farklılık arz ettiği noktalar bulunmaktadır. TTK m. 371/7 uyarınca atanacak ticari vekilin sınırlı yetkili olduğunu her şeyden önce vurgulamak gerekir. Madde metinde geçen "sınırlı yetkili" ibaresinden ne anlaşılması gerektiği konusunda doktrinde görüş birliği bulunmamaktadır.

"Sınırlı yetkiye sahip" ibaresine ilişkin doktrindeki görüşlere bakacak olursak: Cenkci'ye⁴¹³ göre TTK m. 371/7'nin amacı tacir yardımcılarında bazılarının temsil yetkisini sınırlandırarak üçüncü kişilerin iyi niyet iddialarını ortadan kaldırmaktır. Yazara göre ibarenin sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya sınırlı yetkiye sahip diğer tacir yardımcılarını olarak anlaşılması gerekir. Dolayısıyla yazara göre hem ticari temsilci ve ticari vekillerin hem de diğer tacir yardımcılarının temsil yetkileri sınırlandırılabilir. Yazara göre, anonim şirketlerde ticari temsilcinin temsil yetkisinin sınırlandırılması konusunda TBK'nin 549. maddesi değil; sonraki tarihli kanunla kabul edilmiş olan özel hüküm niteliğindeki 371/7. ve 629/3. maddeler uygulanmalıdır. Kırca'ya⁴¹⁴ göre aynı ibareden hem ticari vekilin hem de diğer tacir yardımcılarının temsil yetkilerine sınırlandırma getirilebileceği anlaşılmalıdır. Akdağ Güney'e⁴¹⁵ göre sınırlı yetkiye sahip ibaresinden sadece ticari vekillerin anlaşılması gerekmektedir. Yazara göre hüküm sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarını olarak okunmalıdır. Yanlı/Okutan Nilsson'a göre⁴¹⁶ kanun koyucu TTK m. 371/7'nin kapsamına ticari temsilciyi dahil etmek istememiştir. Yazar diğer tacir yardımcılarını ile kastedilenin TTK m. 552'de düzenlenen tacir yardımcılarının maddeye dahil edilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Kanaatimizce TBK m. 551 uyarınca anonim şirkete atanan ticari vekilin TTK m.371/7 anlamında şirkete sınırlı yetkiye sahip ticari vekil olarak atanamayacağıdır. Öncelikle sınırlı

⁴¹³ Cenkci, Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması, s. 5-6.

⁴¹⁴ Kırca, Geri Adım, s. 26.

⁴¹⁵ Akdağ Güney, Torba Kanun s. 3.

⁴¹⁶ Yanlı/Okutan Nilsson, s. 8.

yetkili ticari vekil atanabilmek için şirkete hizmet akdi ile bağlı olma şartını genel yetkili ticari vekilin taşımadığını belirtelim. Zira genel hükümlere göre atanacak olan ticari vekilin temsil yetkisinin içeriğini zaten yönetim kurulu takdir edecektir. Dolayısıyla genel yetkili ticari vekilin temsil yetkisi yasal düzenlemeye ihtiyaç kalmadan sınırlanabileceğinden, TTK m. 371 anlamında genel hükümler çerçevesinde atanan ticari vekilin yetkilerini sınırlamanın da bir anlamı yoktur. Kaldı ki yönetim kurulu üyesi olmayan, şirkete hizmet akdi ile de bağlı olmayan üçüncü bir kişinin TTK m. 371/7 anlamında sınırlı yetkili temsilci olarak atanmasına da kanun cevaz vermemektedir.

Son olarak TTK m. 371/7 uyarınca atanacak ticari vekille, TBK m.551 vd. hükümleri uyarınca atanacak ticari vekil arasındaki farklılıklara değinmek gerekir. Her iki ticari vekil atama türünde ticari vekil atama yetkisi yönetim kurulunda olmakla birlikte, TTK m.371/7 uyarınca ticari vekil atayabilmek için bir iç yönerge bulunması gerekirken, TBK hükümlerine göre atanacak ticari vekil için yazılı yönetim kurulu kararı yeterlidir. Ayrıca özel bir atanma usulü belirlenmemiştir. Bir diğer fark ise ticari vekil olarak atanacak kişiler arasındaki farktır. TTK m. 371/7 uyarınca atanacak ticari vekiller sadece, temsil yetkisi haiz olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlardan atanabileceken, TBK hükümleri kapsamında atanacak ticari vekiller açısından herhangi bir sınır bulunmamaktadır. İki ticari vekil arasındaki bir diğer farklılık ise TTK m. 371/7 uyarınca atanacak ticari vekillere ilişkin iç yönerge ve atamaya ilişkin yönetim kurulu kararının tescil edilmesi gerekirken TBK hükümleri uyarınca atanacak ticari vekiller tescil edilememektedir. Her iki ticari vekil arasındaki tespit edebildiğimiz son farklılık ise TTK m. 371/7 uyarınca atanacak ticari vekillerin temsil yetkilerine getirilecek sınırlamaların da tescili gerekirken, TBK hükümleri uyarınca atanan ticari vekillerin temsil yetkileri yönetim kurulu tarafından tescili gerekmeksizin her zaman daraltılabilecek veya değiştirilebilecektir.

2.4.2.3.3.4.2. Diğer Tacir Yardımcısı

TTK m. 371/7 uyarınca anonim şirketi temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlar diğer tacir yardımcısı sıfatıyla yetkilendirilebilecektir. Tacir yardımcılarını bağımlı tacir yardımcılarını ve bağımsız tacir yardımcılarını olarak ikiye ayrılmaktadır. Bağımlı tacir yardımcılarını ticari temsilci, ticari vekil ve pazarlamacı iken, bağımsız tacir yardımcılarını ise simsar, acente, ve komisyoncudur⁴¹⁷. Ticari temsilci, ticari vekil ve pazarlamacının taciri temsil yetkisi bulunmaktayken, simsar ve komisyoncunun taciri

⁴¹⁷ Arkan, s. 177-254.

temsil yetkisi bulunmamaktadır⁴¹⁸. TTK m. 105 ve 107 uyarınca hem aracı acente hem de sözleşme yapan acente taciri temsil yetkisine haizdir⁴¹⁹. TTK m. 371/7 anlamında diğer tacir yardımcısı ibaresiyle kast edilen şüphesiz TBK m. 552'de düzenlenen, ticari temsilci ve ticari vekil dışında kalan tacir yardımcılarıdır. TBK m. 552'de düzenlenen tacir yardımcıları kurumu genel veya özel ticari vekillerdir⁴²⁰. Yani temsil yetkileri daraltılmış ticari vekillerdir. Bu bağlamda diğer tacir yardımcıları ibaresinden sınırlı temsil yetkisini haiz ticari vekil anlamını çıkarabiliriz.

TTK m. 371/7 uyarınca atanacak diğer tacir yardımcıları, TBK m.551 vd. hükümleri uyarınca atanacak diğer tacir yardımcıları arasındaki farklılıklara değinmek gerekir. Her iki diğer tacir yardımcıları türünde de atama yetkisi yönetim kurulunda olmakla birlikte, TTK m.371/7 uyarınca diğer tacir yardımcısı atayabilmek için bir iç yönerge bulunması gerekirken, TBK hükümlerine göre atanacak diğer tacir yardımcıları için yazılı yönetim kurulu yeterlidir. Ayrıca özel bir atanma usulü belirlenmemiştir. Bir diğer fark ise diğer tacir yardımcısı olarak atanacak kişiler arasındaki farktır. TTK m. 371/7 uyarınca atanacak diğer tacir yardımcıları sadece, temsil yetkisi haiz olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlardan atanabilecekken, TBK hükümleri kapsamında atanacak diğer tacir yardımcıları açısından herhangi bir sınır bulunmamaktadır. Her iki türdeki diğer tacir yardımcısı arasındaki bir diğer farklılık ise TTK m. 371/7 uyarınca atanacak diğer tacir yardımcılarına ilişkin iç yönerge ve atamaya ilişkin yönetim kurulu kararının tescil edilmesi gerekirken TBK hükümleri uyarınca atanacak diğer tacir yardımcıları tescil edilememektedir. Her iki türdeki diğer tacir yardımcısı arasındaki tespit edebildiğimiz son farklılık ise TTK m. 371/7 uyarınca atanacak diğer tacir yardımcılarının temsil yetkilerine getirilecek sınırlamaların da tescili gerekirken, TBK hükümleri uyarınca atanan her iki türdeki diğer tacir yardımcısının temsil yetkileri yönetim kurulu tarafından tescili gerekmeksizin her zaman daraltılabilecek veya değiştirilebilecektir.

Temsil yetkisini haiz tacir yardımcılarından ticari temsilci ve ticari vekili çalışmamızın önceki bölümlerinde anlatmıştık. Konuyla ilgili olması sebebiyle pazarlamacıya da değinmek de fayda vardır. Pazarlamacı TBK'nin 448-460. maddeleri arasında düzenlenmiştir. TBK m. 448'e göre pazarlamacı; pazarlamacı sürekli olarak, bir ticari işletme sahibi işveren hesabına ve işletmesinin dışında, her türlü işlemin yapılmasına aracılık etmeyi veya yazılı anlaşma varsa, bu anlaşmada belirtilen işlemleri yapmayı, işletme sahibi işverenin de buna karşılık

⁴¹⁸ **Arkan**, s. 177-209. **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması s. 2.

⁴¹⁹ **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması s. 2.

⁴²⁰ **Yanlı/Okutan Nilsson**, s. 5. **Ülgen/Helvacı/Kendigelen/Kaya/Nomer Ertan**, s. 695.

ücret ödemeyi üstlendiği kişi olarak tanımlanabilir⁴²¹. Pazarlamacı, işletme sahibi ile sürekli iş ilişkisinde bulunan, ücret karşılığında işletme sahibi adına işlemler yapan, faaliyetlerini işletme dışında gerçekleştiren, bağımlı tacir yardımcısıdır⁴²². TBK n. 448 uyarınca pazarlamacı işletme adına her türlü işlemin yapılmasına aracılık edebileceği gibi veya yazılı anlaşma varsa, bu anlaşmada belirtilen işlemleri de işletme adına yapabilir. Bu anlamda aracılık yapmaya yetkili pazarlamacının temsil yetkisi bulunmazken, sözleşme yapmaya yetkili pazarlamacının temsil yetkisi mevcuttur⁴²³.

2.4.2.3.3.5. Sınırlı Yetkili Temsilci Tayinin Şartları

TTK m.371/7 uyarınca anonim şirkete sınırlı yetkili temsilci tayini, yönetim kurulunun temsil yetkisini TTK m. 370/2 uyarınca Murahhas Üyelere ve Müdürlere Devrinden ve TTK m. 368 uyarınca atanacak ticari temsilci ve ticari vekilin görevlendirilmesinden farklıdır. Sınırlı yetkili temsilci tayini yine TTK m. 371/7 uyarınca bir takım şartlara bağlanmamıştır. Bu şartları incelemeye çalışacağız.

2.4.2.3.3.6. İç Yönerge Zorunluluğu

TTK m. 371/7 uyarınca sınırlı yetkili temsilci atamak için bir kısım şekil şartları öngörülmüştür. Fıkranın ikinci cümlesinde; "*Bu şekilde atanacak olanların görev ve yetkileri, 367 nci maddeye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenir.*" demek suretiyle sınırlı yetkili temsilci atanmasına ilişkin hususun TTK m. 367'ye göre hazırlanacak iç yönergede bulunması zorunluluğu getirilmiştir.

Yönetim kurulunun devredilemez yetkilerinin sayıldığı TTK m. 375/1⁴²⁴ kapsamına; m.371/7 yollamasıyla, m.367 uyarınca düzenlenecek iç yönerge de girmektedir⁴²⁵. Dolayısıyla TTK m.371/7'de bahsedilen iç yönergeyi anonim şirket yönetim kurulu düzenlemeye yetkilidir.

TTK m. 367'de hüküm altına alındığı üzere iç yönergenin düzenlenebilmesi için öncelikle esas sözleşmede hüküm bulunması gerekecektir. Esas sözleşmede bulunması gereken husus yönergenin kendisi değil, sadece yönetim kurulunun yönetimi, kısmen veya

⁴²¹ **Arkan**, s. 200. Koç, Derviş, **Pazarlamacılık Sözleşmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2014, s.10

⁴²² Pazarlamacının unsurları hakkında detaylı açıklamalar için bkz. **Arkan**, s. 201-202. **Koç, D.**, s. 11-18.

⁴²³ **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 58.

⁴²⁴ TTK m. 375/1-b'de geçen "*Şirket yönetim teşkilatı*" ibaresine iç yönerge düzenleme yetkisinin de girdiğine ilişkin detaylar için bkz.: **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 58.

⁴²⁵ **Koç, H.** s. 9. **Cenkci**, Temsil Yetkisinin Devri, s. 58.

tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkili olduğunu belirtir iç yönerge düzenleyebileceğine ilişkin bir hükümdür.

Yönetim kurulunun hazırlayacağı iç yönerge, soyut genel ve kişilik dışı olmalıdır⁴²⁶. Bu bağlamda TTK m. 371/7'de de iç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarını atanamayacağına dair hüküm isabetli olmuştur. İç yönergede atanacak sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarını gösterilmeyecek, sadece atanacakların görev ve yetkileri iç yönerge de gösterilmelidir.

Son olarak şunu da belirtmek gerekir ki TTK'de sınırlı yetkili temsilci atanmasına yetki veren iç yönerge için ve iç yönerge uyarınca sınırlı yetkili temsilci tayini için herhangi bir toplantı veya oy nisabı belirlenmemiştir. Dolayısıyla esas sözleşmede aksi kararlaştırılmamışsa yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanıp ilgili kararı da toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alabilecektir. İç yönerge düzenlenmesi ile ilgili kanunda herhangi bir şekli şart öngörülmemiş olmakla birlikte TTK m. 390/5 uyarınca yönetim kurulu kararlarının yazılı olması gerektiği gibi iç yönergenin de yazılı olması gerekmektedir⁴²⁷.

2.4.2.3.3.6.1. Yönetim Kurulu Kararı

TTK m. 371/7'de sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının atanma usulüne ilişkin emredici hüküm bulunmaktadır. Fıkranın dördüncü cümlesinden "*İç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarını atanamaz.*" demek suretiyle sınırlı yetkili temsilcilerin iç yönerge ile atanamayacağı belirtilmiştir. Söz konusu düzenleme emredici hüküm mahiyetindedir. Yönetim kurulu tarafından hazırlanacak olan genel soyut ve kişilik dışı özellikleri barındıran iç yönerge ticaret sicilinde tescil ve ilan edilecektir. Tescil ve ilan edilmiş olan iç yönergede sınırlı yetkili ticari vekiller ve diğer tacir yardımcılarının isimleri bulunamayacak, ticari vekiller ve diğer tacir yardımcılarını yönetim kurulu kararı ile atanacaktır⁴²⁸.

Esasen TTK m.371/7 hükmü iç yönergeyle sınırlı yetkili ticari vekil atamayı öngörmemektedir. İç yönergede sadece sınırlı yetkili olarak atanacaklara ilişkin görev ve yetkilerin belirlenmesi düzenlenecektir. Dolayısıyla iç yönergede, temsil yetkisine sahip olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete hizmet akdi ile bağlı olanların sınırlı yetkili

⁴²⁶ Kırca, Geri Adım, s. 26. Pulaşlı, Torba Kanun, s. 42.

⁴²⁷ Cencki, Temsil Yetkisinin Devri, s. 59.

⁴²⁸ Özdamar, s. 156.

temsilci olarak atanmaları durumunda , yapacakları görevler ve yetkileri dışında isimleri yer almayacaktır⁴²⁹. Üst metin niteliğinde olan iç yönergede bu hususlar düzenlendikten ve iç yönerge tescil ve ilan edildikten sonra maddede sayılan temsil yetkisine sahip olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlar sınırlı yetkili temsilci olarak atanabilecektir. Atamaya ilişkin bu kararı da şüphesiz yönetim kurulu alacaktır⁴³⁰. Yönetim kurulunun atama kararının da fıkranın beşinci cümlesinde yer alan "*Bu fıkra uyarınca yetkilendirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları da ticaret siciline tescil ve ilan edilir.*" hükmü uyarınca tescil ve ilan edilecektir.

Anonim şirketlerde sınırlı yetkili ticari temsilci ve ticari vekil atanması konusunda yönetim kurulunun alacağı karar için herhangi bir nitelikli toplantı veya oy çoğunluğu TTK'de öngörülmemiştir⁴³¹. Dolayısıyla yönetim kurulu TTK'de öngörülen genel toplantı ve oy nisaplarına göre karar alabilecektir. Yönetim kurulunca alınacak kararlara ilişkin düzenleme TTK m.390'da yer almaktadır. TTK m. 390/1'de bulunan "*Esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır.*" hükmü uyarınca şirkete sınırlı yetkili ticari temsilci ve ticari vekil atanması konusunda, şayet esas sözleşmede ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmuyorsa, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğunun bulunduğu toplantıda, toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğunun oyuyla, alınan kararlar geçerli olacaktır. Yönetim kurulunun bu konuda alacağı kararların geçerli olabilmesi için TTK m. 390/5 uyarınca kararların yazılıp imza edilmiş olması gerekir.

TTK m. 371/7 uyarınca sınırlı yetkili ticari temsilci olarak atanabilecek olanlar temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlardır. Peki yönetim kurulunun iç yönerge hazırladığı veya sınırlı yetkili temsilci atama kararı aldığı toplantılara temsile yetkili olmayan üye katılabilecek midir? Yönetim kurulunun temsile yetkili olmayan üyeyi sınırlı yetkili temsilci olarak atama kararının alındığı toplantıya, atanacak olan üye katılabilecek midir? Kanaatimizce bu sorulara olumlu cevap vermek gerekir. Zira TTK'de atanacak kişilerin toplantıya katılmasını ya da oy kullanmasını yasaklayan herhangi bir hüküm bulunmamaktadır⁴³².

⁴²⁹ Akbulak, Yavuz, "Anonim Şirketlerde Temsil Yetkisi ve Bu Yetkinin Devri", *İstanbul Barosu Dergisi*, C. 90, Sa. 4, Temmuz 2016, ss. 306-317, s. 314.

⁴³⁰ **Pulaşlı**, Torba Kanun, s. 42. **Özdamar**, s. 156. **Yanlı/Okutan Nilsson**, s. 10. **Koç, H.**, s. 184.

⁴³¹ **Yanlı/Okutan Nilsson**, s. 10. **Koç, H.**, s. 185.

⁴³² **Kırca**, Geri Adım, s. 19.

2.4.2.3.4. İç Yönergenin ve Sınırlı Yetkiye Sahip Ticari Vekil ve Diğer Tacir Yardımcılarının Tescil ve İlanı

TTK m. 371/7 uyarınca atanacak sınırlı yetkiye sahip ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının TTK m. 367 uyarınca hazırlanacak iç yönergeye göre görevlendirileceğinden bahsetmiştik. TTK m. 371/7 uyarınca hazırlanmış olan bu iç yönergenin ticaret siciline tescili ve ilanı zorunlu hale getirilmiştir. İç yönergenin yanı sıra sınırlı yetkiye sahip ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının da tescil ve ilanı aynı fıkra hükmünde düzenlenmiştir. Dolayısıyla TTK m. 371/7 uyarınca yapılacak atamalarda iki farklı tescil ve ilan durumu söz konusu olacaktır.

TTK m. 371/7 atfıyla aynı kanunun 367. maddesi uyarınca yönetim kurulu tarafından düzenlenecek olan iç yönergenin tescil ve ilanı, düzenleme ile TTK'ye sonradan girmiştir. Yedinci fıkra maddeye eklenene kadar 367. madde uyarınca düzenlenen iç yönergenin tescil ve ilanı mümkün değildi⁴³³. Bu fıkra kapsamında düzenlenen iç yönergelerin ticareti siciline ilanı artık bir zorunluluktur. TTK m. 371/7'nin atfı yaptığı, yönetimin devrine ilişkin hüküm niteliğinde olan TTK m. 367 uyarınca düzenlenecek iç yönergelerin tescil ve ilanı mümkün değildir. Oysa aynı iç yönerge 371/7 uyarınca düzenlenmişse, yani sınırlı yetkiye sahip ticari vekiller veya diğer tacir yardımcılarının görev ve yetkilerini gösteriyorsa, bu halde iç yönergenin tescil ve ilanı kanunun emredici hükmü gereği zorunludur. Bu bağlamda, şayet iç yönerge yönetim yetkisinin devrine ilişkin ise tescil ve ilanı mümkün olmayacaktır. İç yönerge sınırlı temsil yetkisine sahip ticari vekiller veya diğer tacir yardımcılara ilişkin düzenlemeler içeriyorsa tescil ve ilanı zorunludur. Peki iç yönerge hem yönetim yetkisinin devri hem de sınırlı temsil yetkisine sahip ticari vekiller veya diğer tacir yardımcılara ilişkin hükümler içeriyorsa tescil ve ilan durumu ne olacaktır? İç yönergenin hem yönetimin devrini hem de sınırlı yetkili ticari vekiller veya tacir yardımcılarının görev ve yetkilerine ilişkin hükümler içermesi durumunda sadece sınırlı yetkili ticari vekiller veya tacir yardımcılarının görev ve yetkilerine ilişkin kısımların tescil ve ilanı edilmesi gerekir⁴³⁴.

Akdağ Güney iç yönergenin tescil ve ilanına bir takım eleştiriler getirmektedir. Yazar, temsil yetkisine getirilen sınırlamaların tescil ve ilanına olanak sağlayan TTK m.371/7'nin getirdiği tescil ve ilan yükümlülüğü görünüşte olumlu etki yaratsa da, hükmün yaratacağı tahribatın faydasından çok olduğunu, üçüncü kişilerin görünüşe güvenlerinin korunamayacağını, dolayısıyla ticari hayatı felç edeceğini, hiç kimsenin sicile bakmadan

⁴³³ Özdamar, s. 141.

⁴³⁴ Pulaşlı, Torba Kanun, s. 46. Aynı yönde bkz. Koç, H., s.182. Cenkci, Temsil Yetkisinin Devri, s. 40.

işlem yapamayacağını, yaptıkları işlem karşısında şirketlerin sorumsuzluk iddiaları ile karşılaşacaklarını belirtmiştir⁴³⁵.

TTK m. 32/1 uyarınca ticaret sicil müdürleri yapılmak istenen tescillerin kanuna uygun olup olmadığını incelemelidir. Tescili istenen iç yönergede miktar ve konu itibarıyla yetkileri sınırlandırılmış makamlar ile karşılaşılabılır. Bu gibi durumlarda temsil yetkisi iç yönergeyle sınırlandırılmış olan kişilerin ticari vekil olup olmadığını ticaret sicil müdürlerinin incelemesi ve karar vermesi sıkıntılı bir durumdur⁴³⁶.

TTK m.371/7 kapsamında tescil edilmesi gereken bir diğer husus aynı fıkra uyarınca yetkilendirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarıdır. Fıkra kapsamında düzenlenecek iç yönergeye göre atanacak ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının isimlerinin tescil ve ilanın kurucu nitelikte olmayıp açıklayıcı niteliktedir⁴³⁷. Bu bağlamda tescil ve ilan edilmemiş iç yönerge veya sınırlı yetkili temsilcilerin, yetkilerini aşarak, yaptığı işlemlerden anonim şirketin sorumlu olmaması için, sınırlamaya ilişkin durumun ancak üçüncü kişilerin bunu bildiklerinin veya bilmeleri gerektiğinin şirket tarafından ispat edilmesi gereklidir.

Ticaret sicilleri yapılacak olan tescil dolayısıyla sorumluluk altına girmemek için yalnızca tescili istenen iç yönergeyi değil, tescili istenen kimselerin hizmet sözleşmesi ile şirket bünyesinde çalışıp çalışmadıklarını veya anonim şirketi temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyesi olup olmadıklarını, kontrol etmeli, şartları taşıyanları tescil yoluna gitmelidir⁴³⁸.

2.5. TBK'nin 40. Maddesi Çerçevesinde Temsilci Atanması

Temsil kurumuna ilişkin genel hükümler TBK m. 40 vd. düzenlenmiştir. TBK m. 40 anlamında temsil, bir hukuki işlemi, bir kişinin başka bir kişi adına (namına) ve hesabına yapması ve işlemin hukuki sonuçlarının bu kişi üzerinde doğmasını sağlamasıdır⁴³⁹. Anonim şirketler ticari temsilci veya ticari vekil atamak yerine kendilerini genel hükümler kapsamında temsilciyle de temsil edebilirler. Yukarıda anlatılan temsilcilerin temsil yetkilerinin sınırını kanun belirlemişken, TBK m. 40 vd. uyarınca atanacak temsilcinin temsil yetkisinin içeriğini ve sınırlarını anonim şirket belirleyecektir.

⁴³⁵ Akdağ Güney, Torba Kanun, s. 4.

⁴³⁶ Özdamar, s. 155.

⁴³⁷ Yanlı/Okutan Nilsson, s. 32.

⁴³⁸ Akdağ Güney, Torba Kanun, s. 17-18.

⁴³⁹ Oğuzman/Öz, s. 217.

Anonim Şirket adına temsile yetkilendirme yetkisi, 6nceki b6l6mlerde ayrıntılı açıklanmaya çalışıldığı 6zere 375/1-d uyarınca y6netim kuruluna ait devredilemez yetkiler arasındadır. Y6netim kurulu, kanuni toplantı ve karar alma oy nisaplarına uyarak alacağı yazılı kararla 66nc6 kişiyi temsilci olarak tayin edebilecektir. Bu durumda 66nc6 kişinin yetkiyi kabul etmesine gerek yoktur. Şirketin tek taraflı beyanıyla, Şirketi temsile yetkili hale gelmiŐ olacaktır. Verilen temsil yetkisi, kapsamına giren her t6rl6 hukuki iŐ ve işlemi yapma yetkisini kapsıyorsa genel temsil yetkisi, sadece belirli bir hukuki işlemi yapma yetkisini kapsıyorsa 6zel temsil yetkisi olarak adlandırılmaktadır⁴⁴⁰. Anonim Şirketin işletmesine işçi almak veya iŐçileri iŐten çıkarmak 6zere temsil yetkisi verilmesinde olduğu gibi belirli bir kategoriye dahil işlemlerin verilen yetki de TBK m. 40 vd. anlamında verilecek yetkinin bir t6r6n6 oluŐurmaktadır⁴⁴¹.

---

⁴⁴⁰ Oğuzman/6z, s. 233.

⁴⁴¹ Kırca/Şehriali elik/Manavgat, s. 630.

SONUÇ

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında düzenlenmiş olan şirket türlerinden birisi de anonim şirkettir. Anonim şirketler iktisadi amaç için kurulan, borçlarından şirket malvarlığıyla sorumlu olan tüzel kişilerdir. Anonim şirketler birden fazla pay sahibinin ortaklığıyla kurulabileceği gibi TTK'nin getirdiği yenilikle tek pay sahibinden de oluşabilir.

Anonim şirketleri yönetmeye ve temsile yetkili organ TTK m. 365 uyarınca yönetim kuruludur. Yani yönetim kurulunun anonim şirketi temsil yetkisi kanundan doğmaktadır. Yönetim kurulunun temsil yetkisi TBK m. 40 vd. düzenlenen temsil yetkisinden farklılık arz etmektedir. TBK anlamındaki temsilci yaptığı hukuki işlemlerle üçüncü kişiyi hak, borç ve alacaklara sahip kılarken, anonim şirketin zorunlu bir organı, bir parçası olan yönetim kurulu yaptığı işlemlerle üçüncü bir kişiyi değil, bizzat anonim şirketin kendisini hak, borç ve alacaklara sahip kılmaktadır.

TTK m. 370/1 uyarınca, anonim şirket yönetim kurulunun, sahip olduğu şirketi temsil yetkisini, esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa çift imza ile kullanılacağı kanuni temsil yöntemi olarak belirlenmiştir. Çift imzadan kasıt, şirketi temsile yetkili olan kişilerden her hangi ikisinin, şirket adına yapılacak işlemlerde, imzasının bulunmasıdır. Yani temsilcilerin yapacakları işlemlerin anonim şirketi bağlayabilmesi için, anonim şirketin iradesinin üçüncü kişilere aktarılabilmesi için, ilgili işlemin iki temsilcinin imzasıyla yapılması kural olarak zorunludur. TTK ile belirlenmiş olan kanuni kural bu olmakla birlikte bu kuralın esas sözleşme ile değiştirilmesine bir engel bulunmamaktadır. Esas sözleşme ile her temsilcinin münferiden, tek başına, şirketi temsile yetkili olacağı kararlaştırılabileceği gibi, ikiden fazla temsilcinin, örneğin dört temsilcinin, birlikte temsili de öngörülebilir. Anonim şirketin tek pay sahibinden oluştuğu, şirketi temsile de tek kişinin yetkili olduğu durumlarda esas sözleşme ile birlikte temsil kuralı getirilemeyecektir.

Yönetim kurulunun sahip olduğu temsil yetkisini devretme yetkisi de yine yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu TTK m. 370/2 uyarınca temsil yetkisini, bir veya birden fazla yönetim kurulu üyesine devredebileceği gibi en az bir yönetim kurulu üyesi ile birlikte müdür olarak üçüncü kişilere de devredebilir. Kendilerine temsil yetkisi devredilen yönetim kurulu üyeleri murahhas üye olarak adlandırılmaktadır. Kendisine şirket temsil yetkisi devredilmiş üçüncü kişileri ise kanun koyucu müdür olarak adlandırmıştır. TTK ile anonim şirketi temsil yetkisinin, yönetim kurulunun dışına çıkarılarak, tamamen üçüncü kişilere devri yasaklanmıştır. Yönetim kurulu üyeleri dışından üçüncü bir kişiye anonim şirketi temsil

yetkisi devredilmek isteniyorsa, üçüncü kişi yanında muhakkak bir yönetim kurulu üyesine de temsil yetkisinin devredilmesi kanunun emredici hükmüdür. Burada dikkat edilmesi gereken bir durum da şirket pay sahiplerinin de bu anlamda üçüncü kişi sayılacaklarıdır. Üçüncü kişiyi belirlemede kriter kişinin, anonim şirketin yönetim kurulu üyesi olup olmadığıdır. Yönetim kurulu üyesi olmayanlar TTK m. 370/2 anlamında üçüncü kişi sayılmalıdır. Temsil yetkisinin devredildiği murahhas üyeler ve müdürler kurul/organ vasfında olup, anonim şirketin bir organı sayılmaktadır. TTK m. 368 hükmü gereği yönetim kurulu ticari mümessil ve ticari vekiller atayabilecektir. Bu anlamda ticari temsilcinin düzenlendiği TBK m. 547 vd., ticari vekilin düzenlendiği TBK m. 551 vd. hükümleri uygulama alanı bulacaktır. Bunların yanı sıra TBK m. 40 vd. uyarınca yönetim kurulu temsilci de tayin edebilecektir.

Anonim şirketi temsile yetkili olanlar TTK m. 371/1 uyarınca kural olarak şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri, şirket adına yapabilir. TTK m.371/2 uyarınca ise: şirketi temsile yetkili olanların, üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında yaptığı işlemler de şirketi bağlayacaktır. TTK m. 371/1. ve 2. fıkralardan çıkan anlam şudur ki; şirketin faaliyet konusuna girsin veya girmesin şirketi temsile yetkili olanlar şirket adına her konuda iş ve hukuki işlemleri yapabileceklerdir. Şirketi temsile yetkili kişilerin yapmış olduğu bu iş ve işlemler şirketi bağlayacak, şirket yapılan işlemlerin tarafı haline gelecektir. 6762 sayılı ETTK ise şirket temsilcilerinin, anonim şirketin faaliyet konusu dışında kalan işleri yapamayacağına ilişkin, doktrinde "ultra vires ilkesi" olarak adlandırılan, kuralı benimsemiş idi. TTK ile artık ultra vires ilkesi kalkmış olmakla şirketi temsile yetkili olanların şirketin faaliyet konusu kapsamında işlem yapacağı kuralı yani ultra vires ilkesi terk edilmiştir.

TTK ile kural olarak şirketi temsile yetkili kişilerin temsil yetkileri sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgülenerek veya birlikte imza kuralıyla sınırlandırılabilir. Bu iki sınırlandırma türünün ilkinde temsile yetkili kişilerin temsil yetkilerinin birden fazla şubeyle veya merkez yanında başka şubeyle/şubelerle sınırlandırılması mümkün değildir. Temsil yetkisi ya sadece merkezle ya da sadece bir şubeyle sınırlandırılabilir. Birlikte temsil kuralıyla sınırlandırma ise iki veya daha fazla temsile yetkili kişinin, birlikte imzasıyla şirket adına yapılacak iş ve işlemlerin şirketi bağlayabileceği şeklindeki sınırlamadır. Birlikte temsil ile sınırlandırma durumunda birlikte hareket edecek temsile yetkili kişilerin sayısı konusunda herhangi bir alt veya üst sınır bulunmamaktadır.

6552 sayılı yasayla TTK m. 371'e 7. fıkra eklenmiştir. Eklenen fıkrayla yönetim kurulunun, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atayabileceği hükme

bağlanmıştır. Hükümde atanacakların görev ve yetkilerinin iç yönergede belirleneceğini, iç yönergenin ve sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atanacakların tescil ve ilan edileceği düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile ultra vires ilkesine kısmen dönüş yapılmış, tescili mümkün olmayan iç yönergenin tescili istisnai olarak düzenlenmiş, yine tescili mümkün olmayan ticari vekil ile diğer tacir yardımcılarının tescili bazı koşullar altında mümkün kılınmıştır. Düzenleme ile fiili uygulama yasal kural haline dönüşmüştür. TTK'nin sistematigi ile çelişen bu yanlış ve yerinde olmayan düzenleme doktrinde ağır eleştirilere maruz kalmıştır. Tartışılan bir diğer husus ise madde kapsamında sadece ticari vekillerin mi sınırlı yetkiye sahip olabileceği yoksa diğer tacir yardımcılarının da sınırlı yetkiye sahip olup olmayacağı hususudur. Kanun metni iyi düzenlenmediği için bu tür tartışmalar ortaya çıkmaktadır. Fıkranın ilgili kısmı "sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya sınırlı yetkiye sahip diğer tacir yardımcıları" şeklinde yahut "diğer tacir yardımcıları veya sınırlı yetkiye sahip ticari vekil" olarak düzenlenmesi daha uygun olurdu.

Anonim şirket temsil yetkili kişileri görevden alma yetkisi TTK m. 375/1-d maddesi uyarınca yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri arasındadır. Dolayısıyla temsile yetkili kişileri görevden almak münhasıran yönetim kurulunun görevinde ve yetkisindedir. Yönetim kurulu üyelerini görevden almak ise TTK m. 408/1-b uyarınca genel kurulun devredilemez görevleri arasındadır. Temsile yetkili yönetim kurulu üyesi (murahhas üye) genel kurul tarafından yönetim kurulu üyeliğinden alınması durumunda söz konusu üye genel kurul olarak şirketi temsil yetkisini devam ettirecektir. Ancak görevden alınan yönetim kurulu üyesi, şirketi temsile yetkili olan kişiler arasındaki tek murahhas üye ise, TTK m. 370/2-2. cümlede yer alan en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması kuralını dolanmak anlamına gelecektir. Bu durumda hem yönetim kurulunun temsil yetkisini devretme hakkı kısıtlanmış olacak hem de kanuna karşı hile yapılmış olacaktır. Bu konuda bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akbulak, Yavuz, "Anonim Şirketlerde Temsil Yetkisi ve Bu Yetkinin Devri", **İstanbul Barosu Dergisi**, C. 90, Sa. 4, Temmuz 2016, ss. 306-317.
- Akdağ Güney, Necla, "Anonim Şirketlerde Azledilen Yöneticilerin Tazminat Hakları", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 57, Sa. 1, 2008, ss. 1-34 (Akdağ Güney, Tazminat Hakkı).
- Akdağ Güney, Necla, **Anonim Şirketlerde Kuruluş**, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014 (Akdağ Güney, Kuruluş).
- Akdağ Güney, Necla, **Anonim Şirket Yönetim Kurulu**, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016 (Akdağ Güney, Yönetim Kurulu).
- Akyol, Şener, **Türk Medeni Hukukunda Temsil**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009.
- Albayrak Özdemir, Şule, **Türk Borçlar Hukukunda Temsil**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2009.
- Altaş, Soner, **Türk Ticaret Kanunu'na göre Anonim Şirketler**, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 9. Baskı Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, (Altaş, Anonim Şirketler).
- Antalya, Osman Gökhan, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, C. 1, 2. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- Aral, Fahrettin, **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, 9. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2012.
- Arkan, Sabih, **Ticari İşletme Hukuku**, 24. Baskı, Banka ve Ticaret Enstitüsü, Ankara, 2018.
- Aslan, İbrahim, **Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması**, Mimoza Yayınları, Konya, 1994.
- Ayan, Mehmet, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 7. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya, 2013.
- Aydın, Alihan, "Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırları ve Temsil Yetkisinin/Gücünün Kötüye Kullanılması Sorunu", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 30, Sa. 1, Mart 2014, ss. 121-188.
- Aydın, Fazıl, **En Son Değişiklikler İle Yeni Türk Ticaret Kanununda Anonim Şirketler**, Bilge Yayınevi, Ankara, 2013.
- Ayhan, Rıza /Çağlar, Hayrettin, **Ticari İşletme Hukuku**, 10. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Bağrıaçık, Hasan, **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması**, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 2001.

- Bahçıvan, Şükrüye, **Yetkisiz Temsilin Türk Ticaret Kanunundaki Yansımaları**, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul 2016.
- Bahtiyar, Mehmet, **Ortaklıklar Hukuku**, 11. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- Bilge, Mehmet Emin, "Anonim Şirketin Tasfiyesi ve Sona Ermesi", **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C.16, Sa.3-4, 2012, ss. 261-294.
- Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan, **Şirketler Hukuku**, 9. Bası, Dora Yayınları, Bursa, 2013.
- Bilgili, Fatih, "Tüzel Kişilerin Ticari Mümessilliği - Berlin Yüksek Mahkemesinin Bir Kararı Üzerine Düşünceler", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sa. 50, 2004, ss. 37-43.
- Birsel, Mahmut T, "Ticari Mümessil Tarifinde Şahsi Unsur", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, Mart C.2, Sa.1, 1963, ss. 1-13.
- Cenkci Esra, **Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri**, Yetkin Yayınları, 2018, (Cenkci, Temsil Yetkisinin Devri).
- Cihan, Hulki, **Temsil Yetkisinin Verilmesi ve Kapsamının Belirlenmesi**, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2011.
- Çağlar, Hayrettin/Çalışkan, Esra, "Anonim Şirketlere Ait Taşınmazların Satımında Ehliyet Ve Temsil Sorunları", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 14, Sa.1, Haziran 2010, ss. 61 - 85.
- Çağlayan Ramazan, "Hukukumuzda Kamu Tüzel Kişiliği Kavramı Ve Kıstasları", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sa.7, 2016, ss. 373-398.
- Çeçen, Ayfer, **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Temsil Yetkisi**, Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, 2009.
- Çelik, Nuri, **İş Hukuku Dersleri**, 22. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2009.
- Çetiner Selma/Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru, **Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku**, Detay Yayıncılık, Ankara, 2013.
- Çevik, Orhan Nuri, **Anonim Şirketler**, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002, (Çevik, Anonim Şirketler).
- Çevik, Orhan Nuri, **Uygulamada Şirketler Hukuku**, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2002, (Çevik, Uygulamada Şirketler).
- Demir, Bahadır, "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Kapsamında Doğrudan Temsil Müessesesi", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 6, Sa.1, 2015, ss. 249-278.
- Demirel, Duygu, "Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri", **Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 7 Sa. 2, 2012, ss. 211-250.

- Demirkapı, Ertan, "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Ticari Temsilciye İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 12, Özel Sa., 2012, ss. 795-872.
- Doğan, Beşir Fatih, **Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri**, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011, (Doğan, Organizasyon).
- Doğan, Beşir Fatih, "Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 18, Sa.2, 2012, ss. 609-640, **Doğan**, Yönetimin Devri).
- Domaniç, Hayri/Ulusoy, Erol, **Ticaret Hukukunun Genel Esasları**, 5. Baskı, Arıkan Yayıncılık, İstanbul, 2007.
- Donay, Süheyl, **Ceza Yargılama Hukuku**, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2015.
- Dursun, İsmail, "Ceza Muhakemesinde Şirket Yönetimi İçin Kayyım Tayini ve Nitelikleri", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 20, Sa. 3, 2014, ss. 63-96.
- Eren, Fikret, **6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 18. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015.
- Eryılmaz, Mesut Bedri, **Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri**, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012.
- Gezmiş Şeyma/Başaran Mustafa, **Türk Ticaret Kanunu Anonim Şirketler**, Bilge Yayınevi, 2. Bası, Ankara, 2013.
- Gürpınar, Bünyamin/Celep, Faruk, "Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri Bağlamında Yöneticinin Özen Borcunun Rekabet ve Temsil Sorunu ile İlişkisi", **Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 1, Sa. 1, Haziran 2015, ss. 11-28.
- Günay, Cevdet İlhan, **Türk Borçlar Kanunu Şerhi**, Yetkin Yayınlar, Ankara, 2012.
- Günay, Yavuz Selim, **Anonim Şirketlerin Temsil Esasları Ve Temsil Yetkisinin Devri**, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2015.
- Güntin, Ahmet Selçuk, **Ticari Temsilcinin Temsil Yetkisi**, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, 2018.
- Hatemi, Hüseyin/Gökyayla, Emre, **Borçlar Hukuku Genel Bölüm**, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.
- İbiş, Funda, "Çocuğun Temsilci Olması ve Hukuki Sonuçları", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sa., 2017, ss. 1103-1137.

- İsmayilov, Araz, "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununda Ultra Vires İlkesinin Yeri", **Melikşah Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 3, Sa. 2, Aralık 2014, ss. 209-226.
- İstanbul Barosu Dergisi**, C. 88, Sa. 2014/6, Kasım-Aralık 2014, ss. 209-226.
- İşeri, Zafer, **Anonim Şirketlerin Temsili**, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2006.
- Karaahmetoğlu, Özgün İsmail, **Limited Şirketin Temsili**, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2014.
- Karaege Özge, "Yeni Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Yönetim Kurulu Üyeliğine Seçilme Koşulları", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 16, Sa. 3, 2012, ss. 67-94.
- Karahan, Sami, **Şirketler Hukuku**, 1. Bası, Mimoza Yayınları, Konya, 2012, (**Karahan**, Şirketler).
- Karahan, Sami, **Ticari İşletme Hukuku**, 20. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya, 2011, (**Karahan**, Ticari İşletme).
- Kayırgan Hasan, "Yönetim Kurulu ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği", **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Haziran 2013, C. 8, Sa. 1, ss. 247-258.
- Kendigelen, Abuzer, **Yeni Türk Ticaret Kanunu**, Değişiklikler İşlenmiş ve Güncellenmiş 2. Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2012.
- Kılıçoğlu, Ahmet M., **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 22. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2018.
- Kırca, İsmail, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarında Takdir Yetkisi - Özen Borcu", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 22, Sa. 3, Haziran 2004, ss. 85-96, (**Kırca**, Takdir Yetkisi).
- Kırca İsmail/Şehriali Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar, **Anonim Şirketler Hukuku**, C. 1, 1. Bası, Ankara Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Türkiye İş Bankası A.Ş Vakfı, 2013.
- Kırca, İsmail, "Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisine Getirilen Ve Tescili Caiz Olmayan Sınırlandırmaların Üçüncü Kişilere Etkisi", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, Sa. 3, C. 27, 1994, ss. 149-158, (**Kırca**, Sınırlandırmalar).
- Kırca, İsmail, "Ticaret Şirketlerinde Birlikte Temsile Yetkili Kişilerin Birbirlerine Tek Başına İşlem Yapma Yetkisi Vermeleri", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 57, Sa. 3, Eylül 2008, ss. 455-462 (**Kırca**, Yetki Verme).

- Kırca, İsmail, "TTK m. 371/7 Hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adım", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C.30, Sa. 3, Eylül 2014, ss. 23-37 (Kırca, Geri Adım).
- Kırca, İsmail, "Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 28, Sa. 2, Haziran 2012, ss. 51-59 (Kırca, Tüzel Kişiler).
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip/Hatemi Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdülkadir, **Borçlar Hukukuna Giriş Hukuki İşlem Sözleşme**, Cilt 1, Yenilenmiş Genişletilmiş Tamamlanmış 4 üncü Basıdan 5 inci Tıpkı Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2010.
- Koç, Derviş, **Pazarlamacılık Sözleşmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2014.
- Koç, Himmet, **Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- Kuyucu, Mustafa Melih, **Adi Ortaklıkta Temsil**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2008.
- Küçükali, Canan, "**6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketlerde Yönetim ve Temsil**", İstanbul Barosu Dergisi, C. 85, Sa. 2, Mart 2011, ss. 98-126.
- Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, C. 1, 11. Bası, Vedat Kitabevi, İstanbul, 2013.
- Özbek, Veli Özer/Kanbur, Mehmet Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012.
- Özdamar, Mehmet, "6552 Sayılı Kanun İle TTK'da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Anonim Şirketin Temsili", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 28, Sa. 3-4, 2014, ss. 137-164.
- Öztan, Bilge, **Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organların Fiillerinden Doğan Sorumluluk**, Ankara, 1970, (Öztan, Organ Kavramı).
- Öztan Bilge, **Medeni Hukukun Temel Kavramları**, 43. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, (Öztan, Medeni Hukuk).
- Poroy, Mehmet Akif, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin İdare ve Temsil Yetkisinin Devri ve Şirketin Vergi Borcundan Sorumluluğunun 213 ve 6183 Sayılı Kanunlar Kapsamında Değerlendirilmesi", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 26, Sa. 2, Haziran 2010, ss. 297-318.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu Ersin, **Ortaklıklar Hukuku**, Vedat Kitabevi, Güncellenmiş, Yeniden Yazılmış 14. Bası, İstanbul, 2019.

- Pulaşlı, Hasan, **Şirketler Hukuku Şerhi Cilt-2**, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, (Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi).
- Pulaşlı, Hasan, "6552 Sayılı (Torba) Kanunla Türk Ticaret Kanununa Eklenen Yeni Hükümlerin Değerlendirilmesi", **Legal Hukuk Dergisi**, C. 12, Sa. 124, 2014, ss. 39-48, (Pulaşlı, Torba Kanun).
- Pulaşlı, Hasan, "Anonim Şirketler Hukukunda Ceo'nun Hukuki Durumu", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 24, Sa. 1, Haziran 2007, ss. 17-62, , (Pulaşlı, Ceo).
- Pulaşlı, Hasan, **Şirketler Hukuku Temel Esaslar**, Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 10. Bası, Karahan Kitabevi, Ankara, 2011, (Pulaşlı, Temel Esaslar).
- Pulaşlı, Hasan, "Şirketler Hukukundaki Temsil İle Borçlar Kanunundaki Ticari Mümessil ve Ticari Vekil Ayırımı", **Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi**, C. 1, Sa. 2, Haziran 2014, ss. 3-22, (Pulaşlı, Temsil).
- Pulaşlı, Hasan, **Şirketler Hukuku Genel Esaslar**, 5. Baskı, Adalet Kitabevi, Ankara, 2017, (Pulaşlı, Genel Esaslar).
- Reisoğlu, Safa, **Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 23. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2012.
- Sayın, Abdullah, **Ticari Vekil**, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2016.
- Soykan, İsmail Cem, "Türk Ticaret Kanunu'nda ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nda Anonim Şirketin Yönetimi ve Temsili", **Legal Hukuk Dergisi**, C. 8, Sa. 91, 2010 ss. 2354 - 2380.
- Şahin, Cumhuri, **Ceza Muhakemesi Hukuku I**, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012.
- Şener, Oruç Hami, "Anonim Ortaklıklarda Tasfiye Memurunun Mahkemece Azli ve Atanması", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 4, Sa.1, 2002, ss. 159-196 (Şener, Tasfiye Memuru).
- Şener, Oruç Hami, "Postmortal Temsil Yetkileri ve Ticari Mümessillik", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 11, Sa. 1, 2009, ss. 113-170, (Şener, Postmortal).
- Şener, Oruç Hami, **Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, (Şener, Temsilci).
- Şener, Oruç Hami, **Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı**, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019 (Şener, Ortaklıklar Hukuku).
- Şenyüz, Doğan, **Borçlar Hukuku Genel ve Özel Hükümler**, 8. Baskı, Ekin Yayınları, Bursa, 2016.
- Tekil, Fehiman, **Anonim Şirketler Hukuku**, 2. Bası, Alkım Yayınları, İstanbul, 1998.

- Tekinalp, Ünal, **Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku**, Güncelleştirilmiş 3. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013, (Tekinalp, Sermaye Ortaklıkları).
- Tekinalp, Ünal, **Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığın Esasları**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012, (Tekinalp, Anonim Ortaklık).
- Türk Hukuk Lügatı**, 3. Baskı, Başbakanlık Basımevi, 1991.
- Uzunallı, Sevilay, **Anonim Şirkette Faaliyet Konusu**, Adalet Yayınevi, Birinci Baskı, Ankara, 2013.
- Üçışık, H. Güzin/Çelik, Aydın, **Anonim Ortaklıklar Hukuku C. 1**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- Ülgen, Hüseyin/Helvacı, Mehmet/Kendigelen, Abuzer/Kaya, Arslan/Nomer Ertan, Füsün, **Ticari İşletme Hukuku**, 4. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2015.
- Yanlı, Veliye, "Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından Mı Atanabilir?", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 71, Sa. 2, 2013, ss. 439-448.
- Yargıtay Kararları Dergisi**, C.7, Sa. 4, Sevinç Matbaası, Ankara, 1982.
- Yargıtay Kararları Dergisi**, C. 8, Sa. 4, Yargıtay Yayın İşeri Müdürlüğü, Ankara, 1982.
- Yavuz, Cevdet, **Türk-İsviçre ve Fransız Medeni Hukuklarında Dolaylı Temsil**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1983.
- Yavuz, Nihat, **Türk Borçlar Kanunu Şerhi**, C. 1, Birinci Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- Yavuz Nihat, Vekilin; "Müvekkil Adına Veya Hesabına Bizzat Kendisi İle İşlem Yapabilmesi (Kendisiyle Sözleşme Yapması) ve Sözleşmenin İki Tarafını Temsil Edebilmesi (Çifte Temsil) Sorunu", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 12, Sa. 1-2, 2008, ss. 1295- 1302.
- Yücel, Cazibe Ebru, **Adi Ortaklıkta Temsil**, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul, 2011.
- Yıldırım, Abdülkerim, **Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.
- Yıldırım, "Ali Haydar, Anonim Ortaklık Tasfiye Memurlarının Temsil Yetkisini Kullanmaları", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 9, Özel Sa., 2007, ss. 931-956.
- Yıldız, Burçak, "Şirketlerin Ehliyetine İlişkin Olarak Özellik Arz Eden Bazı Hukuki İşlem ve Sözleşmeler", **Ankara Barosu Dergisi**, Sa. 2006-2, 2006, ss. 55-86.

- Yıldız, Burçak, "TTK Tasarısı'nda Şirketlerin Ehliyeti Ve Bu Bağlamda TTK m. 137 Hükümündeki "Ultra Vires" Sınırlamasının Yerindeliğinin Değerlendirilmesi", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 55, Sa. 1, 2006, ss. 321-353.
- Yıldız, Burçak, "Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukuki Niteliği", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 27, Sa. 3, Eylül 2011, ss. 111-134, (Yıldız, Ultra Vires).
- Yılmaz, Ejder, **Öğrenciler İçin Hukuk Sözlüğü**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2006.

İNTERNET KAYNAKLARI:

- Akdağ Güney, Necla, "6552 Sayılı Torba Kanun ile TTK md. 371'e Eklenen Yedinci Fıkraya İlişkin Değerlendirmeler", **Halil Arslanlı Bilim Arşivi**, 2014 ,(Akdağ Güney, Torba Kanun), <http://www.arslanlibilimarsivi.com/node/25>, (erişim tarihi: 12.05.2019).
- Altaş, Soner, "Anonim Şirkete TTK ve TMK Uyarınca Kayyım Atanması", **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 11, Sa. 117, Mayıs 2016, ss. 52-57, (Altaş, Kayyım), <https://jurix.com.tr/article/5208>, (erişim tarihi: 13.05.2019).
- Cenkci, Esra, "Ticari Temsilcinin Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması Sorunsalı", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 34, Sa. 2, Haziran 2018, ss. 93-118, (Cenkci, Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması), <https://jurix.com.tr/article/15115>, (erişim tarihi: 12.05.2019).
- Helvacı, Mehmet, "Yönetim Kurulunun Anonim Şirketi İdare ve Temsili, Özellikle Devredilemez Görev ve Yetkileri", **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 9, Sa. 117, Mayıs 2014, ss. 119-132, <https://jurix.com.tr/article/4554>, (erişim tarihi: 13.05.2019).
- Tüzüner, Özlem, "Derneğin Ticarî İşletme İşletmesi Ve Türk Medenî Kanunu'nda Bilinçli Boşluk Bırakılması", www.journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2014/01/19-%C3%96zlem-T%C3%9CZ%C3%9CNER.pdf, (erişim tarihi: 11.05.2019).
- Ünlü, Ufuk, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Nitelikleri, Temsil Yetkileri ve Sorumluluk Alanlarına Ayrıntılı Bir Bakış", **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 11, Sa. 117, Mayıs 2016, ss. 133-141, <https://jurix.com.tr/article/5216>, (erişim tarihi: 14.05.2019).
- Yanlı, Veliye/Okutan Nilsson, Gül, "Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 30, Sa. 4, Aralık 2014, ss. 5-42, <https://jurix.com.tr/article/5142>, (erişim tarihi: 12.05.2019).

Yavuz, "Mustafa, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Devredilemez ve Vazgeçilemez Görevlerinin ve Yetkilerinin Değerlendirilmesi", **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 8, Sa. 82, Haziran 2013, ss. 34-37, <https://jurix.com.tr/article/1982>, (erişim tarihi: 13.05.2019), (Yavuz, Devredilemez Yetkiler).

Yavuz, Mustafa, "Anonim ve Limited Şirketlerin Yargı Mercileri Nezdinde Temsili", **Mali Çözüm Dergisi**, Sa. 122, ss. 119-128, Mart-Nisan 2014, <https://www.google.com/search?q=Anonim+ve+Limited+%C5%9Eirketlerin+Yarg%C4%B1+Mercileri+Nezdinde+Temsili&oq=Anonim+ve+Limited+%C5%9Eirketlerin+Yarg%C4%B1+Mercileri+Nezdinde+Temsili&aqs=chrome..69i57j69i60.1070j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8#>, (erişim tarihi: 05/05/2019).

Yavuz, Mustafa, "**Temsil Yetkisinin Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlandırılması**", https://www.malihakem.com/analizler/temsil-yetkisinin-anonim-ve-limited-sirketlerde-sinirlendirilmesi_an705.html, (erişim tarihi: 07/05/2019), (Yavuz, Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması).

www.akcan.av.tr/sirketi-temsili-yetkisi/, (erişim tarihi: 07.05.2019).

www.emsal.yargitay.gov.tr (erişim tarihi: 24.08.2018).

www.hukuki.net , (erişim tarihi: 12.05.2019).

www.jurix.com.tr, (erişim tarihi: 14.05.2019).

www.karararamayargitay.gov.tr, (erişim tarihi: 06.05.2019).

www.portal.uyap.gov.tr/karararama, (erişim tarihi: 10.05.2019).

www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss639.pdf, (erişim tarihi: 12.05.2019).

www.tdk.org.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=309081, (erişim tarihi: 20.08.2018).

www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a2523f3ded754.78666347 ((erişim tarihi: 04.12.2018).

www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5ce11d618a5408.96898670. (erişim tarihi: 12.05.2019).

www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5ce11d656d3419.18176720, (erişim tarihi: 12.05.2019).

www.ticaretkanunu.net/ttk-madde-395, (erişim tarihi: 06.05.2019)

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	MUSTAFA KARTAL
Doğum Yeri - Tarihi	Besni, 10.05.1990
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Besni Mustafa Erdemoğlu Anadolu Lisesi
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Yüksek Lisans Diploması	Öğrenci/devam ediyor.
Tez Konusu	Anonim Şirketin Temsili
Yabancı Dil / Diller	İngilizce
İŞ DENEYİMİ	
Stajlar	Avukatlık Stajı ve Hakimlik Stajı
Çalıştığı Kurumlar	Antalya Barosu-Avukat, Bursa Adliyesi-Hakim
E-Posta	m.kartal112@hotmail.com